

SRBIJA - HRVATSKA - SLOVENIJA - BOSNA I HERCEGOVINA

LIKE

TURISTIČKI VODIČ #2026.

208

IDEJA ZA VIKEND IZLETE

Insajderski vodič za skrivene
dragulje regiona

Skenirajte QR kod i
čitajte nas i online

Gastro

Ljubica
Komlenić:
Srpska kuhinja
ima svetski
potencijal

Priroda

Tragom
Vučkovih stopa
po Bosni, u
potrazi za
divljim konjima
po Srbiji

Trend

Nokturizam
- nakon
zalaska sunca
destinacije
dobijaju novo
lice

BEOGRAD
METROPOLA S DUŠOM

Blic

Jutarnjilist

DELO

OSLOBODENJE

PICA SA UŽITKOM

pizzeria
Foculus

www.foculus.si

✎ Piše: JELENA ISAKOVIĆ
direktorka izdavaštva Ringier Serbia

Za dobre priče granice ne postoje

Evo nas opet. Brzo je prošlo. Prošle godine na ovom istom mestu pisala sam o Srbiji kao zemlji u kojoj je gost svetinja. O mestu gde se ne dolazi samo na putovanje, već u dom – gde se dele hleb, rakija, priče i vreme. Pisala sam o gradovima koji žive i radnim danom kao da je praznik, o prirodi koja ostavlja bez daha i o ljudima koji su naš najveći turistički adut. Ta priča se ne menja. Duša ovog prostora ostaje ista. Pred vama je projekat LIKE 2026, treće godišnje izdanje turističkog magazina Blica, Dela, Jutarnjeg i Oslobođenja. Blic je drugu godinu zaredom deo zajedničke priče, u kojoj se najjači medijski brendovi regiona udružuju kako bi pokazali ono najbolje što region ima da ponudi u turizmu, prirodi, gastronomiji, kulturi. Tu smo da zajedno ispričamo priče o ljudima koji čine srž turizma, koji ga unapređuju, grade, menjaju, kao i o kompanijama, brendovima i uslugama za koje ceo region, od Jadrana do Drine, od Alpa do Dunava, treba da zna. Rezultat? Listate magazin na blizu 300 moćnih stranica, ali čitate ga i online – na najposećenijim sajtovima i društvenim mrežama – Blica, Jutarnjeg, Dela i Oslobođenja jer za dobre priče granice ne postoje.

✎ Piše: GORAN OGURLIĆ
glavni urednik Jutarnjeg lista

Hvala vam što putujete s nama

LIKE Hrvatska - Slovenija - Srbija - Bosna i Hercegovina više je od magazina. To je dokaz da se dobre ideje ne zaustavljaju na granicama. Pre tri godine krenuli smo s Jutarnjim listom i ljubljanskim Delom, potom nam se pridružio beogradski Blic, a ove godine i sarajevsko Oslobođenje. Danas smo četiri redakcije, četiri izdavača, četiri jezika – i jedan zajednički magazin. LIKE nije samo izdavački projekat. On je simbol medijske i privredne saradnje, ali i jednostavne istine: prostora koji zajedno putuje i zajedno raste. Turizam je najlepši oblik povezivanja – ljudi, kultura, navika i okusa. Hrvatska ostaje važna destinacija gostima iz Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine, dok sve više hrvatskih turista otkriva Beograd i Novi Sad, Ljubljanu i slovenska skijališta, Sarajevo, Mostar i planinske vrhove BiH. Na ovim stranicama pronaći ćete inspiraciju, skrivene dragulje i zajednički vodič s više od 200 predloga za kratka putovanja – po 52 iz svake zemlje. Donosimo i velike reportaže te autorske priče iz prve ruke, kroz ljude, mesta i iskustva. Ako već delimo istoriju, tržišta i navike, zašto ne bismo delili i dobre preporuke? Hvala vam što putujete s nama. Ova priča tek se zahuktava.

✎ Piše: VILDANA SELIMBEGOVIĆ
gl. i odg. urednica Oslobođenja

Miris koji opijaju i lepote koje osvajaju

Ima jedna urbana legenda kojom Sarajlije zabavljaju goste: kada je, svojevremeno, Ričard Gir snimao film na Baščaršiji, scena se svako malo ponavljala. A onda je čuveni glumac zavapio: ugasite roštilje, opija me miris! Priča o Bosni i Hercegovini i našim gostima uvek i iznova kreće upravo s tog čaršijskog trga, a zapravo su nepravredno zapostavljene sve one reke i planine – od Une do Drine i od Save do mora – i sve naše male i velike čaršije jednako gostoprimljive i otvorene kako za slučajne prolaznike tako i za putnike namernike. Zato smo s radošću postali deo LIKE priče, duboko uvereni da zajedno s kolegama iz Slovenije, Hrvatske i Srbije s ponosom možemo predložiti neotkrivene lepote naših krajeva i otvoriti turistima apetite. Vodimo vas Hercegovinom, penjemo se Vlašićem i olimpijskim planinama, otvaramo vrata bosanskih kutaka vrhunske kuhinje. Verovali ili ne – kada su nam kolege iz Ljubljane, Zagreba i Beograda predložile zahtevni zadatak predlaganja vikend-putovanja, uhvatila me je panika: imamo li mi 52 ponude? Ispostavilo se da ih imamo znatno, znatno više. Zato se već radujemo pričama koje tek slede, saradnji i otkrivanjima bisera, kako iz naše zemlje tako i celog regiona. LIKE nudi putovanja iz snova i mirise koji opijaju!

✎ Piše: DEJAN NOVAKOVIĆ
v. d. glavnog urednika Dela

Turizam su ljudi

Poštovane čitateljke, dragi čitaoci, Pred vama je publikacija posvećena turističkim iskustvima, nastala u saradnji sa četiri vodeće medijske kuće iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije. Verujem da će svako od vas na ovim stranicama otkriti mesta i kutke koje vredi posetiti — ali i ona kojima se uvek rado vraća. Turistička ponuda našeg šireg regiona iz godine u godinu jača, dok iskustva postaju sve autentičnija, dublja i inspirativnija. Kuda god da krenete, dočekaće vas ljubazni ljudi, bogata gastronomska scena, jedinstveni doživljaji i snažni kulturni impulsi. Ovo je prostor izuzetno bogate i raznolike istorije, ali i veoma ubedljive sadašnjosti — one u kojoj se istinski uživa. A prirodne lepote kojima obiluje ovaj deo sveta tek su posebna priča. „Turizam su ljudi“, kaže poznata izreka, a njeno značenje otkrićete kroz brojne pažljivo ispričane priče koje smo, zajedno sa kolegama novinarima iz Jutarnjeg lista, Oslobođenja i Blica, istražili i oblikovali upravo za vas. U svetu u kojem ubrzani tempo često diktira našu svakodnevnicu, ponekad je neophodno zastati. Pokloniti sebi i onima koje volimo dragocene trenutke. Stvarati uspomene — i već po povratku sa puta početi planiranje sledećeg. Želim vam mnogo nezaboravnih putovanja, autentičnih priča i novih saznanja.

LIKE

SRBIJA - HRVATSKA - BOSNA I
HERCEGOVINA - SLOVENIJA

Magazin Blica, Jutarnjeg lista,
Oslobođenja i Dela

Februar 2026.

3	UVODNIK Glavna urednica Like Srbija Jelena Isaković, glavni urednik Jutarnjeg lista Goran Ogurlić, glavna i odgovorna urednica Oslobođenja Vildana Selimbegović i v. d. odgovornog urednika Dela Dejan Novaković	76	SKRIVENI BISER ŠIBENIKA Kanal sv. Ante veličanstven je i jedini ulaz u kameni grad s mora, a Tvrđava sv. Nikole najimpresivnije utvrđenje Mediterana	180	NEBO U NJENIM RUKAMA Životna priča mlade šefice Gabriele Filce koja izlazi iz sene mentora Srdoča i preuzima autorski potpis riječkog restorana s Michelinovom zvezdicom
10	SVAKA ČAST KLAVIRU, ALI... Ako želite da razumete Beograd, obavezno svratite u Skadarliju i zavirite u njenu boemsku dušu	84	U POTRAZI ZA DIVLJIM KONJIMA Planinarenje je strast, hobi, ljubav - sve više ljudi prepušta se čarima srpskih planina, bilo da traže avanturu i izazov ili samo kratak beg iz užurbanog života	194	VELIKI VODIČ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Hrvatske
20	LJUBAV PREMA STVARANJU Upoznajte ljude zbog kojih za Ljubljanju kažu da je evropska prestonica s najviše kreativnosti po kvadratnom metru	100	TRAGOM VUČKOVIH STOPA Kako opisati četiri olimpijske lepote? Jahorini, Bjelašnici, Trebeviću i Igmanu daćemo ljudske epitete	201	INSPIRATIVNA LJUBICA "Moja ishrana je prirodna, bez kompromisa. Belo brašno i šećer kradu energiju, a ja biram snagu"
32	POZNATO, A NEOTKRIVENO Sarajevo vas dočeka raširenih ruku, ali i s tihim podsetnikom da se ovde sve doživljava dvaput - jednom očima, drugi put srcem	108	NOVI ADUT SPORTSKOG TURIZMA Razvoj penjanja u Sloveniji, Hrvatskoj i drugim delovima zapadnog Balkana već godinama doživljava procvat	213	PLAVO-ZELENE DUBINE UNE Za nekoga ko prvi put dolazi na njene obale, potrebno je reći da vodu iz Une možete piti većim delom gornjeg toka, čak i u centru Bihaća
42	GRAD NEOBIČNIH MUZEJA Velika reportaža iz Zagreba koji turiste osvaja atraktivnim postavkama u čak 16 privatnih muzeja	118	IZMEĐU ZVEZDA I MORA... Nokturizam je jedan od najbrže rastućih trendova u svetu putovanja, a sve je snažnije prisutan i u Hrvatskoj	224	VELIKI VODIČ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Bosne i Hercegovine
54	ZOVU ME KATARINA SMILJE Pod Rtnjem uzgaja moćnu biljku koja je simbol prirodne lepote i dugovečnosti	130	HERCEGOVAČKIM CESTAMA... Prošli smo od Mostara do Blagaja i Počitelja, te sreli ljude koji ovaj prostor žive do te mere da kamen, voda i tišina postaju ravnopravni sagovornici	228	ROMANTIČNO ORLOVO GNEZDO Posetili smo srednjovekovno seoce Šmartno. Ovde vreme teče drugačije
66	MEDENA PRIČA IZ DOLENJSKE Andreja Stankovič: Ljudima se najviše sviđa kada vide koliko volimo pčele	144	VELIKI VODIČ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Slovenije	242	ČUVAR RISNJAKA Miro se već trideset i dve godine brine o šumi koja stalno menja lice. Mladog risa Martina učio je kako da ponovno postane divlji
72	VELIKI VODIČ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Srbije	152	APRIL U BEOGRADU Ne, to nije samo naslov pesme, stih ni metafora. Tačno na pola puta između zime i leta, grad je pun potisnute energije koja pulsira	260	PLANINA KOJA VOLI GOSTE Pitom je, prostran, bogat vodom i lekovitim biljem i uvek spreman da putniku namerniku otkrije tajnu nadaleko znanog sira. To je Vlašić
		166	PRIČA O SLOVENAČKOJ BAŠČARŠIJI Bio je na Kembridžu, a danas Aljoša Marković od čevapa gradi imperiju		

impressum

Glavna urednica Like Srbija
Jelena Isaković

Glavni urednik Jutarnjeg lista
Goran Ogurlić

V. d. odgovornog urednika Dela
Dejan Novaković

Glavna i odgovorna urednica Oslobođenja
Vildana Selimbegović

Urednici izdanja
Jelena Pantović (Blic)
Sandra Golemac (Jutarnji list)
Rok Tamše (Delo)
Jelena Milanović, Saša Rukavina (Oslobođenje)

Likovna oprema
Art direkcija Tipometar d.o.o.
Tomislav Botić (Jutarnji list)
Ermin Mededović (Delo)

Tehnički urednici
Zoran Stojković (Blic),
Sandra Pušćenić, Tajana Bukovec (Jutarnji list),
Marko Mandušić, Sergej Murko, Jernej Oblak (Delo),
Zorica Pandžić (Oslobođenje)

Fotografija
Mladen Šurjanac (Blic),
Livio Andrijić (Cropix),
Matej Družnik (Delo),
Senad Gubelić, Damir Deljo (Oslobođenje)

Saradnici
Marina Jovandić, Ivan Đurđević, Simona Stanković (Blic),
Klara Carevski, Luka Benčić, Višnja Gotal, Karla Zupčić, Barbara Ban,
Karmela Devčić (Jutarnji list), Beti Burger, Karina Cunder Rešić, Maja Grgić, Vesna
Milek (Delo), Faruk Šehić, Edin Barimac, Tanja Cerić, Amir Papić,
Nisad Selimović (Oslobođenje)

Marketing i advertajzing
Milka Gajić, Renata Šteković Zagorac (Blic),
Andrea Adanić Levkuš, Mihaela Huzanić (Jutarnji list),
Darko Špiranec (Delo),
Melih Hodžić (Oslobođenje)

Izdavači

Ringier Serbia d.o.o.
11000 Beograd, Kosovska 10

Generalna direktorka
Jelena Drakulić Petrović

Komercijalna direktorka
Snežana Stojšavljević

Direktorka izdavaštva
Jelena Isaković

Direktor proizvodnje
Darko Vukov

Registarski broj izdanja NV001073

blic.rs/like

HANZA MEDIA d.o.o., Zagreb, Koranska 2
Ana Hanžeković Krznarić (predsednica Uprave), Zorica Vitez Sever (članica Uprave),
Igor Cenić (član Uprave)

DELO mediji d.o.o., Likožarjeva ulica 1, 1000 Ljubljana
Dejan Novaković (direktor)

Oslobođenje servisi
Bistrik 9, Sarajevo
Direktor poslovanja
Zlatko Kljačić

Štampa
Rotografika, Subotica

Broj 2/2026. godina

CIP - Каталогизacija y пyбликации Народна библиотека Србије, Београд
338.48(497.11+497.4/.5) LIKE / glavna i odgovorna urednica Jelena Isaković. -
2025, br. 1- . - Beograd : Ringier Serbia ; Ljubljana : Delo ; Zagreb : Hanza Media, 2025-
(Beograd : Politika ; Zagreb : Grafički zavod Hrvatske). - 30 cm ISSN 3042-2922 = Like (Beograd)
COBISS.SR-ID 163086857

Foto: Predrag Vučković

Foto: Jaka Ivančić

Foto: Davor Štrena

Foto: Shutterstock

EKSPO 2027

RAZVOJNA ŠANSZA ZA CEO REGION

Ekspo 2027 može biti okidač za dolazak gostiju ne samo u Srbiju, već i u Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Severnu Makedoniju

Region Zapadnog Balkana povezuje mnogo više od geografije. Zajednička istorija, kultura, poslovne veze i turističke rute danas se sve češće dopunjuju i zajedničkom ambicijom - da region postane konkurentniji i vidljiviji na evropskoj i globalnoj mapi. Upravo zato Ekspo 2027 Beograd prevazilazi okvire jednog nacionalnog projekta i predstavlja razvojnu šansu za čitav region.

Ekspo okuplja svet, ali njegova prava vrednost nije samo u broju posetilaca, već u kvalitetu kontakata i trajnom nasleđu. Kada se svet 2027. godine okupi u Beogradu, to je prilika da Zapadni Balkan pokaže da funkcioniše kao prostor zajedničkih kapaciteta – otvoren za saradnju, investicije, inovacije i razmenu znanja. Takvi događaji grade poverenje i menjaju percepciju regiona kao stabilnog i pouzdanog partnera.

Za privredu, Ekspo 2027 je ubrzana poslovna platforma. Povezuje kompanije, investitore, institucije i donosiocje odluka, stvarajući okruženje u kome se saradnje koje inače traju godinama mogu pokrenuti u svega nekoliko dana. Iskustva prethodnih Ekspoa to potvrđuju: nakon nedavno završenog Ekspa u Japanu urađeno je istraživanje među kompanijama gde se njih 70 odsto izjasnilo da je Svetska izložba u Osaki bila korisna za domaću ekonomiju, dok je tokom Ekspa u Dubaiju više od 75 odsto kompanija

zabeležilo rast poslovanja, a gradovi poput Šangaja, Vankuvara i Lisabona dugoročno su transformisali čitave urbane zone i infrastrukturu. Posebno važnu šansu imaju mala i srednja preduzeća: od IT-a, dizajna i kreativnih industrija, do prehrambene proizvodnje, logistike i energetike. Kada jedna zemlja regiona uspešno organizuje događaj globalnog ranga, korist se preliva na ceo prostor koji deli tržište, radnu snagu i poslovne tokove. Turizam je dodatni most regionalnog povezivanja. Ekspo 2027 može biti okidač za dolazak gostiju ne samo u Srbiju, već i u Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Severnu Makedoniju. Jedan međunarodni dolazak u Beograd lako postaje

regionalno putovanje, otvarajući prostor za zajedničke turističke pakete i snažnije pozicioniranje Balkana kao autentične i raznovrsne destinacije.

Važno je istaći i da je Ekspo 2027 otvorena platforma za saradnju. Na zvaničnom sajtu Ekspa upućen je javni poziv potencijalnim sponzorima i partnerima iz zemlje i regiona da se uključe u realizaciju projekta. Cilj je stvaranje održivih partnerstava koja donose dugoročne koristi, ne samo tokom trajanja izložbe, već i godinama nakon nje.

Ekspo 2027 Beograd zato nije samo događaj – već zajednička razvojna prilika Zapadnog Balkana da se svetu predstavi kao povezan, dinamičan i perspektivan region.

ZANIMLJIVE ČINJENICE

Međunarodne izložbe postoje od 1851. godine, a Ekspo 2027 biće prvi organizovan u regionu Zapadnog Balkana. Beograd je dobio priliku da bude domaćin specijalizovane izložbe u konkurenciji sa Sjedinjenim Američkim Državama, Španijom, Tajlandom i Argentinom, sa temom „Igraj za čovečanstvo – sport i muzika za sve“. Ekspo će trajati 93 dana (15. maj – 15. avgust 2027) i obuhvatiće oko 8.000 događaja iz oblasti sporta, umetnosti, biznisa i obrazovanja. Srbija je već oborila rekord po brzini prijavljivanja zemalja, sa više od 130 potvrđenih zemalja učesnica.

DOBRO DOŠLI
U SVETSKU

PRES TONICU IGRE

VIDIMO SE U BEOGRADU

15. 5 - 15. 8. 2027.

NOVI SAD

Tamo gde život ima najlepší ritam

Novi Sad je grad koji vas uči da usporite i uživajte u svakom dahu. Smešten između Dunava i Fruške gore, on je idealno utočište za porodice i ljubitelje istorije koji traže mir baroknih ulica i toplinu vojvođanskih salaša. U 2026. godini, titula Evropskog grada sporta samo potvrđuje njegovu posvećenost zdravlju kao stilu života

P ostoje gradovi kroz koje se samo prolazi u žurbi i oni u kojima se ostaje da bi se živelo punim plućima. Novi Sad, ušuškan između moćnog Dunava i zelenih padina Fruške gore, ovaj drugi koncept doveo je do savršenstva. Kao bivša evropska prestonica kulture, Novi Sad nije samo tačka na mapi, već regionalni epicentar filozofije življenja sa merom, gde se stara austrougarska elegancija stapa sa tehnološkim napretkom i neustrašivim sportskim srcem koje kuca za 2026. godinu. Godina 2026. za Novi Sad nije samo još jedna stranica u kalendaru. To je godina u kojoj grad nosi prestižnu titulu Evropskog grada sporta. Ovo priznanje nije došlo slučajno. Sa preko 240 sportskih terena, više od 150 km biciklističkih staza, modernom infrastrukturuom, Dunavskim kejom koji je prirodna arena za trkače i bicikliste, grad promoviše zdravlje kao vrhunski stil života. Titula za 2026. godinu stavlja fokus na inkluziju, vrhunske sportske manifestacije i rekreaciju, čineći Novi Sad

Foto: Aleksandar Milutinović

destinacijom koja inspiriše na pokret – od profesionalnih turnira na Spensu do veslačkih regata na Dunavu.

DUH „SRPSKE ATINE“ I ARHITEKTURA MIRA

Istorija Novog Sada je istorija otmenosti. Zovu ga „Srpska Atina“ ne samo zbog titule kulture, već zbog onog neopipljivog osećaja građanskog vaspitanja koji se oseća u vazduhu i laganom koraku Zmaj Jovinom ulicom. Danas taj duh živi kroz fasade u stilu secesije i neogitike, ali je osvežen modernim dizajnom. Grad je postao regionalni IT magnet, što je donelo novu dinamiku – luksuzne coworking prostore u starim industrijskim zonama (poput Kreativnog distrikta) i savremeni urbani puls.

PETROVARADIN: TVRĐAVA KOJA ČUVA TAJNE

Nijedna priča o Novom Sadu nije potpuna bez Petrovaradinske tvrđave. Ali zaboravite na trenutak festivale. Zamislite rano jutro na njenim bedemima dok se magla podiže sa reke. To je trenutak čiste luksuzne tišine. Podgrađe tvrđave, poznato kao Gradić, sa svojim obnovljenim baroknim fasadama, idealna je scenografija za one koji traže autentičnost. Ovde kafa ima ukus mira, a pogled na grad ispod mostova podseća da je vreme najvredniji resurs koji imamo.

GASTRONOMIJA: AUTENTIČNI UKUSI PANONSKOG BOGATSTVA

Novi Sad je tačka u kojoj se ukrštaju uticaji srednje Evrope i Balkana, a rezultat je kuhinja koja slavi obilje. Hedonizam se ovde meri dubinom ukusa i autentičnošću namirnica sa plodnih vojvođanskih salaša.

Vinski put i tajna Bermeta: Na obroncima Fruške gore, u porodičnim podrumima Sremskih Karlovaca, čuva se receptura za Bermet – aromatično vino koje se nekada pilo na bečkom dvoru.

Fine Dining restorani: Savremeni restorani redefinišu tradiciju kroz specijalitete poput sporopečene butkice u sosu od rena ili autentičnog srnećeg gulaša, spajajući organske namirnice sa modernim tehnikama. Dunavske čarde: Autentična mesta pored reke, gde se riblja čorba krčka na otvorenoj vatri uz pratnju tamburaša, pružaju nepretenciozan luksuz uživanja u trenutku. Slatki rituali: Od rezanaca sa makom do zanatskog kuglofa, svaki zalogaj je posveta sporom popodnevnu u hladu gradskih lipa.

INVESTICIJA U KVALITET

Za one koje zanimaju nekretnine i održiva arhitektura, Novi Sad je grad u ekspanziji. Izgradnja modernih stambenih kompleksa uz obalu Dunava i revitalizacija starog jezgra

**Štrand, najlepša
rečna plaža Evrope,
nudi savršen beg u
peskoviti raj gde se
letnja vrelna pretapa
u neprocenjive
trenutke porodičnog
mira uz šum Dunava**

Foto: Dragan Milošević

**Petrovaradinska
Tvrđava, gde svaki
kamen ima svoju
priču o vekovima
istorije, uživanje
se nastavlja uz
vrhunske specijalitete
i domaća vina koja
pričaju najlepšu
priču o novosadskom
gostoprimstvu**

Foto: Aleksandar
Milutinović

**Šetnja iz zelenog
mira Dunavskog
parka prirodno se
nastavlja u Dunavsku
ulicu, gde se stara
arhitektura i bogata
istorija „Srpske
Atine“ pretačaju
u neodoljiv
gastronomski
hedonizam**

Foto: Aleksandar
Milutinović

čine ga jednom od najpoželjnijih tačaka u regionu. Novi Sad nije samo grad za posetu – to je stanje svesti. Ovde se kvalitet života meri osmesima prolaznika i brojem sunčanih sati provedenih na Štrandu, najlepšoj rečnoj plaži u Evropi.

**GRAD JE POSTAO REGIONALNI IT
MAGNET, ŠTO JE DONELO NOVU
DINAMIKU – LUKSUZNE COWORKING
PROSTORE U STARIM INDUSTRIJSKIM
ZONAMA POPUT KREATIVNOG
DISTRIKTA I SAVREMENI URBANI PULS**

NOVI SAD KAO ISKUSTVO KOJE OSTAJE

Novi Sad nije samo još jedna stavka na vašoj bucket listi; to je grad koji vas uči da se najlepše stvari dešavaju onda kada prestanete da žurite. To je onaj trenutak kada, uz čašu fruškogorskog vina u ruci i zvuk tamburaša u daljini, shvatite da luksuz nije u brzini, već u prisutnosti.

Novi Sad vas poziva da u 2026. godini budete deo njegove nove energije – da osetite njegovu snagu na stazama pored Dunava i njegovu dušu u uskim ulicama starog Gradića. Dodajte da proverite zašto se ovde vreme troši pametno: na momente koji se ne zaboravljaju.

Autentičan izgled
ovoj ulici i danas daju
kaldrma, prigušeno
osvetljenje fenjera
i zgrade sa starim
fasadama

Foto: Mitar Mitrović

AKO ŽELITE DA RAZUMETE BEOGRAD, SVRATITE U SKADARLIJU

✎ Piše: JELENA PANTOVIĆ

✎ Foto: MITAR MITROVIĆ, MILAN ILIĆ, SHUTTERSTOCK

Ljudi se upoznaju dok muzika
svira, zapevaju, pa nazdrave - i više
nisu stranci. Nepoznati se srode u
pesmi. U toj emociji je ključ
Skadarlije i njene večne boemske
duše

Priča traje već skoro dva veka, a pisali su je glumci, pesnici, slikari, diplomate, pripovedači, zanatlije, muzičari, i drugi dobronamernici, zaljubljenici u lepu muziku, dobru kapljicu i veselje. Ovde su uživali Đura Jakšić, Žanka Stokić, Laza Kostić, Tin Ujević, Momo Kapor i mnogi drugi

Što se bore misli moje“,
peva oko mene petnaestak
savršenih glasova, uz pratnju
tamburica i jedne gitare koju
je dohvatio konobar. Ponoć
već je prošla, poslednji gost

je zadovoljan otišao u beogradsku noć, a muzičari ostaju uz dobru rakiju da pričamo o Skadarliji. Malo jesmo pričali, a onda smo radije zapevali, za dušu, jer i muzičari uz dobro piće, kao noćas, do sitnih sati ponekad pevaju za sebe izgubljeni na nekom srećnijem mestu...

Što se mene tiče, došla sam ko zna koji put u skadarlijske kafane da pitam šta je to duh starog Beograda i ima li ga još. A najviše od svega došla sam da pokušam da objasnim svima koji nisu rođeni u Beogradu zašto je srpska kafana jedinstvena na svetu. Možda zato što u najstarijoj srpskoj kafani još živi stari klavir koji je viđao kraljeve i najvažnije svetske glave, a onda decenijama stajao u prašini zaboravljen, dok mu neko nije ponovo zasvirao po dirkama. I možda zato što se svaka dobra kafanska priča završi u dubokoj noći. Iz kafane nije lako otići. Prosto vam se ne ide. U tome je, kažu, tajna kafane...

Oni iskusni nemaju dilemu - kafana ne hrani samo stomak, nego i dušu. Ovde ljudi dođu po doživljaj. A duša Skadarlije je u toplini i bliskosti, jer ste tamo samo prvih pet minuta stranac, a onda shvatite da ste među istomišljenicima. A na početku i kraju svega toga je muzika. Ljudi se upoznaju dok muzika svira, srode se u pesmi. Emocija je ključ, a toga u srpskoj kafani ima u izobilju...

Oko 500 metara blago zakrivljene ulice popločano je starom kaldrmom koja je namerno zadržana i redovno obnavljana kako bi sačuvala autentičan izgled. Kuće su niske, sprat ili dva najviše, sa fasadama u pastelnim tonovima – oker, blede plava, siva, zemljana. Fenjeri se pale svake večeri, ne kao

dekor, već kao tradicija, i daju ulici toplinu čak i zimi. Muzika se čuje sa svih strana, konobari se dovikuju, a za istim stolom često sede ljudi koji se prvi put vide.

Priča traje već skoro dva veka, a pisali su je glumci, pesnici, slikari, diplomate, pripovedači, zanatlije, muzičari, i drugi dobronamernici, zaljubljenici u lepu muziku, dobru kapljicu i veselje. Ovde su uživali Đura Jakšić, Žanka Stokić, Laza Kostić, Tin Ujević, Momo Kapor i mnogi drugi. Za nas domaće zaljubljenike u kafanu možda je još značajnije da je na ovom mestu, kada mu je bilo samo 15, prvi put zapevao Toma Zdravković. Mi i mnogi pre nas, baš kao i generacije koje dolaze, nastaviće da pevaju Tomine pesme bez kojih skoro da ne bi ni bilo kafanske muzike. Tu negde održao je i svoj poslednji koncert, pa tiho otplovio u legendu...

Kad govorimo o legendama, da se vratimo onom ranije pomenutom klaviru koji je, između ostalog, bio pratnja i nemim filmovima. Prvi klavir doneo je u Srbiju gospodar Jevrem za svoju ćerku. Krajem 19. veka klavir je iz gospodarskih kuća polako prešao u kafanu jer je u to vreme kafana bila kulturno stecište. Ljudi su dolazili da slušaju izvođenja horova, pijanista, recitatora, slikara, kulturni se život prestonice odvijao ispred kafane. Oni manje stidljivi gosti i sami sedaju za klavir, pa priča ode u nekom novom pravcu.

Svaka čast tom klaviru, ali ne bi bilo dobrih noći da nije dobrih tamburaša. Najbolji među njima, Tamburica 5, ušli su u istoriju

Skadarlija privlači veliki broj stranaca, koji uz nacionalne specijalitete i zvuke starogradske muzike uživaju u atmosferi boemskog Beograda

Foto: Shutterstock

Preko puta Bajlonijeve pijace nalazi se Sebilj česma, poklon Sarajeva Beogradu, koja od 1989. godine krasi plato na dnu Skadarske ulice. Istovetan sebilj podignut je na Baščaršiji davne 1754. godine

Foto: Shutterstock

U SKADARLIJU JOŠ NIKO NIJE DOŠAO, A DA SE TAMO NIJE FANTASTIČNO PROVEO, BILO DA JE SAMO DOBRO JEŃ ILI JE SA POTPUNIM STRANCIMA UZ PESMU I PIĆE, ZORU DOČEKAO

srpske kafane i još su tu, duhom mladi kao nekada. Šta sve oni nisu videli i kome sve nisu prebirali po žicama dok počinje novi dan. Možda sa prozora govore pesnici i glumci, ali u pozadini tiho sviraju tamburaši. Smeštena na svega nekoliko minuta hoda od Trga republike, između Dorćola i starog gradskog jezgra, Skadarlija deluje kao paralelni svet: kaldrma umesto asfalta, fenjeri umesto neonskih reklama i razgovori koji traju duže nego što je planirano. Ulica kakvu danas poznajemo u početku je bila periferija naseljena zanatlijama i sitnim trgovcima, daleko od „uglađenog“ gradskog života. Međutim, krajem 19. i početkom 20. veka, kako se Beograd širio, Skadarlija postaje utočište umetnika, novinara, glumaca i pesnika – ljudi koji su živeli noću, raspravljali glasno i često ostajali

Sve je počelo rušenjem kafane „Dardaneli“, na mestu današnjeg Narodnog muzeja, pa su beogradski boemi novo mesto našli u niskim kućicama Skadarske ulice

Foto: Milan Ilić

bez novca, ali nikad bez ideja. Baš tada se rađa ono po čemu je Skadarlija danas najpoznatija: boemski duh. Kafane postaju dnevne sobe grada, mesta gde se pišu pesme na salvetama, sklapaju prijateljstva i raskidaju ljubavi.

„Tri šešira“, „Dva jelena“, „Ima dana“ – ove kafane nisu samo ugostiteljski objekti, već živi arhivi beogradske kulture. U „Tri šešira“ sedeli su Branislav Nušić, Stevan Sremac i Ivo Andrić. Kažu da je Nušić često znao da „zaboravi“ da plati račun, ali bi zato ostavio duhovitu posvetu ili obećanje da će kafani doneti besmrtnost što se, na neki način, i dogodilo. Jer Skadarlija se ne može zamisliti bez ljudi koji su je obeležili. Postoje i brojne anegdote: o pesnicima koji su „plaćali“ večeru stihovima, o glumcima koji su sa scene pravo dolazili u kafanu, još u kostimima, o novinarima koji su ovde završavali tekstove neposredno pred štampu.

U Skadarliji su mnoge zore dočekali za kafanskim stolom velikani poput Jovana Jovanovića Zmaja, Sime Matavulja, Radoja Domanovića, Vojislava Ilića. Tu su nastajala značajna dela naše književnosti, dolazio je

NUŠIĆ JE, PRIČA SE, ČESTO ZNAO DA „ZABORAVI“ DA PLATI RAČUN, ALI BI ZATO OSTAVIO DUHOVITU POSVETU ILI OBEĆANJE DA ĆE KAFANI DONETI BESMRTNOST ŠTO SE, NA NEKI NAČIN, I DOGODILO

proslavljeni vajar Ivan Meštrović, ali i kraljica Elizabeta, španski kralj, Đina Lolobridida i gotovo svi koji su ikada imali dobar razlog da dođu u prestonicu.

Skadarlija je takođe pravo mesto za upoznavanje sa srpskom kuhinjom. I to ne kroz fine-dining interpretacije, već kroz recepte koji su se prenosili generacijama. Zato odmah zaboravite i dijetu i veganske opcije i spremite se da otkijete zašto svi toliko vole da jedu u Srbiji. Probajte

Najpoznatija, a ujedno i jedna od najstarijih kuća u Skadarskoj ulici je kuća Đure Jakšića. Pesnik, slikar i boem u njoj je proveo poslednje dane svog života

Foto: Shutterstock

roštilj – ćevape, pljeskavice, ražnjiće, često poslužene uz kajmak i luk, tradicionalna kuvana jela poput svadbarskog kupusa ili teleće čorbe, pre toga počnite uz meze – sir, kajmak, domaću pršuta, ajvar...

I naravno, rakija. Srbije nikad bilo nije a da se nad njom nije nadvijala dobra senka modre šljive, svetog drveta kojem se Srbin vraća i kad nazdravlja novom životu i kad pije za pokoj duše. Dobra rakija oduvek je u domaćinskim kućama bila najvredniji poklon za važne goste. U doba vladavine kneza Miloša Obrenovića, srpska šljivovica imala je veliki ugled i bila služena na carskim i kraljevskim dvorovima širom Evrope. Baš kao u Skadarliji, u kojoj će vam konobar objasniti odakle stiže, od koje je sorte i zašto baš šljivovica, mada ima toliko mnogo drugih. Skadarlija je, na kraju, raspoloženje Beograda, ako se pitate kako je naš dobri grad. Ona je njegov produženi zvižduk u osam, mesto gde se prošlost ne čuva pod staklom u izlogu, već se i dalje živi. Danas je ova mala ulica jedna od najpoznatijih turističkih tačaka Beograda. Stranci je često porede sa Monmartrom, ali Skadarlija nikada nije bila kopija – ona je autentično beogradska, pomalo neuredna, emotivna, glasna i topla. Istina je da su se stvari promenile i da ima manje boema i pesnika, a više turista, ali duh ulice i dalje opstaje – u kaldrmi koja se ne menja, u fenjerima koji se pale u sumrak, u starim fasadama koje nose tragove vremena. Skadarlija i dalje ima moć da vas zadrži duže nego što ste planirali. Dodete „samo da prodete“, a završite za stolom, u razgovoru sa nepoznatim ljudima, uz muziku koja vam se učini kao neki rođak kog davno niste videli, a mnogo ga volite!

Lafayette, mesto o kome se priča

Dobro došli na najbolji provod u regionu

Dobro došli u Lafayette! Restoran - kabare - klub fascinantnih kabaretskih predstava i večeri koje ćete pamtiti. Uživajte u pariskom duhu na ekskluzivnoj lokaciji Beograda, sa pogledom na Savu

U Beogradu postoje noći koje se pamte i one koje ostanu samo zabeležene na telefonu. Kabare Klub Lafayette pripada prvoj kategoriji - onoj u kojoj vreme uspori, a večernji

izlazak se pretvori u scenu na kojoj je svako prisutan, čak i kada čuti.

Ovo nije klub u klasičnom smislu te reči, već prostor u kome se hedonizam oblikuje svesno, sa merom i stilom, kao pažljivo režiran kabare u kome se zna zašto ste došli i zašto ćete ostati duže nego što ste planirali.

Scena u Lafayetteu nije samo pozornica - ona diše zajedno sa publikom. Burleska, ples i

muzika nisu dekor, već narativ koji se razvija pred očima gostiju, zavodljivo, ponekad provokativno, ali uvek elegantno. Između crvenog pliša, reflektora i tela u pokretu stvara se osećaj bliske ekskluzivnosti, kao da

Lokacija
Karadorđeva 2-4,
Beograd
booking@lafayette.rs

prisustvujete nečemu što nije namenjeno svima, već samo onima koji umeju da prepoznaju trenutak.

Gastronomija i bar-program ne pokušavaju da impresioniraju količinom, već atmosferom - večera je uvod u noć, a ne njena pauza. Kokteli su precizni, snažni i karakterom usklađeni sa estetikom prostora, namenjeni sporom ispijanju i dugim razgovorima koji se vode pogledima i osmesima, dok muzika i scena preuzimaju ritam. Lafayette osvaja upravo tom retkom sposobnošću da spoji spektakl i intimnost, glamur i toplinu, uzbuđenje i sigurnost dobrog izbora. To je mesto na koje ne dolazite slučajno i iz kojeg ne izlazite ravnodušni - jer ono što se ovde doživi ne ostaje samo uspomena na izlazak, već trag jedne noći u kojoj je Beograd pokazao svoje najzavodljivije lice.

Lafayette se posle ponoći iz restoranskog ambijenta sa kabaretskim programom pretvara u moderan klub. Nakon završetka predstave uloge se menjaju, a pozornica pripada gostima

SRPSKA RAKIJA SA STAVOM

Gorda je ratnica i čuvarka

Postoje rakije koje traju i pamte se, šljivovice koje ne moraju da se objašnjavaju, uživanja koja su prava samo kad imaju meru. Postoje Tijana Škorić Tomić i njena Gorda...

Neka pića se piju usput, na brzaka. Gorda nije takva. Njoj treba trenutak. Rođena je na obroncima Rudnika, u Velereču, na zemlji punoj minerala, istorije, tuge, ljubavi. Zato Gorda nije rakija, ona je emocija koja lako stiže do svačije duše. Ili da vas vrati suštini, kaže nam njena kreatorka i CEO kompanije „Gorda“ Tijana Škorić Tomić....

Gorda lako izmiče jasnim podelama na aperitiv i dižestiv - može da otvori večer, ali i da ga zaokruži

Iza cele ove priče
stoji porodica. Tijana
i njen brat Miloš
danas vode posao,
svaki sa svojim
zadacima, ali s istim
ciljem – očuvati ono
što su njihovi preci
stvorili i preneti to u
budućnost
Fotografije:
Vladimir Tatarević

„Gorda je moj lični povratak sebi i moja sloboda u ovom izazovnom vremenu“, kaže Tijana Škorić Tomić, CEO Gorde, dok priča o rakiji koja je za nju mnogo više od destilata. „Nastala je iz potrebe da se sačuva nešto što ne sme da se izgubi – znanje, zemlja, porodični kontinuitet.“

U toj rečenici već je sadržano sve: i prošlost i budućnost. I borba. Jer Gorda, kako kaže, jeste borba da se tradicija ne svede na folklor, već da ostane živa i dostojanstvena.

„Ona je slava mom ocu i nadam se nasleđe mom sinu Filipu“, dodaje. Boja i ukus Gorde često podsete na konjak, ali je srpska Gorda bolja. Kako? Nema tajnih trikova. „Ima samo mnogo strpljenja“, kaže Tijana. „Kada voće sazreva, a destilat godinama miruje u hrastovim buradima, posebno u slučaju Gorde XI Grand Cru stare 11 godina, dobijete piće koje se pamti. Zemlja specifičnog alkaliteta, bogata mineralima daje voću mir i dubinu. Bez žurbe, bez intervencija, bez potrebe da se dokazuje“. Zato Gorda lako izmiče jasnim podelama na aperitiv i dižestiv. Ona traži vreme i momenat. Može da

U 2026. nastavljamo da gradimo premium liniju, vrlo pažljivo i selektivno. Ne jurimo količine – gradimo vrednost

otvori veče, ali i da ga zaokruži. A najlepša je u onoj tišini posle razgovora, kada se utisci slažu sami od sebe. Gorda se tada otvara – sporo, nenametljivo, ali potpuno... „Verujem u ritual, ne u naviku. Volim da uživam u svojoj rakiji, najčešće u Gordi Grand Cru, ali u pravom trenutku i sa punom pažnjom. To je kultura uživanja koja se danas polako vraća“, podseća

nas Tijana da je kako pijemo, podjednako važno kao ono što pijemo. Kada je reč o šljivovici, Tijana je jasna – ona je kraljica. Ne zbog mita, već zbog svega što nosi u sebi. „Šljivovica je čitav jedan narod – u njoj su srpska snaga, tuga, radost i istrajnost. Da, mi želimo rebranding, ali to nije odricanje od tradicije, već njeno spasavanje. Vreme je

GORDA JE TRADICIJA ALI NIJE FOLKLOR. ONA JE DOKAZ DA IZ KORENA MOŽE DA SE STVORI NEŠTO SAVREMENO I RELEVANTNO

da šljivovicu prestanemo da objašnjavamo i počnemo da je predstavljamo“, naglašava naša sagovornica i podseća da o uspesima šljivovice najbolje govore nagrade na festivalima i takmičenjima, posebno dobijene kod kuće i to na Wine Vision-u, najvećem regionalnom takmičenju. Taj uspeh Gorde od šljive potvrđuje da svet danas razume ono što smo mi u Srbiji oduvek znali – da šljivovica može biti velika.

Ipak, uz šljivu, Gorda nudi i čitavu paletu drugih rakija, svaku sa svojim karakterom. Dunja je tiha i introspektivna, za trenutke kada želite mir. Aron, rakija od jabuke rađena tehnologijom kalvadosa, ozbiljna je i koncentrisana – i Tijanina lična favoritkinja. „Gorda je bila prva žena u mom rodoslovu, Aron njen muž“, kaže uz osmeh. Tu je i

kajsija koja donosi čistu radost i smeh, dok Vilijams miriše na planinski vetar Rudnika i voćnjake u cvatu. „Svaka rakija nosi emociju, ne samo aromu.“

Na kraju, ima li odgovora u čemu je tajna savršene rakije? „Da nikada ne pomislite da ste stigli. Svaka godina donosi novo iskustvo, novo pitanje. I dokle god tragamo – na dobrom smo putu“, odgovara Tijana što nas dovodi i do planova za godinu pred nama. Gorda je prisutna u Srbiji i regionu, sa snažnim fokusom na Hrvatsku i Sloveniju, ali i jasnom međunarodnom vizijom. „U 2026. nastavljamo da gradimo premium liniju, vrlo pažljivo i selektivno. Ne jurimo količine – gradimo vrednost“, zaključuje Tijana i zove da nazdravimo zajedno rakijom koja spaja nabolje od onoga što je bilo i onoga što će tek biti. Živeli!

Gorda je nastala iz potrebe da se sačuva nešto što ne sme da se izgubi – znanje, zemlja, porodični kontinuitet

Gorda
PRIRODNA RAKIJA
OD VOĆA

NIJE GORDA,
GORDA JE!

LJUBLJANA JE KREATIVNA ZBOG NAS

» Piše: VESNA MILEK

Da li je Ljubljana zaista evropska prestonica sa najviše kreativnosti po kvadratnom metru? Ne znam. Ali znam da za mene svaka dobra priča o Ljubljani počinje – ljubavlju. Ljubavlju prema kreativnosti. Na glavnom trgu našeg grada ne stoji vojskovođa, već statua pesnika Franca Prešerna, koji pogledom dodiruje prozor kuće svoje muze

ODUVEK SU ME ZANIMALE ŽENE KOJE SU SE BORILE ZA SLOBODU SVOJIH NASLEDNICA DA PIŠU, STVARAJU I DIZAJNIRAJU... EKSCENTRIČNE PESNIKINJA LILI NOVI, ZOFKA KVEDER, KNJIŽEVNICA, BORKINJA ZA PRAVA ŽENA, I SLIKARKA IVANA KOBILEC, KOJA JE U TO VREME POSTIGLA ONO ŠTO NJENE MUŠKE KOLEGE NISU MOGLE...

Marija Vera je trebalo da postane monahinja, ali je poziv pozorišne umetnosti bio toliko snažan da je sama otišla u Beč i tamo, uz rad, pohađala jednu od najboljih pozorišnih škola. Sa velikim je uspehom nastupala na pozornicama u Cirihi i Beču, sve dok se u priču nije umešala ljubav Foto: Press Release

Na Prešernov dan kulture, 8. februara, Ljubljana se budi iz zimskog sna u ritmu Luv Festa – festivala ljubavi, umetnosti i lutanja. Svake godine donosi novi vihor kreativnosti, događaja i iskustava, koji traje sve do 12. marta, slovenačkog Dana zaljubljenih, dana kada se, prema narodnom predanju, „ptice žene“. Oduvek su me fascinirale kreativne žene koje su hodale ovim ulicama i ostavljale trag. Žene koje su se borile kako bi njihove naslednice danas mogle slobodno da pišu, stvaraju, dizajniraju... Zofka Kveder, književnica i borkinja za ženska prava; Ivana Kobilca, naša najveća slikarka; učenica Jože Plečnika, Gizela Šuklja; pesnikinja Lili Novi; glumica Marija Vera... Bilo ih je mnogo. U vremenima kada ženama nije bilo dozvoljeno da se obrazuju i stvaraju, niti da imaju profesiju, one su hrabro zakoračile na nepoznat put – i utrle ga za generacije koje dolaze.

KATARINA ČAS, FILMSKA GLUMICA

Kada govorimo o ženama koje su istovremeno muze i stvarateljke, pomislim na Katarinu Čas. Muza domaćih reditelja, muzičara i fotografa, ali i snažna autorka sopstvenog puta. Među hiljadama glumica, ubedila je Martina Skorsezea da je izabere za ulogu Šantal u filmu Vuk sa Vol Strita. Al Pacino ju je, takođe među brojnim kandidatkinjama, izabrao za svoju filmsku verenicu Sofi u filmu Deni Kolins.

Foto: Matjaž Tavčar

Kada govorimo o ženama koje su istovremeno muze i stvarateljke, pomislim na Katarinu Čas. Muza domaćih reditelja, muzičara i fotografa, ali i snažna autorka sopstvenog puta. Među hiljadama glumica, ubedila je Martina Skorsezea da je izabere za ulogu Šantal u filmu Vuk sa Vol Strita Foto: Ana Gregorič

Stojim pored jezera, kod Čamčarnice u Tivoliju, posmatram labude kako klize po vodi, kada je iznenada ugledam. Katarina dolazi laganim, gipkim korakom, sa onim svojim prepoznatljivim, šarmantnim osmehom. U njoj još uvek ima nečeg opuštenog i devojačkog, ali je njena glumačka amplituda odavno potvrdila raspon – od naivne lepotice, preko mučene zavisnice, do fatalne žene.

– Gde idemo? – pita uz nestašan osmeh. – Šta si imala na umu?

Prvo, u belu ovalnu vilu ispod Rožnika, u kojoj je živela međunarodno priznata glumica Marija Vera. Čini mi se da je to simbolično mesto za početak šetnje sa Katarinom Čas. Marija Vera je trebalo da postane monahinja, ali je poziv glume bio jači. Otišla je u Beč, u jednu od najboljih pozorišnih škola, a zatim nastupala na scenama Ciriha i Beča. Pre više od sto godina režirala je Tavčarovu Visoku hroniku u Ljubljanskom dramskom pozorištu i sama igrala Agatu Švarckobler – potez koji se i danas smatra hrabrim, primećuje Katarina. Vraćamo se ka Tivoliju. Drveće je golo, ali vazduh već miriše na proleće...

– Ako bolje razmislim, najviše volim proleće – kaže. – Ljubljana tada potpuno menja lice. Prijećemo se vremena kada je bila mlada glumica u ranim dvadesetim, kada je vreme teklo sporije, a dani su se provodili u kafićima uz Ljubljanicu, sa umetnicima, dizajnerima, muzičarima... i snovima o novim projektima.

Da nije otišla na master-klas kasting

74.LF

LJUBLJANAFESTIVAL.SI

Municipality of Ljubljana

SAVA
SLOVENIJA

21. 6. – 8. 9. 2026

Ljubljana, Slovenija

ljubljanafestival.si

21. 6.

Đ. Pučini: TURANDOT, opera

6., 8., 10. i 13. 7.

EVITA, mjuzikl

14. 7.

WE WANT MILES, 100. godišnjica rođenja Majlsa Dejvisa

15. i 16. 7.

Đ. Rosini: SEVILJSKI BERBERIN, opera

20. – 24. 7.

MIS SAJGON, mjuzikl

24. i 25. 8.

S. Prokofjev: ROMEO I JULIJA, balet

1. 9.

JUJA VANG, klavir

2. i 3. 9.

LONDONSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

6. 9.

BERLINSKI SIMFONIČARI

7. 9.

DRŽAVNA KAPELA IZ DREZDENA

Foto: Ana Gregorič

agentkinje Nensi Bišop u Ljubljani, da nije dobila poziv na audiciju za film Terensa Malika *Drvo života*... možda se sve ovo poslednjih 15 godina ne bi dogodilo. Ili bi se dogodilo drugačije. Činjenica je da je nakon saradnje sa Skorsezeom i Paćinom usledio niz međunarodnih filmskih i televizijskih projekata, pretežno u Engleskoj. Šetamo stazama Tivolija koje čuvaju uspomene na njenog zlatnog retrievera Jodu, nazvanog po liku iz *Ratova zvezda*. Simbolično, bio je uz nju kada je i sama hodala među zvezdama – u periodu turbulencija, neprekidnih letova, audicija i snimanja. Holivud, Sandens, London,

Njujork... Tekstovi su se učili u avionima, uloge osmišljavale između sletanja, a u svakom novom gradu imala je prikolicu na kojoj je pisalo Katarina Cas, a povratak kući značio je snimanje filmova i serija domaćih autora. Šta ako bismo popile kafu u jednom od onih gotovo magičnih dvorišta, skrivenih od gradske vreve? U kući na adresi Volfova 4 nekada je živela Julija Primić – žena koja je, poput Petrarkine Laure ili Danteove Beatrice, nehotice postala simbol muze. Prolazimo kroz uska vrata i iznenada se nalazimo u gotovo bajkovitom Vrtu, sa reljefnom bistom Julije na zidu. Sredinom

Foto: Črt Piksi

19. veka, u doba telegrafa, železnice i ljubljanskog tramvaja, ovde se nalazio restoran „Pri belem volku“ (Kod belog vuka), omiljeno mesto književnih velikana: Stritar, Jurčič, Levstik, Prešerna. Danas je to jednostavno Vrt – omaž muzama svih vremena.

Katarina danas živi između Ljubljane, Londona i Trsta, grada iz kojeg dolazi njena ljubav, italijanski kompozitor Luka Ciuti. Upoznali su se, gotovo filmski, na premijeri italijansko-slovenačkog filma *Raj – Novi život* 2019. godine. On je komponovao muziku, ona je igrala Klaudiju i za tu ulogu osvojila nagradu Vesna za najbolju sporednu glumicu.

Njena nova BBC-jeva serija *Divlja trešnja* trenutno izaziva veliko interesovanje u Velikoj Britaniji – a i kod nas, gde se emituje na nacionalnoj televiziji. Katarina u njoj igra Jelenu, suprugu balkanskog mafijaškog šefa, koja se suočava s nestankom svoje ćerke tinejdžerke.

Preko Prešernovog trga prelazimo Plečnikovo Tromostovlje, sve do Robove fontane ispred Gradske kuće. Nasuprot nje, na Starom trgu 11a, stoji Švajgerova kuća – najznačajniji primer barokne arhitekture u gradu. U njoj je živela i stvarala pesnikinja Lili Novi, još jedna žena koja istovremeno uzbuđuje i Katarinu i mene. Muza i stvarateljka u istoj ličnosti. Kosmopolitska, ekscentrična, oslobođena žena, prevodila je Cankara, Župančiča, Ketea, Murna i Gradnika, predstavljajući svetu slovenačku modernu. Na fasadi kuće gledamo njenu bronzanu bistu i teška vrata koja su poslužila kao naslov njene zbirke poezije *Temna vrata*, ilustrovane rukom Božidara Jakca.

Na samo nekoliko koraka odatle i dalje stoji krčma „Kolovrat“, nekadašnje središte intelektualne elite – Plečnika, Župančiča – a Lili Novi bila je jedna od retkih žena kojima je bilo dopušteno da učestvuju u tim okupljanjima.

Prelazimo Mesarski most, okovan bezbrojnim katancima ljubavnika, poput pariskog Pont Neufa, prolazimo pored Prometeja Jakova Brdara i nastavljamo Petkovškovim nabrežjem do Centra Rog. Razmišljamo da svratimo u neki od kreativnih ateljea Jelene Proković i Matee Benedetti, sa kojima je Katarina sarađivala. Nosila je JSP kreacije na premijeri irskog filma *Policajac na Lifi*, kao i prilikom nominacije za sporednu ulogu u

Urška i Tomaž Draž, Draž Studio.
Njihove kreacije odolevaju trendu
brze mode – ali istovremeno
pokušavaju da idu u korak sa
vremenom uz nove tehnologije

Foto: Blaž Samec

filmu, kada je i upoznala svoju ljubav. Takve haljine pamte se zauvek, kaže i nestašno namiguje. Mislim da nose posebnu energiju. Posle vruće čokolade u kafiću „Rog“, sa pogledom na Ljubljanicu, vraćamo se preko reke ka Cukrarni – ikoni grada i mestu gde je rođena slovenačka moderna. Od 30. novembra prošle godine ovde je otvorena izložba Art Vital, posvećena jednoj od najpotresnijih ljubavnih priča u savremenoj umetnosti: Marini Abramović i Ulaju, koji je poslednjih osam godina svog života živeo i stvarao u Ljubljani. Katarina i ja smo obe već posetile izložbu... Pogledamo se. Opet taj njen blistavi, nestašni osmeh. Ako smo konačno ukrale subotu za sebe, zašto se ne bismo počastile drugačijim putovanjem?

URŠKA I TOMAŽ DRAŽ – DRAŽ STUDIO

Dok se kaldrmom penjete prema brdu na kom je zamak, pažnju vam privlači izlog na Gornjem trgu 9. Tu se nalazi prodavnica i radionica Studija Draž, porodične dizajnerske kuće koju vode sestra i brat – Urška i Tomaž Draž. Sve je počelo s njihovom bakom Marijom, nastavili su majka Karolina i otac Anton, a danas Urška i Tomaž oblikuju „vidljive i nevidljive petlje“ pletenine. Vrata mi otvara Urška Draž – stvarateljka, muza i uzor. Obučena u crnu pletenu kreaciju sa zlatnim nitima, lice joj sija dok me vodi

kroz prostor koji više podseća na galeriju nego na butik. Haljine, kaputi i džemper – neki nalik skulpturama, drugi meki, fluidni, koji prate liniju tela.

„Volim da radim sa ljudima, volim da vidim kada žene i muškarci uđu u prodavnicu i privuče ih određeni komad odeće“, kaže Urška. „Lepo je gledati žene kako isprobavaju odeću, kako se nešto što smo stvorili stapa sa osobom koja to nosi.“

U radionici pored butika, njen brat Tomaž stvara, a u uglu sedi njegov Vuk, jedan od najlepših pasa koje sam ikada videla. Zujanje visokotehnološke mašine za pletenje ga ne uznemirava. Razgledam police na kojima se nalaze desetine kalemova i klupka raznih konca, poređanih po debljini konca, materijalu i boji. Kao da sam se vratila u detinjstvo.

– Nisi jedina – smeje se Tomaž. – Mnogi kažu da ih ovaj prostor podseća na dom i na to kako su plele njihove majke i bake. Njihove kreacije, osmišljene u dubokom kreativnom procesu, odolevaju brzoj potrošačkoj modi – ali istovremeno pokušavamo da idemo u korak sa vremenom, kaže Tomaž. Počeli smo da radimo sa veštačkom inteligencijom čim se pojavila, koristimo grafičke generatore. Nove tehnologije su iznenada otvorile nove mogućnosti za saradnju, objašnjava Tomaž, na primer sa Institutom za biologiju,

gde smo mogli da posmatramo alge pod mikroskopom i koristimo tu šaru na odeći...

Ili sa pilotom i konzervatorom Matevžom Lenarčičem, koji je nekoliko puta obleteo Zemlju u ultralakom avionu, a njegove fotografije smo koristili za kreiranje šara i slika. Nećete verovati, najlepše su bile fotografije Cerkničkog jezera i Trnovskog gozda, Urška se osmehuje.

Toliko je različitih puteva do jedne haljine, kaže Urška, prvi je izbor šare, na osnovu toga odlučujemo o materijalu, zatim izbor tehnike pletenja, kroja... To se uglavnom dešava intuitivno, u kreativnom dijalogu. Tek kada su pozvani u Centar Rog na master klas pletenja, kada su počeli da objašnjavaju proces i tehnologiju rada učesnicima radionice, shvatili su koliko su znanja i iskustva akumulirali.

Istina je da stalno istražujemo i testiramo nove tehnologije, kaže Urška, ali ipak želimo da ostanemo verni filozofiji Isakija Mijakea, koji je rekao da odeća treba da bude udobna kao majica. Dodali smo tome: i lepa kao večernja haljina, osmehuje se ona.

MARTINA OBID MLAKAR – DIZAJNERKA I RESTAURATORKA NAKITA

– Nije nas baš lako pronaći – kaže mi tihim, posebnim glasom dok mi objašnjava put. Crna vrata na Gornjem trgu vode u još jedno skriveno dvorište – Dvorište ateljea.

I FEEL
SLOVENIA

festival čokolade

RADOVLJICA

18. i 19. APRIL 2026

- ⚙️ **Najveća i najbolja čokoladna manifestacija u Sloveniji**
- ⚙️ Prodaja i degustacija čokolade i čokoladnih proizvoda
- ⚙️ Fabrika čokolade sa Kućom eksperimenata
- ⚙️ Koncerti: Romana Kranjčan, Help! Beatles tribute band, Enci benci na kamenci, Kingston
- ⚙️ Cirkuske, sportske, muzičke i kreativne animacije
- ⚙️ Nagradne igre
- ⚙️ Srednjevekovni zabavni park za najmlađe
- ⚙️ "Street food", koktel bar...

Radol'ca

pristno sladka

WWW.RADOLCA.SI

Ptuj – najbolji grad kulturne baštine 2026

Foto: Stanko Kozel in Albin Bezjak

Priušite sebi kulturni odmor u gradu u kojem se istorija i živa tradicija susreću na svakom koraku. Višednevni odmor biće savršen za šetnju bogatom i dugom istorijom najstarijeg slovenačkog grada bez žurbe i gužve, a istovremeno možete da uživate u velnesu, kao i u kulinarskim i drugim doživljajima koje grad nudi.

Ptuj očarava prepoznatljivom vizurom Ptujskog dvorca iznad reke Drave. Pažljivo štiti svoju baštinu i autentičnost, dok ih istovremeno svakodnevno oživljava. Oduševljava očuvanim srednjovekovnim gradskim jezgrom sa butik ponudom na slikovitim ulicama, vinogradima u gradu i obližnjem Mestnom Vrhu, aktivnostima na reci Dravi i Ptujskom jezeru, kao i opsežnom mrežom pešačkih i biciklističkih staza u okolini. Među njima se posebno ističe izuzetno popularna Dravska biciklistička staza.

Posetite Ptujski dvorac, koji je domaćin bogatih zbirki **Pokrajinskog muzeja Ptuj-Ormož** i nudi predivan pogled na reku Dravu, krovove kuća pokrivene crepom i okolinu. Posebno su zanimljive zbirke feudalne stambene kulture, istorijskih muzičkih instrumenata, oružja, tapiserija i turkerija, a posebno mesto ima zbirka karnevalskih maski. Za ručak se prepustite kulinarskom meniju od tri jela – **Ukusi Ptuja** – u jednom od osam renomiranih restorana, gde ćete da uživate u autentičnim štajerskim ukusima i lokalnim sastojcima. Nakon dana prepunog šetnje i razgledanja, uronite u termalnu vodu ili se zagrejte u sauni Terma Ptuj i rezervišite opuštajuću masazu za sledeći dan.

Prošetajte slikovitim starogradskim jezgrom sa veličanstvenim pročeljima, tihim trgovima i butik trgovinama. Počastite se šoljicom kafe u šarmantnim kafićima i uživajte u domaćim poslasticama. U **Kurentovoj kući**, posvećenoj najprepoznatljivijem i najpopularnijem liku u slovenačkoj tradiciji, možete da pogledate autorski film koji otkriva tajanstvenu moć kurenta i očarava njegovom mistikom. Naučite razliku između pernatih i rogatih kurenta, odnosno koranta, uživajte u

arhivskim snimcima Kurentovanja i povorki kurenta te se divite umetničkim delima lokalnih majstora. Završite dan u prijatnom ambijentu odabrane ptujske gostionice ili restorana uz čašu vrhunskog lokalnog vina.

Dok istražujete grad, popnite se na impozantni **Gradski toranj i zvonik crkve sv. Jurja** s izvanrednim mehaničkim satom s više od 300 godina starim satnim mehanizmom i drvenim njihalom, koji se smatra najdužim na svetu (21,4 m), te velikim zvonom iz 18. veka. Neka vas pogled povede preko krovova, vekova i ulica Ptuja. Pronađite **Čokolateriju XOCOC** uz toranj i isprobajte ručno rađene čokoladne praline neobičnih kombinacija i ukusa: lešnik sa čvarcima, bundevino ulje, bademi i luk, cvekla sa malinom...

Prepustite se bogatim aromama vina **Ptujske vinarije** – najstarijeg slovenačkog vinskog podruma. U centru grada možete da posetite butik vinoteke, a jedinstveno

iskustvo obećava degustacija vina u mračnim tunelima ispod Ptujskog dvorca ili među vinogradima obližnjeg Mestnog Vrha.

Na raskrsnici bogate kulturne baštine i blagotvornih termalnih voda, **Terme Ptuj** su tokom decenija sazrele u prepoznatljivo odredište za savremeno opuštanje, obnovu tela i uma te aktivno opuštanje. Gostima nude razne mogućnosti smeštaja, od elegantnog velnes hotela do kampovanja, mobilnih kućica i glampinga, a istovremeno oduševljavaju velikim vodenim parkom i najširim ponudom vodenih avantura u Sloveniji.

Brojni događaji i festivali obogaćuju gradska dešavanja i izvrstan su razlog za višednevnu posetu gradu. Za vreme sezone karnevala jednostavno morate da posetite **Kurentovanje**, koje je Lonely Planet uvrstio među 10 najboljih karnevala na svetu. Uz šarene karnevalske povorke i brojne propratne događaje, nisu samo karnevalski vikendi ti koji će da vas **oduševe** – čak i radni dani s većimjim nastupima autohtonih karnevalskih likova nude etnografski bogata iskustva. Tokom godine održava se vinski događaj **Salon Sauvignon**, prezentacija delikatesa sa slovenačkih farmi Dobrote slovenskih kmetij, festival moderne umetnosti **Art Stays**, koncerti izvanrednih domaćih i stranih muzičara na **Festivalu Arsana**, projekcije filmova na otvorenom **Bioskop bez krova**, kao i kulinarski događaji **Karavana ukusa**, **Otvorena kuhinja**, **Večera na mostu** i **Kuhinja u gradu**. Porodice vole da posećuju **Rimske igre** i **Ptujske dvorske igre**, koje prikazuju rimsko i srednjovekovno razdoblje, dok će ljubitelji harmonike oduševiti **Festival narodno-zabavne muzike Ptuj**.

<https://visitptuj.eu/en/>

#ifeelsLOVEnia #myway #visitptuj

Ministar zdravlja upozorava: Konzumiranje alkohola može biti štetno po vaše zdravlje!

Nagrađivana dizajnerka i restauratorka nakita Martina Obid Mlakar na kreativnoj radionici u svom studiju pod nazivom „Dizajniraj unikat sa Martinom“

Foto: Primož Lukežič

Nekoliko minuta kasnije, otvaram velika tamna vrata, ponovo razmišljam o poeziji Lili Novi, i preda mnom se otvara još jedno skriveno dvorište. Čeka me na ulazu, izgleda kao devojka iz nekog drugog vremena, obučena u karakterističnu kecelju koja je neophodna pri radu sa metalom. Ovo dvorište je dom umetnika, zbog čega su ga i sami nazvali Dvorište ateljea. Prošle godine su prvi put zajedno učestvovali na Luv Festu, a ove godine su ponovo deo događaja. Za zlatarskim stolom, uz vatru, testeru i turpiju, ona kuje metal u nežne oblike inspirisane prirodom. Metal ju je privlačio još dok je studirala na Akademiji likovnih umetnosti; dok je studirala restauraciju, pokucala je i na vrata čuvenog zlatara i restauratora Kristofa Štajdla Porente u Rimskoj ulici.

On joj je odmah rekao da ima oko za to, seća se Martina sa osmehom. Tada je prvi put držala turpiju i testeru u ruci. Zlatar može da napravi divne stvari ako samo ima vatru, testeru, turpije i klešta. Godine provedene u majstorovoj radionici, gde im je gavran Orhan pravio društvo, ostavile su snažan trag. Između ostalog, tada je rođen jedan od njenih najprepoznatljivijih dizajnerskih komada: pero. Za mene pero takođe simbolizuje krila, kreativnu slobodu. Ona stvara pera u metalu, pravi ih od titanijuma, pera koja su narukvice, pera koja su ogrlice... Ali jedna od mojih omiljenih stvari koje sam napravila je marker za knjige u obliku pera, kaže. Držim ga u ruci, lagan je kao pero, vraća me u vreme kada su se reči polako zapisivale perima. Najviše je inspirišu reči, kaže. Knjige.

U vremenima kada ženama nije bilo dozvoljeno da se obrazuju i stvaraju, niti da imaju profesiju, one su hrabro zakoračile na nepoznat put – i utrle ga generacijama koje dolaze

Poezija. Zanimljiv sinhronicitet, i Martinu je inspirisala pesnikinja Lili Novi. U kutiji sa mindušama u obliku zvončića, ubacila je stih iz njene pesme: „Šetam i gledam proleće,/ cveće, drveće i ptice,/Čujem šuštanje i pozive:/„Živeti - živeti - živeti / usred uvek ključajućih slasti!“

Lepo, zar ne, osmehuje se, dok otkriva male staklene kupole ispod kojih se nalaze dizajnerski komadi koji su obeležili njenu karijeru i za koje je osvojila brojne nagrade; Bela hrizantema, sećanje na Ivana Cankara, Lokvanj iz Tivolija, posrebren,

nakit inspirisan belom imelom, magičnom biljkom. Tu je i srebrna bela rada, kaže i pažljivo podiže kupolu. Rođena je iz igre kada smo kidali latice sa hajdučke trave: voli me, ne voli me. To je bila dečja igra u to vreme, ali ako razmislim o tome, mi stalno živimo istu igru u našim životima, osmehuje se. Zar ne?

Martina oblikuje metal u nežne, prirodom inspirisane forme. Njeni prepoznatljivi komadi – pera od titanijuma, narukvice, lanci, markeri za knjige – simbol su kreativne slobode.

Foto: Dragoslav Ulić Dag, Martin Candir

VOJVODINA

VAŠA AVANTURA U LAGANOM RITMU POČINJE OVDE

Vojvodina se otkriva polako – kao pejzaž koji se menja s vremenom, kao priča koja se otkriva korak po korak. Na severu Srbije, između vodotoka koji oblikuju ravnice, prostiru se predeli u kojima svaka staza vodi ka novom, nezaboravnom doživljaju. U Vojvodini vreme teče u laganom ritmu. Gradovi poput Novog Sada, Subotice, Sombora, Sremske Mitrovice, Vršca i Zrenjanina, sa svojom arhitekturom, kulturnim nasleđem i muzejima, pružaju priliku da zavirite u epohe koje su oblikovale ove prostore. Novi Sad, smešten na obali Dunava, šarmira spojem istorije i savremenog, sa Petrovaradinskom tvrđavom koja nudi panoramski pogled, brojnim galerijama i muzejima. Sremski Karlovci, jedini istorijski grad u Vojvodini, zrače baroknom lepotom, vinskom tradicijom i spokojnom atmosferom, nudeći uvid u kulturnu i duhovnu baštinu ovih prostora. Subotica, grad secesije, odiše evropskim šarmom, dok jezero Palić i lokalni festivali upotpunjuju nezaboravan doživljaj.

Vršac, smešten pod obroncima Vršackih planina, nudi spoj prirodne lepote, istorije i vinske tradicije, dok se pogled sa Vršackog brega pruža celom banatskom ravnicom. Vojvodina je prava riznica istorije i tradicije. Posetite Sirmium, nekadašnju rimsku prestonicu, ili se uputite ka Somboru i doživite čaroliju najvećeg ulja na platnu, "Bitka kod Sente". Ne propustite imponantnu srednjovekovnu tvrđavu u Baču, crkvu Araču u Novom Bečeju, ili Narodni muzej u Kikindi sa čuvenom Kikom i monumentalnim terakota skulpturama u Muzeju "TERRA". Zrenjanin, sa svojim ulicama i trgovima, priča priču o bogatoj istoriji i raznolikim kulturnim uticajima. A ovo je tek deo onoga što Vojvodina skriva – svaki kutak čuva odjeke prošlih vremena kroz spomenike, običaje i jedinstvene manifestacije. Seoska idila i bajkoviti salaši otkrivaju toplinu doma, jednostavnost i gostoprimstvo. Hrana ovde nije samo obrok – ona je ritual, uživanje, razgovor i susret generacija. Od domaće šunke, kulena i perkelta, preko pita, gulaša i ribljih čorbi, do vina sedam vinskih regiona

Subotica

Manastir
Krušedol

Sremski Karlovci

i aromatičnih rakija – svaki zalogaj i gutljaj priča svoju priču.

Za ljubitelje prirode i aktivnog odmora, Vojvodina nudi široku paletu mogućnosti. Fruška gora i Vršачke planine pozivaju na šetnje i biciklističke ture, dok Gornje Podunavlje i Deliblatska peščara mame ljubitelje netaknute prirode i retkih ptica. Reke, kanali i jezera pružaju priliku za plovidbu, sportove na vodi ili opuštanje na uređenim plažama. Kroz Vojvodinu prolaze tri evropske biciklističke rute – EuroVelo 6, 11 i 13 – koje povezuju prostranstva ravnice i otkrivaju je iz jedinstvene perspektive, dok ergele i salaši pružaju mogućnost jahanja i odmora u skladu sa laganim ritmom ovih prostora.

Vojvodina je i kulturni mozaik. Manastiri, galerije, naivna umetnost, istorijska jezgra gradova i brojni festivali čuvaju tradiciju i inspirišu nova iskustva. Posebno mesto zauzimaju manastiri Fruške gore, koji čuvaju vekovnu duhovnu i kulturnu baštinu i pozivaju posetioce da otkriju mir i istoriju ovih svetih prostora. Posetite Kovačicu i doživite svet živopisnih boja i autentičnog izraza samoukih umetnika naivnog slikarstva, koje je u decembru 2024. zvanično upisano na Uneskovu Reprezentativnu listu nematerijalnog kulturnog nasleđa.

Svaka šetnja, svaki susret, svaki zalogaj ili gutljaj vina – podseća da ovde vreme teče sporije i da je svaki trenutak vredan pažnje. Dobro došli u Vojvodinu!

✎ Turistička organizacija Vojvodine

Sebilj na Baščaršiji motiv je najpoznatije sarajevske razglednice Foto: Shutterstock

VEČNA SARAJEVSKA DILEMA: ĆEVAPI ILI ĆEVAPČIĆI?

Ne postoji dvoje Sarajlija koji će se složiti gde su najbolji, najukusniji, najveći, najtradicionalniji, naj ovo, naj ono. Možda i treba da bude tako. Ukusi se, srećom, razlikuju

✎ Piše: NISAD SELIMOVIĆ

SARAJEVO

Latinska ćuprija izgleda kao običan most, ali znamo šta se tu desilo 1914. Odmah pored mesta gde je ubijen austrougarski prestolonaslednik ima i muzej

Ako bi trebalo nekome da objasnim Sarajevo, prvo pitanje bi verovatno bilo: kako uopšte opisati grad koji svako zna, ali niko ne poznaje dovoljno?

Sarajevo je baš takvo, nekako poznato, a neotkriveno. Videli ste hiljadu fotografija Sebilja, Baščaršije, čevapa i Trebevića, ali opet, kad dođete, shvatite da sve to zajedno ima neku svoju unutrašnju logiku, ritam i miris, koji se ne da prepričati. Samo se može doživeti.

I onda, kada odete i vizure vašeg grada ugledate, postane vam jasno da niste videli Sarajevo do kraja.

NA BAŠČARŠIJSKOM TRGU

Čak i ako ste iz Bosne i Hercegovine, i makar vam je Sarajevo deset puta u životu bilo usput, uvek ostane sumnja da niste videli dovoljno, da niste ušli duboko u kapilare ovog grada koji se neprestano prelama između istorije i sadašnjosti, uz neizostavni humor koji iskrasne kad se najmanje nadate. Kao i svaki grad koji je živeo burno, Sarajevo vas dočeka raširenih ruku, ali i s tihim podsetnikom da se ovdje sve doživljava dvaput - jednom očima, drugi put srcem. Teoretski, Sarajevo možete istraživati od Ilidže prema Baščaršiji, što i jeste najlogičnije jer mi imamo jednu glavnu ulicu s koje se račva sve ovo manje bitno, ili ako želite - više naseljeno. No, odakle god krenete i gde god vam krajnja destinacija bila, doći ćete do Sebilja. Na prvi pogled je to drvena kućica iz koje teče voda, ali za Sarajevo je mnogo više. Sebilj je nešto kao orijentalni svetionik usred najpoznatije sarajevske razglednice. U tom Sebilju je nekako i suština Sarajeva, mesta u kojem su svi dobronamerni putnici bili dobrodošli, uvek i oduvek. Jer, sebilj je arapska reč koja znači zgrada na putu u kojoj ima vode, fontana posebnog oblika na trgovima, na kojoj je sebiljdžija zahvatao vodu iz korita i besplatno napajao žedne. Metafora Sarajeva, ako baš hoćete. Eh, tu kod Sebilja osetićete nešto što je opet vrlo specifično za Sarajevo. Iz jednog ćoška dopire miris kafe (one prave, bosanske, guste, koja se ćejfi), iz sokaka preko puta

tiho će odzvanjati udar kazandžije dok pravi neki bakreni sahan, a sa centra trga kojim dominira baš Sebilj, začuće se klepet golubijih krila. Ova ptica je davno zauzela centar Baščaršije i svi naponi da se odvrti od kakanja na objekte i turiste nisu uspeli. Pa su sada tu kao simbol grada. Možete ih čak i hraniti iz ruke.

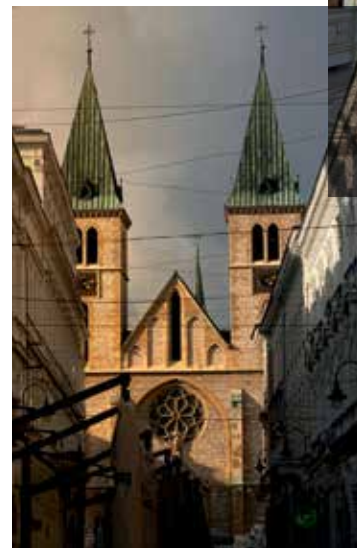
Tu, na baščaršijskom trgu, da samo sednete i gledate ljude, prošlo bi vam pola dana. Što je u Sarajevu i posebna životna disciplina - oduzimanje vlastitog vremena. Sedite i pijte kafu, gledajte okolo i slobodno zamolite konobara za cigaretu, neće vas odbiti (a za stolovima u bašti smete pušiti bez problema).

Iako je nekakav opšteprihvaćeni nadimak Sarajeva evropski Jerusalem, to mnogi shvate kao tek usputnu opasku. Iznenadjujuće je koliko, u stvari, novi turisti ostanu zapanjeni kako to u Sarajevu sve funkcioniše. Na području cele šire regije Sarajeva, naime, skladno žive crkve do džamija.

To je, dakako, najočitije u centru grada, gde u radijusu od 200 metara možete posetiti i najveću pravoslavnu crkvu u gradu, Sabornu crkvu Presvete Bogorodice; najveću džamiju - onu Gazi Husrev-bega (kolokvijalno, Begovu); Katedralu Srca Isusova - najveću katoličku bogomolju u Sarajevu; te Aškenašku sinagogu, treću po veličini u Evropi.

Lepo je to sve na papiru, reći ćete. Ali, eto, dođite i uverite se - sve to deluje potpuno normalno. Jer to i jeste normalno. I trebalo bi da bude tako svuda na svetu. Sarajlije će vam čak i dobro zameriti ako ih pokušate uveriti da je neki drugačiji sistem suživota bolji. Gazi Husrev-begova džamija i Sahat-kula održavaju ritam starog dela grada, dok Katedrala Srca Isusova i Saborna crkva unose onu tišinu kamena koju osetite čim zakoračite unutra. I sve to zajedno ne pravi nikakvu dramu, nikakav spektakl - stvar je toliko prirodna da tek kasnije, kao i većina tih nekakvih činjenica o Sarajevu, kad ih se prisetite, shvatite koliko su, zapravo, fascinantne.

Sarajevo je onaj grad koji vas, hteli ili ne, podseti da je kroz njegove sokake prošlo

**Katedrala
Srca
Isusova**

Foto: Amar
Doglud /
Unsplash

**U Sabornoj crkvi Rođenja
Presvete Bogorodice**

Foto: Oslobođenje

**U haremu
Gazi Husrev-
begove
džamije**

Foto:
Shutterstock

**Sarajevska hagada, jedna od najvrednijih
jevrejskih knjiga na svetu** Foto: Oslobođenje

**ALEJA DIVLJIH KESTENA,
POSAĐENA PRE VIŠE OD JEDNOG
VEKA, VODI DIREKTNO DO
VRELA BOSNE. TU JE ZABRANJEN
SAOBRAĆAJ, TE SE OBIČNO
PEŠAČI, ALI MOŽE SE UNAJMITI I
FIJAKER**

Vlašić, Planina, Tajna mesta Evrope

www.blanca-resort.com

Za razliku od komercijalnijih evropskih odmarališta, Vlašić zadržava autentičan šarm. Bez obzira na to da li boravite u modernom hotelu ili ugodnoj drvenoj kućici, atmosferu definira ćeif - bosanska filozofija sporog, namernog uživanja. Od mirisa borovih iglica do zvuka ovčijih zvona u daljini, Vlašić je mesto gde se zaista možete isključiti iz digitalnog sveta i ponovo se povezati s prirodom.

Kada se sneg otopi i zimske gužve nestanu, Vlašić se pretvara u bujno, smaragdno utočište. Leti, planina s dušom nudi hladniju, svežiju alternativu zagušljivoj vrućini bosanske nizine, s prosečnim temperaturama ugodnih 14-16°C. Evo kako možete provesti letnje dane na Vlašiću:

- **Planinarenje do krova centralne Bosne:**

Vlašić je raj za planinare zbog svojih prostranih, otvorenih visoravni i dobro označenih staza.

- **Brdski biciklizam (MTB):** Topografija planine je idealna za biciklizam, sa mešavinom asfaltiranih puteva i neravnih makadamskih staza.

- **Sportski tereni:** Nogometni, košarkaški i teniski tereni na velikoj nadmorskoj visini.

- **Paintball i Quad Safari:** Vođene ture quadovima su popularan način za brzo istraživanje dubljih delova planinske šume i najbolje vreme da se vidi tradicionalni način života na planini u punom jeku.

**Majstor u
Kazandžiluku**

Foto: Oslobođenje

**U ZEMALJSKOM MUZEJU JE
ETNOGRAFSKA ZBIRKA SA
AUTENTIČNIM ENTERIJERIMA
I NOŠNJAMA, GROBNICE
SREDNJOVEKOVNIH KRALJEVA,
FENOMENALNA BOTANIČKA
BAŠTA, A TU JE I SARAJEVSKA
HAGADA**

više epoha nego što biste pretpostavili. Latinska ćuprija izgleda kao običan most, ali znamo šta se tu desilo 1914. Odmah pored mesta gde je ubijen austrougarski prestolonaslednik imate i muzej u kojem možete saznati i neke fakte koje možda i niste znali, o tom ćošku koji je promenio dvadeseti vek.

Kada smo kod muzeja, Sarajevo ih ima mnogo, ali i mnogi od njih pate od problema finansiranja zbog političkog nesklada. Ipak je ovo Balkan. Ali, neka to bude i razlog više da ih posetite i pomognete njihovo opstajanje, jer ono što čuvaju, zaista zlata vredi.

U Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine se vidi cela istorija naše države, od praistorije do danas. Tu je i etnografska zbirka sa autentičnim enterijerima i nošnjama naših krajeva, delovi grobnica naših srednjovekovnih kraljeva, fenomenalna botanička bašta koja očarava u proleće, a tu je i Sarajevska hagada, jedna od najvrednijih jevrejskih verskih knjiga u svetu.

Odmah do Zemaljskog muzeja BiH je Istorijski muzej Bosne i Hercegovine, koji čuva nasleđe iz starije i moderne istorije ovog dela Evrope. Nekada je to bio Muzej revolucije, a ostavština je lako vidljiva ispred i iza muzeja, gde je smešteno partizansko oruđe korišćeno u Drugom svjetskom ratu. U Istorijском muzeju BiH je stalna postavka posvećena opsadi Sarajeva. Blizu je Vijećnica, obnovljena, koja sada sija starim sjajem, a u njoj se često održavaju izložbe i drugi kulturni događaji. Moguće ju je i obići uz

kupovinu ulaznice.

Bitno je znati da stanovnici Sarajeva vole da šetaju i, kao što spomenusmo, da ispijaju kafe direktno na ulici. A za šetnju centrom grada verovatno je najadekvatnija Ferhadija, ulica kroz koju hodaju svi - turisti, studenti, gospođe što nose kese sa pijace Markale, penzioneri koji sve znaju o svemu i ne žure nigde. Ferhadija vas, bitno je napomenuti, i vodi sa Baščaršije, ka modernijem delu grada, do tržnih centara i poslovnih zgrada. No, pre nego se odmaknete daleko od Ferhadije, svratite i do Narodnog pozorišta, koje u Sarajevu postoji više od veka. Tu se kontinuirano prikazuje kombinacija svetskih klasika i modernih teatarskih predstava, od drama i opera, do baleta i mjuzikla. To je i dom Sarajevske filharmonije koja takođe deluje čitav jedan vek. Pro tip - ako ste u Sarajevu za Novu godinu, pokušajte nekoliko dana ranije da dođete do ulaznica za tradicionalni Novogodišnji koncert koji se održava taman toliko ranije da stignete i na veliki doček koji Sarajevo organizuje svake godine. Uživaćete u muzici porodice Štraus, kao u Beču, samo u intimnijoj atmosferi. Eh, sad ono bitno: ćevapi.

Ne postoji dvoje Sarajlija koji će se složiti

gde su najbolji, najukusniji, najveći, najtradicionalniji, naj ovo, naj ono. Možda i treba da bude tako. Ukusi se razlikuju i prosto je nemoguće da se svima sviđa jedna te ista vrsta hrane.

Ali, kako ja pišem ovaj tekst, a ne neko drugi, sebi ću dozvoliti slobodu da preporučim one za koje smatram da su jedini istinski sarajevski ćevapčići. Ne zovu se oni uzalud baš - ćevapčići, dok su ostali tek - ćevapi. Prave se samo od junetine i soli, i ama baš ničega više. Unutar ovog objekta o kojem govorim, nadomak Vijećnice, jednostavnog imena Petica, možete čak naći i sertifikat nadležne ustanove koji to potvrđuje.

Petica, osim najboljih ćevapčića u svemiru, nosi i dozu nostalgije prema jednom Sarajevu kojeg više nema, a ono je bilo obeleženo Asimom Ferhatovićem Hasetom, legendarnim fudbalerom FK Sarajevo, koji je i pokrenuo ovu priču oko male mesne slastice sa roštilja. I to se da osetiti čim kroćite u objekat.

Naravno, ćevapa ima na Čaršiji k'o u priči, pa možete birati, svako po svom ukusu. No, ima i još nešto, što se teško igde drugo nađe: ima aščinica. Aščinica je mesto sa dnevnim ponudom tradicionalnih bosanskih gotovih jela, uvek sezonskih i bogatih povrćem. U aščinici se jede najviše kašikom, mame čorbe - od begove do paradajz i tarhane, naše bosanske za koju se posebno sprema testenina. Svaka ima bosanski lonac, varivo od mesa i povrća tiho i dugo kuvanog, ima kolačića i čufteta - i

HOTEL HILLS i HOTEL HOLLYWOOD SARAJEVO

VRHUNSKI SMEŠTAJ, CONVENTION,
KONGRESNI, SPORTSKI TE WELLNESS
I SPA CENTAR

Jedinstvena destinacija u srcu Ilidže za poslovne događaje, relaksaciju i savremeni hotelski doživljaj

Hotel Hills 5* i hotel Hollywood 4* su jedinstveni hotelski resorti iz Mrkulić Company grupacije sa najvećim smeštajnim i kongresnim kapacitetima u BiH. Pored smeštajnih i kongresnih kapaciteta, oba hotela na raspolaganju imaju dodatne kapacitete za sadržajan boravak kako poslovnih gostiju tako i grupnih ili porodičnih putovanja. Unutrašnji i spoljni bazeni, sportske dvorane, dečija igraonica na 1.000 m², padel centar, bilijar centar, kuglana i više restorana sa nacionalnom i internacionalnom kuhinjom samo su deo ponude ova dva hotela.

Hoteli Hills i Hollywood Sarajevo nalaze se u centru Ilidže, zelene oaze Sarajeva, u neposrednoj blizini Međunarodnog aerodroma Sarajevo, dok je vrelo reke Bosne, jedno od najznačajnijih prirodnih bogatstava ovog područja, udaljeno samo 2 km. Raznolikost sadržaja, vrhunski smeštaj i profesionalna usluga potvrđuju status hotela Hills i Hollywood kao istinskih lidera u hotelskoj industriji Bosne i Hercegovine.

Foto: Shutterstock

Sarajevski ćevapčići prave se samo od junetine i soli, i ama baš ničega više Foto: Shutterstock

**AKO BAŠ POŽELITE ONU
AUTENTIČNU KAFU KOJA IMA
SPECIFIČAN UKUS I MIRIS,
ODABERITE DIBEK, U KOJEM SE
KAFA PRAVI OD SVEŽE TUCANE.
DA, TUCANE, A NE MLEVENE**

jedni i drugi se prave od mlevenog mesa, ali na različite načine. Sarmice u lozi i kupusu, razne dolme (punjeni paradajz, paprike, tikvice), specifične ovdašnje salate, sve je to vrhunac domaće kuhinje. Ima tu i pečenja i pite, jedino ćevapa nema, jer ašćije kuvaju, i to svakoga dana, samo za svoje goste. I zatvaraju kada se sve pojede. One su jedna od onih ovdašnjih tradicija koje Bosna ljubomorno čuva, da svoje goste iznenadi i pokaže im kako Sarajevo nisu samo ćevapi i baklava, već specifičan ukus koji je svojevrsni miks Orijenta i Mediterana. U ustima. Baklava ima različitih, s orasima, lešnicima, čokoladom, pistaćima, bademima, onih malih, srednjih i baš velikih, sa šlagom i sladoledom, ali pravi ljubitelji znaju: bosanska baklava je poseban desert, a obavezan repertoar čine i kadaif i tufahija, naša razglednica. Deo su ovdašnjeg folklor, po njima se prepoznavamo. Kada je u pitanju kafa, ili kako je mi volimo zvati kahva, onda nećete pogrešiti gde god svratite, sve dok ste na Baščaršiji. Svi je prave isto, mada se kafe razlikuju. Ako baš želite onu koja ima specifičan ukus i miris, odaberite Dibek, u kojem se kahva pravi od sveže tucane. Da, tucane, a ne mlevene.

VELIKOM ALEJOM

Sarajevo nije baš nekakva poznata destinacija za šoping, ali ako vam baš nešto zatreba, tu je nekoliko trgovačkih centara poput Aria Malla na Trgu dece Sarajeva, Sarajevo City Centra na Marindvoru i Alte prekoputa njega.

Ali, ko još dolazi u goste radi šopinga (osim Bosanaca i Hercegovaca)? Ako već odlučite posetiti Sarajevo, zažalićete ako ne odete do neke od brojnih oaza prirode nadomak centra grada. Obavezna preporuka je Vrelo Bosne, jedan od najstarijih parkova u gradu, uređeno još u vreme austrougarske vladavine. Iz centra grada do Ilidže možete tramvajem, a onda prošetate do Velike aleje (svaki prolaznik će vam pomoći i uputiti vas u kojem smeru da krenete). Ova aleja divljih kestena, posađena pre više od jednog veka, vodi direktno do Vrela Bosne. Tu je zabranjen saobraćaj, te se obično pešači, ali možete unajmiti i fijaker koji će vas odvući do destinacije.

Vrelo Bosne je upravo ono što mu ime i govori – izvor reke Bosne koja protiče kroz pola države i po kojoj je naša zemlja dobila ime. Ovaj park prirode ima svoje prirodne rukavce, male simpatične mostove, labudove koji su tu domaćini, pa i restoran u kojem se možete okrepiti.

Ali, sada kada ste pročitali sve navedeno, red je spomenuti i da Sarajevo, baš kao nijedan grad na svetu, nije ništa bez svojih stanovnika. Mi, koji smo se tu rodili, tu i život proveli na onoj ili ovoj obali Miljacke, u starom ili novom delu grada, imamo neki specifičan sentiment prema Sarajevu.

Između sebe, svašta ćemo mu prigovoriti i mnoge mane naći. Faliće mu milion trotoara, kulture u saobraćaju, bolje klime. No, ako neko ko nije odavde prigovori Sarajevu, to nam neće baš lepo leći i sigurno ćemo vas upitati šta to u stvari mislite.

Posledica je to silnih nasrtanja na naš grad, opsada i terora. Ludi mađarski vojskovođa Eugen Savojski nam je u jednom trenutku istorije celi grad zapalio samo zato jer mu je to bilo usput. Sve to nam je izgradilo odbrambene mehanizme koji ponekad isplivaju.

No, nemojte se smesti: mi volimo naše goste sve dok nose dobro u srcu. To ćemo osetiti i dati vam do znanja, verovatno vas pozvati i u svoju kuću na neki ručak ili barem kafu. A ako shvatite da međusobno prigovaramo jedni drugima oko Sarajeva, samo nas pustite na miru. To je zato što želimo da budemo još bolji domaćini.

—
**POSTOJE
GRADOVI KOJI
IMAJU ISTORIJU
I GRADOVI KOJI
IMAJU DUŠU.
KRAGUJEVAC,
SRCE ŠUMADIJE,
IMA OBA**

KRAGUJEVAC

Tamo gde istorija dobija ritam moderne Šumadije

Bilo da ste zaljubljenik u istoriju, ljubitelj arhitekture, „festivalski nomad“ ili jednostavno tražite novi kutak Balkana koji još niste istražili - Kragujevac vas čeka

Postoje gradovi koji imaju istoriju i gradovi koji imaju dušu. Kragujevac, srce Šumadije, ima oba. Smešten na samo stotinak kilometara od Beograda, na raskrsnici puteva koji spajaju sever i jug, ovaj grad nudi iskustvo koje će vas iznenaditi svojom slojevitošću: od kraljevskog sjaja prve prestonice do vibracija najzbuđljivijeg muzičkog festivala u ovom delu Evrope.

Kragujevac s ponosom nosi titulu prve prestonice moderne Srbije. Upravo je ovde knez Miloš Obrenović postavio temelje države, a duh tog vremena živi u kompleksu „Milošev venac“. Šetnja pored Amidžinog konaka, poseta Staroj crkvi ili zdanju Stare skupštine, vratiće vas u 19. vek. Ovde je osnovana prva gimnazija, prvo pozorište, apoteka, štamparija, izliven prvi top. Grad koji je oduvek u svemu bio prvi, i danas ljubomorno čuva svoj pionirski duh. Ono što Kragujevac čini jedinstvenim na turističkoj mapi Balkana je Knežev arsenal. Autentični vojno- industrijski kompleks iz 19. veka, sa masivnim fasadama od crvene cigle i lučnim prozorima, izgleda kao scenografija za vrhunski svetski film. Nekadašnja topolivnica, u kojoj je zasvetlela prva sijalica na Balkanu, danas je mesto susreta istorije i moderne kulture. Nezaobilazna tačka za sve ljubitelje vrhunskog zvuka iz regiona. Zamislite hiljade ljudi koji plešu između starih fabričkih hala – to je energija koju možete osetiti samo ovde. Nijedna poseta Kragujevcu nije potpuna bez obilaska Spomen-parka „Kragujevački oktobar“. Na 350 hektara, ovaj memorijalni kompleks kroz umetnički oblikovane spomenike poput „V3“ i Muzeja „21. oktobar“ čuva sećanje na stradanje nedužnih civila tokom Drugog svetskog rata, ali u isto vreme

slavi neverovatnu snagu života u ovom gradu. Oaza mira, sa uređenim stazama, jezerom i Botaničkom baštom, mesto gde tišinu povremeno prekidaju samo cvrkut ptica i dečja graja.

Za ljubitelje aktivnog odmora, okolina grada nudi prelepa izletišta, manastire i seoska domaćinstva, idealna za vikend beg i slow tourism.

Bilo da ste zaljubljenik u istoriju, ljubitelj arhitekture, „festivalski nomad“ ili jednostavno tražite novi kutak Balkana koji još niste istražili - Kragujevac vas čeka. Njegova energija je neverovatna, a duša širom otvorena za svakog namernika.

Top 5 doživljaja koje ne smete propustiti

1. Industrijski „vibe“ Kneževog arsenala: Napravite savršen selfi ispred zidina od crvene cigle. Ako dođete u junu, doživjećete najmoćniju festivalsku energiju na Arsenal festu.

2. Virtuelno putovanje kroz Milošev venac: Istražite duh prestoničke elegancije starog Balkana uz virtuelne ture u Narodnom muzeju.

3. Čas istorije i tišine u Šumaricama: Posetite spomenik streljanim đacima i profesorima, simbol grada koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

4. Šumadijski hedonizam u staroj kafani: Ne odlazite iz grada dok ne probate „šumadijski čaj“ (vruću rakiju) i domaću pogaču u nekoj od boemskih kafana. Dozvolite sebi popodne bez sata i telefona.

5. Muzej „Stara livnica“: Prava poslastica za ljubitelje tehnike. Osetite miris gvožđa i baruta u mestu gde je počela industrijska revolucija na Balkanu. Dobro došli u Kragujevac!

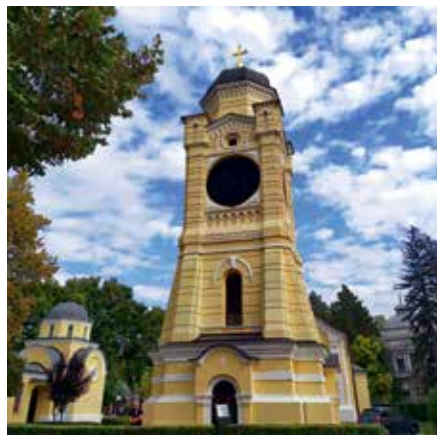

Za ljubitelje aktivnog odmora, okolina grada nudi prelepa izletišta, manastire i seoska domaćinstva, idealna za vikend beg i slow tourism

Ovde je osnovana prva gimnazija, prvo pozorište, apoteka, štamparija, izliven prvi top. Grad koji je oduvek u svemu bio prvi, i danas ljubomorno čuva svoj pionirski duh

Fotografije: Zoran Lazarević

#moizagreb

ZAGREB, PRESTONICA NEOBICNIH MUZEJA

✎ Piše: KLARA CAREVSKI
✎ Foto: DARKO TOMAŠ/ CROPIX

Ovde se igra Mortal Kombat s bakom, putuje kroz VR naočare, leži na ekserima, bori u sumo-odelu, kupu u zlatnoj kadi, gubi u iluzijama... Dobro došli u privatne muzeje koji su osvojili metropolu

PRIVATNI OSNIVAČI POSLEDNJIH SU GODINA OTVARALI MESTA ZA NAJRAZLIČITIJE OBLIKE „EDUTAINMENTA“, UČENJA KROZ ZABAVU, NJIH ČAK 16. PIONIR NA OVOM POLJU U ZAGREBU BILA JE EKIPA IZ MUZEJA PREKINUTIH VEZA

Ruke mi se znoje, osećam čudno uzbuđenje. Nisam igrala Pac-Man od detinjstva, ali prsti se sećaju pokreta - levo, dole, desno. Moj žuti junak juri

kroz lavirint na ogromnom ekranu, proždire sve pred sobom. I taman kad pomislim da sam uhvatila ritam - evo njih. Crveni duh mi je već za petama, plavi mi seče put, saterana sam u čošak. Znam šta sledi... Pokušavam još jednom, ipak je ovo najveći Pac-Man na svetu.

Kasnije sam napravila selfi u zlatnoj kadi, s krunom na glavi i gomilom dolara oko sebe, ležala na ekserima, navukla odelo bodljikave ribe i oprobala se u sumo-rvanju, pretvorila se u Gričku vešticu, ali i putovala na drugi kontinent - kroz naočare.

Dobro došli u svet privatnih muzeja.

Ovde ćete naučiti nešto novo, možda se samo dobro zabaviti, a možda otkriti da i vi imate priču.

Za Zagreb kažu da je grad s najviše muzeja po glavi stanovnika. To je tačno samo ako svaki projekat koji u nazivu koristi taj pojam zaista tako i shvatamo, jer muzej je prema definiciji neprofitna i trajna institucija u službi društva, koja istražuje, prikuplja, čuva, interpretira i izlaže materijalno i nematerijalno nasleđe. Privatni osnivači poslednjih su godina otvarali mesta za najrazličitije oblike „edutainmenta“, učenja kroz zabavu, njih čak 16. Turistička zajednica grada Zagreba na jednom je mestu objedinila sve neobične zagrebačke zbirke i atrakcije na jednoj platformi pod nazivom „Museums, maybe“. Lokalni stanovnici i turisti novi koncept su obožavali prihvatili, a mi smo pokušali da otkrijemo u čemu je tajna njihovog uspeha.

Pionir na ovom polju u Zagrebu bila je ekipa iz Muzeja prekinutih veza, osmišljenog

početkom dvehiljaditih, a otvorenog 2010. godine. Priče i artefakti propalih ljubavi u zagrebačkoj su publici probudili interes za muzej s nemuzejskim postavom, a popularnost mu nije pala ni 16 godina kasnije, kada je scena znatno zasićenija. Naime, samo prošle godine otvorena su tri nova: Muzej putovanja, Antimuzejski autobus i Muzej istorije videoigara.

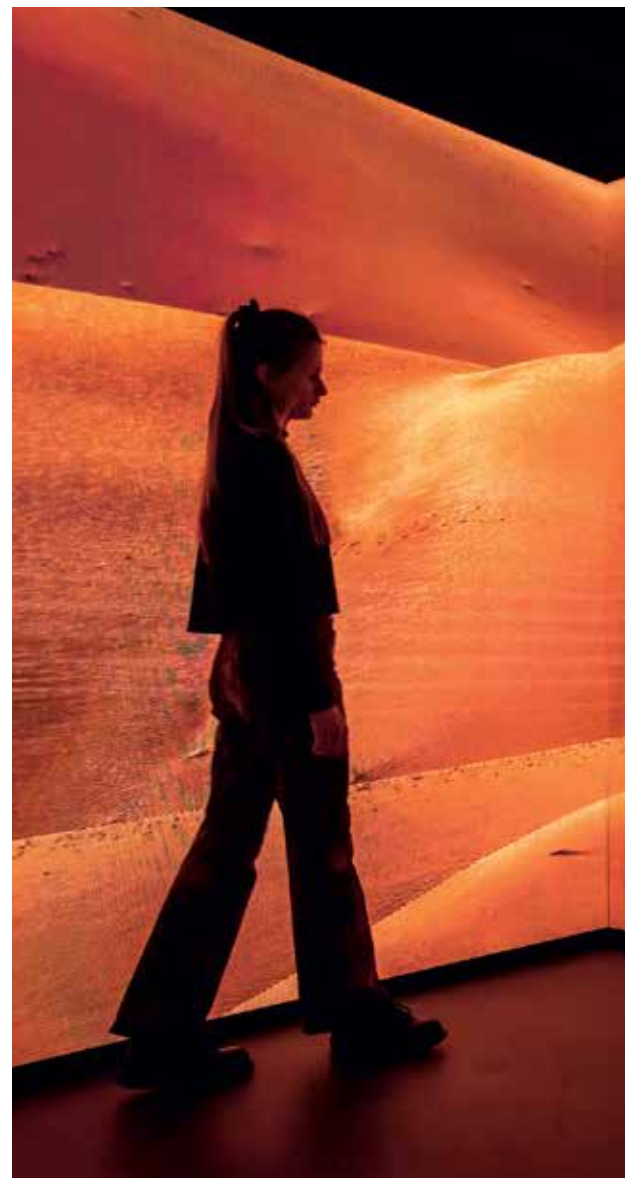
Posle dve godine osmišljavanja projekta i nekoliko meseci „kalibracije“ prostora, u septembru prošle godine otvoren je Muzej putovanja.

S obzirom na to da smo pokušali da spojimo tradicionalni pristup s interaktivnim sadržajima, trebalo nam je nekoliko meseci da postignemo optimalnu brzinu i jasnoću reprodukcije snimaka s projektora - pojašnjava Igor Bulatović, rukovodilac muzeja, koji nas je proveo prostorom i uputio u detalje.

Muzej konceptualno vodi posetioce kroz dve etape: prva ima za cilj da prikaže razvoj putovanja od prapočetaka do danas, a druga dopušta posetioocu da sam uroni u iskustvo pomoću snimaka domaćih i svetskih lokacija, multisenzornih kutija koje kombinuju vizuelno i taktilno iskustvo i VR naočara. Nosilac i pokretač celog projekta je Kompas grupa sa sedištem u Ljubljani.

Za sada smo jedini ovakav muzej na svetu.

Postoje muzeji transporta, turizma, ali muzej koji se bavi fenomenom putovanja još ne postoji - otkriva. Razmišljajući o fenomenu putovanja, dodaje, za cilj su postavili da omoguće doživljaj različitih destinacija, ali i da pruže iskustvo planiranja sopstvenog putovanja. Taj osećaj ushićenja, zadovoljstva i pozitivne energije koji čovek ima dok planira ponekad je bolji i od samog putovanja - priča nam rukovodilac.

Kada je reč o globalnom prisustvu, Muzej iluzija je svetski prvak među franšiznim muzejima – i sve je počelo upravo u Zagrebu (slika levo)

Foto: Darko Tomaš / Cropix

Za sada smo jedini ovakav muzej u svetu. Postoje muzeji transporta, turizma, ali muzej koji se bavi fenomenom putovanja još ne postoji, otkriva Igor Bulatović, vođa projekta Foto: Darko Tomaš / Cropix

Adresar

Muzej prekinutih veza

Ćirilometodska 2

Cena: 7 €

Muzej iluzija

Ilica 72

Cena: 12 €

Muzej smeha

Gajeve 7-1

Cena: 13 €

Muzej kravate

Opatička 2

Cena: 8 €

Muzej mamurluka

Vlaška 55

Cena: 9 €

Muzej čokolade

Gundulićeva 26

Cena: 12 €

Muzej video-igara

Draškovićeva 10

Cena: 15 €

Muzej putovanja

Ilica 1

Cena: 11 €

Muzej selfija

Ulica Pavla Radića 14

Cena: 8 €

Muzej zaboravljenih priča

Ilica 26

Cena: 12 €

Muzej osamdesetih

Radićeva 34

Cena: 8 €

Muzej nedovršene umetnosti

Ulica Eugena Kumičića 10

Cena: 9 €

Muzej Novog talasa

Vlaška 67

Cena: 7 €

Antimuzejski autobus

Antuna Bauera 19

Cena: 11 €

Kuća karikature Oto Reisinger

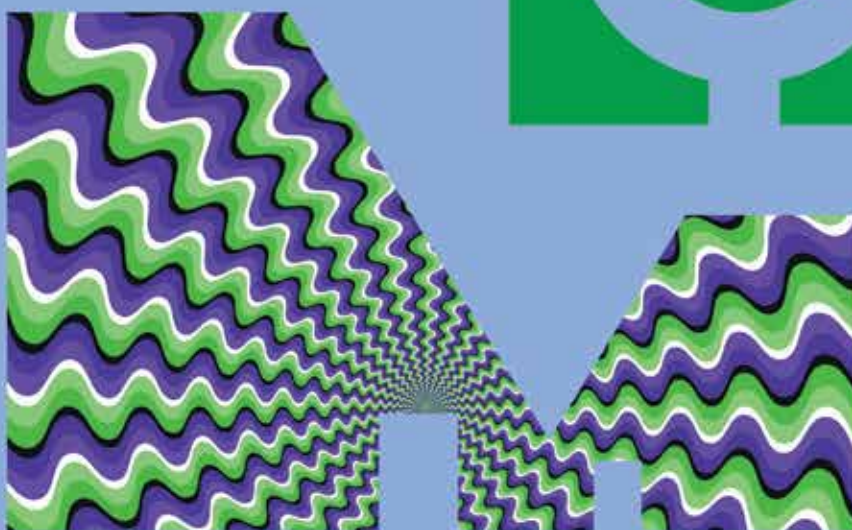
Ulica Pavla Radića 44a

Cena: 8 €

Muzej kanabisa (u obnovi)

Trg Kralja Tomislava 19

Cena: 8 €

Museums, maybe ZAGREB

NEOBIČNI
MUZEJI
ZAGREBA

Zagreb
HRVATSKA

[infozagreb.hr/
museums-maybe](http://infozagreb.hr/museums-maybe)

#MuseumsMaybe

Pong, Odyssey, Donkey Kong, najveći Pac-Man na svetu čine samo manji deo onoga što možete da igrate, a prema rečima rukovodioca Muzeja videoigara, zaista ih igraju svi, od 7 do 77 godina

Foto: Darko Tomaš / Cropix

vodič dok uzimam crvene palice i pritiskam taster za Start.

Pong, Odyssey, Donkey Kong, najveći Pac-Man na svetu čine samo manji deo onoga što možete da igrate, a prema rečima rukovodioca Marka, zaista ih igraju svi.

- Od 7 do sedamdeset sedam godina. Dolaze nam i bake i deke s unucima u vreme kada su roditelji na poslu. U pamćenje mi se urezao primer bake i njene unuke koje zajedno igraju Mortal Kombat, igru u kojoj se dva lika bore jedan protiv drugog. Nastala je prekasno da bi bila bakinog doba, a prerano da bi pripadala generaciji njene unuke, ali ipak, njih dve su igrale i uživale u njoj - objašnjava.

Deca su u čudu jer roditelje i računarske igrice u njihovom životu povezuju sa zabranama, ističe, dok ih ovde vide potpuno drugačije.

- I deca, često ponesena entuzijazmom, mogu da se približe iskustvu roditelja kroz isti medij. Naime, mnogo dece koja ovde dođu već je upoznato s Gameboyem ili Tamagotchijem koji pripadaju generaciji njihovih roditelja - tvrdi vodič.

Morali smo da pitamo: jesu li svi zaposleni u muzeju gejmeri?

- Nije bio preduslov za posao, ali svi smo strastveni kada su videoigre u pitanju, da - odgovara Marko.

Godina 2024. takođe je iznedrila tri nove zvezde na ovom nebu: Kuću karikature Ota Reisingera, Muzej zaboravljenih priča i Muzej kravata u Opatičkoj ulici. Svaki od ovih 16 privatnih muzeja nalazi se u užem centru grada. Među novootvorenima koje smo posetili je Muzej smeha - jedini u kojem vas na ulazu dočekuje molba da obujete navlake za cipele. I da ostavite brige pred vratima. Ovo je muzej koji briše negativu i pokušava da nas katapultira u drugi svet, u kojem se budi ono naše unutrašnje dete - govori Andrea Golubić, osnivač muzeja.

- Šarenilo prostora, neobični eksponati i mnoštvo detalja kao da vas uvlače u paralelni svet. Na svakom koraku naiđete na nešto što vam izmami osmeh. Mnogo je tu ručnog rada i unikatnog dizajna. Na primer, ljudi koji su radili za Netflix, Gladijator i druge svetske brendove radili su ili dizajnirali nešto u muzeju - obaveštava nas Filip Majić, rukovodilac marketinga u muzeju, koji se u slobodno vreme bavi i stand-up komedijom.

- Kroz celu postavku prate nas likovi iz stripa

Putovanja iz okolice, naučićete u muzeju, novijeg su datuma, jer su ljudi u prošlosti najčešće menjali lokacije da bi preživeli. Ljudi putuju otkako postoje, reći će naš vodič, samo se motivacija menja.

Znamo da se našalimo da bi moderni „backpacker“ zvao Gorskou službu spasavanja da ga spase, dok bi oni za spasavanje zvali drevnog putnika - kaže.

Penjemo se na drugi sprat muzeja.

Podelili smo prostoriju na tri regije: mediteransku, planinsku i kontinentalnu - objašnjava nam vodič dok ulazimo u jednu od tri multisenzorne kutije. Unutra se smenjuju snimci karakteristični za podneblje kutije u koju ste ušli, a osim toga, možete rukom opipati bilje ili kamen donet iz određene regije. Isprobavam izložene VR naočare. Zvonjava, tutnjava, vika. Odjednom se nalazim u krugu muškaraca odevenih u odeću od ovčje kože, na glavama nose maske s rogovima, imaju zvona zavezana oko pojaseva i sekire u rukama. To je originalni snimak, govori vodič, dodajući da su grobnički zvončari tradicionalno imali ulogu čuvara stoke, a zvonjavom su se štitili od napada divljih zveri.

Ideje za budućnost uključuju pokretanje franšize nakon što Muzej osvoji zagrebačka srca. Bulatović je rekao i šta misli o velikom broju privatnih muzeja u Zagrebu.

- Mi to vidimo kao nešto pozitivno. Kvalitetni muzeji obogaćuju kulturnu, ali i opštu ponudu sadržaja u gradu, i za domaće ljude i za turiste. Svima je cilj da turista u Zagrebu provede više od tri dana, koliko je trenutni

prosek - ističe.

A pre nešto više od šest meseci Zagreb je dobio Muzej istorije videoigara. Osnivač Damir Šlogar i sam je radio u industriji video-igara u Kanadi, učestvujući u više od 150 naslova, uključujući globalno popularne serijale kao što su Shrek, Barbie i Battlefield, da bi nakon sopstvene uspešne mobilne igre My singing monsters prodao kompaniju i vratio se u Zagreb. Uložio je dva i po miliona evra do otvaranja, i što je još vrednije, više od 20 godina rada na prikupljanju video-igara i povezanih sadržaja kako bi ih naposljetku predstavio u svom gradu.

Damir je sve radio sam, tako da je ovaj muzej isključivo njegova vizija. Nije ovde reč o profitu, nego o želji da u Zagrebu postoji jedan ovakav muzej - govori nam rukovodilac muzeja Marko Kaselj.

Upravo zbog toga u Muzeju istorije video-igara nema priče o širenju i franšizama - fokus je iskustvo na tri sprata u Draškovićevoj 10. A to je iskustvo pravog, ozbiljnog muzeja. Prvi eksponat, takozvani osciloskop, preteča je video-igre iz 1958. čiji je tvorac Vilijam Higimbotam, fizičar koji je učestvovao u stvaranju atomske bombe. Odmah do osciloskopa nalazi se i najskuplji eksponat u muzeju, prva arkada kompanije iz koje je nastao gigant u svetu video-igara Atari, vredna nekoliko desetina hiljada evra. Marko nam objašnjava da je kupljena na jednoj aukciji i da ih je napravljeno svega 1.500. To je ujedno i skoro jedina arkada koju nije moguće isprobati u muzeju.

Ovo je najveći Pac-Man na svetu - govori nam

U samom srcu Zagreba, u Radićevoj ulici, nalazi se Muzej selfija. "Najveći su nam hitovi zlatna kada i zatvor", kaže Karla Gaši, rukovodilac muzeja
Foto: Darko Tomaš / Cropix

osmišljenog baš za ovaj prostor. Gospodin H, glavni junak stripa, tipičan je Hrvat, hejter, koji prezire svoj posao, grupe ljudi, ciničan, sarkastičan lik kojem je teško izmamiti osmeh na lice - objašnjava Andrea ideju koja stoji iza nastanka stripa.

Likovi su ovde s razlogom - da se posetioci s njima poistovete. Razmišljam o tome jesam li i sama tipična Hrvatica hejterka.

- Smeh deluje terapijski, u to čvrsto verujemo - kaže Andrea.

Dodaje i da muzej redovno posećuju korisnici dnevne bolnice Vrapče, a povodom prvog rođendana pokrenuta je akcija prikupljanja sredstava za instrumente bolnice za psihotične poremećaje. Deo svake ulaznice izdvaja se upravo u tu svrhu. Pre „svečanog“ spuštanja toboganom u srce muzeja, morali smo da prođemo kroz takozvano čistilište. Kako će vas pročistiti, ostavljamo vam da sami otkrijete. Nakon toga, pravac tobogan. Završavamo u bazenu s lopticama, koje, naglašava Andrea, čiste svake nedelje.

- Već dva puta se desilo da je muškarcima u lopticama ispala burma, oba puta je bio petak. Ne znam da li je to slučajnost - smeje se Andrea dok nas vodi do jednog sasvim neobičnog ležaja.

Ležem, pod glavu dobijam jastuk. Filip pritiska crveno dugme. Odjednom me s ležaja podižu ekseri. Nije sasvim bezbolno,

ali tražim još jedan pokušaj. Nakon toga ništa više ne deluje preterano, pa ni navući odelo bodljikave ribe i oprobati se se u sumo-rvanju s Andreom i Filipom.

Pred Muzejom smeha velika je godina: osim stand-up šouova, pokreću i open-mic večeri na hrvatskom i engleskom jeziku, događaje na kojima svako može da isproba svoje komičarske veštine. U planu im je i nešto sasvim novo - dečji stand-up.

U samom srcu Zagreba, u Radićevoj ulici, nalazi se Muzej selfija. Mesto u kojem ste istovremeno posetilac i glavni eksponat. Osim zagrebačke, franšiza postoji i u Beogradu, Dubrovniku i Opatiji. Svi su koncipirani u dva dela - jedan zabavni, drugi edukativni, usmeren na istoriju grada u kojem se nalaze.

- Najveći su nam hitovi zlatna kada i zatvor, njih možete pronaći u svim našim muzejima jer franšiza to zahteva - govori Karla Gaši, rukovodilac muzeja.

Mali prostor podeljen je u tri sobe, svaka je prepuna selfi stanica: veštičja metla i šešir, muzički studio, bazenčić s lopticama... I, naravno - zlatna kada ispunjena papirnim dolarima. Na stolici skrivenoj od pogleda stoji nekoliko različitih kruna - biram najraskošniju, sedam u kadu i ljubazna radnica baca iscepane novčanice po meni. Osećaj nelagode ipak nadjačava moju taštinu.

Edukativni deo fokusira se na lokalne

specifičnosti: kumica s Dolca, veliko licitarsko srce, stanice vezane za Matiju Gupca i Gričku vešticu, objašnjava Karla. Muzej ulazi u petu godinu postojanja, a za to vreme jasno su se iskristalisale ciljne grupe.

- Najviše je turista i škola. Mislili smo da će dolaziti samo mlađe generacije, ali dolaze ljudi od osam do 88 godina, najviše tokom leta i u vreme adventa - ističe Karla.

Dodaje da je odlično to što sarađuju s mnogo brendova jer se ljudi slikaju i objavljuju na društvenim mrežama, a to je, kaže, nekonvencionalan način marketinga. Povremeno se tu snimaju i TV prilazi, editorijali, timbildinzi i instagrameri.

Muzej selfija možda je najviše usmeren na vizuelni doživljaj. S druge strane, muzeji s izraženom zagrebačkom notom, poput Muzeja novog talasa, koji je otvoren 2022. i Muzeja osamdesetih koji je pokrenut 2017, posetiocima nude autentičan uvid u lokalnu kulturnu scenu: fotografije novotalasnih bendova, koncertne plakate, rukopise pesama, primerke lista Polet. Jedan od dugovečnijih i popularnijih privatnih muzeja u Zagrebu je Muzej mamurluka. Otvoren je krajem 2019. kao jedini muzej na svetu koji se bavi temom dana posle - u njemu ćete pročitati istinite priče o pijanstvu i mamurluku, što posetilaca, što samih osnivača. A možete i popiti pivo.

Prostor u Vlaškoj 55 prilično je velik, u njega su se preselili pre tri godine.

Priče smo u početku skupljali od poznanika i prijatelja, a s vremenom su nam posetioci počeli slati svoje. Imamo knjigu ovde u muzeju ili nam ih šalju mejlom - kažu nam.

Primećujemo dugu crvenu sofu izloženu u prostoru.

To je naša legendarna crvena klupa. Prvo je bila kod nas u muzeju, a kad smo se rešavali stvari, objavili smo je u grupi Sharing is caring. Neko se javio, ostavili smo je napolju. No, taj neko nije pokupio klupu, uzeo ju je neko drugi. Putovanje klupe po gradu trajalo je nekoliko meseci, onda su nam poslali slike, a na kraju su je vratili - ispričao nam je Rino legendu koja je ovekovječena čak i na košarkaškom obroču.

Osim zabavnih priča o pijanstvima, u Muzeju

mamurluka ih možete i doživeti. Barem donekle. Tu su pijane naočare za hod po ravnoj liniji, klimav pod, pa čak i simulacija vožnje automobila. Odnedavno nude i timbilinge te edukativne ture za škole koje vode psiholozi, koje mlade uče o rizicima konzumiranja alkohola. Muzej čokolade još je jedno mesto u kojem će vaša čula biti potpuno angažovana. Posetioci to cene, toliko da ga je TripAdvisor prošle godine uvrstio u prvih deset posto najboljih aktivnosti na putovanjima u svetu. Kada je reč o globalnom prisustvu, Muzej iluzija pravi je svetski prvak među franšiznim muzejima - i sve je počelo upravo u Zagrebu. Prilazim njihovom Vortex tunelu. Izgleda bezazleno: samo treba preći s jedne strane kratkog mostića na drugu, dok se oko mene vrti platno. Ma sitnica, pomislim.

Naravno, nije bila. Šetnja tim mostom ispala je najjača iluzija u celom muzeju. Vrtoglava rotacija platna toliko zbunjuje mozak da vas obuzme pravi, iskonski strah od pada. Jedini spas? Pogled nadole i tvrdoglavo ubeđivanje samog sebe da ipak stojite čvrsto - s obe noge na zemlji. Muzej vas na svakom koraku podseća koliko je percepcija varljiva, a stvarnost sklona trikovima. Usput vas čekaju i simpatični foto-uglovi, kao i iluzije koje imaju smisla tek kad ih pogledate kroz objektiv. Više su me zanimala vizuelne instalacije poput trostrane Rubikove kocke, one koje, kad ih jednom uhvatite na jedan način, više nikada ne možete videti drugačije. Od otvaranja 2015. prostor je temeljno obnovljen, obogaćen novim eksponatima (poput pomenutog Vortex tunela), a najnovija vest je - strateška akvizicija američke investicione kuće Brightwood Capital Advisors. Prodaja Muzeja iluzija američkom investicionom fondu neće doneti nikakve promene u samom muzeju u Zagrebu. Sve poslovne aktivnosti, operacije i svakodnevno funkcionisanje ostaju isti kao i do sada, bez ikakvog uticaja na lokalno poslovanje ili posetioce - poručili su.

Među novootvorenima koje smo posetili je Muzej smeha - jedini u kojem vas na ulazu dočeka molba da obujete navlake za cipele i da ostavite brige pred vratima

ZRAČNA LUKA
RUĐER BOŠKOVIĆ
AIRPORT

The gate
of Dubrovnik.

HILTON RIJEKA COSTABELLA BEACH RESORT & SPA

NAJBLIŽE MORE SA PET ZVEZDICA

Dostupna destinacija za luksuzni odmor koja uspešno povezuje savremeni dizajn, wellness iskustvo i besprekornu gastronomiju

Zamislite da se probudite tamo gde je prvo što vidite veličanstveni Kvarnerski zaliv. U Hilton Rijeka Costabella Beach & Spa Resortu to nije pitanje sreće prilikom rezervacije, već stvarnost. Svaka od 194 smeštajne jedinice okrenuta je prema moru, pružajući osećaj potpune povezanosti sa Jadranom. Smešteno u Rijeci, odmaralište sa pet zvezdica, ističe se kao jedna od najdostupnijih destinacija za luksuzni odmor. Prošla godina je obeležila svoj peti jubilej, potvrđujući se kao destinacija koja uspešno povezuje savremeni dizajn, wellness iskustvo i besprekornu gastronomiju.

PRVA MIŠELINOVA ZVEZDICA U RIJECI

Ljubitelji vrhunskih zalogaja ovde dolaze na svoje jer odmaralište nudi čak šest različitih restorana i barova. Kruna ponude je fine dining restoran Nebo na vrhu hotela, prvi

restoran u Rijeci koji je dobio Mišelinovu zvezdicu, gde se lokalni sastojci, pod vodstvom kuvarke Gabriele Filca, pretvaraju u nezaboravno gastronomsko iskustvo. Bogatu ponudu upotpunjuje porodični restoran The Kitchen i Jedro uz more za sve koji vole ukuse i mirise mediteranske kuhinje. Autentična picerija Villorresi i opuštani barovi oduševiće

Apartman sa tri sobe i pogledom na more

sve koji žele da uživaju u nezaboravnom zalasku sunca i noćnim svetlima Kvarnera.

WELLNESS OAZA I PLAŽA

Jedan od najvećih wellness centara na Jadranu, eforea Spa & Health Club, prostire se na tri sprata hotela i nudi uravnotežen spoj opuštanja i aktivnog odmora. Gosti mogu uživati u zatvorenom bazenu ili otvorenom infinity bazenu sa jedinstvenim pogledom na more, opustiti se u slanoj sobi ili hidrotermalnoj zoni sa saunom i aktivno se opustiti u jednoj od najopremljenijih Technogym teretana u regionu. Uz to, Hilton Rijeka Costabella Beach Resort & Spa proteže se duž 200 metara duge plaže koja obezbeđuje prostranost i udobnost kakve se retko nalaze.

SAVRŠENO MESTO ZA PREDAH IZMEĐU GRADA I PRIRODE

Iako odmaralište pruža mirno utočište, njegova pozicija nudi najbolje od oba sveta. Bilo da želite da uživate u ritmu urbane Rijeke ili da idete u šetnju šarmanтном Opatijom, sve vam je nadohvat ruke. Blizina nacionalnih parkova Risnjak i Učka čini ga savršenim izborom za ljubitelje prirode i planinarenja, dok sam hotel ostaje vaša mirna luka uz šum talasa.

Puna sunca

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr

HRVATSKA
Puna života

Jedinstveni ljudi Srbije

ZOVU ME KATARINA SMILJE

✎ Piše: JELENA PANTOVIĆ
✎ Foto: ROYAL BALM ORGANIC

Rodena je u Beogradu, daleko od mirisnih polja i bilja koje će joj promeniti život. Njena priča počinje sa bakom, koja je često kuvala čaj od kantariona.

Danas šeta kroz nepregledna polja smilja i lavande. Pod Rtnjem često sreće vanzemaljce, ali ih zove svicima. Planina, kaže, ima moć da vas veže i omadija, pa pazite, jer možete poželeti da ostanete.

Suprug je zaboravio na posao IT inženjera, tri ćerke sa radošću od malena dišu sa prirodom. Katarina Milosavljević imala je hrabrosti da osvoji slobodu. Učinila je život svoje porodice baš onakvim kakav je želela da bude. Ovo je njena priča.

BAKIN KANTARION I BILJNA FASCINACIJA

Moja ljubav prema lekovitom bilju potiče iz detinjstva, a najzaslužnija za to je moja baka. Ona je često kuvala čaj od kantariona mojoj mami i uvek je pričala kako taj čaj služi za smirenje. Kao mala, bila sam radoznala i brzo sam naučila da se ulje od kantariona, koje je izrazito crvene boje, koristi za opekotine. Ono što mi je tada bilo posebno čudno, ali i zanimljivo, jeste da se isto ulje tih 90-ih godina često koristilo i za sunčanje, što je bilo pogrešno. Shvatila sam da se biljke ne koriste samo za unutrašnju upotrebu i lečenje, već i spolja, za negu i zaštitu. Upravo ta spoznaja bila je moja prva „biljna fascinacija“ i temelj svega što danas radim sa lekovitim biljem.

NA PUTU ZNANJA I SPOZNAJE

Da bih zaista upoznala biljke u njihovom prirodnom staništu, morala sam da putujem. Svako novo mesto, svaka planina i livada doneli su mi nova saznanja i iskustva. Sa radoznalošću i znanjem došla je i spoznaja da želim samo najkvalitetnije, organsko, bilje uzgajano sa posebnom pažnjom. Jedini način da dobijem bilje vrhunskog kvaliteta, bio je da ga gajim sama. Ta potraga za najboljim uslovima i najčistijom prirodom dovela me je do planine Rtanj i do smilja koje tamo raste. U pitanju je vrsta *Helichrysum Arenarium* i zaštićena je, pa sam iz tog razloga posadila poznatiju, drugu vrstu smilja *Helichrysum Italicum*. Zbog ovog pristupa me prepoznaju kao Katarina Smilje!

Svaka biljka ima svoju priču, ali smilje ima posebno mesto u mom srcu. Ono me inspiriše izdržljivošću i snagom – uspeva na najsurovijim terenima, a opet daje neverovatno nežno ulje. Smilje je simbol moćne lepote koja dolazi iz prirode

Kroz svakodnevni
boravak u prirodi
deca su počela da uče
o moćima lekovitog
bilja, ali razvila su
i poštovanje prema
zemlji i svemu što
nam ona pruža

OVO SELO JE IZABRALO NAS

Mogu reći da je ovo selo prepoznalo nas, a ne mi njega. U okolini ima mnogo lepih mesta koja bismo rado odabrali za svoj dom, ali imam utisak da je baš ovo selo izabralo nas da budemo njegovi žitelji. Zanimljivo je da se nalazi na 400 metara nadmorske visine, što se ispostavilo kao savršeno za uzgoj lekovitog bilja. Priroda ovde ima posebnu energiju, a uslovi su idealni za biljke kojima se bavimo. Verujem da ništa nije slučajno i da nas je upravo ova sredina pozvala da ovde stvaramo i rastemo zajedno sa biljkama i prirodom.

HVALA RTNJU ŠTO NAS ČUVA

Naše selo je zaista posebno, ali Rtnj ima svoju mističnu vrednost i specijalnu energiju koju osećamo svakog dana. Smešteno je baš na sredini planine i posebno je zaštićeno od svih vremenskih nepogoda koje pogađaju okolna sela. Zaista sam zahvalna Rtnju što na taj način čuva i štiti naše lekovito bilje u ovako specifičnoj sredini.

Pored toga, kroz naše selo protiču čak tri poznate reke, što je prava retkost. Crni Timok, gde je naše selo treće od izvora, reka Mirovštica, čiji je izvor na samom Rtnju i koju

svi u istočnoj Srbiji prepoznaju kao lekovitu vodu, i Radovanska reka, u kojoj još uvek ima rečne pastrmke i račića, što govori o izuzetnoj čistoći vode.

SVICI KAO VANZEMALJCI

Vrh Šiljak, mnogi veruju, zrači posebnu energiju koja prija svima nama. Neki čak tvrde da Rtnj ima i lekovitu, gotovo magnetsku moć – ko god dođe prvi put, uvek poželi da ostane. Ta planina zaista ima nešto neobjašnjivo što privlači ljude i ostavlja ih zadivljenim. A što se tiče vanzemaljaca, to je pitanje koje često dobijamo! Kažu da ih viđaju oni koji su dovoljno dugo ovde, a mi smo ih, iskreno, par puta i videli – naročito leti, kada svetle u mraku. Mada, kod nas ih zovu svici, i oni su naši mali „vanzemaljci“ koji dodatno doprinose magiji. Sve te priče, energija i priroda čine Rtnj mestom koje se ne zaboravlja i koje svako treba da doživi bar jednom u životu.

NOĆURAK I ULJE KAO NIJEDNO DRUGO

Uzgajamo organsko lekovito bilje i uvek planiramo da posadimo neku novu vrstu. Ono što je kod nas relativno novo jeste organski noćurak. Posebnost kod žutog noćurka je to

što se, za razliku od drugih biljaka koje gajimo, ne suši, ne macerira i ne ekstrahuje ili destiluje na uobičajen način. Od noćurka se koristi seme, iz kojeg se cedi hladno cedeno ulje. To ulje je posebno po svom sastavu, jer sadrži masne kiseline koje ne poseduje nijedno drugo biljno ulje. Upravo zbog tih vrednosti smo ga i odabrali – izuzetno je lekovito kod problema sa upalama na koži, posebno kod raznih vrsta dermatitisa.

BILJKE MORAŠ DA VOLIŠ JER NIJE LAKO

Biljke su za mene mnogo više od posla – one su moj izvor svakodnevne inspiracije. Bez iskrene ljubavi prema njima, ovaj put ne bi bio moguć, jer je za svaku biljku potrebno mnogo truda, rada i znanja. Najveći deo posla odvija se leti, kada temperature prelaze 40 stepeni, a svaka obrada zemlje i briga oko biljaka je ključna da bi preživle zimu i iznele sušne periode. Zimi, kada temperature padaju i ispod -10 stepeni, pripremamo zemljište i planiramo narednu sezonu. Privilegija je biti okružen biljkama, pratiti njihov rast i razvoj, i osećati njihovu isceliteljsku moć – posebno kada vidim kako naša kozmetika pomaže ljudima da dođu do zdrave i lepe kože.

JOŠ VIŠE OMILJENIH MESTA ZA PREDAH ŠIROM SRBIJE

Petrol širi svoju maloprodajnu mrežu u Srbiji
i donosi još više modernih, uređenih i pouzdanih
stanica za vaše sigurno putovanje.

Gradite mrežu sa nama –
postanite Petrolov partner.

PETROL

Energija za život

Potruga za najboljim uslovima i najčistijom prirodom dovela me do planine Rtanj i do smilja koje tamo raste. Reč je o vrsti *Helichrysum arenarium*, koja je zaštićena, pa sam iz tog razloga posadila poznatiju, drugu vrstu smilja, *Helichrysum italicum*

KAO JEDAN SA PRIRODOM

Ljubav prema prirodi želili smo da prenesemo i na decu, i oni su to rado prihvatili i prepoznali kao najbolji način života. Kroz svakodnevni boravak u prirodi, deca su počela da uče o moćima lekovitog bilja i o načinu njegovog uzgoja, ali i da razvijaju poštovanje prema zemlji i svemu što nam ona pruža. Vremenom su se potpuno poistovetili sa prirodom – naučili su da brinu o biljkama, da prepoznaju njihove potrebe i da uče kroz iskustvo i zajednički rad. To je za mene najveća vrednost ovog načina života. Suprug, koji je magistar informacionih tehnologija, sa velikom radošću je odlučio

SELO NAM PRUŽA ČIST VAZDUH, VIŠE ZELENILO I PROSTORA, KAO I OSEĆAJ SLOBODE KOJI JE TEŠKO PRONAĆI U GRADU. SVAKODNEVNI BORAVAK U PRIRODI OMOGUĆAVA DA BUDEMO U DIREKTNOM DODIRU SA ZEMLJOM, BILJKAMA I ŽIVOTINJAMA

Kroz naš kraj protiču tri reke, što ga čini jedinstvenim i dodatno potvrđuje koliko je priroda ovde posebna i dragocena

Foto: Srdan Bosnić

da napusti svet IT-a i priključi se prirodi na najplemenitiji način. Njegova podrška i spremnost da zajedno gradimo ovu priču dodatno nas je povezala kao porodicu i učinila da rad u polju bude još ispunjeniji.

OVAKVU JE SLOBODU TEŠKO NAĆI U GRADU

Život na selu donosi brojne prednosti u odnosu na gradski način života. Pre svega, selo nam pruža čist vazduh, više zelenila i prostora, kao i osećaj slobode koji je teško pronaći u gradu. Svakodnevni boravak u prirodi omogućava nam da budemo u direktnom kontaktu sa zemljom, biljkama i životinjama, što pozitivno utiče na naše zdravlje i raspoloženje. Za razliku od gradske užurbanosti, buke i zagađenja, selo nam daje priliku da usporimo, posvetimo se porodici i poslu koji volimo.

ORGANSKI UZGOJ JE KLJUČ ZDRAVLJA

Iako nismo jedini proizvođači sa organskim sertifikatom za lekovito bilje u Srbiji, jedinstveni smo po tome što uzgajamo bilje na organski način isključivo za potrebe izrade kozmetike, sa sertifikatom koji potvrđuje našu posvećenost kvalitetu i čistoti proizvoda. To nas izdvaja i čini posebnim na domaćem tržištu. Verujem da je organski način uzgoja jedini pravi put ka očuvanju zdravlja i prirode. Samo tako možemo biti sigurni da biljke, voće, povrće i sve ono što konzumiramo ili nanosimo na kožu ne sadrže štetne ostatke pesticida i herbicida. Važno je naglasiti da sertifikat nije samo formalnost – on je garancija da je proizvod zaista čist, uzgajan u kontrolisanim uslovima i bez kompromisa po pitanju kvaliteta. Zato je povratak organskom uzgoju, uz strogu kontrolu i sertifikaciju, ključan za zdravlje ljudi i očuvanje prirode u današnjem svetu punom izazova.

PRAVA LEPOTA DOLAZI IZ PRIRODE

Naši proizvodi zaista pomažu kod mnogih problema sa kožom, ali kod nas je akcenat na zdravlju i ispravljanju nepravilnosti, jer verujemo da prava lepota dolazi iz prirode i iznutra, a ne samo spolja. Koristimo isključivo lekovito bilje, koje svojom isceliteljskom moći doprinosi dugoročnom zdravlju i lepoti kože. Ne koristimo sirovine poput hijaluronske kiseline koja daje trenutni efekat. Priroda može protiv hemije i tako bi trebalo da bude. Zadovoljstvo korisnika je najvažnije, i upravo zahvaljujući preporukama naših vernih kupaca, tradicija se gradi, reč prenosi od usta do usta, a naša kozmetika i mi opstajemo u vremenu.

SYOSS

EST. OSAKA, JAPAN 1977

SJAJ

BEZ KOMPROMISA.

INTENZIVNI TONERI
ZA SVAKU BOJU KOSE.

NOVO

YOU. INTENSIFIED.

Bilo da je u nekom od gradova Belodore skriven u uskoj, poetičnoj ulici ili kočoperno zauzima najlepší deo uglančanog mermernog poda elitnog šoping mola, unutra vazduh vibrira mogućnostima

Foto: Predrag Đokić

VAŠA MIRISNA GEOGRAFIJA

Belodore, za one koji ne znaju, najambiciozniji je i najzanimljiviji lanac niche parfimerija u Evropi: 17 butika raspoređenih po sedam zemalja, svaki pažljivo osmišljen da odražava najtraženije mirise, lokalnu kulturu i diskretnu luksuznu estetiku

Postoje putovanja, a postoje i avanture čula mirisa, one koje vas ne vode samo preko granica, već kroz sećanje, raspoloženje i tajni jezik želje.

Beogradska avantura mirisa počinje na mestu koje Beograđani znaju ceo život: Ulica Kralja Petra, deo istorijske četvrti nadomak Kalemegdana. Ovaj grad pulsira kontrastima. Fasade su okrnjene, kafići bruje od doteranih mladih ljudi dok reka hvata svetlost kao rastopljeno zlato.

Tu smo, jer se sa druge strane staklenih vrata prvog Belodore butika nalazi sledeća crtica u beogradskoj olfaktornoj biografiji. Dozvolite prstima da klize preko minucioznih bočica, udišući istoriju u ambaru i irisima.

Kroz izloge posmatrate prolaznike blaženo nesvesne mirisa u tihim uglovima predratne zgrade... Belodore će vas baš tu naučiti da niche parfem nije modni dodatak već emocionalna arhitektura.

Belodore, za one koji ne znaju, najambiciozniji je i najzanimljiviji lanac niche parfimerija u

Evropi: 17 butika raspoređenih po sedam zemalja, svaki pažljivo osmišljen da odražava najtraženije mirise, lokalnu kulturu i diskretnu luksuznu estetiku. Ako biste ih posetili sve - ne samo da biste sakupili bočice, već biste i mapirali Balkan kroz oblak parfema, jer miris mnogo bolje od nekih nepouzdanijih pripovedača može ispričati priču o gradu, ulici, istoriji.

Bilo da je u nekom od gradova Belodore skriven u uskoj, poetičnoj ulici ili kočoperno zauzima najlepší deo uglančanog mermernog

poda elitnog šoping mola, unutra vazduh vibrira mogućnostima. Znački vas čika bočicama koje nikada ne biste očekivali da će vas osvojiti - čak i one neumereno začinjene, subverzivno smolaste, neočekivano slatke. Zagrebački Beodore flagship butik, recimo, meditacija je u eleganciji starog kova. Ovde, parfemski noviteti "prete" da se svakog sekunda izliju u ritam llice, zavijene oko šina čuvenih nebo plavih tramvaja, i krenu u boemsku šetnju Tuškancem.

Na svakom od ovih mesta miris nije roba, već dijalog: intiman, inteligentan i povremeno nestašan. To je Balkan destilovan u miris: urbana sofisticiranost, sunčani šarm, intimna posvećenost... A parfem je pasoš. Putuje dalje od bilo koje avionske karte, ostaje duže od svake fotografije i nosi u sebi čitavo iskustvo mesta - način na koji se ulice otkrivaju, toplina svetlosti na različitoj tački iste zemlje, ritam ljudi koji vam idu u susret.

I ponekad, to je dovoljno da u rukama imate nevidljivu mapu - ne duž puteva, već kroz mirisnu anatomiju: vrh, srce, baza.

Foto: Ivan Gudić

BELODORE

Hours of Essence

BELGRADE • BUDAPEST • ZAGREB • PORTO MONTENEGRO • PODGORICA • SPLIT • SOFIA • SKOPJE • BANJA LUKA • NOVI PAZAR

belodore.com

SA KULTURNIM KOMPASOM SLOVENIJE I PRSTOHVATOM UMETNOSTI DO NEZABORAVNIH USPOMENA

Slovenija nudi živahna kulturna dešavanja, od velikih međunarodnih festivala do manjih prostora gde se stvaraoci i posetioci susreću sasvim izbliza. Foto Jošt Gantar, STO

Umetnost i kultura u Sloveniji isprepliću se sa svakodnevnim ritmom života, što posetioce očarava već pri prvom koraku. Slovenački gradovi su

dovoljno mali da se mogu upoznati pešice, a istovremeno dovoljno živahni da se u njima uvek nešto događa. Ljubljana, koja je 2023. godine proglašena za najbolji evropski grad za kraće odmore, Maribor Maribor – dom najstarije loze na svetu – i Nova Gorica, evropska prestonica kulture GO! 2025 zajedno sa Goricom, predstavljaju tri moćna urbana središta. Njihovu kulturnu sliku upotpunjuju još 23 istorijska grada sa očuvanim starim gradskim jezgrima, dvorcima, muzejima, galerijama i savremenim kreativnim prostorima. Posebno mesto zauzima arhitektura, od dela Jožeta Plečnika do izraženog modernizma koji obeležava mnoga slovenačka mesta. Slovenačka kulturna scena živa je tokom cele godine. Leti gradove ispune ulična dešavanja i festivali, među kojima se posebno ističu

Ljubljana Festival i Festival Lent u Mariboru. Zima donosi praznične sajmove i doček Nove godine na otvorenom, prelazak u proleće obeležavaju karnevalski običaji i Kurentovanje u Ptuj, dok jesen obeležavaju vinske svečanosti povodom Martinovanja. Posebno mesto pripada 8. februaru, slovenačkom kulturnom prazniku, koji potvrđuje centralnu ulogu kulture u slovenačkom društvu. Kulturni puls diktiraju i manja, intimna mesta, gde se briše granica između stvaralaca i posetilaca. Obnovljeni industrijski objekti, poput Cukrarne i Roga u Ljubljani, danas funkcionišu kao savremeni kulturni i kreativni cantri.

PRIČE KOJE OTKRIVAMO NA PUTOVANJU

Muzeji, galerije, crkve i dvorci pričaju priče o slovenačkom prostoru. Narodni muzej Slovenije, brojni regionalni muzeji, memorijalne kuće i muzeji na otvorenom čuvaju bogatu baštinu, dok galerije predstavljaju savremenu umetničku produkciju.

Poznavaoi i ljubitelji kulturnog stvaralaštva uživaju u otkrivanju onih delova gradova u kojima se različite umetničke prakse povezuju sa životom lokalne zajednice. Takve ulice i gradske četvrti na jedinstven način povezuju stanovnike, stvaraoce i posetioce. One nude prilike za druženje, otkrivanje lokalnih priča i posetu originalnim izložbama, događajima i radionicama. Popularne kulturne četvrti često obuhvataju vredne zgrade i druge gradske znamenitosti vredne razgledanja.

#ifeelsLOVEnia

#myway

#sloveniaculture

www.slovenia.info

Baština od svetskog značaja

Na malom prostoru Slovenija objedinjuje izuzetno bogatu kulturnu baštinu. Ovde se nalazi najstariji muzički instrument na svetu, 60.000 godina stara frula, kao i najstariji drveni točak sa osovinom, otkriven na Ljubljanskom barju. Maribor je dom najstarije loze na svetu. UNESCO-va lista obuhvata Plečnikova dela u Ljubljani, rudnik žive u Idriji, idrijsku čipku, ptujske kurente, ergelu Lipica, Škofjeloški pasion, gradnju suvomeđa u Primorskoj, kao i Škocjanske jame i prašume.

Lice kulture izraz je ljudske kreativnosti. U Sloveniji imamo gradove, mjesta i prostore oblikovane po mjeri čovjeka. Zato se posvuda osjećamo dobro. Foto: Saša Hess, STO

I FEEL
SLOVENIA

SLOVENAČKI VRHOVI, REKE I ŠUME POZIVAJU NA NEZABORAVNA ISKUSTVA TOKOM SVIH 365 DANA U GODINI

Slovenija se nalazi na dodiru četiri velika geografska sveta, gde se godišnja doba i pejzaži prelivaju u bezbroj mogućnosti za boravak i aktivno kretanje na otvorenom. Upravo zbog toga predstavlja izuzetno atraktivnu destinaciju za ljubitelje sportskih i rekreativnih aktivnosti u prirodi.

Zahvaljujući relativno kratkim razdaljinama, doživljaji u prirodi Slovenije dostupni su svima koji žele da se prepuste čarima prekrasnog pejzaža.

Rekreativni i profesionalni sportski entuzijasti mogu da biraju između planinarenja u dolinama, brdovitim predelima i visokim planinama, paraglajdinga, sportskog letenja i letova balonom, skijanja i ostalih zimskih sportova, vodenih sportova na rekama, jezerima i moru, biciklizma, golfa, jahanja u zemlji lipicanera, speleologije uz pratnju iskusnih vodiča, kao i adrenalinskih doživljaja u avanturističkim parkovima. Slovenačke planinarske i pešačke staze pogodne su za sve generacije. Posebno su zanimljive daljinske pešačke rute, koje se mogu savladavati etapno. Među

najpopularnijima su Slovenačka planinarska staza (617 km), Juliana Trail (330 km), staza Alpe Adria (145 km) i Via Alpina (220 km).

BICIKLIZAM ZA SVAČIJI UKUS

Na biciklu se otvara sasvim drugačija perspektiva zemlje. Slovenija nudi bogatu mrežu biciklističkih ruta – od opuštenih izleta po ravnica, razuđenih trasa koje vode kroz vinograde, do zahtevnih planinskih uspona i dugih daljinskih biciklističkih puteva. Slovenačka turno-biciklistička staza, duga čak 1.800 kilometara i podeljena na 41 etapu, povezuje sva veća planinska područja u zemlji. Među popularnim rutama su i Trans Slovenia 1, Trans Karavanke, Pohorska biciklistička transversala, kružna Juliana Bike, kao i međunarodna Trans Dinarica, koja povezuje osam država Zapadnog Balkana. Ljubitelji drumskog biciklizma mogu da biraju između Parenzane duž obale, rute Via Bela krajina uz reku Kupu, kružne staze oko Kamniško-Savinjskih Alpa, kao i Dravske i Murske biciklističke staze. Upravo ta raznolikost terena oblikovala je brojne vrhunske bicikliste, među njima i Primoža Rogliča i Tadeja Pogacar, koji često ističu da je raznoliki slovenački pejzaž imao snažan uticaj na njihov biciklistički put.

SKIJANJE I VODENI SPORTOVI

Kada pejzaž prekrije sneg, planinski sportsko-rekreativni centri pretvaraju se u raj za

Šetnja prirodom kroz poključke šume.

Foto Ciril Jazbec, STO

Skijaško trčanje pruža poglede na alpski svet, koji zimi privlači i rekreativne i zahtevnije ljubitelje nordijskih disciplina.

Foto Ciril Jazbec, STO

skijaše, turno-skijaše i ljubitelje nordijskog skijanja. Zbog kratkih razdaljina između pojedinih skijališta, ski-karta Ski Pass Slovenia predstavlja praktično i fleksibilno rešenje za posetu više zimskih centara. Slovenija važi za jednu od vodom najbogatijih evropskih zemalja. Pored uređenih kupališta na rekama, jezerima i moru, posebno su popularni adrenalinski vodeni sportovi u alpskom svetu. Dolina Soče svetski je poznata po kajaku, raftingu i kanjoningu, dok nezaboravne vodene avanture nude i reke Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Savinja i Kupa.

#ifeelsLOVEEnia

#myway

#sloveniaoutdoor

www.slovenia.info

Biciklizam pod Pecom posebno je iskustvo.

Foto Luka Svetic, STO

Na južnim padinama Fruške gore, kod sela Jarkovci, u opštini Indija, nalazi se istoimeno jezero, dom brojnim vrstama riba i ptica

Drveni mostić za pešake u gradskom parku

Fontana na Trgu u Indiji omiljeno je mesto okupljanja
Foto: Boško Heror

Foto: Boško Heror

BISERI INĐIJE

Indija je jedna od najrazvijenijih opština u Srbiji. Prošetajte pešačkom zonom, uživajte u ambijentu građanske arhitekture s kraja 19. veka u hladu stoletnih lipa i obavezno obidite neke od atrakcija koje predlažemo

**Značajni arheološki nalazi
vezani za život Kelta
pronađeni su na više od
70 lokaliteta na teritoriji
opštine Indija**

Foto: Shutterstock

KELTSKO SELO

Keltsko selo je tematski turistički kompleks smešten u sportsko-rekreativnoj zoni Indije, na ulasku u grad iz pravca Novog Sada. Inspirisan životom Kelta na ovim prostorima pre oko 2300 godina, kompleks je zabavno-edukativnog karaktera i namenjen je pre svega deci. Unutar visokom, drvenom ogradom opasa nog kompleksa nalazi se nekoliko tipova keltskih kuća, pokrivenih trskom i napravljenih od drveta i blata, koje predstavljaju autentična keltska domaćinstva i zanatske radionice. U jednoj od kuća smešten je i mini muzej sa interesantnim eksponatima, baziranim na materijalnim ostacima keltskog plemena Skordisci na području Srema. Posetiocima Keltskog sela dobrodošlicu pružaju kostimirano osoblje i stručni vodiči

koji svojom pričom upotpunjavaju celokupan doživljaj. Takođe, posetioci mogu učestvovati u brojnim radionicama i uživati u različitim sadržajima na otvorenom.

PANONSKE TERME

Indija ponovo postaje turistička atrakcija, jer će uskoro otvoren moderan kompleks „Panonske terme“ sa tri otvorena, tri zatvorena bazena, hotelom sa 89 soba, restoranom, kongresnom salom, igraonicom, teretanom i drugim sportskim sadržajima, a reč je o investiciji blizu 12 miliona evra.

TURE DUNAVOM

Dunav protiče teritorijom opštine Indija u dužini od 27 km. Naselja smeštena u blizini obale bogata su kako prirodnim, tako i

kulturno-istorijskim turističkim vrednostima. Razgledanje naselja, obala i rečnih ostrva (ada) moguće je vožnjom brodićima i čamcima. Očuvana priroda sa bogatim biljnim i životinjskim vrstama i interesantne priče dunavskih alasa o reci, ribljem fondu i „saobraćaju na vodi“ ispuniće očekivanja posetilaca i pružiti nezaboravan doživljaj. Ture su organizovane kao obilazak ušća Tise u Dunav, kao i poseta Krčedinskoj adi.

PROJEKAT „LEJE“

Opština Indija promovisala je projekat turističko-rekreativnog kompleksa Leje, uključujući i savremenu trim-stazu sa pametnom rasvetom. Projekat izgradnje trim staze je realizovan zahvaljujući zajedničkim ulaganjima Pokrajinske vlade, Ministarstva turizma i omladine, kao i lokalne samouprave, koja je finansirala izradu projektne dokumentacije. U „Lejama“ u planu je i nova teretana na otvorenom, veliko igralište za najmlađe, teren za mali fudbal i tereni za odbojku i košarku.

U

Dolenjskoj, u selu Irči kraj Novog Mesta, uz reku Krku, nalazi se jedan od pčelinjaka Andreje Stankovič i njene porodice.

Drugi imaju u Krakovskoj šumi, treći na Bučki u opštini Škocjan, a o nekoliko pčela brinu i kod kuće – na balkonu. Dok smo se fotografirali po januarskoj zimi i snegu, koji se zadržao u zaklonu šume i Krke, makadamskim putem približavali šumi i pčelinjaku, izdaleka smo ugledali Andreju i njenog supruga kako, vredni poput pčelica, pripremaju sve za naš dolazak. Suprug je naložio vatru kako bi kasnije zagrejao čorbu od pečuraka, dok je Andreja na sto iznosila slasne đakonije: domaće medenjake, pitu od povrća i pečurke u testu, pečene jabuke, domaći čaj... Goste dočekuju domaće poslastice – pečene u glinenim posudama koje je Andreja sama napravila, jer je, između ostalog, i keramičarka. U sezoni ih, naravno, dočekuju i pčele, koje su prvi i glavni razlog njihovog dolaska.

„U proleće, kada sve procveta – vidite tamo, u prvom redu u šumi rastu bagremi – ovde je kao u areni: sve je belo i miriše. U vrtu imam više od 150 medonosnih biljaka, a ovaj pčelinjak, dovoljno velik da u njemu može da prespava ceo razred dece, postavili smo pre dve godine“, objašnjava. U „pčelinjaku“, koji je ujedno i prostor za apiterapiju, pored meda i pčelinjih proizvoda, na zidovima se vidi mnoštvo priznanja. Poslednja dva, na koja je domaćica posebno ponosna, jesu Top Bee (najviša ocena za pčelarstvo, koju ima samo šest pčelinjaka u Sloveniji) i nagrada finalista Sejalec 2025. Medeno iskustvo je prošle godine zvanično prepoznato kao iskustvo sa 5 zvezdica i time uvršteno u prestižnu kolekciju Jedinstveni doživljaji Slovenije (Slovenia Unique Experiences).

„To što je Slovenija ovu nagradu prvi put dodelila pčelarstvu veliko je priznanje za nas i za pčelarstvo uopšte.“ Institut za pčelarstvo, koji je osnovala sa ćerkom Tjašom Medardom (drugo ime potiče od toga što je rođena 8. juna, na dan svetog Medarda, zaštitnika poljoprivrednika i pčelara), tako je postao nosilac prvog butik doživljaja sa pet zvezdica u Dolenjskoj. Sva ova priznanja potvrđuju da pčelarstvo može biti turistički zanimljivo. Uostalom, to dokazuju Andreja i njena porodica – posećuju ih ljudi iz celog sveta. Slovenija pčelarstvo živi i ima najviše pčelara

ANDREJA STANKOVIČ

LJUDE NAJVIŠE RADUJE KADA VIDE KOLIKO VOLIMO PČELE

➤ Piše: BETI BURGER

➤ Foto: LEON VIDIC

Posle očeve smrti,
dve noći zaredom
je sanjala kako
pregledaju pčele:
„Sve mi je ojašnjavao,
kao da je to znanje
oduvek bilo u meni“

Foto: Jošt Gantar

Andreja Stankovič se pčelarstvom bavi više od 40 godina, ali o pčelama i danas govori sa istim žarom kao da je juče zakoračila u pčelinjak. Ta iskrena, zarazna ljubav prema pčelama ono je što opčinjava i posetioce koji dolaze kod porodice Stankovič – jer, kako sama kaže, kada vas pčele jednom osvoje, bez njih više ne možete da živite. Među brojnim priznanjima, poslednje dve nagrade na koje je posebno ponosna jesu Top Bee i finalista Sejalec 2025. Medeno iskustvo je prošle godine i zvanično uvršteno u prestižnu kolekciju doživljaja sa pet zvezdica Slovenije

Andreja u zimskoj idili, na stolu sa gomilom poslastica: domaći medenjaci, pita od povrća, testo punjeno pečurkama, pečene jabuke, domaći čaj Foto: Leon Vidic/Delo

po glavi stanovnika na svetu. Domaći med je u većini porodica i dalje nešto što se podrazumeva, a uz mnoge kuće još uvek stoji i pčelinjak. „Pčelarstvo je slovenačka tradicija, a Slovenija je pokrenula inicijativu da se ustanovi Svetski dan pčela, koji obeležavamo 20. maja. Mi smo zemlja sa mnogo pčelara, ali uglavnom sa malim brojem košnica. I upravo to govori o našoj ljubavi prema pčelama, a ne o masovnoj proizvodnji meda. I deca u Sloveniji, za koje organizujemo radionice, mnogo znaju o pčelama.“

GENERACIJE PČELARA

Čini se da je „dijagnoza“ pčelarke Andreji bila zapisana u DNK. Peta je generacija pčelara u porodici (njena deca su šesta), a preci sa obe strane bavili su se pčelarstvom. Zato su i njena sećanja iz detinjstva snažno povezana sa pčelama. „Najviše mi je u sećanju ostao deda s mamine strane. Rado sam s njim odlazila u pčelinjak, imao ih je više i imao je mnogo pčela, bio je napredan – čak ih je vozom prevozio u Hrvatsku, što bi i danas bio veliki poduhvat. Najveći praznik u široj porodici bilo je vrcanje meda.“

Sa očeve strane pčelarile su žene – i baka i prabaka. Za ono vreme to je bilo prilično neobično, jer pre sto godina nije bilo mnogo pčelarki, a od žena se očekivalo da obavljaju druge poslove. „To mnogo govori o njima: bile su preduzimljive, hrabre, napredne. Kada sam ja počela s pčelarstvom pre više od 40 godina, bila sam jedna od retkih pčelarki, danas je drugačije“, govori.

MALA ANDREJA PRED PČELINJAKOM

Njena baka imala je prilično neobičan slovenački pčelinjak, nalik onima uz dvorce

Njena strast je i keramika, ali leti nema vremena za nju Foto: Leon Vidic/Delo

– sa krovom koji se na sredini produžava u špic. Sve okolo bilo je ukrašeno intarzijama, streha izrezbarena. „Baka me je fotografisala pred tim pčelinjakom i rekla mom ocu: ‘Znaš, ova će biti pčelarka, jer kod pčela hoda tako hrabro.’“ Ta fotografija, jedna od Andrejinih najdražih, danas krasi njen med – trogodišnja devojčica na crno-belom slici, koja je već tada pokazivala ljubav prema pčelama i stvaranju, iako o tome da će postati pčelarka nije mnogo razmišljala. U njihovoj kući, pčele su se podrazumevale. Kada joj je, u njenoj 23. godini, preminuo otac i kada je nasledila 50 društava (danas ih ima oko 40), bilo je nezamislivo da ih proda. Iako je preko noći morala da postane pčelarka, bilo je jasno da će nastaviti započeto.

U tim trenucima žalila je što oca nije pažljivije slušala kako bi upila još više njegovog znanja.

„Ponekad mi je čak pomalo neprijatno da kažem da sam tada, zapravo, ono što sam imala negde u podsvesti ponovo oživela u snovima“, gotovo mistično dodaje. „Posle njegove smrti dve noći zaredom sanjala sam kako zajedno pregledamo pčele. Sve mi je objašnjavao, kao da je to znanje oduvek bilo u meni.“

Kaže da, kada jednom ta ljubav prema pčelama dođe, postane toliko snažna da bez njih ne možeš da živiš. Zato kaže da je njena dijagnoza – pčelarstvo, i da joj verovatno kroz vene, pored krvi, teče i med. Od proleća, negde od marta, pa sve do novembra, vreme je za pčele.

„Mi pčelari smo po ceo dan uz njih. Ponekad

„PČELARSTVO JE SLOVENAČKA TRADICIJA – ZEMLJA SMO SA MNOGO PČELARA, ALI SA MALIM BROJEM KOŠNICA. TO GOVORI O NAŠOJ LJUBAVI PREMA PČELAMA, A NE O MASOVNOJ PROIZVODNJI MEDA“

ne znam da li bih radila u polju, u bašti ili s pčelama – ali se najčešće odlučim za pčele. Leti, zbog obilja posla, keramika pada u drugi plan; prošle godine suprug i ja bili smo na odmoru svega tri dana, a i tada su se pčele rojile i o njima su brinula deca.“ Da li je, kao glavnu pčelarku, pčele prepoznaju? „Mislim da da, iako se neki možda s tim ne bi složili. Mislim da osećaju naš mir, da razmenjujemo energiju, da osećaju da s njima radimo s pažnjom i ljubavlju.“

USREDSREĐENOST

Andreja kaže da je najveća lekcija koju su joj pčele dale upravo usredsređenost: „Da ne smemo biti rasejani, da se ne obaziremo previše na to šta misli okolina, niti na to da li će nam nešto doneti mnogo novca. Da sam računala da ću od pčela zarađivati, ne bi bilo dobro. Mislim da se pošten rad i ljubav, pošten odnos prema prirodi i ljudima, na kraju uvek nekako vrata.“ I upravo ta ljubav prema pčelama ono je što posetioce najviše oduševljava – kada vide koliko porodica Stanković voli svoje pčele. Kao što je u njihovoj porodici posao podeljen tako da svako brine o svom delu – sva

deca znaju da pčelare, a najviše pomaže ćerka Tjaša Medarda, koja izvodi medene masaže i apiterapiju, organizuje medene piknike, radionice i rođendane za decu – tako i u pčelinjem društvu svaka pčela ima svoju ulogu.

Pčelar mora da brine o pčelinjem društvu kao celini, a ne o pojedinačnim pčelama; stanje matice utiče na funkcionisanje zajednice. Matica je glavna, kraljica porodice. Oko deset odstova su trutovi – već samo ime govori da od njih nema mnogo koristi – ali bez njih nema ni „atmosfera“, pa nisu važni samo za oplodnju. „Pčele imaju svoje faze razvoja. Najpre su nekoliko dana čistačice – čiste ćeliju i sve oko nje. Zatim postaju pomoćnice i pomažu sakupljačicama u skladištenju meda. U određenoj fazi, kada im se razviju voštane žlezde, postaju graditeljke i nedelju dana grade saće. Posle toga su neko vreme i dadilje – kada im se razviju žlezde za lučenje matičnog mleča, hrane maticu, njena su dvorska pratnja, hrane leglo, ponašaju se poput majki...“

PČELINJI PLES

Pčele, dakle, imaju izuzetno organizovan život. Andreja je osmislila i zid za posmatranje kroz koji se, iza stakla, može pratiti život pčelinjeg društva. „Ovde se jasno vidi kako se sakupljačice vraćaju s medom, kako čistačice iznose otpad, kako matica zaleže. Posetiocima je, međutim, najzanimljivija plesačica – pčela koja ujutru prva izlazi iz košnice, proveriti kakva je paša i medenje, to okusi, donese u košnicu i

Foto: Arhiva

Foto: Jošt Gantar

Čerka Tjaša Medarda najviše pomaže oko pčelarstva, izvodi masaže medom i apiterapiju, piknike sa medom, radionice i rodendanske zabave za decu Foto: Arhiva

potom odigra ples u obliku osmice, prenoseći ostalim sestrama gde i kakva ih hrana čeka u prirodi.“

To je način komunikacije – zapravo, prva komunikacija među životinjama koju je čovek uspeo da protumači. Naučnici su utvrdili da pčele „razgovaraju“, da imaju svoj jezik: ples, pokrete. Koliko puta pčela zamahne zadkom, toliko je udaljenost; smer leta precizan je poput GPS-a. Kroz taj zid Andreja ima i jasan uvid u to da li su pčele donele dovoljno hrane, kako se osećaju, da li imaju maticu, da li ima bolesti. „Čak ni vagu, koju sam nasledila od oca, a on od dede, ne koristim često. Vaga se stavlja ispod košnice da pokaže prinos meda. Meni je dovoljno da dođem do zida i odmah vidim šta se događa.“ Upravo to posmatranje pčelinje dinamike izuzetno je lepo – mnogi ovde mogu satima da sede i posmatraju pčele.

„Ponekad se matici nešto dogodi i uquine, možda je pčelar nehotice pritisne. Tada pčele iz jednog jajeta odgaje novu maticu – i matica i radilica potiču iz istog jajeta, razlika je u ishrani.“ Sagovornica naglašava da med za pčele nije najvažnija stvar u košnici – on je nužan za njihov opstanak, a čovek uzima samo višak.

Andreja kaže da žele ljudima da pokažu koliko su pčele važne za prirodu. „Ne bismo imali ovakvu biološku raznovrsnost da nema pčela koje oprašuju.“

Slovenci su, ističe, srećni jer je biodiverzitet bogat. Livade su raznovrsne, nema velikih monokultura, šume su mešovite, mnogo je različitog cveća. „Istina je da nemamo tako velike paše jer nemamo beskrajne bagremove šume, ali ovo okruženje odgovara našem tipu košnice. To je manja košnica, dovoljna

LJUDI DANAS TRAŽE NOVA ISKUSTVA: „NE ŽELE SAMO DA DOĐU I NEŠTO POGLEDAJU, VEĆ DA PRITOM NEŠTO NAUČE, DOŽIVE. KADA SOPSTVENIM RUKAMA NEŠTO URADIŠ, KADA DODIRNEŠ PČELE – TO OSTAJE ZAUVEK“

za naše pčele. Zbog bogate raznovrsnosti pčele se dobro osećaju. I naš med je izuzetno kvalitetan.“

Mnogo toga se promenilo od njenih pčelarskih početaka, kaže. "Pre nego što sam 1982. počela da pčelarim, otac je prvi put primetio varou, hroničnu bolest pčela, i tada je išao u Austriju po lekove. Moja baka i dedovi ceo pčelarski život proveli su bez bolesti – danas je drugačije. Pored bolesti, tu su i druge nevolje. Zbog mrazeva se godinama dešava da nema bagremovog meda. Kada bagrem procveta, nastupi mraz ili dugotrajna kiša“, objašnjava.

LAŽNI MED

Probleme prave i stršljeni, naročito azijski, koji mogu uništiti celu košnicu – samo dva stršljena mogu da je opustoše. Poteškoće nastaju i zbog promena godišnjih doba: desi se da je i u novembru toplo, kada bi pčele već trebalo da prestanu sa zaleganjem i da miruju do marta. Hranu, međutim, imaju pripremljenu za te mesece. Ako lete i u decembru, troše zalihe i one im ponestanu tokom produžene zime. Andreja je sa svojim bogatim iskustvom prava pčelarska enciklopedija. Upozorava i na činjenicu da je na tržištu mnogo falsifikovanog ili sumnjivog meda. „Med je, odmah posle maslinovog ulja, najčešće falsifikovana namirnica. Jednom smo

na putovanju kupili veoma jeftin med, poslali ga na analizu na Biotehnički fakultet i rezultat je pokazao da u njemu nije bilo ni kapi pravog meda – bila je to melasa, boje, parfemi...“

„Dokazano je da ležanje na košnicama smiruje – snižavaju se pritisak i puls, poboljšava se san. Medena masaža je detoksifikacija, a pčele su snažan antistres tretman.“ O tome svedoče i posetioci.

„Došla je gospođa iz Francuske, nervozna, sve joj je smetalo. Posle apiterapije i masaže rekla je da je doživela preobražaj. Jedna gospođa s Beverly Hillsa, koja organizuje događaje za Dolce & Gabbana, Skorsezea... došla je kod nas razdražena jer je pola sata čekala u koloni. Vikala je na nas, a onda smo joj dali pčele u ruke – to je nešto što mnoge ljude potpuno promeni, mnogi se oslobode straha od pčela. Kada je probala naše domaće specijalitete i shvatila da smo sve napravili sami... Nedelju dana kasnije na TripAdvisoru je napisala: 'Ako idete u Sloveniju, morate doći kod njih.'“

Ove godine pored pčelinjaka će postaviti novi – zapravo, više od 100 godina star – kozolec (tradicionalni slovenački ambar), koji su spasili od toga da završi kao ogrev. „U proleće ćemo u njemu urediti zbirku stare keramike, jer je Dolenjska nekada bila poznata po grnčarstvu. Važno mi je da očuvamo ovu našu tradicionalnu keramiku, koja je posebna i polako nestaje. Keramika je takođe terapijska metoda. A sasvim je drugačije kada med spojite s domaćom keramikom.“ Ljudi, kaže Andreja, danas pre svega traže nova iskustva. „Ne žele samo da dođu i nešto pogledaju, već da nešto nauče, dožive. Sasvim je drugačije kada sopstvenim rukama nešto napravite, kada dodirnete pčele – to je iskustvo koje vam ostaje zauvek.“

Splendid Conference Spa & Resort Bečići

Dvadeset godina hotela koji je promenio crnogorski turizam

Kada je 13. jula 2006. svečano otvoren Splendid Conference & Spa Resort, Crna Gora je dobila svoj prvi hotel sa pet zvezdica, ali i mnogo više od toga - simbol nove epohe u turizmu, hotelijerstvu i načinu razmišljanja o razvoju jedne destinacije. Dvadeset godina kasnije, Splendid ne slavi samo jubilej već potvrđuje status pionira, standarda i brenda koji je zauvek promenio lice crnogorske turističke industrije

Za dve decenije hoteli Montenegro Stars grupe ugostili su goste iz više od 150 zemalja, ostvarivši preko 3,6 miliona noćenja

Montenegro Stars Hotel Group osnovana je 2003, u trenutku kada je crnogorsko hotelijerstvo tražilo novi pravac. Kupovinom i obnovom hotela Blue Star, a potom i kroz proces privatizacije hotela Montenegro (danas Montenegro Beach Resort) i Splendid, započet je ambiciozan projekat koji je ubrzo postao prekretnica za ceo sektor. Privatizacija hotela Splendid bila je jedinstvena u regionu - objekat je srušen do temelja i izgrađen potpuno novi hotel po tada nepoznatim standardima gradnje, bezbednosti i energetske efikasnosti. Iako je ugovorom bila predviđena rekonstrukcija do nivoa 3-4 zvezdice, Splendid je otvoren kao hotel najviše kategorije postavši prvi takav u Crnoj Gori.

INVESTICIJA KOJA JE POSTAVILA NOVE GRANICE

U izgradnju i opremanje Splendida uloženo je 109 miliona evra, što je u tom trenutku predstavljalo najveću stranu investiciju u zemlji - veću i od tada najznačajnijeg državnog projekta, izgradnje tunela Sozina. Hotel je projektovan i građen uz primenu savremenih materijala, naprednih sistema bezbednosti, protivpožarne i seizmičke zaštite, kao i principa energetske efikasnosti koji su u to vreme bili potpuna novina u regionu. U objekat je uvedeno više od 65.000 novih pozicija hotelske opreme, dok su svi zaposleni zatečeni privatizacijom zadržani i dodatno edukovani.

SPA CENTAR KOJI JE CRNU GORU UVEO NA SVETSKU MAPU

Posebno mesto u istoriji Splendida zauzima Spa centar, razvijen pod stručnim vođstvom jednog od najuglednijih evropskih autoriteta u toj oblasti, Haslauera iz Nemačke. Nedugo nakon otvaranja, Splendid Spa je svrstan među 10 najlepših spa centara na svetu, a do danas ostaje najveći i najrepresntativniji u regionu.

ODRŽIVOST KAO POSLOVNA FILOZOFIJA

Montenegro Stars Hotel Group među prvima u regionu uvodi koncept niskokarbonskog i održivog turizma, investirajući čak 12,5 miliona evra u projekte energetske efikasnosti. U vremenu kada takvi projekti nisu bili tržišni standard, kompanija je jasno pokazala da dugoročna održivost nema alternativu.

Dobrovoljno uvođenje HACCP sistema, ISO standarda, kao i dobijanje prestižnog Green Key sertifikata, dodatno potvrđuju doslednost u primeni principa zelene ekonomije.

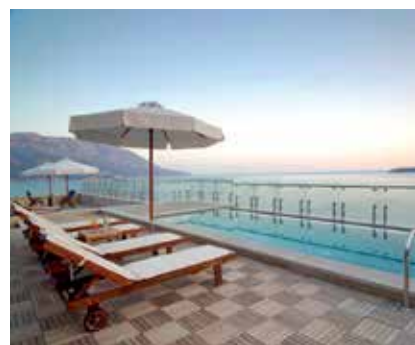

Splendid Conference & Spa Resort, nekada pionir u kongresnom turizmu Crne Gore, a danas jedno od najznačajnijih regionalnih središta kongresnog turizma

Splendid je i prepoznata filmska lokacija, sa koje se slike Crne Gore šalju u svet

U hotelu je boravilo više od 30 šefova država i vlada, a ugostio je i brojne svetske umetnike i zvezde - od Madonne i Rolingstonsa do Breda Pita i Andeline Žoli

BREND KOJI JE OSTAO SVOJ

Za dve decenije hoteli Montenegro Stars grupe ugostili su goste iz više od 150 zemalja, ostvarivši preko 3,6 miliona noćenja. Kompanija je izrasla u najvećeg privatnog poslodavca u hotelijerstvu Crne Gore - kroz sistem je prošlo oko 10.000 zaposlenih, dok danas zapošljava između 480 i 850 radnika, zavisno od sezone. Posebno se ističe kultura ravnopravnosti

i inkluzivnosti - sva četiri hotela vode žene, kao i ključni sektori finansija i ljudskih resursa, dok kompanija ima izražen međunarodni karakter, sa

zaposlenima iz više od 20 zemalja. Uprkos interesovanju brojnih međunarodnih hotelskih lanaca, Splendid je ostao autentičan domaći brend, oslonjen na znanje i iskustvo stvoreno u Crnoj Gori. Danas Montenegro Stars Hotel Group svoje upravljačko znanje prenosi i na nove projekte - u Rafailovićima, Kolašinu i na Plavskom jezeru. Poruka je jasna: Crna Gora više ne uvozi hotelski know-how. Ona ga proizvodi.

52 VIKEND-IZLETA

Mart

April

Maj

FRUŠKA GORA: Čak 16 pravoslavnih srednjovekovnih manastira nalazi se na Fruškoj gori, čiji prostor krase i brojna jezera na kojima možete provesti dan ili napraviti piknik na izletištu poput Stražilova, Brankovca, Iriškog venca. Iznajmite bicikl i istražite Frušku goru, posetite lekovite izvore banje Vrdnik, probajte fruškogorska vina kao i specijalitet kraja pudar paprike. Za ljubitelje prirode, planinarsko društvo Zmajevac iz Vrdnika u martu organizuje susret planinara na Fruškoj gori.

SREMSKA MITROVICA: Posetite carsku palatu Sirmium, najvažnije arheološko nalazište i uverite se u lepotu rimskih mozaika. O luksuznoj unutrašnjoj dekoraciji svedoče fragmenti fresaka, mozaici, arhitektonska dekoracija. Obidite Žitni trg i pešačku zonu, galeriju velikog slikara Save Šumanovića i Muzej naivne umetnosti Ilijanum u Šidu. Boravite u Zasavi, specijalnom rezervatu prirode.

VRŠAC: Centar grada i obilazak Gradskog muzeja ne treba propustiti, kao ni katedralu Sv. Gerharda, velelepni rimokatolički hram čiji je enterijer bogato opremljen izrezbarenim nameštajem. Pogledajte i spomen-zbirku Paje Jovanovića i Vladičanski dvor, za koji je vladika Jovan Georgijević dobio dozvolu od Marije Terezije.

UŽICE: Toliko je toga što u ovom kraju treba videti da je teško sve pobrojati. Narodni muzej, hidrocentrala na Đetinji, najstarija hidrocentrala u Evropi, Memorijalni kompleks Kadinjača, naselje "Stapark", vožnja Šarganskom osmicom, Drvengrad, Zlakusa... Obavezan je užički pršut uz čašicu rakije od šljive požegače i komplet lepinja.

BEOGRAD: Na ušću Save u Dunav, s pravom nosi nadimke „kapija Balkana“ i „vrata srednje Evrope“. Kalemegdan je muzej na otvorenom, kvart Savamala na samoj obali Save prepun galerija i kafića sa živom muzikom, nešto dalje, na obalama Dunava, smestio se Dorćol plac – alternativni kulturni centar... Beograd na vodi je moderna oaza, a Hram svetog Save druga najveća pravoslavna crkva na Balkanu, treća na svetu.

SMEDEREVO: Na desnoj obali Dunava leži tvrđava izgrađena u 15. veku koja predstavlja poslednje veliko ostvarenje srpske srednjovekovne vojne arhitekture. Obidite i glavni trg, Hram svetog Georgija iz 1854. građen po uzoru na manastir Manasiju, Karađorđev dud, isprobajte vina (preporuka je Vinarija Despotika), ali i sarmice, smuđa, štrudlu - sve na smederevski način.

PIROT: Tvrđava je simbol grada, ali obidite i staru zanatsku čaršiju u Tijabari, tipičnu za srpske varoši s kraja 19. veka - muzej Ponišavlja, čuvena pirotka grnčarija, postavka pirotskih ćilima... Probajte pirotski kačkavalj koji se proizvodi više od dva veka i ima zaštićeno geografsko poreklo, peglanu kobasicu (posetite Sajem peglane kobasice). Prošetajte Parkom prirode Stara planina i divite se čuvenim vodopadima.

TVRĐAVA GOLUBAC: Legenda kaže da je Golubački grad dobio ime po princezi Golubani, koja je odbila ljubav turskog paše, a on ju je u gnev prikovao za stenu. Ne propustite panoramsko razgledanje brodom jer je kod Golupca Dunav najširi u celom svom toku. U blizini su manastiri Tumane i Nimnik.

SREMSKI KARLOVCI: Obidite Karlovačku gimnaziju, najstariju u Srbiji, ali i česmu "Četiri lava" jer legenda kaže da će se onaj ko se napoji vodom ponovo doći u Karlovce i tu se venčati! Portal rimokatoličke crkve iz 1768. je jedan od najlepših primeraka baroka na ovim prostorima. Posetite Stražilovo gde je sahranjen Branko Radičević, velikan srpske poezije, a potom šetajte fruškogorskim vinskim reonom, jednim od najstarijih u ovom delu Evrope.

SOMBOR: Simboli Sombora su Gradska kuća Magistrat, Trg Sv. Trojstva, galerije, zelene aleje grada... Provožite se fijkarom uz muziku tamburaša, pa obidite specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje, ostrvo očuvane prirode.

INDIJA: Duhovni centar Indije je hram Vavedenja Presvete Bogorodice, ali ne treba zaboraviti spomenik Milunki Savić, šetnju pešačkom zonom, Krčedinsku Adu i Keltsko selo. Obedujte u restoranu Fleur de Sel, koji ima prestižnu Mišlenovu zvezdicu u 2025.

PRIJEPOLJE: Manastir Mileševa i freska Beli andeo, među najlepšim su delima evropske srednjovekovne umetnosti. Slika Belog andela emitovana je kao prvi satelitski signal koji je iz Evrope poslat u vasionu. U Prijepolju posetite Muzeje grada i Vlada Divca, kao i Sahat kulu.

NOVA VAROŠ: Divite se lepotama prirode i doživite meandre Uvca, staništa beloglavog supa. Iskusite mountbiking i paraglajding na Kamenj gori, planinarite na Zlataru. U maju doživite Limsku regatu, probajte čuvenu heljdopitu, zlatarski sir i rakiju od divlje kruške.

PO SRBIJI

Jun

Jul

Avgust

SRBIJA
Doživi!

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

Kragujevac: Prva novovekovna prestonica srpske države, prvi sud, prva gimnazija, prvi teatar, prve novine, prva sijalica koja zasijala... Staro gradsko jezgro i istorijski kompleks Milošev venac sa posetom Amidžinim konakom iz 1818. Tu je stara pridvorna crkva iz iste godine u kojoj je održana Sretenjska skupština 1835. godine na kojoj je donet prvi srpski ustav. Mesto tragedije je Spomen-park Šumarice koje seća na stradanja kragujevačkih civila i đaka. U junu se održava Arsenal fest, jedan od najboljih letnjih muzičkih festivala.

Arandjelovac: Posetite Staro zdanje i Paviljon kneza Miloša koji se nalaze u parku Bukovičke banje, pa zakoračite u istoriju posetom mestu Orašac u kom je podignut Prvi srpski ustanak. Pešačite stazama Bukulje, istražite lepote pećine Risovača i uživajte u najboljim vinima Šumadije.

Sokobanja: Zbog pogodne klime, nazivaju je zelenim srcem Srbije.. Prošetajte se uređenim parkom, kupajte se na reci Moravici, obidite Milošev konak i Zavičajni muzej i provedite zabavan dan u akva-parku Podina. Upoznajte vodopad Ripaljku, prvi zakonom zaštićen spomenik prirode u Jugoslaviji.

Bela Crkva: Šest belocrkvanskih jezera privlače one koji žele da se opuste na plažama, dok se nadomak grada nalazi specijalni rezervat prirode Deliblatska peščara čije dine dosežu i do 200 metara. Obidite Narodni muzej u zgradi iz 19. veka i ne zaboravite da se u junu održava karneval i festival posvećen cveću.

Novi Sad: Glavni grad Vojvodine nosi naziv srpska Atina, Gibraltar na Dunavu i svetska prestonica mladih. Zmaj Jovina i Dunavska ulica sa kućama raznobojnih fasada najslikovitiji su deo pešačke zone grada. Petrovaradinska tvrđava sa podzemnim galerijama i čudesnim lavirintima jedan je od simbola Novog Sada. Tu je i Štrand, uređena peščana plaža sa pogledom na Most slobode. Ručajte na dunavskim čardama i salašima uz vina fruškogorskog vinogorja. Godina 2026. za Novi Sad nije samo još jedna stranica u kalendaru. To je godina u kojoj grad nosi prestižnu titulu Evropskog grada sporta.

Loznica: Prošetajte se uređenim parkom Banje Koviljače koji krase preko 80 različitih vrsta stabala, a ukoliko ste avanturističkog duha, na planini Gučevo možete se oprobati u paraglajdingu. Doživite duh prošlosti u manastiru Tronoša u kom je školu učio Vuk Stefanović Karadžić i obidite Tršić.

Reka Tara: Uživajte u lepotama reke Drine koja spada u najčistije vodene tokove Srbije i nezaobilaznoj Kućici koja je kao čardak na reci. Provedite dan na plažama Perućca i ne propustite Nacionalni park Tara, nepregledne šume, kanjon Drine, veličanstveni pogled sa vidikovaca, prirodno stanište mrkog medveda. Avanturisti treba da probaju splavarenje i rafting na Drini, a u julu se održava tradicionalna Drinska regata.

Zlatibor: Lepote planine doživite tokom letnjih meseci, obidite "Staro selo" Sirogojno, Stopića pećinu i vodopad Gostilje. Vožnja Gold gondolom, povezuje centar Zlatibora sa Tornikom, što je najviši vrh planine. Probajte specijalitete kraja, komplet lepinju sa kiselim mlekom.

Čačak: Vreme je za najluđi provod u Guči uz Dragačevski sabor trubača, ali za još toliko mnogo toga. Obidite rimske terme (arheološki lokalitet), umetničku galeriju „Nadežda Petrović“, manastire Ovčarsko – kablarske klisure („Srpska Sveta Gora“) i Ovčar banju.

Vrnjačka Banja: Počevši od muzičkog festivala „LoveFest“, Vrnjačka Banja kao najpoznatije banjsko lečilište u Srbiji, ima mnogo da ponudi. Panoramski točak, najveći na Balkanu, sa impozantnom visinom od 50 metara postavljen je u parku kod Jezera. Tu je i Most ljubavi koji je zaživeo zahvaljujući Desanki Maksimović i njenoj pesmi „Molitva za ljubav“. Posetite obavezno Spomen-sobu Danilu Bati Stojkoviću.

Niš: Možda sve počinje od „Nisville Jazz Festivala“ I arheološkog lokaliteta Medijana, ali u avgustu treba posetiti i Nišku tvrđavu, i spomenik na Čegru. Uživajte u šetnji centrom, osvežite se u Kazandžijskom sokačetu, istražite Sićevečku klisuru i Cerjansku pećinu.

Leskovac: Posetite arheološki lokalitet Caričin grad (Iustiniana Prima), popnite se na brdo Hisar sa spomen-parkom, obidite Narodni muzej i uživajte na "Roštiljijadi", gastronomskom festivalu grada. Za osveženje su idealni kanjon reke Vučjanke, hidroelektrana Vučje, kao i Jašunjski manastiri u okolini. Leskovac u 2026. godini nosi titulu nacionalne prestonice kulture.

Bor: Uživajte u Brestovačkoj banji, pešačite na planini Stol (aktivni odmor), divite se Borskom jezeru, Zlotskim pećinama i spomeniku prirode Lazarev kanjon koji je omiljeno mesto planinarima.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar

Oktobar

Novembar

KIKINDA: Ne možete biti u ovom gradu, a propustiti „Dane ludaje“, jedinstvenu manifestaciju posvećenu bundevama i tikvama. Ali ne smete ni propustiti da vidite ulicu Generala Drapšina - prema oceni svetskog sajta „Arhitektura i dizajn“, na 22. mestu najlepših ulica na svetu! Sove Ušare su ovde najgušća gnezdeća populacija, što je idealno za birdwatching.

NEGOTIN: Mesec vina je ovde u punom sjaju - Krajinska berba, Rajačke, Rogljevske, Smedovačke, Štubičke i Bratujevačke... Obidite manastir Bukovo iz XIII veka i najveće, prirodne kamene mostove u Evropi u kanjonu Vratne.

ZRENJANIN: Krenite od kulturno-istorijske celine starog jezgra Zrenjanina sa Palatom pravde i Gradskom kućom, pa posetite hram Vavedenja Presvete Bogorodice (Gradnulička crkva), podignut 1777. godine, sa karakterističnom baroknom arhitektonskom strukturom, dekoracijom i lepotom. Saznajte zašto Zrenjanin zovu grad mostova (čak 10 mostova premošćava reku Begej koja prolazi kroz grad), pa otidite do rezervata prirode „Carska bara“ sa raznovrsnim i bogatim živim svetom.

KOVAČICA: Galerija naivne umetnosti Kovačica je hram ove umetnosti u Srbiji. Kovačičko naivno slikarstvo obuhvata

SUBOTICA: Bogato arhitektonsko nasleđe Secesije: Sinagoga, Gradska kuća, Palata Rajhl, Ženski štrand, Vodotoranj... Toliko je toga što treba videti! Odmor potražite u nekom od vojvodanskih salaša sa tradicionalnim specijalitetima. Ništa niste uradili ako ne posetite Park prirode Palič, njegovo prelepo jezero i prateće sadržaje.

VRŠAC: I u Vršcu uživajte u grožđu i vinu na Groždebalu, pa prošetajte Vrščkim bregom, najstarijim masivom u panonskoj niziji koji je prirodno dobro od posebnog značaja i vazдушna banja. Nezaobilazna je poseta Deliblatskoj peščari ili evropskoj Sahari, najvećoj peščari u Evropi.

KRUŠEVAC: Ovde takođe možete nazdraviti na Župskoj berbi Aleksandrovac, koja je odlična vinska manifestacija, a potom skoknuti do Ribarske banje i planine Jastrebac. U blizini je arheološki park Lazarev grad, ali i zabavni park Šarengrad.

TOPOLA: Današnju varošicu osnovao je Karađorđe oko 1781, ali najveći uspon osetio se dolaskom na vlast kneza Aleksandra Karađorđevića. Glavne atrakcije su Crkva sv. Đorđa i Mauzolej Karađorđevića, Kuća kralja Petra, Karađordev grad, a Topola i njeno okruženje su poznati i po uzgoju voća i grožđa. „Oplenačka berba grožđa“ je svakog oktobra nezaobilazni doživljaj.

AVALA: Beogradska planina koja je mnogo više od planine. Čuveno izletišta poznato po Spomeniku neznatom junaku iz 1938, čiji je tvorac čuveni jugoslovenski vajar Ivan Meštrović, i po Avalskom tornju iz 1965. godine visine 204,6 metara, sa liftovima koji vas podižu na vrh ove najviše građevine Balkanu.

FESTIVALSKI BEOGRAD: Beograd je poznat po brojnim festivalima koji već decenijama predstavljaju kulturne i kultne trenutke glavnog grad. Beogradski džez festival, održava se krajem oktobra kao najstarija i međunarodno najistaknutija džez manifestacija. BITEF festival koji se održava krajem septembra, početkom oktobra. Rastući i razvijajući se, postajao je jedan od najvećih i najvažnijih evropskih festivala. BEMUS (Beogradske muzičke svečanosti) tokom oktobra predstavlja najstariji i najznačajniji muzički festival u Srbiji.

TOPČIDERSKI PARK: Obidite Konak Kneza Miloša izgrađen 1834. u tursko-balkanskom stilu. To je jedan od poslednjih umetničkih i građevinskih tragova Osmanskog kulturnog nasleđa u Srbiji. Bio je letnja rezidencija kneza Miloša. Nalazi se u okviru Topčiderskog parka sa čuvenim platanima od kojih je Veliki platan spomenik prirode pod zaštitom države. Smatra se da je posađen oko 1830.

NOVI PAZAR: Zahvaljujući spomenicima na listi Uneska: manastirima Sopoćani i Đurđevi stupovi, Petrovoj crkvi i ostacima grada Rasa – prve prestonice Srbije ali i svojoj istoriji kroz koju se prepliću i sučeljavaju hrišćanska i islamska civilizacija, Novi Pazar je poneo titulu izuzetne destinacije Evrope. Sopoćanska freska Uspenje Presvete Bogorodice na svetskoj izložbi u Parizu, 1961. godine, proglašeno je za najlepšu fresku srednjeg veka.

SJENICA: Ovde se nalazi Pešterska visoravan, najveće polje Srbije, prostor netaknute prirode, pašnjaka, reka ponornica i gostoprimljivih gorštaka. Obavezno probajte sjenički sir i sudžuk.

Korisni linkovi:

<https://www.serbia.travel/sr>
<https://www.instagram.com/serbiatourism/>
<https://www.facebook.com/serbiatourism>
<https://www.youtube.com/user/serbia>

PO SRBIJI

SRBIJA
Doživi!

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

Decembar

Januar '27.

Februar '27.

KOPAONIK: Ski-centar Kopaonik prostire se na više od 64 km staza i ski puteva uređenih za alpsko i nordijsko skijanje. Za ljubitelje noćnog skijanja u centru skijališta osvetljene su staze. Za najmlađe i početnike postoje tri obezbeđena prostora sa pokretnim trakama. Sistemom za veštačko osnežavanje pokriveno je 97 posto skijališta, pa sezona traje duže. Žičara četvorosred „Pančičev vrh“ tokom čitave zimske sezone, ali i u toku leta, osim skijaša i snoubordera, prevozi i šetače.

STARA PLANINA: Gotovo pet meseci godišnje ova srpska lepotica nalazi se pod snegom. Nadmorska visina na kojoj se prostire, od 1.100 i 1.900 m, ima odličan potencijal za alpsko skijanje. Više od 13 kilometara odlično uređenih staza, različitih težina, pripremljene su za skijaše svih kategorija. Pored toga, u ski centru Stara planina je izgrađen sistem za veštačko osnežavanje.

ZLATIBOR: Prostrana visoravan prepuna borova koji pod sunčevim zracima dobijaju neverovatno zlatni sjaj svrstava Zlatibor u jednu od najlepših planina u Srbiji. Prestonica srpskog planinskog turizma, prepuna gostiju i tokom leta i tokom zime, ima ski centar „Tornik“, sistem za veštačko osnežavanje, gondolu koja spaja turistički centar sa skijalištem Tornik i ide preko Ribničkog jezera. Posetite Stopića pećinu-bigrene kade, Muzej Staro selo Sirogojno, vodopad Gostilje...

TARA: Nacionalni park Tara, vidikovac, izvor reke Vrelo, najkraće reke u Srbiji, poseta manastiru Rača, rakija klekovača, pastrmka na žaru, samo su neki od užitaka ove prelepe planine.

ZLATAR: Na ovoj prlepoj, mirnoj planini pešačite i uživajte na snegu, obidite vidikovac na Uvcu, priuštite sebi spa tretman u Pribojskoj banji, posetite manastir Mileševa i naravno uživajte u savršenoj gastronomskoj ponudi.

GOČ: Netaknuta priroda, idealna klima, čist vazduh i bujna vegetacija... idealno mesto za šetnju, planinarenje i sportski turizam. Zimi je Goč obasjan belinom, ima uređene ski-staze za početnike i rekreativce. Lako je i blagotvorno iskombinovati uživanje u banjskim toplim velnes centrima, pa se već pola sata kasnije naći na nekoj od ski-staza.

DIVČIBARE: Divčibare se nalaze na planini Maljen, imaju blagu klimu, bogat biljni i životinjski svet, obilje izvora i tekućih voda, blage prevoje sneg godišnje prekriva i do četiri meseca... Ski staza Crni vrh ima sistem za veštačko osnežavanje, a dužina staze je 850 metara.

GOLIJ: Skijališta na Goliji su na izuzetno lepoj lokaciji, ali više od svega ovo je idealno polazište za manastire Sopoćani, Đurđevi stupovi, Studenicu i Petrovu crkvu.

ZEMUN: Nekada grad iz vremena neolita, danas je u sastavu Beograda. Zemun je čuven po Gardošu, istorijskom jezgru u kome se nalaze tvrđava iz 9. veka i Milenijumska kula. Duž rečnog šetališta su brojni barovi, splavovi i restorani. Zahvaljujući izuzetnom geografskom položaju, Zemun je danas jedna od ekskluzivnijih urbanih turističkih destinacija u Srbiji. Relaksirajte se na plaži Lido na Velikom ratnom ostrvu.

RIBARSKA BANJA: Hamami, koji su ovde nekada građeni, svedoče nam o tome da su lekovite moći Ribarske banje prepoznali i Turci i da nisu ostali ravnodušni prema njihovim blagodatima. Krenite stopama ruskog romana „Ana Karenjina“ - u porti manastira Sveti Roman sahranjeno je srce ruskog plemića Nikolaja Rajevskog koji je Tolstoju poslužio kao inspiracija za lik grofa Vronskog. Otkrijte lepote grada Kruševca.

KURŠUMLIJSKA BANJA: Na 442 m nadmorske visine uzdiže se banja duge istorije i bogate prošlosti, prepoznata kao lekovita još u doba Rimljana. Posetite obližnji grad Kuršumliju zajedno s manastirima Svetog Nikole i Presvete Bogorodice koji se smatraju prvim zadužbinama Nemanjića. Istražite Đavolju varoš, lokalitet nominovan za jedno od sedam novih svetskih čuda prirode.

LUKOVSKA BANJA: U samom srcu topličkog kraja, ušuškana u netaknutoj prirodi i na 38 termomineralnih izvora poznatih još iz doba starih Rimljana, leži Lukovska banja. Tokom zimskih meseci možete kombinovati aktivnosti na snegu sa spa-tretmanima, jer ova banja pripada obroncima planine Kopaonik.

VALJEVO: Posetite Tešnar, staru valjevsku čaršiju, Narodni muzej Valjeva, koji nosi brojna odličja. Prošetajte do Rodne kuće vojvode Živojina Mišića u Struganiku. Šetajte i uživajte u Brankovini, gde su se rodile velike ličnosti srpske istorije: knez Aleksa Nenadović, prota Mateja, vojvode Sima i Jevrem... Slavu Brankovine pronela je i pesnikinja Desanka Maksimović, koja je tu odrasla, a tu je i sahranjena. Obidite pećinu Petnica, pa se odmorite u banji Vrujci.

SKRIVENI BISER ŠIBENIKA

Kanal sv. Ante veličanstven je i jedini ulaz u kameni grad sa mora,
a Tvrđava sv. Nikole najimpresivnija tvrđava Mediterana

» Piše: VIŠNJA GOTAL
» Foto: TOM DUBRAVEC

Kanal sv. Ante prava je blagodat za sva čula. Pogled je čaroban, miris mediteranskog bilja opojan, a šum talasa melodičan. Dok hodate stazom uz kanal, ulazite u pravu čaroliju. Kada od uvale Paninkovac na početku, nakon četiri kilometra i 400 metara, stignete do kraja staze, do malog ostrva Školjić, tamo vas čeka još jedna lepota: pogled na moćnu i fascinantnu tvrđavu sv. Nikole na ostrvu Ljuljevcu. Ovo izolovano odbrambeno utvrđenje sagrađeno je sredinom 16. veka na mestu istoimenog benediktinskog manastira i nalazi se na listi svetske baštine Uneska. Ove jedinstvene lokacije na području grada Šibenika svojom bogatom istorijom, modernim audiovizuelnim atrakcijama i sadržajima, kao i bogatim programima, svake godine privlače sve veći broj posetilaca iz celog sveta. Kanal sv. Ante predstavlja vrata Šibenika – veličanstven i jedini ulaz u kameni grad s mora. Impresivna tvrđava na samom ulazu zaustavljala je Osmanlije koje su želele da osvoje Šibenik, najvažniju luku na istočnoj obali Jadrana. Kanal obuhvata prostor od šibenskog mosta do Tvrđave sv. Nikole i pripadajućeg okolnog mora, dug je nešto više od dva kilometra, širok 220 metara i dubok

Šibenčani će ovu tvrđavu vekovima nazivati čuvarom svoga grada. Izgrađena na samom ulazu u Kanal sv. Ante, zatvarala je jedini morski prilaz Šibeniku i štitila njegove vladare i građane od neprijatelja. Projektovali su je mletački vojni graditelj Michele Sanmicheli i njegov nećak Giangirolamo Sanmicheli

40 metara. Zbog impresivne vizure i prirodne raznolikosti, od 1974. godine ima status zaštićenog pejzaža.

Kanal je jedinstven i po tome što se ovde spajaju more i reka Krka, koja hrabro ulazi u morsku plavu boju i dodaje joj sve nijanse svoje raskošne zelene. Pogled sa kanala na panoramu grada i Tvrđavu sv. Nikole, najimpresivniju tvrđavu Mediterana, garantuje nezaboravan doživljaj. Kako kažu za Like iz Javne ustanove Priroda Šibensko-kninske županije, ovde se može i odlično zabaviti. Staza je idealna za porodične i romantične šetnje, ali i pogodna za rekreaciju, biciklizam i planinarenje, a opremljena je spravama za vežbanje. Mudro je malo predahnuti, jer će nakon pogleda sa dva vidikovca na grad Šibenik, ceo Kanal sv. Ante ispred njega, šibenski arhipelag s Kornatima i Tvrđavu sv. Nikole dugo ostati u sećanju.

Na sredini kanala nalazi se jedan od najzanimljivijih speleoloških objekata na Jadranu – Špilja sv. Ante, nazvana po svetom Antunu Pustinjaku, u kojoj su kroz vekove mnogi pustinjaci pronalazili utočište. Zadarski plemić i pustinjač Jeronim Cetrico živio je u špilji i sahranjen je tamo 1615. godine. U špilji su pronađeni tragovi srednjovekovnih početaka Šibenika. Špilja među svojim hladnim zidovima skriva pravo blago - malu crkvu u svojim prostorijama, u kojoj su i danas vidljivi glavni oltar iz 17. veka, ostaci bočnog oltara, kamenica iz 15. veka i velika dvorana. Kako biste o svemu tome nešto čuli i naučili novo, brine se Posetiteljski centar, koji nudi jedinstveni uvid u prirodnu i kulturnu baštinu kanala. Tu je postavljena i edukativno-zabavna izložba "Dodir reke i mora" o čarobnom svetu podmorja i biološke raznolikosti ovog kraja, u koju posetilac,

zahvaljujući virtuelnim pomagalicama, može i sam uroniti.

Tvrđava sv. Nikole, jedina mletačka fortifikacija smeštena isključivo na moru, jedna je od najimpresivnijih na Mediteranu. Kao pomorska tvrđava sa spratovima s kupolama sačuvala je izvorni oblik – trouglasti oblik, kružnu glavu i oblik klješta na suprotnoj strani. Na neprijatelja je ostavljala obeshrabrujući utisak. Neobična je jer nema spoljne obrambene kule, uobičajene u tadašnjoj gradnji, pa su Šibenčani vekovima zvali tvrđavu čuvarom svog grada.

Sagrađena je da bi šibenske vladare, ali i građane Šibenika – položajem na samom ulazu u Kanal sv. Ante i blokirajući jedini ulaz u grad – zaštitila od neprijatelja. Projektovali su je mletački vojni inženjeri Michele Sanmicheli i njegov nećak Giangirolamo Sanmicheli. Donji delovi zidova izrađeni su od belog kamena, a gornji od opeke; izgradnja je koštala skupih 40.000 dukata. Radi poređenja, ugarski kralj Ladislav Napuljski prodao je celu Dalmaciju Veneciji za 100.000 dukata.

Predanje kaže da tvrđava, iako vojno organizovana, nikad nije bila borbeno aktivna jer je sa mora delovala toliko moćno da se niko nije usudio da se približi. Anegdota kaže da je prilikom prvog i jedinog pokušaja odbrane Zlarina od brodova španske armade posada tvrđave – 25 vojnika i pet topnika s kaštelanom na čelu – ispalila topovsku kuglu koja je pala svega nekoliko metara od tvrđave, jer se drveno postolje zbog vlage jednostavno raspalo.

Po dolasku austro-ugarske vojske u 20. veku, tvrđava je napuštena, a danas predstavlja grandioznu turističku atrakciju. Do Tvrđave sv. Nikole zasad se može doći samo morskim putem, ali izletničkim brodom sa šibenske rive, od proleća do jeseni. To je neprocenjivo iskustvo.

Osim što je idealna za porodične i romantične šetnje, staza je pogodna za rekreaciju, biciklizam i planinarenje, a opremljena je spravama za vežbanje

Foto: Tom Dubravec / Cropix

Na sredini kanala nalazi se jedan od najzanimljivijih speleoloških objekata na Jadranu – Špilja sv. Ante, nazvana po svetom Antunu Pustinjaku

VRNJAČKA BANJA

MESTO KOME SE UVEK VRAĆATE

Fotografije: Savo Tufegdžić

Ako postoji destinacija koja ume da vas uspori, vrati ravnotežu i istovremeno ponudi dovoljno razloga da svaki dan provedete drugačije, onda je to Vrnjačka Banja. Sa tradicijom preko sto pedeset godina izrasla je u savremenu turističku destinaciju koja pažljivo neguje svoj identitet, a istovremeno prati ritam modernog putnika. Vaš boravak ovde počinje tiho, u hladu uređenih parkova i uz zvuk vode koja je oblikovala identitet mesta. Lekoviti mineralni izvori, kao što su Topla voda, Snežnik,

**VAŠ BORAVAK OVDE
POČINJE TIHO, U HLADU
UREĐENIH PARKOVA I UZ
ZVUK VODE KOJA JE
OBLIKovala IDENTITET
MESTA**

TOKOM CELE GODINE OVDE SE SMENJUJU KULTURNI, MUZIČKI I FILMSKI DOGAĐAJI KOJI PRIVLAČE RAZLIČITU PUBLIKU

moгуćnosti za ispunjen dan. Tu su i sportski tereni i više od 60 hektara zelenih površina u samom centru mesta.

Smeštajni kapaciteti nude vrhunski komfor i luksuz uporediv sa najekskluzivnijim svetskim destinacijama, uz savremene velnes i spa centre u okviru hotela koji omogućavaju da odmor prilagodite sopstvenom ritmu, bilo da je u pitanju relaksacija, zdravlje ili čisto uživanje. Ovde se ne žuri, već se vreme koristi onako kako najviše prija.

A kada poželite beg u prirodu, planina Goč je tu - dovoljno blizu za kratak izlet, a dovoljno raznovrsna za potpuno opuštanje i beg od svakodnevnih obaveza. Na samo nekoliko minuta vožnje od Banje, ovaj prirodni biser otvara prostor za nove sadržaje: adrenalin i avantura parkove, zip lajn, staze zdravlja i atraktivne vidikovce. Uređenje jezera Selište, izgradnja mini zoološkog vrta sa autohtonim vrstama i tipskih planinskih turističkih naselja, uz očuvanje prirode i bez višespratne gradnje, dodatno će obogatiti celokupnu ponudu.

Možda ćete Vrnjačku Banju posetiti zbog vode, možda zbog festivala, prirode ili potrebe da napravite pauzu od svakodnevice. Razlog je manje važan od osećaja koji ostaje. A upravo taj osećaj mira, ispunjenosti ili želje za provodom čini Vrnjačku Banju mestom kome se uvek rado vraćate.

Slatina i Jezero, predstavljaju njeno najveće prirodno blago. Zahvaljujući blagotvornom dejstvu ovih voda, Vrnjačka Banja vekovima je prepoznata kao mesto zdravlja, oporavka i prevencije, ali i kao prostor u kome možete lako pronalazi unutrašnji mir i harmoniju. Međutim, danas Vrnjačka Banja nudi mnogo više od tradicionalnog banjskog odmora. Tokom cele godine ovde se smenjuju kulturni, muzički i filmski događaji koji privlače različitu publiku. Ona živi kroz brojne kulturne i zabavne manifestacije koje joj daju posebnu energiju: Vrnjački karneval, Festival klasične muzike, ZUM festival, koncerti, kao i Festival filmskog scenarija, manifestacija sa najdužom tradicijom u Srbiji, gde se prikazuju najnovija filmska ostvarenja, a crvenim tepihom prolaze najpoznatija imena iz sveta srpske kinematografije. Pažnju mlade publike posebno privlači „Lovefest“, jedan od vodećih festivala elektronske muzike u jugoistočnoj Evropi. Upravo taj spoj čini da se ovde podjednako prijatno osećaju i oni koji traže mir i oni koji vole dinamiku. Ovde ćete naći prvi stakleni vidikovac u Srbiji koji pruža jedinstvenu priliku za uživanjem u panoramskom pogledu na lepotu Vrnjačke Banje iz potpuno nove perspektive, zatim

najveći akva-park i panoramski točak na Balkanu, zoološki vrt, Japanski vrt, Lavirint park, adrenalin park, Park skulptura, kao i vodopad koji se skladno uklapa u prirodni ambijent Crkvenog brda, koji pružaju brojne

93 godine inovacija i vizije

Novi Sad kao regionalni agrarni hub

Međunarodni poljoprivredni sajam više od devet decenija prevazilazi okvire klasične sajamske manifestacije, izrastajući u instituciju trajne vrednosti i platformu na kojoj se definišu pravci razvoja savremenog agrara

Od 16. do 21. maja, Novi Sad se pozicionira kao ključna tačka susreta regionalne i evropske poljoprivrede. Kao najveća poljoprivredna manifestacija u jugoistočnoj

Evropi, Međunarodni poljoprivredni sajam učvršćuje međunarodni značaj Novog Sada kao centra znanja, inovacija i poslovne razmene.

U fokusu ovog prestižnog događaja nalaze se vodeće domaće i globalne kompanije, proizvođači, naučne i obrazovne institucije, investitori i strateški donosioci odluka. Sajam je referentna tačka za predstavljanje najnovijih dostignuća u oblasti poljoprivredne mehanizacije, naprednih agrotehnologija, digitalnih rešenja, kao i održivih praksi koje oblikuju konkurentnu i odgovornu poljoprivredu. Za profesionalnu publiku, to je prostor u kojem se tržišta povezuju, ideje operacionalizuju i nastaju dugoročna partnerstva.

Tokom sajamskih dana, Novi Sad funkcioniše kao otvorena, kosmopolitska scena - grad u kojem se susreću tržišta, kulture i savremeni tokovi

otvorena, kosmopolitska scena — grad u kojem se susreću tržišta, kulture i savremeni tokovi. Grad postaje tačka u kojoj se susreću politika razvoja, kapital i znanje u kome se ideje pretvaraju u primenljiva rešenja sa merljivim ekonomskim i društvenim efektima. Međunarodni poljoprivredni sajam ne predstavlja samo pregled aktuelnih dostignuća, već jasno artikulisanu viziju budućnosti poljoprivrede: održive, tehnološki sofisticirane i globalno integrisane. U tom kontekstu, Novi Sad se ne potvrđuje samo kao domaćin, već kao strateški akter u mapiranju budućnosti regionalnog i evropskog agrara. Njegova relevantnost ne meri se samo brojem izlagača ili posetilaca, već sposobnošću da anticipira globalne trendove — od klimatski pametne poljoprivrede i digitalne transformacije, do novih modela proizvodnje, finansiranja i međunarodne saradnje. Istovremeno, Novi Sad koristi ovu platformu kao snažan izraz svog identiteta: grada koji razume značaj poljoprivrede kao strateške grane, ali i grada koji je otvoren, inovativan i globalno orijentisan. Upravo zato, Međunarodni poljoprivredni sajam prevazilazi okvir događaja — on postaje simbol kontinuiteta, kredibiliteta i ambicije. Platforma koja povezuje generacije proizvođača i vizionara, lokalna znanja i globalna tržišta, tradiciju i tehnologiju. U Novom Sadu, poljoprivreda ne pripada prošlosti — ona se ovde strateški projektuje u budućnost.

Paralelno sa snažnom poslovnom i stručnom dimenzijom, Međunarodni poljoprivredni sajam zadržava široku društvenu relevantnost. Kao jedan od najznačajnijih poslovnih i turističkih događaja u jugoistočnoj Evropi, svake godine privlači veliki broj posetilaca iz zemlje i inostranstva, ostvarujući snažan multiplikativni efekat na turizam, ugostiteljstvo i urbani razvoj. Tokom sajamskih dana, Novi Sad funkcioniše kao

**MEĐUNARODNI
POLJOPRIVREDNI SAJAM NE
PREDSTAVLJA SAMO PREGLED
AKTUELNIH DOSTIGNUĆA, VEĆ
JASNO ARTIKULISANU VIZIJU
BUDUĆNOSTI POLJOPRIVREDE:
ODRŽIVE, TEHNOLOŠKI
SOFISTICIRANE I GLOBALNO
INTEGRISANE**

U POTRAZI ZA DIVLJIM KONJIMA

✎ Pišu: MARINA JOVANDIĆ I IVAN ĐURĐEVIĆ

Planinarenje je pasija, hobi, ljubav - za sve više ljudi koji se prepuštaju čarima srpskih planina, bilo da traže divlje konje, avanturu, izazov ili samo kratak beg od užurbanog života

**Planine su
mogućnost da
upoznate divne biljke
i još divnije životinje.
Jelena se upoznaje s
prelepim konjima**

Foto: Highlander,
Stara planina / Predrag
Vučković

Kada krenete na planinarenje, ostavite sve za sobom i prepustite se prirodi. To je koncept i to je suština, zbog toga se planinari

Foto: Highlander, Stara planina / Predrag Vučković

Krajem septembra sunce je i dalje pržilo padine gočke doline. Smestili smo se u podnožje planine Goč, u selo Kamenica i kuću na obalu same planinske reke Drežnice

- hladne, bistre, pune riba. Mir je ovde dobio drugu dimenziju. Bili smo sami, uz poludivlje mačke željne pažnje, majku i mladunče vodene zmije u dvorištu, žabe, tek nekog guštera, belu lasicu i porodicu orlova koja se gnezdila na zlatnim borovima iza naše kuće.

Prvi komšija Švajcarac, ali i on udaljen podosta, nikakvog priliva informacija. Klima blagorodna - oko nas je raslo toliko različitih vrsta pomešanih sa nekoliko podneblja: od aronije do kleke, maslina, vinove loze, jabuka, što divljih, što domaćih... Tu je i divlji origano, stotine vrsta čajeva, divljeg voća, pečuraka. Pili smo vodu pravo sa izvora u tom sebi dovoljnom ekosistemu. Ljubazni domaćin skrenuo nam je pažnju da se može desiti da nas u zoru pored reke dočeka srna koja je sišla da popije vodu i zamolio nas da je ne uznemiravamo.

- Mi smo ovde samo gosti - opomenuo nas je kako samo istinski ljubitelj prirode može.

UZBUDLJIV USPON KA VRHU STOLOVA

Kamenica je idealna pozicija za šetnje obeleženim i neobeleženim stazama. Jedna od njih vodi ka vrhu Stolova. Sam uspon je vrlo uzbudljiv. Kreće se iz centra sela u kojem su, naravno, kafana, prodavnica i škola. Uz samu kafanu počinje staza. Kako piše, do uspona ima 9,9 kilometara, no do samog starta već smo prepešačili dva. Poneli smo oko tri i po litre vode, slatkiše, grickalice...

Krenuli smo lagano. U hladovini je bilo dosta sveže, što će ostati sve do vrha jer ipak pričamo o planini. Možda je prvi kilometar bio i najteži jer trebalo je navići noge na kamenitu uzbrdicu dok ujedno gledamo unaokolo u neopisivu lepotu. Kod prvog odmorišta susreo nas je biciklista.

- Idete skroz do vrha?

- Da, nadamo se - horski odgovorismo.

- Svaka čast - dodao je.

Uvek kupujemo domaće proizvode i koristimo domaće usluge, trudimo se da upoznajemo lokalne ljude, običaje i znamenitosti i nikada ne ostavljamo smeće za sobom

Foto: Highlander, Stara planina / Zoran Ješić

Highlander nije trka, već avantura koja nije namenjena samo profesionalnim planinarima, nego svim ljubiteljima prirode, čistog vazduha i aktivnosti na otvorenom

Foto: Highlander, Stara planina / Predrag Vučković

Neka poznanstva nastala na planinama postala su doživotna prijateljstva

Foto: Highlander, Stara planina / Zoran Ješić

Planinarenje po Srbiji

Lazarev kanjon u Kučajskim planinama u Istočnoj Srbiji je posebna atrakcija

Foto: Serbian Explore Team / Dragan Trninić

Ali mi smo to isto pomislili za njega. Toliko koliko je njemu bilo nezamislivo da neko s dve noge korača do vrha, toliko je i nama bila nepojmljiva vožnja bicikla po kamenju koje se sve vreme nezadrživo odranja.

Zaista, svaka čast. Usput nas je opomenuo da gore nema izvora, te da se nada da smo poneli dovoljno vode.

- Jesmo, jesmo - nesigurno napipasmo flaše, dok je temperatura skakala i u nama i oko nas.

KRDO DIVLJIH KONJA OKO KRSTA

Nedugo zatim pretekao nas je jedan džip i to je otprilike sve od ljudi što smo videli na usponu. Sve ostalo bila je sušta surova priroda. Padine koje se ulivaju jedna u drugu, gole stene, zmiје i krst koji se pomaljšao pred nama da nas opomene da se vrh bliži.

"Stolovi se nalaze u centralnom delu Srbije. Registrovano je 437 vrsta biljaka. Fauna dnevnih leptira broji 82 vrste, zabeleženo je sedam vrsta gmizavaca, 40 odsto od ukupnog broja u Srbiji... Sisara oko 47 vrsta, od najznačajnijih divokoza, krupne zveri medved i vuk", pisalo je na tabli na 1.375 metara nadmorske visine.

Ono što u popisu nije navedeno, a dočekalo nas je samo nekoliko stotina metara kasnije vredelo je i da smo se bosili peli. Krdo divljih konja stajalo je raspoređeno oko krsta, mirno paslo, tek nešto značajnije nas pogledavši kad su od našeg telefona pomislili da je hrana. Tako su pažljivo i ponosno brinuli jedan o drugom. Nekoliko mladih konja vraćalo se po najstarijeg belog konja svaki put kada bi zastao ili bio nemoćan da im se pridruži. I to je mogla biti i jedina scena na kraju ovog putovanja koja se računa.

Posle pet i po sati uspona i povratka, odbrojanih 27 kilometara na telefonu, vratili smo se u udobnost Gočke doline i s meštanima popili po jednu klevaču. Jer, domaće je, valja se, a i leći.

NA PLANINI OSTAVITE SVE ZA SOBOM

Marinino iskustvo na čarobnim Stolovima i planinama koje su dom divljim konjima samo je jedno od mnogih koja dele planinari Srbije. "Kada krenemo na planinu, ostavljamo sve za sobom u uživamo u prirodi". U ovoj jednoj rečenici mogao bi se sažeti i moto

i motiv planinarske filozofije. Njega se drže i članovi kluba SET (Serbian Explore Team), jednog od brojnih koji okuplja zaljubljenike u planinu u Srbiji. I te reči svakog vikenda pretvaraju u dela.

U vremenima srozanih i preokrenutih vrednosti, kada sve što je nekad bilo ostaje samo lepo nostalgično sećanje, uvek se nađe i poneka kolateralna dobit. Tako je i nekadašnji životni imperativ - iz sela u grad, iz divlje zabiti u urbanu džunglu, poslednjih godina doživeo neočekivani preokret sa hepiendom. Ljudi se sve više vraćaju prirodi.

Beogradanin Dragan Trninić već godinama skoro svakog petka popodne ili subote u zoru pakuje ranac, seda u auto i, prateći prethodno brižljivo napravljen plan, odlazi negde na planinu. Tako to uvek počinje, malim koracima, a kada naidete na istomišljenike i vidite da to zaista volite i da vam ide, pretvara se u koncept, sistem, svojevrsni kult, pa bi za nekoga ko je pride talentovan za organizaciju sledeći logičan korak bio osnivanje planinarskog društva. Tako je nastao Serbian explore team.

- Kada krenete na planinarenje, poenta je da ostavite sve za sobom i prepustite se prirodi. Imamo i svoja pravila - uvek kupujemo domaće proizvode i koristimo domaće usluge, trudimo se da upoznajemo lokalne ljude, običaje i znamenitosti i nikada ne ostavljamo smeće za sobom, jer čemu ljubav prema prirodi ako je zagađujemo. Običaj je da jačamo timski duh zajedničkim obrocima, kada idemo na višednevna putovanja, uvek se uveče družimo, za stolom, uz vatru, peč, svejedno. Ko voli takav koncept, planinarenje je prava stvar za njega.

VIDIKOVCI, JEZERA, KANJONI

Dragan je planinareći praktično osvojio svaki iole bitniji vrh u Srbiji, prepešačio svaku poznatu stazu i poznaje gotovo sve bitne toponime u ovoj oblasti. Ipak nekima se uvek vraća...

- Vidikovci Tare su nešto posebno... Banjska stena, Crnjedkovo, Osluša, Sokolica, svaki od njih pruža jedinstven pogled, a povezuju ih atraktivne staze. Atraktivnih staza ima i oko Zavojskog jezera, a onda izdvaja specifičan planinarski biser Srbije:

- Lazarev kanjon u Kučajskim planinama u istočnoj Srbiji je posebna atrakcija. Kanjon je zaklonjen grebenima pećina i u njemu ima više od 70 pećina, a najčuvenija je Zlotska. Bezbedan je za prolazak od oktobra do kraja novembra. Leti se izbegava, jer je prepun zmiја, to je najveće prirodno stanište poskoka. Ali u oktobru i novembru, zmiја su u hibernaciji, a kanjon nudi predivne boje kao dodatnu nagradu. Planinari obično idu stazama koje se račvaju na dva kraja, jedan je Koveljski, a drugi Mikuljski, sa čuvenim prolazom u stenama, dok na kraju staze ponire Mikuljska reka - kaže Dragan, koji ljubiteljima netaknute prirode i apsolutne divljine predlaže bespuća kanjona Dubrašnice i Trešnjice u području Azbukovice u Zapadnoj Srbiji.

- Tu se staza od 14 kilometara prelazi za sedam sati uz 400 metara visinske razlike. Za one koji vole nepristupačnu prirodu, to je prava stvar.

**Ako budete imali
sreće, moći ćete da
im pridete vrlo blizu,
ali im se svakako
uvek možete diviti i
izdaleka**

Foto: Marina Jovandić

**Planinari ljubiteljima
netaknute prirode
i apsolutne divljine
predlažu bespuća
kanjona Dubrašnice i
Trešnjice na području
Azbukovice u
zapadnoj Srbiji**

Foto: Serbian Explore
Team / Dragan Trninić

Foto: Highlander, Stara planina / Predrag Vučković

Foto: Jelena Kluz Đurđević

Za Jelenu nema prepreke koja je nesavladiva, a nema lepšeg osećaja od zasluženog odmora na kraju i uživanja u nestvarnoj lepoti prirode

PROBAJTE IZAZOVE HAJLENDERA

Serija planinskih šetnji, staze duge 100 kilometara koje treba preći za pet dana, kulne lokacije, nacionalni parkovi, mesta svetske baštine... Naravno, pričamo o Hajlanderu koji nije trka već avantura koja nije namenjena samo profesionalnim planinarima već svim ljubiteljima prirode, čistog vazduha i aktivnosti na otvorenom. Učesnici se ne takmiče jedni protiv drugih, u pitanju je lični ili timski izazov. Ovakve avanture prilika su za susret gorštaka sa svih strana sveta, željnih nesvakidašnjih doživljaja. Hajlender je na Staroj planini, primera radi, okupio 400 planinara, koji su prelazili staze od 100, 46 ili 24 kilometra. Među njima je bila i doktorka Jelena Kluz Đurđević, specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, jedna je od mnogih kojoj je u poslednje vreme planinarenje postalo pasija.

- Uvek sam bila aktivna i uvek sam volela prirodu. Kada se spoje ta dva, planinarenje se pojavi kao logičan izbor. Pre šest godina krenula sam na svoj prvi uspon i nisam ni znala u šta se upuštam... Bio je to noćni uspon na Rtanj, Vidovdanski, bez opreme, bez predznanja, samo volja i entuzijazam. U ono "bez predznanja" spada i činjenica da sam gore na vrhu, na Šiljku, prvi put shvatila da je i usred leta na planini zima - duvao je ledeni vetar i temperatura je bila oko nule, a bio je kraj juna. A izlazak sunca pamtim kao najlepši u životu, posebno posle četiri sata napornog pešačenja - kaže Jelena.

I tako je počelo. Jedan vikend, pa drugi, planinarenje se čoveku uvuče pod kožu, krene sa jednodnevnim akcijama, a posle, kada se uđe u kondiciju, kreću i višednevne ture.

- Ništa me ne ispunjava kao planinarenje, jer ono daje sve - uzbuđenje penjanja na vrh, prelepe pogleda, čist vazduh, ali i sticanje kondicije, zdravlje, rad na svom telu i duhu, i konačno, tu je i druženje sa ostalim planinarima. Najviše volim stene, one deluju moćno, pa se i ja moćno osećam kad savladam

neki stenoviti uspon. Volim napornije staze, jer se uvek dobro osećam i fizički i psihički kad ih savladam. Takva sam po prirodi, uvek me motiviše "teži put", a planinarenje upravo to nudi, savladavanje prepreka težim putem.

DIVNE SU PLANINE, ALI NIŠTA KAO RTANJ

Jelena kaže da, iako nema vrhove iznad 2.500 metara, Srbija i te kako ima šta da ponudi planinarima.

- Stara planina sa pitomim usponom na Midžor (mada zimi nije nimalo pitom), ali i sa svojim vodopadima, potocima, jezerima, zabačenim selima, vrhovima, uvek je veliki izazov i verovatno najveći planinarski raj u Srbiji. Rosomački lonci, vrh Tri čuke ili vidikovac Kozja stena su istovremeno i čuda prirode, ali i mesta gde se mogu napraviti lepe kružne ture pogodne i za početnike i za ozbiljne planinare. Na prostranstvima Stare planine mogu se organizovati pešačenja od 25 kilometara dnevno i 1.500 metara visinske razlike, pa ko voli, može sa rancem na leđima i šatorom u rancu, da se upusti u višednevnu avanturu - kaže Jelena. Dodaje da, osim Stare planine, Srbija ima prelepa mesta za planinarenje kuda god da se krene južno od Beograda

- Uspion na Trem na Suvoj planini je uvek atraktivan, Stolovi sa svojim divljim konjima preko tvrđave Maglič su prava avantura, tu su i brojne staze u području Ovčara i Kablara... I Rtanj. Rtanj uvek, i leti i zimi, sa svih strana - kaže Jelena, i dodaje da je tehnički najzahtevniji uspon koji je savladala čuvena staza Noževi na Kablaru.

Ipak, kako kaže, na kraju ništa ne može da zameni osećaj zadovoljstva zbog uspešno savladanog uspona.

- Kada se nedeljom uveče vraćate sa planine u Beograd i shvatite da ste tog vikenda nešto uradili za sebe, za svoje telo i svoj duh, onda vam i predstojeći radni ponedeljak lakše pada. Do sledećeg vikenda, naravno!

ČAROBNI STOLOVI: TRAVNATE PADINE I KAMENITI VRHOVI

Stolovi su planina u centralnom delu Srbije, u blizini Kraljeva. Poznata je po svom najvišem vrhu Čiker, koji dostiže nadmorsku visinu od 1.325 metara. Stolovi su deo Dinarskog planinskog sistema, bujnih prirodnih lepota, kao i uslova za planinarenje, pešačenje i druge aktivnosti na otvorenom. Stolovi su prepoznatljivi po travnatim padinama i kamenitim vrhovima, koji nude prelepe panoramske poglede na okolne krajeve.

Ova planina je posebno atraktivna zbog prisustva divljih konja koji slobodno pasu na prostranim livadama. Oni na Stolovima nisu autohtona vrsta, već potomci domaćih konja koji su napušteni ili pušteni u prirodu decenijama unazad. Ipak, odlično su se prilagodili uslovima na planini i danas predstavljaju važan deo ekosistema Stolova. Krdo obično broji između 40 i 60 jedinki koje su vidljive na pašnjacima tokom toplijih meseci. Zimi se konji često povlače u niže predele planine gde su zaštićeniji od nepovoljnih vremenskih uslova.

Vegetacija na planini je raznovrsna i uključuje livade, pašnjake, kao i šumovite oblasti sa bukvom, hrastom i borovima. Stolovi su bogati biljnim i životinjskim svetom, uključujući i neke endemske vrste.

Tokom letnjih meseci, planina je prekrivena živopisnim cvećem i biljkama, što je čini idealnim mestom za ljubitelje prirode i botaničare.

HOTEL RAMONDA

Luksuz i uživanje pod mističnim Rtnjem

Kao i autohtoni cvet sa ove planine, čije ime nosi, hotel Ramonda je skladno uklopljen u prirodni ambijent i inspirisan okruženjem

U srcu misteriozne planine Rtnj, koja vekovima intrigira, fascinira i isceljuje, nalazi se hotel Ramonda. Kao i autohtoni cvet sa ove planine, čije ime nosi, skladno je uklopljen u prirodni ambijent i inspirisan okruženjem. Prirodni materijali, moderan dizajn prostora, panoramski prozori sa otvorenim pogledima, vrhunska personalizovana usluga, sa posebnom pažnjom posvećenom svakom detalju – već godinama osvajaju goste iz Srbije i sveta. Hotel Ramonda prvi put svoja vrata otvara 2019. godine kada se sa svojim prirodnim materijalima uklapa u prirodu mistične planine Rtnj i čini ga 21 smeštajna jedinica na površini od 4.000m². Kako Rtnj privlači sve više turista na odmor i uživanje od gradske vreve koja ih okružuje, hotel prepoznaje potrebu za proširenjem svojih sadržaja i kapaciteta te 2023. godine hotel dobija dodatnih 37 smeštajnih jedinica i prostire se na dodatnih 11.000m².

Danas hotel Ramonda na raspolaganju ima ukuno 58 smeštajnih jedinica podeljenih

**HOTEL RAMONDA
NE IMITIRA
PRIRODU VEĆ
CRPI NJENU
ENERGIJU, A
LOGOTIP JE CVET
KOJI SE UVEK
PONOVRNO RAĐA**

u dva krila, a spojena toplom vezom, u kojima gosti mogu da uživaju u potpunom komforu i iskoriste sve blagodeti planine Rtnj. Svaka od smeštajnih jedinica sadrži besplatni bezalkoholni mini bar, ketler sa kafom i čajem i aparat za kafu sa kapsulama. Pojedine smeštajne jedinice imaju terasu sa direktnim izlazom na otvoreni bazen. Parking na otvorenom je besplatan i obezbeđen za 58 parking mesta. U sklopu hotela postoji

igraonica za decu i ponuda dečijeg menija. Pored ovih sadržaja hotel raspolaže sa salama za sastanke, dva Wellness&SPA centra, dva restorana i nekoliko barova, kao i garažom koja je gostima na raspolaganju uz dodatnu naplatu. Pored standardnih sadržaja, hotel Ramonda pažljivo razvija tematske vikende, osmišljene kao posebna iskustva za opuštanje i druženje. Najaktuelniji je Ženski vikend, namenjen damama koje žele predah od svakodnevice uz wellness rituale, lagane aktivnosti i šetnje, gastronomske užitke uz zabavni program i trenutke posvećene sebi. Hotel Ramonda osvaja goste jedinstvenim spojem netaknute prirode, savremenog komfora i pažljivo osmišljene ponude sadržaja za potpuni odmor i regeneraciju. Autentična atmosfera planine Rtnj, vrhunski Wellness & SPA centar i personalizovana usluga stvaraju osećaj mira, balansa i privatnosti. Poseban akcenat stavljen je na aktivan boravak u prirodi, pa je gostima od skora na raspolaganju i padel teren, kao savršen dodatak za rekreaciju i druženje. Upravo taj sklad prirode, luksuza i aktivnosti čini da nam se gosti rado vraćaju i da nas preporučuju svojim prijateljima.

Hotel Ramonda pažljivo razvija tematske vikende, među kojima je najaktuelniji Ženski vikend, namenjen damama koje žele predah od svakodnevice uz wellness rituale, šetnje i gastronomske užitke uz zabavni program i trenutke posvećene sebi

Zahvaljujući
uzdignutoj poziciji
terena između
Bokokotorskog
zaliva i Jadranskog
mora, ovaj golf
teren biće jedan od
retkih na svetu sa
pogledom na more
sa svake rupe

Posebnost lokacije na delu kopna koji spaja Jadran i zaliv Boke Kotorske, pogled na more i blizina primorskih gradova dodatno doprinose privlačnosti Luštica Bay-a. Sadrži poput promenade uz marinu s 115 vezova, pet plaža, dva hotela kategorije pet zvezdica - The Chedi Luštica Bay i Centrale Luštica Bay by Angsana, budući golf teren, oblikuju ritam svakodnevnog života, kojeg tokom cele godine dodatno obogaćuje kalendar lifestyle događaja i aktivosti života na Jadranu u njegovim različitim interpretacijama.

THE PEAKS LUŠTICA BAY: IGRAJ SLOBODNO, ŽIVI LEPO

Najfinija verzija primorskog načina života je rezervisana za ovu adresu, usled harmonije s prirodom, golf terena i arhitektonske tradicije stare luštičke kuće, koja je poslužila kao glavna inspiracija za ovo naselje, a čiji elementi su ponosno naglašeni.

The Peaks predstavlja krunu razvoja novog grada na obali gde su poput dva dragulja nanizane arhitektonska izuzetnost i nenametljiva elegancija pažljivo odabrane lokacije. Dodatnu vrednost donosi izražen investicioni potencijal, s obzirom na to da se naselje razvija oko budućeg golf terena – infrastrukturne, pejzažne i vrednosne okosnice ovog posebnog karaktera The Peaks-a. Rezidencije apostrofiraju privatnost, nude raspored prostorija otvorenog koncepta i panoramski pogled. Pažljivo dizajnirani enterijeri povezuju se sa prirodom, dok su sofisticirani eksterijeri, poput privatnih bazena i uređenih terasa sa premium sadržajima platforma odakle se pruža impresivan pogled na more i planine.

Grad budućnosti i najuspešnija greenfield investicija u regionu

Luštica Bay je kroz godine postala najpoželjnija adresa u Crnoj Gori, zahvaljujući viziji integrisanog grada

Vrednost
nekretnina u
Luštica Bay-u
beleži kontinuiran
rast, sa prosečnim
povećanjem od
13% godišnje

PRVI GOLF TEREN SA 18 RUPA U CRNOJ GORI

Budući golf teren nosi prepoznatljiv potpis Gary Player-a, sportske legende i jednog od najuticajnijih imena u dizajnu golf terena. Upravo on je simboličnim, prvim zamahom obeležio početak izgradnje. Zahvaljujući uzdignutoj poziciji terena između Bokokotorskog zaliva koji je pod zaštitom UNESCO-a i Jadranskog mora, ovaj golf teren biće jedan od retkih na svetu: pripada grupi od 10% golf terena, sa pogledom na more sa

svake rupe. „Kad bih birao dom uz golf teren, bez dileme bih izabrao Luštica Bay, istakao je Gary Player, tokom svog inauguralnog golf udarca na ovom terenu.

HORIZON LUŠTICA BAY: OŽIVLJENO NASLEDE MEDITERANA

Direktan pogled na horizont, prefinjeni dizajn, potpuna privatnost, arhitektura inspirisana Mediteranom, i svojevrsan stil života uz Horizon Clubhouse i infinity bazen, kreiraju upečatljiv identitet Horizon naselja. Ova nova kolekcija rezidencija je poziv na umetnost svakodnevice u bliskom dodiru s prirodom, i neraskidivom vezom s Jadranom. Edicija Horizon-a obuhvata nekretnine od studio apartmana do trosobnih stanova i penthouse-a. Već pri prvom koraku u neki od ovih prostora, enterijer se otkriva kao studija autentične mediteranske arhitekture i prefinjenosti. Prostrane staklene površine gotovo brišu granicu između enterijera i terasa, pretvarajući horizont Jadrana u najimpresivniji element svake prostorije. Dizajn je u potpunosti u službi tog prizora - nikada se ne nadmeće sa njim, već ga nenametljivo stavlja u prvi plan.

INVESTICIJA U BUDUĆNOST

Dok slične nekretnine na etabliranim evropskim tržištima postižu izuzetno visoke cene, Luštica Bay investitorima pruža retku priliku za rani ulazak na crnogorsko tržište visoko kvalitetnih nekretnina u usponu. Vrednost nekretnina u Luštica Bay-u beleži kontinuiran rast, sa prosečnim povećanjem od 13% godišnje, što nadmašuje druge destinacije u mediteranskom kontekstu. Beskamatni plan otplate, koji se nastavlja i do dve godine nakon primopredaje ključeva, vlasnicima pruža jedinstvenu prednost ostvarivanja prihoda od izdavanja, uz potpunu podršku profesionalnog tima Luštica Bay-a koji vodi uslugu iznajmljivanja. Luštica Bay predstavlja najprivlačniju investicionu priliku u Crnoj Gori za one koji ne prave kompromise između prefinjenog načina života i promišljenog ulaganja.

GRAD KOJI RASTE, VREDNOST KOJA SE GRADI

Luštica Bay danas predstavlja dom kosmopolitskoj zajednici koja se neprestano širi – do sada je prodato više od 1.000 nekretnina, dok je više od 700 već predato vlasnicima iz preko 50 zemalja sveta. Po završetku, Luštica Bay će brojati preko 6.000 stanovnika, više od 3.000 stanova, 300 vila i sedam hotela. Dodatnu funkcionalnu zaokruženost doneće i završetak golf terena, sedam plaža, škola i zdravstveni centar čineći ga prvorazrednom investicionom i životnom adresom na Mediteranu. Do 2033. godine, procenjuje se da će ukupna investicija dostići impresivan iznos od 1,6 milijardi eura, čime je Luštica Bay najveća greenfield investicija u Crnoj Gori i jedna od najvećih u Jugoistočnoj Evropi.

Tel.: +382 67 050 550
sales@lusicabay.com
www.lusicabay.com

Vinarija Velimirović Više od tri stotine godina strasti pretočene u čašu vina

Pozivnica vam je upućena – doživite
vino koje govori jezikom istorije,
porodice i iskrene radosti

Na padinama planine Garač,
svega 15 kilometara od
Podgorice, vinova loza
porodice Velimirović već
više od tri veka priča priču
o predanosti, istrajnosti i
ljubavi prema zemlji i vinu. Danas, zahvaljujući
entuzijazmu poznatog crnogorskog advokata
Gorana Velimirovića i njegove supruge
Marijane, ova porodična tradicija pretvorena
je u jednu od najzanimljivijih vinarija regiona –
Vinariju Velimirović.
Odrasla iz male porodične manufakture,
vinarija je sačuvala dušu prošlosti, a
istovremeno zakoračila u savremeni svet
vinskog stvaralaštva, ostajući verna kvalitetu
i autentičnosti. Iako uspešan advokat i
dugogodišnji sudija, Goran je svoju životnu
radost pronašao upravo u vinu, okružen
porodicom, prijateljima i prirodom. Njegov
moto – „Sreća je lična stvar i ne zasnivam je
na novcu” – oslikava i filozofiju kojom pristupa
svakom grozdu, svakoj boci.

Vino za njega nije samo piće – ono je univerzalni jezik kojim prenosi porodične vrednosti, istoriju, integritet, slobodu i ljubav prema zemlji. Kroz vinske kapi Goran sa ponosom deli svoje životno iskustvo, uverenje da istina stanuje u vinu i veru da iskonska volja i posvećenost uvek rađaju vrhunski kvalitet. Vinarija Velimirović je otvorila vrata svim posetiocima, znatiželjnicima i ljubiteljima

vina koji žele da dožive autentičnu crnogorsku vinsku priču, da razvesele svoja čula i otkriju kako izgleda kada se višegeneracijska strast pretoči u čašu nektara. Vina Vinarije Velimirović upijaju najizrazitije karakteristike svog prostora. Podrumi su podrumi u punom značenju reči, smešteni ispod površine tla, sa fasada isklesanim od

Odrasla iz male porodične manufakture, vinarija je sačuvala dušu prošlosti, a istovremeno zakoračila u savremeni svet vinskog stvaralaštva

monolitnih stena vađenih sa samog imanja tokom sadnje vinograda. Vinarija se posebno diči vinom "Velimirović Tomaš", koje krase zrelost u skladnom spoju vranca i kartošije i neguje uspomenu na Tomaša, dedu vlasnika Vinarije, i simbolizuje stabilnost i trajanje. Odležalo je u najkvalitetnijim francuskim hrastovim buradima, pikantnog ukusa, naglašavajući najbolja svojstva vranca. Pozivnica vam je upućena – doživite vino koje govori jezikom istorije, porodice i iskrene radosti.
Kontakti +382 69 055 522
Email: winery@velimirovich.me
Adresa: Serdara Jola Piletića St. 8/6, Podgorica, Crna Gora

VINARIJA VELIMIROVIĆ JE OTVORILA VRATA SVIM POSETIOCIIMA, ZNATIŽELJNICIMA I LJUBITELJIMA VINA KOJI ŽELE DA DOŽIVE AUTENTIČNU CRNOGORSKU VINSKU PRIČU

Istra, Kvarner,
Dalmacija, Slavonija
i Zagreb zajedno
čine gastronomski
mozaik u kom se
isprepliću lokalni
specijaliteti i
savremeni pristupi,
što privlači sve veći
broj putnika

Od istarskih sela i dalmatinskih ostrva do planinskih regiona i kontinentalnih ravnica, domaćini čine da se osećate „kao kod kuće“

HRVATSKA
Puna života

Maja Danica Pečanić

AUTENTIČNA HRVATSKA: LJUDI, MORE I UKUSI KOJI SE PAMTE

Putovanja danas više nisu samo beg iz svakodnevice. Sve više postaju potraga za smislom, za stvarnim doživljajem mesta i upoznavanjem ljudi koji u njemu žive. Upravo zato projekat Local Host / Vaš domaćin predstavlja jedan od najvažnijih iskoraka hrvatskog turizma poslednjih godina. Njegova srž je jednostavna, ali snažna ideja: najbolji vodič kroz destinaciju je čovek. Oznaka Local Host dodeljuje se domaćinima koji gostima nude više od ključa apartmana - oni nude vreme, pažnju i znanje. To su ljudi koji goste dočekuju sa preporukama za lokalne restorane, male porodične vinarije, plaže bez gužve i staze koje koriste meštani. Njihov pristup turizmu se zasniva na poverenju, ličnom kontaktu i poštovanju prostora. U takvom odnosu gost prestaje biti prolaznik i postaje privremeni stanovnik mesta. Upravo to stvara dublju emocionalnu vezu sa destinacijom, ali i podstiče odgovorno ponašanje, jer ono što upoznamo i zavolimo, želimo i sačuvati. Zato je projekat Local Host

snažno povezan sa konceptom održivog turizma koji ne iscrpljuje resurse, već gradi dugoročne vrednosti.

Hrvatska je zemlja malih mesta, raznolikih regiona i snažnih lokalnih identiteta i upravo domaćini su ti koji ih povezuju sa gostima. Od istarskih sela i dalmatinskih otoka do planinskih krajeva i kontinentalnih ravnica, Local Host domaćini stvaraju mrežu ljudi koji dele isti cilj: pokazati Hrvatsku kakva jeste. Projekat, koji provodi Hrvatska turistička zajednica, dodatno osnažuje porodični smeštaj kao osnovu domaćeg turizma. Oznaka prepoznatljivosti dodeljuje se onima koji ispunjavaju kriterijume kvaliteta, autentičnosti i održivosti te su spremni kontinuirano raditi na unapređenju svoje ponude. Time se gostima olakšava izbor, a domaćinima daje vidljivost i priznanje za njihov trud.

Za porodice, ovakav smeštaj znači bezbednost i osećaj doma. Deca imaju priliku da upoznaju lokalni način života, a roditelji dobijaju preporuke koje štede vreme i otkrivaju pravu vrednost destinacije. Za parove, to je prilika za intimniji, sporiji odmor, daleko od masovnih ruta.

Local Host nije samo oznaka – to je filozofija putovanja u kojoj su ljudi, prostor i odnos jednako važni. I upravo zato gosti često ne odlaze samo sa fotografijama, već sa osećajem da su negde zaista bili dobrodošli.

NAUTIKA: SLOBODA, PRIRODA I PORODIČNI DOŽIVLJAJ

More je oduvek simbol opuštanja, a jedrenje i krizing nude jedan od najautentičnijih načina relaksacije. Sa više od hiljadu otoka, razvučenom obalom i brojnim zalivima, Hrvatska pruža idealne uslove za plovidbu, i to ne samo iskusnim nautičarima, već i porodicama koje žele jedinstvenu alternativnu klasičnom odmoru na kopnu. Boravak na brodu znači povratak prirodnom ritmu. Dan počinje tišinom mora, nastavlja se kupanjem u netaknutim zalivima, a završava zajedničkim večerama u kokpitu. Deca uče o vetrovima, uživaju u vodenim sportovima, dok roditelji ponovo otkrivaju jednostavnost života bez stalne žurbe.

Nautički turizam u Hrvatskoj pruža iskustvo visoke dodatne vrednosti objedinjujući opuštanje u očuvanom prirodnom okruženju, visok stepen bezbednosti destinacije i kreiranje nezaboravnih porodičnih trenutaka. Upravo zato mnoge porodice biraju plovidbu kao način da kvalitetno provedu vreme zajedno, daleko od ekrana i svakodnevnih obaveza. More tako postaje mesto na kom porodica jača povezanost, uči kroz iskustvo i donosi doživljaj koji prevazilazi samo putovanje.

Julien Duval

Maja Danica Pečanić

GASTRONOMIJA SA MIŠELIN PRIZNANJIMA

Gastronomija je danas jedno od najsnažnijih obeležja hrvatskog identiteta, a priznanja Mišelin vodiča potvrdila su ono što gosti već osećaju – da se u svim delovima, od severa do juga, jede izuzetno dobro.

Raznolikost hrvatske kuhinje proizilazi iz raznolikosti same zemlje. Mediteranski deo donosi jednostavna, sveža jela zasnovana na ribi, maslinovom ulju i aromatičnom bilju, a kontinentalni krajevi nude bogatije okuse, tradicionalne recepte i snažnu povezanost sa lokalnom proizvodnjom. Istra, Kvarner, Dalmacija, Slavonija i Zagreb zajedno čine gastronomski mozaik u kom se isprepliću lokalni specijaliteti i savremeni pristupi, što privlači sve veći broj putnika.

Mišelin restorani ne nude samo vrhunsku hranu, već iskustvo. Stoga, kombinovanjem kreativnosti, lokalne tradicije i modernih kulinarskih tehnika, obrok postaje doživljaj, a večera deo putovanja koji se pamti jednako kao i najlepša plaža.

Za parove i porodice, lokalna gastronomija nudi priliku za zajedništvo, otkrivanje i uživanje, jer se najbolja putovanja pamte po ukusima.

Maja Danica Pečanić

Projekat Local Host / Vaš domaćin predstavlja jedan od najvažnijih iskoraka hrvatskog turizma poslednjih godina. Njegova srž je jednostavna, ali snažna ideja: najbolji vodič kroz destinaciju je čovek

TRAGOM VUČKOVIH STOPA

Kako opisati četiri olimpijske lepotice? Daćemo im ljudske epitete kako bismo nekom ko možda nije nikada bio na Jahorini, Bjelašnici, Trebeviću ili Igmanu dočarali ponos Bosne i Hercegovine

✎ Piše: AMIR PAPIĆ

S tariji će, kao zlatno doba ovog grada, izdvojiti osamdesete. Naravno, period oko Olimpijade, početak 1984. Sav svet se slio u Sarajevo i na planine koje gordo stoje iznad te male, pitome kotline. Kotline koja je tada zasukala rukave i svetu pokazala da su joj ruke, iako naizgled male naspram ranijih Innsbruka, Grenobla, Sabora, ipak žilave i spretne. Danas, 42 godine kasnije, neki će reći da je grad izgubio olimpijski duh, a poprimio neko novo ruho. No, ko god to pomisli, treba da prođe ovim krajem i uveriće se da ga svuda prati senka jednog stvorenja, nalik vuku, koji trči dvonoške, uspravno, noseći u jednoj ruci skije, okrećući se da vidi pratite li ga. Video sam ga i krenuo za njim. Ne staje da se odmori, žuri da pokaže put. To je naš Vučko. Kako opisati četiri olimpijske lepote? Daćemo im ljudske epitete kako bismo nekom ko možda nije nikada bio na Jahorini, Bjelašnici, Trebeviću ili Igmanu dočarali naše lepote.

Rumeni obrazi Jahorine

Jahorina bi bila mlada sportašica. U dobroj formi, zadihana, na skijama, rumenih obraza od hladnoće. U tišini je radila, nije skretala puno pažnje na sebe, a kada je izašla pred ljude, osvojila je svu pažnju. Pogleda oko sebe, ali ne pridaje previše značaja ničemu. Upravo se spustila niz stazu, izvela piruetu i izmamila aplauze i oduševljenje turista koji sede u bašti planinskog kafića, tu odmah uz stazu. Baš je tako na Jahorini. Sport je glavna aktivnost i razbibriga. Većina gostiju je tu zbog skijanja, sankanja ili snoubordinga. Na Jahorini nas zatiče sunce, izmešano sa ranije utabanim snegom. Reklo bi se, savršen planinski dan.

Gosti su došli iz raznih gradova širom Bosne i Hercegovine, Srbije, ali i Rusije. Instruktor skijanja Nikola Borovčanin kaže kako je Jahorina još Jugoslavija u malom.

- Dolazi procentualno isti broj ljudi iz svih država bivše Jugoslavije - dodaje.

Njegova koleginica Nina Petrović naglašava raznolikost ponude na ovoj olimpijskoj lepotici.

- Svakako da je skijanje na prvom mestu, ali imamo puno drugih zanimacija, kao što je poseta vrhu planine. Imamo sadržaje i za najmanje skijaše, ali i afterpartije. Svi mogu naći nešto za sebe - uverena je.

Vučko i prizor iz Olimpijskog muzeja Sarajevo

Vučko nas je ispratio sa Trebevića

Foto: Amir Papić

Gde nas to Vučko dalje vodi? Pratimo ga, čini se da korača svojom starom stazom prema Bjelašnici.

DAMA, STAV I ŽAR

Kako opisati Bjelašnicu? Može se reći da je ona zvezda među planinama. To je ona dama po kojoj je verovatno nastao izraz slabi muškarci se boje jakih žena. Pametna je, uspešna, uzdignute glave, a istovremeno temperamentna, glasna i žestoka. Neki su govorili da se pravi neosvojiva, a zadrže li pogled na njoj duže od sekunde, ostaće bez teksta. Mnogo je toga što ona skriva. Koliko god čvrsta i nepredvidiva bila, istovremeno je raspoložena za ljude i društvo. Moderna je, ali ume i sa starijima i sa mlađima, mami i sportiste i šetače.

Sunca ima, kao i na Jahorini. Zato se nećemo zamarati brojkama, sadržajima i uspesima turističke sezone. Uživamo. Iako puna naroda, Bjelašnica ima uvek u rezervi kutak da se pobegne od vreve i napune baterije. Neka me iskusi planinari isprave, ali moj je utisak da svako ima nešto za sebe, makar doći, posmatrati, ćutati i udisati. Šetaću, verati se uz stazu dok me ne izda dah. Kada mi dojadi, sešću i sa visine gledati u polje. Zaboraviću na gradski asfalt, obaveze i digitalno doba. Sav svet je danas na Babinom dolu. Popeli smo se među skijaše, na vrh. Topla atmosfera, smeh, džezve sa kafama i čajevima i priprema za dnevnu dozu adrenalina. Kao i na Jahorini, posetioci i domaćini na Bjelašnici raspoloženi su za razgovor.

- Nalazimo se na opservatoriji na Bjelašnici. Ovde vam je Visočica, Treskavica je tamo, a vidi se i Velež. Ovo mi je šesti dan skijanja, nadam se da će svaki naredni biti ovako lep. Ima moje raje. Skijanje je moj stil života - priča Džunejd Nišić dok pokazuje koje se sve planine mogu videti sa vrha na kojem zajedno stojimo.

A da se svi posetioci osećaju sigurno, brine Gorska služba spasavanja (GSS). Na Bjelašnici smo razgovarali sa pripadnikom GSS-a Kantona Sarajevo Suvadom Šubom.

- Mi smo ti koji prvi obidemo sve i otvorimo stazu. Moramo dati odobrenje da bi skijaši izašli. Tek onda se pale šestosed i ostali liftovi. Čitav dan smo na vezi sa ZOI-jem, zbrinjavamo

unesrećene i rešavamo sve probleme na skijalištu - priča nam.

Broj akcija zavisi od dana.

- Danas nije bila nijedna, vikendima bude intervencija. Variranjem vremenskih uslova svašta se može dogoditi. Vrh planine je opasan i zato se prati iz minute u minutu. Iskusniji skijaši znaju šta je Bjelašnica, poštuju je i pridržavaju se pravila. Oni koji prvi put dođu, pitaju - objašnjava Šubo.

I on ukazuje na razliku između Bjelašnice i Jahorine. Bjelašnica je divlja, viša i strmija. Ipak, koliko god vremena proveli na Bjelašnici, uvek bi makar dan duže. Koliko god skijanje, planinarenje ili šetanje izmorilo, uvek bi da se još nešto proba. Na svu sreću, olimpijske planine nigde nisu tako blizu kao ove naše.

DŽENTLMEN KOJI PRKOSI VREMENU

Bjelašnica ima divnog komšiju. Vremešnog, sa šeširom na glavi i džezvom pred sobom. Za svoje godine izgleda odlično. Vidiš mu po manirima da je u mladosti bio vraški šarmer. Igman. Džentlmen koji je prednost dao Jahorini i Bjelašnici i smestio se iza njih. Ne poziva goste na sva zvona. Ima stalne. Od svih

olimpijskih planina, Igman se čini kao da ima najviše priča za ispričati. Bilo snega ili ne. I kao dete sam najčešće dolazio na Igman. Porodični izlet, šetali smo, igrali fudbal, pozicionirali se ispod nekog bora i plandovali. Nisam odavno dolazio, poslednji put sam bio s ocem, koji već dugo nije tu. Sada me pomalo strah da zakoračim i pogledam šta se sve promenilo. Ili je ipak sve isto, netaknuto, pa će uspomene oživeti?

Okrećem se oko sebe, imam utisak da mi planina govori: «Dobro došao nazad, opusti se i uživaj». Na Malom polju velika grupa penzionera. Blago zadihani, nasmejani, svakim svojim gestom pokazuju radost. - Gde penzioneri dođu, tu sunce zasija. Mi smo zaslužili da nas sve lepo prati. Još da malo vlasti misle na nas, gde bi nam bio kraj - uz osmeh kaže gospođa Enisa.

Za njom idu dve vesele prijateljice - Ana Džindo i Sabina Karasalihović.

- Ne mogu vam opisati ovaj dan i ovu lepotu. Ošamutio me čist vazduh. Omladino, dodite, makar na dva sata, odmah ćete biti veseli i raspoloženi. Ja bih sad mogla zaplesati - radosna je gospođa Ana.

Njena prijateljica Sabina planira češće da

Za Olimpijadu je ovde bio spust. A spust je za ekstremne planine. Ovo je spustačka staza. Jahorina je puno blaža i pitomija, objašnjava Šubo

Foto: Tanja Cerić

dolazi. Ostatak grupe zastaje uz jedan improvizovani štand. Tu bračni par prodaje domaće čajeve, povrće, prigrizke koje je sam ispleo. Pričaju o svojim proizvodima. A ko će odoljeti kada čuje za šta je sve čaj od maslačka dobar?

- Sve je domaće, ništa veštački. Proizvodi su sa planine, odavde. Maslačak je dobar za sve. Pa i za najgore bolesti, tako sam čuo. Lincura se pokiseli u rakiju ili u vodu, objašnjava gospodin.

Kolega mi maše da se popnem do livade, odakle se čuju smeh, razgovor i pesma.

- Hajte, momci, bujrum, zovu nas starija gospoda.

Namestili su sto, rasklopili stolice, izneli piletinu, kukuruze, sok i rakiju. I uživaju. Zato volim Igman. Ovakav prizor sam tu mogao da vidim i pre 20 godina i danas. Podsetio me na društva u koja me otac vodio - isti smeh, isto meze, isti užitak.

Damir i ja sedosmo s njima. Sat prođe kao pet minuta. Šale, smeh, malo o poslu, o Sarajevu, prezimenima... Razmenismo brojeve, da im pošaljemo koju fotku, a i oni nas da zovu kad se budu opet okupljali.

Nego, gde je nestao Vučko?

Veselo društvo na Igmanu

Foto: Damir Deljo

Foto: Shutterstock

NIJE SURI ORAO JEDINI KOJI PRATI STAZE KOJIMA LJUDI PROLAZE. DIVLJI KONJI SU ČESTI. ISTINA, NISU ZASTRAŠUJUĆI I MOĆNI KAO ORAO, ALI JESU LEPI, PLEMENITI, DOKAZ NEOKALJANOSTI TREBEVIĆA

DOBRIČINA I HRONIČAR SARAJEVA

Danima kasnije, zaputio sam se žičarom na Trebević. Udahnuti, oslušnuti, razgledati okolo. Videti čeka li me Vučko.

U gondoli sa mnom otac i sin. Dečak zapitkuje šta je šta, a otac mu šaljivo odgovara.

- Vidiš ono brdo? Tamo koza pase pod ručnom. A onde dole, u Sarajevu, sunce se vraća u maju - šali se otac.

Trebević je poseban, jedna od onih legendi koja poznaje svakoga u Sarajevu. I svi ga znaju.

Seća se slavnih dana, Olimpijade, pamti bolje dane, priseća se ko je šta svirao i kako dernečio uz bob-stazu, gde se koji sarajevski laf prvi put zaljubio, gde je koji sportista dolazio da trči i koja je sve elita koračala njime. Iako nosi brojne rane, veseo je, harizmatičan, još beskrajno šarmantan. Turisti ga posebno vole. U svako doba dana, sedmice, meseca ili godine, ima ih na Trebeviću.

Šetajući, susrećem dvojicu državljana Turske. Cengiz i Ekin su momci iz Izmir. Na Trebeviću su prvi put.

- Neverovatno je kako za tako kratko vreme stignete iz centra grada u ovakvu prirodu i lepotu, čudi se Cengiz.

Razumem ga. Poslednjih godina i sam sam najviše na Trebeviću. I svaki put me iznova iznenadi nečim novim i veličanstvenim.

Čuo sam iz priča da je svoje gnezdo na Trebeviću svio suri orao. Ali se nisam nadao da ću ga videti, tu tik pored Sarajeva. Izleteo je brzo iz krošnji, pružio velika i moćna krila i jednako brzo nestao. Stao sam i pokušao u glavi da usporim snimak, srećan što nisam ni trepnuo, jer bi bilo šteta propustiti taj nezaboravni trenutak. Nema te kamere koja ga može dočarati.

Jedna od mnoštva trebevićkih staza vodi ka Brusu, gde se smestilo više ugostiteljskih objekata. Ambijent je i za popiti kafu i za pojesti kačamak, uštipke... Avanturisti biraju šumske staze, kojima zaista vredi proći tuda. Planinari će svojim putevima, a sladokusci se mogu popeti do Planinskog doma "Jure Franko". Neću vam otkrivati kakvi su pogled i užitak.

Vreme je da se vratim kući. Iza drveta vidim poznati lik. Smeška se i maše. Drago mu što sam obišao olimpijske lepote. Zna Vučko, bolje no iko, da Trebević, Jahorina, Igman i Bjelašnica dugo pamte, imaju puno svojih neispričanih priča, a u njegovom rukavu kriju iznenađenja. Da nas uvek i iznova obraduju.

JAGODINA – LIDER SRPSKOG TURIZMA

Muzej voštanih figura prvi je i jedini muzej voštanih figura u Srbiji, a šesti u Evropi

Foto: Aleksandar Dobrosavljević

Foto: Shutterstock

Ceo svet obidoh, ali ko Jagodinu nigde ne nađoh

Bogatu ponudu Jagodine čine prvi srpski akva-park, zoo vrt, jedinstveni muzeji, brojne crkve i manastiri, kulturno-istorijski spomenici, razne manifestacije...

Sa ubrzanim razvojem grada, pod vođstvom Dragana Markovića Palme, Jagodina se između ostalog razvila i u turistički centar Srbije sa tendencijom da se u turističkom pogledu razvija još više i bude prepoznatljiva ne samo u regionu Balkana, već i šire. Dragan Marković Palma je imao viziju i pokazao da ukoliko jedan grad želi da postane turistički centar, za to mu ne treba poseban geografski položaj, već zanimljivi, dobro pozicionirani i uklopljeni turistički sadržaji. Jagodina je lider u turizmu u Srbiji i mnoštvo njenih atraktivnih turističkih destinacija čine da njen ubrzani turistički razvitak u poslednjih

Foto: Shutterstock

20-tak godina ide samo uzlaznom putanjom. U prilog tome govori i broj od preko 500.000 domaćih i stranih turista koji godišnje posete Jagodinu. Velika prednost turističke ponude je i ta što se glavne turističke destinacije u Jagodini nalaze na jednom mestu, a to su: Turistički kompleks Dragan Marković Palma, Akva park, Zoološki vrt i Muzej voštanih figura. Turistički kompleks Dragan Marković Palma otvoren je 7. jula 2025. u čast idejnog tvorca svih turističkih sadržaja u Jagodini, Dragana

Markovića Palme koji je pomoravsku prestonicu postavio na turističku mapu Srbije i Evrope i do kog turisti stižu ulicom koja sa ponosom nosi njegovo ime. U okviru ovog kompleksa se nalazi i izletišta Potok-Đurđevo brdo sa veštačkim vodopadom i sistemom fontana dužine 122 metara, Letnjom pozornicom sa amfiteatrom na kojoj se održavaju brojni kulturno-muzički sadržaji u organizaciji grada Jagodine, besplatno za sve posetioce i koji su prilagođeni svim ukusima publike.

**TURISTIČKI KOMPLEKS
DRAGAN MARKOVIĆ
PALMA OTVOREN JE 7. JULA
2025. U ČAST IDEJNOG
TVORCA SVIH TURISTIČKIH
SADRŽAJA U JAGODINI**

Foto: Aleksandar Dobrosavljević

**Mnogo je razloga da vas svi putevi
navedu u Jagodinu, turistički centar
u srcu Srbije!**

Zoološki vrt je prvi zoo vrt južno od Beograda gde se brižljivo čuvaju u potpuno prirodnom okruženju 52 životinjske vrste sa preko 250 životinja iz celog sveta: bengalski tigrovi, lavovi, medvedi, žirafe, razne vrste majmuna, ptica, gmizavaca... U okviru zoo vrta se nalazi i mnoštvo pratećih sadržaja, posebno za najmlađe, što čini zoo vrt posebno interesantnom destinacijom mnogih ekskurzija, naročito dačkih.

Akva-park je prvi akva park u Srbiji, prostire se na površini od 3,5 hektara. Svojom atraktivnošću i stalnim novitetima predstavlja svake letnje sezone najposećenije mesto u Srbiji za osveženje i zabavu. Sadrži 8 bazena, 9 tobogana za odrasle i 5 za decu, dok olimpijski bazen ispunjava sve uslove za održavanje takmičenja po svetskim propisima.

Muzej voštanih figura prvi je i jedini muzej voštanih figura u Srbiji, a šesti u Evropi. Ima izuzetan značaj za negovanje srpske tradicije i istorije, ima 34 eksponata koji predstavljaju ličnosti iz naše istorije, politike, sporta, kulture... Pored izloženih figura u muzeju su predstavljeni i originalni kostimi, oružje, kopije retkih knjiga - Miroslavljevo jevanđelje, Zakonik cara Dušana, makete manastira, ratne zastave...

Turističko-istorijski kompleks "Kočin hrast" se nalazi pored Velike Morave sa hrastom starim preko 300 godina i pored turističkih sadržaja koje nudi, ima i veliki istorijski značaj. Zavičajni muzej koji

Foto: Nenad Đukić

svedoči o istoriji Jagodine, sa mnoštvom arheoloških eksponata i vrednih predmeta koje čuva, značajna je ustanova ovog tipa, a među eksponatima se posebno ističu retki praistorijski fosili, arheološki nalazi iz srednjovekovnog perioda, stare i retke knjige, autentičan nameštaj... Muzej naivne i marginalne umetnosti, jedini muzej ove vrste na Balkanu, mesto očuvanja i afirmacije mnogih slikara naivaca. Jagodina ima i brojne verske znamenitosti, crkve i manastire koje treba posetiti. Među njima se svojom lepotom ističu: Hram Svetog Jovana Krstitelja u Končarevu čiji je ktitor porodica Marković, crkva Svetog Petra i Pavla u centru grada, Stara crkva Svetog arhangela

Mihaila, manastir Jošanica i mnoge druge. Kroz Jagodinu prolazi i glavni vinski put koji povezuje najbolje vinarije na našoj teritoriji. Grad i okolina obiluju i brojnim kulturno-istorijskim spomenicima, a posebno je autentična statua Jovanče Micića, nadaleko poznatog Nušićevog svetskog putnika koja se nalazi na ulazu u Jagodinu. Pored turističke atrakcije, statua predstavlja i dobrodošlicu mnogim turistima koji će zasigurno posle posete Jagodini uzviknuti onu čuvenu rečenicu : „Ceo svet obidoh, ali ko Jagodinu nigde ne nađoh“. Mnogo je razloga da vas svi putevi navedu u Jagodinu, turistički centar u srcu Srbije! Dobrodošli!

Posebnu čar Nacionalnom parku daju dva slana jezera, Veliko i Malo jezero, omiljena među kupačima i rekreativcima

NP MLJET

JE MESTO ZA LJUBITELJE NETAKNUTE PRIRODE I ISTORIJSKIH BLAGA

Nacionalni park Mljet, najstarije zaštićeno morsko područje na Mediteranu, oduševljava posetioce bogatstvom boja, mirisa i doživljaja netaknute prirode. Celokupno područje

Parka je izuzetno bogato biljnim i životinjskim svetom i jedinstvenim pejzažem koji ostavlja bez daha.

Posebnu čar Nacionalnom parku daju dva slana jezera, Veliko i Malo jezero, omiljena među kupačima i rekreativcima. Posetioci mogu da ih istražuju kajakom ili biciklom zahvaljujući dobro održavanoj kružnoj stazi koja vodi oko jezera. Na ostrvu Svete Marije, smeštenom usred Velikog jezera, nalazi se benediktinski samostan – najposećenija znamenitost Parka i simbol Mljeta. Ovaj jedinstveni prizor se često opisuje kao „ostrvo na ostrvu“.

Nacionalni park Mljet podjednako će oduševiti i ljubitelje kulturno-istorijskog nasleđa. O bogatoj istoriji i nasleđu predaka svedoče brojna arheološka nalazišta i stara ostrvska naselja. Lepotu i sigurnost luke Polače prepoznali su još Rimljani, koji su tu sagradili rimsku palatu – treću najveću rimsku građevinu u Hrvatskoj, čije se tajne otkrivaju i danas.

Vekovni maslinici i vinogradi sa autohtonim mljetskim sortama dodatno obogaćuju doživljaj ostrva i pozivaju posetioce da probaju vrhunska mljetska maslinova ulja i vina. Ostrvo Mljet i Nacionalni park Mljet takođe se mogu pohvaliti bogatom gastronomskom ponudom, u kojoj se prepliću plodovi zemlje i

mora, nudeći autentične ukuse tradicionalne ostrvske kuhinje.

Planinarske staze Nacionalnog parka vode do brojnih predivnih vidikovaca, među kojima se izdvaja Montokuc, sa kojeg se pruža očaravajući pogled prema Solinskom kanalu – mesto gde se more i jezero stapaju u jedno. Zalasci sunca u Nacionalnom parku Mljet su posebno čarobni, dok se noćno

nebo iznad Parka pretvara u spektakl ukrašen milionima zvezda.

Istražite ovu zelenu oazu netaknute prirode i isprobajte mnoge aktivnosti na otvorenom – Nacionalni park Mljet je idealno mesto za beg od svakodnevice i upoznavanje prirode, istorije i autentičnog ostrvskog načina života.

Više informacija na www.np-mljet.hr

triglav

triglav.rs

kss.rs

Ponosni sponzor naših košarkaša.

Područje bivše Jugoslavije za penjače je pravi ELDORADO

» Piše: MAJA GRGIČ

Razvoj sportskog penjanja u Sloveniji, Hrvatskoj i drugim delovima zapadnog Balkana godinama doživljava snažan uzlet, a uporedo se oblikuje i sve prepoznatljiviji penjački turizam. Ono što je nekada bila nišna aktivnost entuzijasta danas postaje ozbiljan deo turističke ponude. Pojedine destinacije to su na vreme prepoznale i u penjanje počele planski da ulažu

Slovenački penjači i danas su među najbrojnim posetiocima hrvatskih penjališta, a sve češće posećuju i BiH, gde su poslednjih godina nastala nova mesta za penjanje

Penjalište Mišja peč posećuju i najbolji svetski sportski penjači - od Janje Garnbret do Adama Ondre, Laure Rogore, Jakoba Šuberta

Foto: Jaka Ivančič

Osapska stena se prostire iznad Osapa, jednog od najstarijih slovenačkih sela, smeštenog ispod Kraškog grebena

Foto Jaka Ivančič

U

malom mestu Mirtoviči, tik uz slovenačko-hrvatsku granicu, prošle godine otvoreno je prvo prirodno penjalište

sa više od 60 smerova - Orlovska stena. Stena koja se uzdiže iznad reke Kolpe i na vrhu otvara pogled koji oduzima dah, uređena je uz podršku opštine Osilnica, zahvaljujući predanom radu opremača slovenskih penjališta. „Od kada je otvoreno, penjalište po lepom vremenu posećuju penjači iz Slovenije i Hrvatske, ali i iz Italije. Naša opština je poznata po prirodnim lepotama, a ovo je još jedan snažan podsticaj razvoju sportskog turizma“, kaže gradonačelnica Osilnice Alenka Kovač. Opština ima svega 330 stanovnika, ali ju je prošle godine posetilo 4.600 turista, koji su ostvarili čak 10.500 noćenja.

Razvoj sportskog penjanja godinama beleži izuzetan procvat kako u Sloveniji, tako i širom prostora nekadašnje Jugoslavije. U Sloveniji razvoju ovog sporta dodatni zamajac daju i izvanredni takmičarski uspesi sportskih penjačica poput Janje Garnbret. Penjači tako postaju značajni turisti – gosti koji ne dolaze samo na dan, već ostaju duže, troše lokalno i često produžavaju sezonu tamo gde bi ona inače odavno bila završena.

U ZAGRLJAJU OSAPSKE STENE

Među najpoznatijim penjalištima u Sloveniji su osapska stena i obližnja Mišja peč. Nalaze se iznad sela Osp, jednog od najstarijih u Sloveniji, smeštenog pod Kraškim rubom, poznatog po bogatoj naseljskoj baštini i arheološkim ostacima kod pećine Grad. Penjači Osp i Mišju peč poznaju kao izuzetne stene koje već više od tri decenije nude smerove svetskog ranga. Ove lokacije, a posebno Mišju peč, pored rekreativaca, posećuju i najbolji sportisti sveta – od Janje Garnbret do Adama Ondre, Laure Rogore i Jakoba Šuberta. Prijatna primorska klima omogućava penjanje gotovo tokom cele godine. Slični uslovi vladaju i u obližnjem Črnom Kalu, dok se tokom letnjih vrućina penjači radije sele ka Kotečniku i Čreti u

Štajerskoj ili ka penjalištima Gorenjske. Slovenija danas, na sunčanoj strani Alpa, broji oko 140 prirodnih penjališta, uz procenu da između 10.000 i 20.000 domaćih sportskih penjača redovno posećuje stene, kojima se pridružuju i brojni gosti iz Italije, Hrvatske, Austrije, Češke i drugih evropskih zemalja. Jurij Ravnik, trener sportskog penjanja i jedan od istaknutijih članova projekta Opreмимо slovenačka penjališta (Osp), podseća da su penjači osamdesetih i devedesetih godina često bili mladi entuzijasti koji su stopirali i spavali pod stenama, što je ponekad ostavljalo loš utisak. „Danas je profil penjača potpuno drugačiji. To su ljudi sa poslom, koji traže udobnost, apartmane ili druge oblike smeštaja, koji nakon penjanja odlaze na dobar obrok, kupuju lokalno vino, ulje i druge proizvode. Najčešće dolaze na više dana, često van sezone. Penjači su dobri turisti“, kaže Ravnik, navodeći kao primer Kalimnos u Grčkoj, kao i destinacije u Španiji i Francuskoj koje su izgradile ekonomiju upravo na penjačkom turizmu.

NEOPHODNA SARADNJA OPŠTINA I DRŽAVE

Ravnik ističe da se kroz projekat Osp ulaže u bezbednost i opremanje penjališta, u saradnji sa vlasnicima zemljišta i organizacijama za zaštitu prirode. „Ali to nije dovoljno. Moraju biti uključeni svi – od lokalnog stanovništva do opština, države i Slovenačke turističke organizacije. Razvoj penjališta i penjačkog turizma moguć je samo zajedničkim delovanjem“, napominje on. Trenutno se opremanje finansira gotovo isključivo kroz donacije i volonterski rad, kroz projekat Osp. Iako postoje pozitivni primeri, poput nove stene u Osilnici i saradnje sa opštinom Koper, većina aktivnosti je i dalje stihijska. „Potencijal za razvoj penjačkog turizma u Sloveniji je ogroman, ali ne znamo kako da ga dovoljno dobro iskoristimo“, zaključuje Ravnik, dodajući da sličan potencijal postoji i širom bivše Jugoslavije i u Albaniji. „Ovo je izuzetno atraktivna penjačka regija koja bi se mogla ponuditi kao jedinstven proizvod,“ misli Ravnik, jer je penjačka zajednica u ovom regionu veoma blisko povezana.

Penjalište Blagaj godišnje poseti oko 5.000 penjača. Poslednjih pet godina organizuju i festival penjanja, a profit od toga se zatim koristi za finansiranje održavanja i razvoja penjališta

OPREMAČICA SMEROVA

Jedna od najproduktivnijih i retkih žena među opremačima penjališta je Betka Galičič. Nakon alpinističke karijere posvetila se sportskom penjanju, a 1999. godine počela je i sama da oprema slovenačka penjališta – kako kaže, da bi mogla da se penje kod kuće. Opremila je sva veća slovenačka penjališta – od Crnog Kala, Ospa i Kotečnika – i mnoga manja, a obeležila je i smerove u hrvatskom kanjonu Buzeta i Čikoli, gde postoji čak 125 njenih smerova, a jedan sektor je čak i nazvan po njoj.

Uverena je da je za razvoj penjališta ključna lokalna zajednica. „Potrebno je sve urediti sistemski. Svi bi turizam, ali ne i turiste“, kaže, dodajući da ne razume kad ljudi ne žele da uberu novac koji im je ispred nosa. Sagovornica se slaže da je saradnja uvek lakša kada su uključeni i meštani.

Slovenački penjači, međutim, nisu usavršavali svoje veštine samo na domaćim penjalištima, već i na hrvatskim stenama. Na primer, u vodiču za penjanje za Paklenicu navodi se da je nova era počela 1976. godine, kada je poznati slovenački alpinista Franček Knez prvi put posetio kanjon, promenivši shvatanje penjanja, jer reč „nemoguće“ za njega nije postojala. Slovenački penjači su i danas među najbrojnijim posetiocima hrvatskih penjališta, a sve više posećuju i Bosnu i Hercegovinu, gde su poslednjih godina takođe ustanovljena nova penjališta.

PENJANJE KAO DODATNA TURISTIČKA PONUDA

Tradicija penjanja u Hrvatskoj možda nema tako dugu istoriju kao Slovenija, ali i tamošnja penjačka zajednica raste. „Ovaj sport je postao popularan i pristupačan. Ima i više penjačkih dvorana, pa broj penjača raste širom zemlje“, kaže jedan od legendarnih hrvatskih penjača, Boris Čujić, koji je popeo brojne prvenstvene smerove u Paklenici, a ostavio je trag i na drugim hrvatskim penjalištima. Čujić napominje da je sportsko penjanje možda rasprostranjenije u Sloveniji,

Ima mnogo lokacija u
Bosni i Hercegovini,
Crnoj Gori i Srbiji gde
još niko nije opremio
prirodne zidove, kaže
Boris Čujić

Foto osebni arhiv

ali se penjački turizam više razvija u Hrvatskoj, prema njegovim rečima: „Mnoge destinacije u našoj zemlji su shvatile da penjanje može predstavljati dodatnu turističku ponudu i privući određeni krug gostiju.“ U zemlji već postoji između 120 i 130 prirodnih penjališta. Najpoznatija su svakako Paklenica, kanjon Čikole, Omiš i okolina, Buzet, ili Istra i Hvar. „Balkan i dalje ima izvanredan potencijal za razvoj penjališta, ne samo u Sloveniji i Hrvatskoj. U Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji ima dosta lokacija gde još niko nije opremio prirodne zidove. Ovo područje je pravi penjački Eldorado“, kaže Boris Čujić. On ističe da je prednost ovog regiona što je dostupan automobilom.

Najpoznatije stene za penjanje u Hrvatskoj su svakako one u Nacionalnom parku Paklenica (NPP), koje posećuju planinari i penjači. Kanjon sadrži i klasična mesta za sportsko penjanje i brojne dugačke, bušene smerove, koji na najvišem zidu, čuvenom Anića kuku, mere i do 350 metara, a na vrhu nagrađuju penjače veličanstvenim pogledom na zaliv i okolna ostrva. Rashlađivanje u bazenima ili moru nakon penjanja smerom je posebna nagrada, posebno u vrućim danima. U nacionalni park Paklenica godišnje dođe između 130.000 i 140.000 posetilaca. Prema podacima NPP-a, najviše penjača ga posećuje pre i posle sezone. Posebno je živo oko 1. maja, kada se tamo tradicionalno održava međunarodni susret penjača. U to vreme, u kanjon i Stari Grad hrle i slovenački penjači, koji inače tokom cele godine posećuju Paklenicu, gde su se trenirali i brojni slovenački alpinisti. U NPP-u objašnjavaju da su, pored Hrvata, najčešći gosti Nemci, zatim Slovenci, Englezi i Poljaci. Od penjača takođe zarađuju za život okolni kampovi i vlasnici apartmana, a popodne i uveče ova zajednica se često okuplja u restoranu Dinko, koji je poznat po odličnim ribljim jelima..

IMPOZANTNE STENE KANJONA ČIKOLE

Malo južnije u unutrašnjosti, blizu Šibenika, proteže se kanjon Čikola, okružen

impozantnim zidovima od žute i sive stene. Tamo je u poslednjoj deceniji izraslo jedno od najvećih penjališta u Hrvatskoj, gde, pored meštana, možete sresti mnoga slovenačka lica, posebno tokom novembarskih i novogodišnjih praznika. Članovi penjačkog kluba Teton iz Šibenika mnogo su pomogli u razvoju penjališta, a većinu penjačkih smerova opremili su Boris Čujić, Igor Čorko i Betka Galičič, po kojoj je i jedan sektor dobio ime. Predsednik Tetona, Pere Županović, kaže da je sve počelo evropskim projektom, čija je svrha bila da se ponuda na rubu Nacionalnog parka Krka dopuni vija feratom, ziplajnom i penjalištem.

Penjalište se najviše razvilo, tako da danas tamo možete pronaći skoro 400 smerova, dužine do 40 metara. „Ovo su atraktivni zidovi, pa dolazi sve više penjača, produžavajući sezonu meštanima“, kaže Županović. Za sada je obezbeđivanje opreme za uređenje smerova uglavnom prepušteno pojedincima, ali traže sistemsko rešenje. Međutim, opština Šibenik je nedavno finansirala uređenje senovitog penjališta Promina, jer je želela da osigura ponudu za penjanje i leti.

Penjališta se razvijaju i na ostrvu Hvar, gde su opštine Hvar i Jelsa ovo prepoznale kao deo turističke ponude koja privlači goste van sezone. Od prošle godine plaćaju meštanimu

U Blagaju već pet godina organizuju penjački festival
Foto arhiv SPK Blagaj

Nacionalni park Paklenica poseti između 130.000 i 140.000 ljudi godišnje

Foto: Ivan Čorić / NPP

Fabijanu Beliću da se brine o održavanju i razvoju penjališta. „Ranije sam zimi išao na Island da radim, ali sada su mi obezbedili prihod, tako da mogu da ostanem kod kuće i brinem o tome“, objašnjava Belić. Na Hvaru već imaju 12 penjališta sa 500 smerova, a planiraju da ove godine uredi dodatnih stotinu. „Za Novu godinu na ostrvu je bilo dosta Slovenaca. Dolaze i Nemci, Austrijanci, Česi i, naravno, Hrvati“, primećuje sagovornik.

PENJALIŠTA SE RAZVIJAJU I NA OSTRVU HVAR, GDE SU OPŠTINE HVAR I JELSA TO PREPOZNALE KAO DEO TURISTIČKE PONUDE KOJA PRIVLAČI GOSTE VAN SEZONE

PENJAČKI PROCVAT U BIH

U Bosni i Hercegovini se u poslednjih deset godina takođe razvija sportsko penjanje, sa više od deset uređenih penjališta, među kojima se ističu Blagaj, Pecka, kanjon Tijesno, Kameni most.... Predsednik sportskog penjačkog kluba Blagaj, Haris Čusto, objašnjava da je sve počelo sa penjačem iz Sarajeva koji je video potencijal za penjalište u srednjovekovnom gradu Blagaju. Tako su 2014. godine tamo počeli da uređuju smerove, kojih sada ima više od 240, a razvila se i mala lokalna penjačka zajednica sa oko 20 aktivnih članova. Dobru polovinu njih opremili su meštani, a ostatak su bili Slovenci, Austrijanci, Nemci i drugi koji su želeli da tamo ostave svoj trag. Prema Čustovim rečima, penjalište godišnje poseti oko 5.000 penjača. Poslednjih pet godina organizuju i festival penjanja, a profit od toga se zatim koristi za finansiranje održavanja i razvoja penjališta. Uskoro će otvoriti i penjački dom, koji će moći da primi 20 ljudi. „Blagaj je turistička destinacija, pa su i lokalni stanovnici dočekali penjače širom otvorenih ruku, jer osiguravaju posetu van turističke sezone. „U Blagaju se može penjati tokom cele godine“, zaključuje Čusto.

Dvorac Črnomelj Foto Jani Pavlin

Č

rnatelj je idealna
destinacija za
ljubitelje kulturnog
turizma, opuštenih
gradskih šetnji i
izleta ispunjenih

doživljajima, gde su priroda i bogato nasleđe
spojeni u zajedničku priču.

Ovaj turistički dragulj Bele Krajine krije
brojne mogućnosti za istraživanje. Šetnja
ulicama gradskog centra i puls reke Lahinje
brzo stvaraju osećaj da se ovde kultura
dešava na različitim nivoima – od izložbi
i koncerata do doživljaja koji vas vode u
prošlost, a istovremeno ostaju potpuno

Obnovljeni dvorac, Dom kulture i Spomen-kuća Otona Župančiča
zajedno oblikuju kulturnu priču Črnomelja. Kultura ovde živi u
svakodnevnom životu, povezuje ljude i pruža snažan razlog za posetu.

KULTURA KOJA OBLIKUJE TURISTIČKI IDENTITET BELE KRAJINE

Povijesna soba u dvorcu Črnomelj Foto Opština Črnomelj

Kulturni dom Črnomelj Foto Tina Stariha

savremeni. Upravo zbog toga su nedavne obnove i ulaganja u kulturno nasleđe važna prekretnica, jer učvršćuju Črnomelj kao sve prepoznatljiviju destinaciju, kojoj se vraćate zbog programa, priča i posebne atmosfere.

RENOVIRANI DVORAC KAO NOVO GRADSKO KULTURNO SREDIŠTE

Jedna od obaveznih tačaka u Črnomlju je nesumljivo dvorac, koji je prošle godine doživio sveobuhvatnu obnovu. Danas funkcionira kao otvoren i moderan kulturni centar u samom srcu grada, gde srednjovekovni duh oživljava kroz interaktivne sadržaje, digitalno pripovedanje i pažljivo osmišljenu izložbenu postavku. Prizemlje, preuređeno u otvoren i tehnički moderno opremljen prostor, namenjeno je izložbama, koncertima, radionicama i drugim događajima koji privlače porodice, školsku decu, parove i radoznale istraživače. Centralna izložba Branioci krune i granica uz pomoć modernih tehnologija oživljava srednjovekovnu prošlost i plemićku porodicu Črnomaljskih. Digitalno prikazani likovi, interaktivni dijalozi i vizuelni elementi omogućavaju posetiocima da aktivno učestvuju u priči. Izložbom koja prevazilazi klasičnu muzejsku postavku, Črnomeljski dvorac nudi prijatno i proživljeno iskustvo, približavajući istoriju i onima koji možda nisu redovni posetioци muzeja. Namenjena je porodicama, školskim grupama i svima koji žele da osele istoriju na savremen, interaktivan i iskustven način.

DOM KULTURE GDE SE STVARALA ISTORIJA

Posebno mesto na kulturnoj mapi grada zauzima Dom kulture Črnomelj, koji će 28. februara, nakon temeljne obnove, ponovo otvoriti svoja vrata. Obnovljeni prostori omogućiće raznovrstan i kvalitetan

program, od pozorišnih predstava i koncerata do filmskih projekcija i festivala. Istovremeno, zgrada zadržava svoj arhitektonski identitet, koji je obeležen i reljefom Bele Krajine vajara Jakoba Savinška na fasadi, nemim svedokom istorije i simbolom stvaralačke moći ovog prostora.

Dom kulture Črnomelj deluje od 1929. godine, kada ga je kao sokolski dom izgradilo gimnastičko društvo Sokol. Danas je to spomenik kulture od nacionalnog značaja, koji je zbog svoje važnosti, kulturne i istorijske vrednosti u vlasništvu države, odnosno Ministarstva kulture.

Tokom Drugog svetskog rata Dom kulture odigrao je ulogu centralne zgrade u zemlji. U njemu su 19. i 20. februara 1944. godine održani prvo zasjedanje i osnivanje Slovenačkog narodnoslobodilačkog veća, preteče slovenačkog parlamenta. Time su upravo u Črnomelju postavljeni temelji slovenačke državnosti. U ovoj zgradi je počelo

sa radom i Slovenačko narodno pozorište, koje se prvi put u istoriji ponosilo jasnom svešću i imenom "slovenačko".

SPOMEN-KUĆA OTONA ŽUPANČIČA

Kulturni puls opštine širi se i van centra grada. U Vinici, rodnom mestu pesnika Otona Župančiča, nalazi se njegova spomen-kuća, koja predstavlja važno mesto susreta književne baštine i kulturnog turizma. Program obuhvata kako obrazovne, tako i turističko-kulturne sadržaje.

U narednim godinama biće temeljito renovirana kako bi se kuća sadržajno unapredila i na savremen način predstavila život i delo jednog od najistaknutijih predstavnika slovenačke moderne. Ponovno otvaranje planirano je za januar 2028. godine, koja je na nacionalnom nivou proglašena godinom Otona Župančiča povodom 150. godišnjice pesnikovog rođenja. Tokom te godine predviđen je bogat kulturni program.

Spomen-kuća Otona Župančiča
Foto Opština Črnomelj

CASA MANOR

Nova adresa
sophisticiranog odmora
u srcu Boke

Tivat je postao bogatiji za destinaciju koja redefiniše pojam ekskluzivnog odmora. Casa Manor Boutique Hotel i restoran MILA pozivaju na povratak suštini uživanja, gde se dizajn, privatnost i globalni ukusi stapaju u savršeno izbalansiran doživljaj.

DIZAJN KOJI SLAVI MIR MEDITERANA

Casa Manor nije samo smeštaj – to je iskustvo osmišljeno kao privatno utočište daleko od gradske vreve. Ovaj ekskluzivni retreat sa svega 19 soba odiše intimnom atmosferom i pažljivo osmišljenim ambijentom. Enterijer predstavlja spoj natur-tekstura, boho detalja i neutralne, smirujuće palete boja koja priziva elemente peska i školjki. Materijali su prirodni, a detalji ručno birani kako bi gostima pružili osećaj „kućnog utočišta uz more“.

NA PRAGU SVEGA ŠTO JE VAŽNO

Hotel se izdvaja savršenom pozicijom koja gostima stavlja čitav Tivat na dlan. Nalazi se na svega desetak koraka od šetališta i na samo pet minuta hoda od ulaza u Porto Montenegro, što ga čini idealnom bazom za

one koji žele da budu u centru dešavanja, a ipak sačuvaju svoj mir. Aerodrom je udaljen svega pet kilometara, a kako bi boravak bio potpuno bezbrižan, gostima su na raspolaganju:

*Personalizovana usluga prilagođena

**Casa Manor nije
samo smeštaj - to
je iskustvo. Dizajn
slavi prirodnu
svetlost, mir
Mediterrana i nudi
gostima privatno
utočište daleko od
gradske vreve**

navikama i željama svakog gosta.

*Besplatan privatni parking, opcija transfera i concierge servis.

*Atmosfera: Jutra počinju uz mirise mora i laganu muziku, dok večeri donose intimnost pod zvezdanim nebom Boke.

**"Casa Manor je vaše
kućno utočište uz more",
kažu u hotelu**

MILĀ: MEDITERANSKO-AZIJSKA GASTRONOMSKA FUZIJA

Srce hotela je MILĀ, autentični mediteransko-azijski restoran koji ruši barijere između Orijenta i Jadrana. Kao srce gastronomskog iskustva, MILĀ donosi vrhunsku asian-fusion kuhinju direktno na tivatsku rivu.

Meni je sofisticiran i spaja kompleksnost Orijenta sa mediteranskom svežinom.

Restoran radi u formatu doručka, bruncha, ručka i večere, sa raznovrsnim opcijama:

*Vegeterijanska i veganska jela.

*Specijaliteti bez laktoze ili glutena.

*Vrhunska prezentacija zasnovana na najkvalitetnijim namirnicama.

SPOJ GLOBALNE ELEGANCIJE I ESENCIJE JADRANA

Bilo da dolazite zbog kratkog bekstva ili posebne prilike, Casa Manor i MILĀ kreiraju savršen beg. To je mesto gde se mir duše i ukus svetske klase spajaju u jedinstvenu uspomenu. Ako Boka Kotorska traži destinaciju iz snova za sezonu – upravo ju je dobila.

Adresa:

Ul. Kapetana Marka Martinovića br. 3, Tivat

Web: www.casamanor.me

Instagram: @casamanormontenegro

T

okom cele godine Zagreb donosi nova iskustva – od svetlosnih instalacija i koncerata na otvorenom, preko džez večeri i letnjih festivala, do prestižnih sportskih takmičenja

koja privlače posetioce iz celog sveta.

Svakog proleća **Festival svetla Zagreb** oživljava zagrebačke ulice, trgove i parkove, pretvarajući grad u svetlosnu bajku koja očarava posetioce iz Hrvatske i sveta.

Zagreb Classic festival na otvorenom početkom leta pretvara Trg kralja Tomislava u čarobnu pozornicu pod zvezdanim nebom, donoseći vrhunsku klasičnu muziku na otvorenom. Publika uživa u besplatnim koncertima svetski poznatih muzičara, dok jedinstvena atmosfera spaja muziku, grad i zajedništvo u nezaboravan letnji trenutak. Festival je prepoznat i na međunarodnoj sceni: grad Beč ga ističe kao jedan od najpopularnijih klasičnih festivala na otvorenom u Evropi, portal Live.WorldTourismForum.net u saradnji sa World Tourism Forum Institute (WTFI) opisuje ga kao „must-experience cultural event“. Ove potvrde jačaju njegovu reputaciju – Zagreb Classic nije samo festival, već i moćan promotor kulturnog turizma i prepoznatljivog muzičkog identiteta Zagreba i Hrvatske. U decembru je Zagreb prava božićna bajka. **Advent Zagreb** osvaja srca posetilaca mnoštvom božićnih sajмова, svetlosnim dekoracijama i bogatim kulturnim programima. Naime, Zagreb je tri godine zaredom proglašen najboljom božićnom destinacijom u Evropi, a i danas ga renomirani svetski portali i mediji poput CNN-a, Forbese, The Independenta i mnogih drugih redovno preporučuju kao nezaobilaznu božićnu destinaciju.

ZAGREB NA VELIKOM PLATNU

Tokom cele godine Zagreb nudi bogat spektar filmskih, muzičkih i umetničkih događaja koji ga pozicioniraju kao centar kulture i kreativnosti u regionu. Sezonu otvara **ZagrebDox**

ZAGREB, GRAD KOJI OSVAJA

Julien Duval

KULTURA, MUZIKA I SPORT TOKOM CELE GODINE

Od svetlosnih instalacija i koncerata na otvorenom, preko džez večeri i letnjih festivala, do prestižnih sportskih takmičenja koja privlače posetioce iz celog sveta

Julien Duval

(19. –26. 04.) međunarodni festival dokumentarnog filma. Leto donosi **Animafest** (08. –13. 06.) jedan od najstarijih svetskih festivala animacije, koji okuplja vrhunske autore i studije iz celog sveta i koji je ključna platforma za promociju animirane umetnosti i inovativnih tehnika, kao i nezaobilazno mesto susreta autora i publike. Sezona se završava **Zagreb Film Festivalom** (09. –15. 11.), najvećim međunarodnim filmskim festivalom u Hrvatskoj. ZFF prikazuje raznovrstan program, kombinujući vrhunske međunarodne naslove sa lokalnim talentima, potvrđujući status Zagreba kao dinamičnog grada filma.

LETO U ZAGREBU

Topli letnji meseci donose živahnu atmosferu na ulicama grada, gde se građani i posetioци sastaju uz umetničke performanse i festivale. **Cest is d'Best** slavi urbanu kulturu i uličnu umetnost u junu, dok **Okolo//Around** u avgustu pretvara grad u galeriju na otvorenom. Druženje i uživanje u muzici i plesu pod otvorenim nebom – od džeza, swinga i klasične do tanga, salse i valcera – posetiocima donose sjajni **Plesnjaci na Zrinjercu**.

Večeri na Griču donose klasičnu i džez muziku i manje pozorišne i plesne predstave u istorijskom ambijentu Gornjeg grada, stvarajući intiman doživljaj, dok **Amadeo scena** nudi dodatnu kulturnu raznolikost kroz koncerte, nastupe i multimedijalne programe. **Međunarodna smotra folkloru Zagreb** u julu okuplja ansamble iz celog sveta, dok **Zagrebački muzejski vikend – MUV** u septembru otvara muzeje i galerije za posebne programe, što Zagreb čini uzbudljivom letnjom destinacijom.

MUZIČKI SPEKTAKLI I KONCERTI

Zagreb tokom cele godine nudi muziku za sve ukuse – od džeza i fanka do indija, roka i spektakularnih koncerata na otvorenom.

Vrhunski domaći i međunarodni džez muzičari redovno nastupaju u Zagrebu, u klubovima, koncertnim dvoranama i na otvorenom, doprinoseći bogatstvu muzičke i kulturne scene. Lineup 18. **INmusic festivala** (22. –24. 06.) čine međunarodne zvezde kao što su **Manic Street Preachers**, **Kings of Leon**, **Jack White**, **Gorillaz** itd. Ni ove godine Zagreb ne zaobilaze velike koncertne turneje: na ŠRC Šalati nastupaju **Empire of the Sun** (10. 06.), **The Offspring** (14. 06.), **A Perfect Circle** (16. 06.) i **Dropkick Murphys** (27. 07.), u Areni Zagreb **Eros Ramazzotti** (28. 04.), **Sting** (17. 06.) i **Marilyn Manson** (16. 07.), dok će **Black Eyed Peas** oduševiti publiku na jezeru Bunder (26. 06.).

Spektakli kao što je **K-POP FOREVER!** (20. i 21. 03.) i **Lord of the Dance** (25. 03.) oduzima dah energijom i koreografijom, a **Sarah Brightman – A Winter Symphony** (22. 11.) pružice klasičnu muzičku čaroliju.

Pored kulture, Zagreb je i centar sportskih dešavanja. Grad redovno ugošćuje tradicionalne manifestacije poput **Memorijala Borisa Hanžekovića** (26. –28. 06.) i **Zagrebačkog maratona** (11. 10.), a u 2026. godini je domaćin **Svetskog prvenstva u rukometu na pesku** (23. –28. 06.), **Evropskog prvenstva u gimnastici** (avgust) i brojnih međunarodnih takmičenja, potvrđujući status vrhunske sportske destinacije i nudeći posetiocima nezaboravne doživljaje, dodatno obogaćene posetom **Muzeju sporta** u Ilici 13, koji čuva i predstavlja bogato nacionalno sportsko nasleđe. Sve informacije o događajima dostupne su na infozagreb.hr

IZMEĐU ZVEZDA I MORA

Od glou kajaka do noćnih hajking tura i razgledanja tvrđava – nakon zalaska sunca destinacije dobijaju novo lice. „U ponoć biti na moru, to je poseban osećaj...”

✎ Piše: BARBARA BAN

Dok se većina turističkih aktivnosti tradicionalno odvija po danu, globalna turistička industrija poslednjih godina sve više okreće pogled ka noći. Nokturizam, odnosno turizam nakon zalaska sunca, jedan je od najbrže rastućih trendova u svetu putovanja, a sve snažnije korenje pušta i u Hrvatskoj. Reč je o konceptu koji objedinjuje noćna iskustva u prirodi, kulturne ture, aktivni turizam i doživljaje koji nude drugačiju perspektivu destinacija – tišu, intimniju i često vizuelno atraktivniju.

Prema analizi National Geographica, nokturizam obuhvata posmatranje zvezda i polarne svetlosti, noćna planinarenja, kajakaške i SUP ture, kao i kulturne obilaske gradova pod svetlom lampi. Noć donosi osećaj ekskluzivnosti, sporijeg tempa i snažnijeg emocionalnog doživljaja, što je posebno privlačno putnicima željnim autentičnih iskustava. U Hrvatskoj se nokturizam najčešće razvija kroz aktivni turizam i interpretaciju baštine. U Puli se organizuju noćne SUP ture sa osvetljenim daskama, koje stvaraju efekat „lebdenja“ iznad mora dok učesnici veslaju uz obalu pod zvezdama. Takva iskustva privlačna su mlađim gostima i onima željnim instagramičnih trenutaka, a destinaciji produžuju dnevnu potrošnju turista.

TIŠINA KOJA PRIVLAČI

U pulskom Kajak centru noćni izlasci na more razvijali su se iz ideje da aktivnost postane doživljaj. Ivan Peruško iz Kajak centra Pula kaže da interes gostiju najčešće dolazi iz vizuelnog utiska i emocije, a čar je i u nepredvidljivosti uslova.

– Ljude privuku fotografije i boje mora... cilj je bio da se stvori nešto što je mirno, atraktivno i drugačije: more u tišini, zalazak sunca, impresivne boje neba i vode – navodi Peruško. Noćne ture u Puli često biraju parovi, ali uzrast je raznolik. Ture mogu biti vrlo male, na primer sa šest ljudi, što dodatno naglašava intimnu, gotovo meditativnu atmosferu. Traju oko sat i po, duge su približno četiri kilometra, uz zadržavanje na pučini, a cena je

Specifičnost Paga je krajolik: ogoljen kamen, kontrast mora i tišina noći stvaraju gotovo nestvarnu atmosferu, posebno na stazi Life on Mars

Foto: Davor Strenja

30 evra po osobi. Oko 20 do 30 odsto gostiju bira noćnu varijantu, a godišnje kroz ture prođe oko 500 ljudi.

PIONIRI NOĆNOG SUP-a

Najprepoznatljiviji koncept nokturizama u Puli razvija Metta Float Outdoor Adventure i projekat Tihane Čurković. Noćne SUP ture pokrenute su 2014, nakon što je Čurković 2013. otvorila Metta Float i počela da istražuje ideje iz SAD-a, gde su rasvetu koristili za noćni ribolov na SUP-ovima i kajacima.

– Naručila sam opremu, počela da eksperimentišem i vrlo brzo shvatila da se tu događa nešto posebno – priseća se Tihana Čurković.

Prvi centar bio je u Medulinu, a Metta Float se od početka snažno fokusirao na noćni koncept. Publika je izrazito međunarodna (Švajcarska, Nemačka, Austrija, Belgija, Francuska, Italija, Ujedinjeno Kraljevstvo...), a na početku su dolazili i gosti iz drugih delova Hrvatske, uključujući Zadar. Pre pet godina

uvedene su i noćne ture sa transparentnim kajacima, prvi takav koncept u Hrvatskoj, pristupačniji porodicama i onima koji se ne osećaju potpuno sigurno na SUP-u. Danas je fokus primarno na „glow kajacima“. Ruta kreće sa Verudele, vesla se prema Fratarskom ostrvu, obilazi se ostrvo, nastavlja prema Peščanoj uvali i maloj pećini Buža, gde se pravi pauza za opuštanje. Tura traje oko dva sata, odvija se u manjim grupama uz uvodni bezbednosni briefing. Gosti uživaju uz čašu istarskog vina, hrvatsko kraft pivo ili vodu. Cena je 59 evra, uz popuste i porodične pakete.

Tihana ističe da noćne ture zahtevaju više pripreme (rasveta, dodatna bezbednosna oprema, organizacija pića), a odgovornost instruktora u noćnim uslovima je veća, zbog čega je cena oko 15 odsto viša nego kod dnevne ponude. Godišnje kroz noćne ture Metta Floata prođe oko 3.000 gostiju. Interes postoji i van sezone, uključujući praznike i posebne datume, uz prilagođavanja opreme i

„Ljude privuku fotografije i boje mora... cilj je bio stvoriti nešto što je mirno, atraktivno i drugačije: more u tišini, zalazak sunca, impresivne boje neba i vode“, navodi Peruško

Foto: Robert Marić

Klis privlači posetioce turama u vreme zalaska sunca i ranih večernjih sati, kada se lokaliteti doživljavaju bez gužvi i visokih temperatura. Dubrovnik razvija noćne pešačke ture koje nude istoriju grada u mirnijem okruženju

lokacije (npr. Nova godina i Dan zaljubljenih), a u hladnijim mesecima gosti se često odlučuju za transparentne kajake, te umesto hladnih pića dobijaju topao čaj od đumbira i cimeta.

NOĆNI KAJACI UZ OBALU

U Poreču se noćni turizam razvija kroz transparentne kajake u organizaciji Libro Adventuresa. Ilija Miloš objašnjava da je ideja nastala kako bi se uz klasične dnevne ture ponudilo nešto novo. Transparentni kajaci, osvetljeni svetlima usmerenim prema dnu, omogućavaju pogled u more dok se vesla uz obalu. Ture su u malim grupama, uz mirne vremenske uslove, traju oko sat i 15 minuta, a nakon povratka sledi piće. Ruta prati obalu Poreča, uz tišinu i osećaj izolovanosti, koji se teško dožive danju.

– U ponoć biti na moru, to je poseban osećaj... doživljaj je snažan upravo zbog noći – govori Miloš.

TURE PUNOG MESECA

Na Pagu se nokturizam razvija kroz platformu Pag Outdoor, zajednički projekat turističkih zajednica ostrva usmeren na outdoor i produženje sezone. Noćni segment uključuje noćni hiking, noćno kajakarenje, noćni SUP i ture tokom punog meseca. Specifičnost Paga je krajolik: ogoljeni kamen, kontrast mora i tišina noći stvaraju gotovo nestvarnu atmosferu, naročito na stazi Life on Mars. Marina Šćiran iz Turističke zajednice grada Novalje naglašava da noćna komponenta nije „atrakcija“, nego logičan nastavak razvoja.

– Ideja je nastala kroz platformu Pag Outdoor... sa ciljem ujednačenog razvoja outdoor... i produženja pred i posezonskog prometa – ističe Šćiran. Projekat je započeo 2019, a potražnja za boravkom u prirodi snažno je porasla tokom pandemije. Prema podacima TZ-a Novalja, noćne ture su u rastu interesa, naročito među gostima od 20 do 45 godina, a najtraženiji su kajakarenje za vreme punog meseca, noćni SUP i noćni hiking. Program Pag Summer Outdoor funkcioniše tako da TZ pokriva trošak ture, a agencija naplaćuje

najam rekvizita. Prošle godine sprovedene su 42 vođene ture i 268 polaznika, najviše iz Slovenije i Hrvatske.

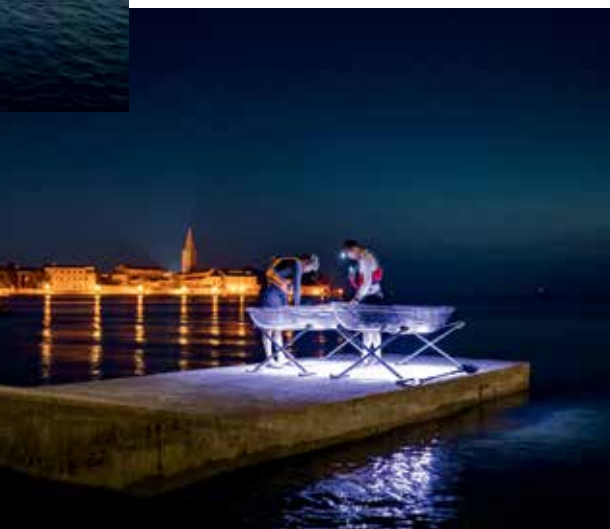
ISTORIJA BEZ GUŽVI

Nokturizam nije rezervisan samo za prirodu. Klis privlači posetioce turama u vreme zalaska sunca i ranih večernjih sati, kada se lokaliteti doživljavaju bez gužvi i visokih temperatura. Dubrovnik već godinama razvija noćne pešačke ture koje nude istoriju grada u mirnijem okruženju.

Noćna razgledanja tvrđave Klis razvijena su kao format koji spaja panoramsku vožnju, zalazak sunca i istorijski lokalitet. Petar Pitalo iz agencije Vivalur kaže da je izlet Klis Sunset nastao pre nekoliko godina i da se do danas samo blago menjao.

– Želimo da ponudimo nešto novo i odvažnije za goste koji žele da izbegnu gužve i dožive smiraj dana na posebnom mestu – kaže Pitalo.

Tura traje oko dva i po sata i uključuje panoramsku vožnju otvorenim autobusom, audiokomentar na deset jezika, uspon do vidikovaca, kao i slobodno vreme za razgledanje tvrđave, muzeja i interaktivnih sadržaja. Polasci se prilagođavaju gotovo nedeljno kako bi se uhvatio „zlatni sat“. Nakon zalaska sunca posetioци doživljavaju Klis i Split pod noćnim svetlima, što mnogima bude jednako snažno kao i sam zalazak. Cena razgledanja je 15 evra za odrasle i 10 evra za decu, uz povlašćenu ulaznicu za tvrđavu. Tokom 2025. godine u noćnim razgledanjima učestvovalo je oko 2.400 posetilaca. Iako se većina tura odvija sezonski, popularnost otvara prostor za razvoj nokturizma kao celogodišnje ponude. Interes postoji i kod stranih i kod domaćih gostiju, a noć sve jasnije postaje novo vreme za doživljaj destinacije. U vremenu kada turisti traže mir, autentičnost i emociju, noćna iskustva nude upravo to – tišinu, prostor i osećaj da su deo nečega posebnog. Kako se sezona produžava, a ponuda diversifikuje, nokturizam ima potencijal da postane jedna od zanimljivijih novih priča hrvatskog turizma.

SOPHIES BEAUTY LINE

Luksuz bez kompromisa

R

azvoj brenda započinje otvaranjem prvog salona u Budvi kroz Pro Nails franšizu, nakon čega sledi osnivanje prvog Sophie's Beauty Line salona u

Podgorici. Dalji rast obeležen je strateškim širenjem na prestižne lokacije - Luštica Bay, Kopaonik (Hotel Grey), nova reprezentativna lokacija u Podgorici, te kulminacija luksuznog pozicioniranja kroz salon u Porto Montenegro. Sophies Beauty Line predstavlja luksuzni beauty koncept koji je tokom više od jedne decenije izrastao u simbol vrhunskog kvaliteta, besprekorne estetike i najviših profesionalnih standarda u regionu i šire. Osnovan na jasnoj viziji i doslednoj filozofiji izvrsnosti, ovaj brend danas funkcioniše kao kompletan beauty ekosistem koji objedinjuje salone, edukaciju, profesionalne proizvode i međunarodne franšize.

Iza Sophies Beauty Line stoji Sofija Vučević, osnivačica i kreativna snaga brenda, koja je svoje akademsko znanje iz ekonomije spojila

**Sophies
Beauty Line
se izdvaja po
holističkom
pristupu
lepoti**

Foto: Boris
Šekularac/
MNE magazin

POSEBAN ISKORAK U RAZVOJU PREDSTAVLJA INTERNACIONALIZACIJA BREND KROZ PRODAJU FRANŠIZE SOPHIES BEAUTY LINE U DUBAJU, JEDNOM OD NAJKONKURENTNIJIH I NAJZAHTEVNIJIH BEAUTY TRŽIŠTA NA SVETU

sa strašću prema lepoti i estetici. Upravo ta kombinacija poslovne strategije i umetničkog senzibiliteta omogućila je da Sophies Beauty Line od samog početka bude pozicioniran kao ozbiljan, dugoročno održiv i premium orijentisan brend.

Razvoj brenda započinje otvaranjem prvog salona u Budvi kroz Pro Nails franšizu, nakon čega sledi osnivanje prvog Sophie's Beauty Line salona u Podgorici. Dalji rast obeležen je strateškim širenjem na prestižne lokacije – Luštica Bay, Kopaonik (Hotel Grey), nova reprezentativna lokacija u Podgorici, te kulminacija luksuznog pozicioniranja kroz salon u Porto Montenegro, rame uz rame sa svetskim imenima luksuza. Svaka lokacija pažljivo je osmišljena kako bi klijentima pružila jedinstveno iskustvo koje prevazilazi klasične beauty usluge.

Sophies Hair Couture, premium kolekciju kose i ekstenzija namenjenu profesionalcima i klijentima sa najvišim zahtevima, te Sophies Le Vernis, profesionalni nail program razvijen prema savremenim standardima industrije

SPOJ VRHUNSKIH USLUGA I PERSONALIZOVANOG PRISTUPA

Sophies Beauty Line se izdvaja po holističkom pristupu lepoti - spoj vrhunskih usluga, personalizovanog pristupa, najkvalitetnijih materijala i kontinuirane edukacije tima. Brend ne prati trendove, već ih stvara, postavljaajući standarde u segmentima nege kose, noktiju i kompletne beauty estetike. Poseban iskorak u razvoju predstavlja internacionalizacija brenda kroz prodaju franšize Sophies Beauty Line u Dubaju, jednom od najkonkurentnijih i najzahtevnijih beauty tržišta na svetu. Time je potvrđena snaga poslovnog modela i globalna relevantnost brenda, čime Sophies Beauty Line dobija status međunarodno prepoznatljivog luksuznog koncepta. Paralelno sa razvojem salona, brend se širi kroz sopstvene profesionalne linije: Sophies Hair Couture, premium kolekciju kose i ekstenzija namenjenu profesionalcima i klijentima sa najvišim zahtevima, te Sophies

Le Vernis, profesionalni nail program razvijen prema savremenim standardima industrije. Ovi proizvodi dodatno učvršćuju poziciju Sophies Beauty Line kao kompletnog, samoodrživog i globalno konkurentnog brenda.

Vrednosti koje Sophies Beauty Line neguje – doslednost, luksuz bez kompromisa, profesionalizam i autentičnost – prepoznate su kroz brojna međunarodna priznanja i nagrade. Danas, Sophies Beauty Line nije samo beauty brend, već simbol moderne estetike, preduzetničke vizije i ženskog liderstva, sa jasnom ambicijom daljeg rasta i pozicioniranja na globalnoj beauty sceni.

Kontakti:

Šeika Zaida - Podgorica +38267115500
Boka Place, Porto
Montenegro +38267059600
Luštica Bay +38267115112

LIKE partner

Od otvaranja
1957. godine, ovaj
legendarni hotel
utkan je u kulturno
i društveno tkivo
Beograda

Gde istorija živi, a luksuz je ličan

Neki hoteli su mesta za boravak.
Drugi postaju mesta koja se pamte

—
**KRUNA
DOŽIVLJAJA
JE THE 22
RESTAURANT,
ROOFTOP
RESTORAN
HOTELA,
PREPORUČEN OD
STRANE MICHELIN
VODIČA**

Metropol Palace Beograd nesumnjivo pripada ovoj drugoj kategoriji. Od otvaranja 1957. godine, ovaj legendarni hotel utkan je u kulturno i društveno tkivo grada, tiho svedočeći istoriji dok istovremeno oblikuje Beograd kao raskršće elegancije, intelekta i međunarodnog duha. Od državnika i umetnika do savremenih kreatora ukusa, generacije istaknutih gostiju prošle su kroz njegova vrata — svaka odlazeći sa osećajem da je doživela nešto bezvremeno. Nakon restauracije, Metropol Palace danas stoji obnovljen, ali neupitno autentičan, spajajući arhitektonsku gracioznost sredine prošlog veka sa savremenom profinjenošću. Njegovi enterijeri pripovedaju kroz suptilan dizajn, dok atmosfera nosi samouverenost hotela koji tačno zna ko je. Gostoprimstvo u Metropol Palace-u nije puka poslovna formalnost — ono je

duboko ljudska. Usluga je intuitivna, topla i nenametljiva, oblikovana decenijama tradicije i razumevanjem da istinski luksuz leži u osećaju iskrene dobrodošlice. Svaki detalj, od dolaska do ispraćaja, osmišljen je da pruži osećaj lakoće, diskrecije i pripadnosti. Kruna doživljava je The 22 Restaurant, rooftop restoran hotela. Preporučen od strane Michelin vodiča. The 22 gastronomiju podiže na viši nivo — doslovno i kreativno. Visoko iznad grada, gosti uživaju u rafiniranoj, sezonskoj kuhinji dok se Beograd prostire pod njima u impresivnoj panorami. Meni je moderan i izražajan, vođen preciznošću, kreativnošću i poštovanjem prema namirnicama, dok atmosfera spaja sofisticiranost sa nenametljivim šarmom. Metropol Palace Beograd ne juri trendove — on čuva nasleđe. Mesto gde se istorija oseća, a ne izlaže, gde luksuz šapuće umesto da se nameće i gde svaki boravak postaje deo mnogo veće priče.

Levom se pretiče.

Desnom se vozi.

Za vožnju koristi desnu saobraćajnu traku,
pretiči levom i zatim se vrati na desnu.

Vozi pametno, smanji gužve.
www.dars.si

Pratite nas:

DARS

VERONA GARDEN RESORT U TIVTU NOVO POGLAVLJE PRESTIŽA

Gde se arhitektura, priroda i savremeni način života susreću u savršenom balansu

Velimirović Invest već više od 25 godina gradi više od objekata – gradi način života. Rezidencije u okviru Velimirović Invest projekata predstavljaju spoj prestiža, udobnosti i promišljenog dizajna, osmišljenog da svakodnevicu učini jednostavnijom, lepšom i kvalitetnijom. Tim Velimirović Investa posvećen je stvaranju jedinstvenog životnog iskustva kroz izgradnju stambeno-poslovnih objekata na pažljivo biranim lokacijama, u rekordnim rokovima, uz savremenu arhitekturu i puno poštovanje prirodnog okruženja. Brojni realizovani projekti svedoče o prepoznatljivom pečatu Velimirović Investa – modernom dizajnu, vrhunskoj gradnji i arhitekturi koja postaje orijentir prostora u kome nastaje, sinonim za stil, sigurnost i dugoročnu vrednost. Reputacija je zasnovana je na poštovanju, a poštovanje na poverenju koje se gradilo sa svakim novim projektom. Oni koji su već ulagali u Velimirović nekretnine – razliku znaju.

Verona Garden Resort će nesumnjivo biti kruna u dosadašnjem portfoliju kompanije

Verona Garden Resort – novi ambiciozni projekat

Kao najnoviji i najambiciozniji projekat u portfoliju kompanije, Verona Garden Resort u Tivtu predstavlja vrhunac dosadašnjeg razvoja Velimirović Investa i jasan iskorak ka luksuznom turističko-rezidencijalnom konceptu najvišeg nivoa. Smešten na izuzetnoj lokaciji koja se prostire na oko 50.000 m², od bulevara do same obale, neposredno uz postojeću marinu, Verona Garden Resort osmišljen je kao destinacija za sebe - mesto gde se arhitektura, priroda i savremeni način života susreću u savršenom balansu. Resort obuhvata hotel kategorije 5 zvezdica, sa ukupno 393 smeštajne jedinice i 390 parking mesta, uz bogat sadržaj namenjen kako gostima, tako i budućim vlasnicima rezidencija. U okviru kompleksa planirani su SPA centar i teretana, kongresna sala, tri restorana i tri bara, kao i centralni otvoreni bazen, okružen pažljivo uređenim zelenim površinama koje dodatno naglašavaju mediteranski karakter lokacije. Verona Garden Resort nije samo investicija, već dugoročna vrednost - projekat koji Tivat dodatno pozicionira kao jednu od najpoželjnijih destinacija na Jadranu, a Velimirović Invest potvrđuje kao pouzdanog investitora u segmentu visoko-kvalitetne i održive gradnje.

Reference koje grade poverenje

Iza kompanije Velimirović Invest stoji niz uspešno realizovanih i aktuelnih projekata koji su postali prepoznatljive urbane tačke i sinonim za kvalitetnu gradnju: Velimirović zgrada, Podgorica, Ljubović lamela, Podgorica, Vezir, Podgorica, Monarch I & Monarch II, Podgorica, Oaza, Tivat, 48 Chosen, Kolašin. Više informacija o samom projektu potražite na: info@velimirovic.me. Kontakt telefon: +38267030388

Verona Garden Resort nije samo investicija, već dugoročna vrednost - projekat koji Tivat dodatno pozicionira kao jednu od najpoželjnijih destinacija na Jadranu

LIKE partner

I FEEL
SLOVENIA

DANAS NA JELOVNIKU: LOKALNO, SVEŽE I NEZABORAVNO

Slovenija se ubraja
među prepoznatljive
evropske gastronomske
destinacije.

Foto Suzan Gabrijan, STO

U z dobru hranu nastaju
najlepše uspomene.
Slovenačka kuhinja svakim
tanjiranjem priča priču o mestu,
godišnjem dobu i ljudima koji
uzgajaju, beru i pripremaju
ono što je u datom trenutku najboljeg ukusa.
Glavni junaci slovenačkih kulinarskih
priča su sastojci iz lokalnog okruženja. Na
putu do tanjira ili čaše ne prelaze velike
razdaljine, pa zadržavaju svoju svežinu ili je
dodatno unapređuju zrenjem, sušenjem i
fermentacijom. Širom zemlje nastaju butik-
gastronomske priče u kojima svako jelo ima
jasno poreklo, a svako iskustvo svoj kontekst.

KULINARSKO NEBO NA KOJEM SIJA ČAK 12 MIŠELINOVIH ZVEZDICA

Slovenačka gastronomija zasniva se
na održivom pristupu. Gde primetite
oznaku Slovenia Green, znate da je hrana

pripremljena odgovorno i s pogledom u
budućnost. Poslednjih godina Slovenija se
učvrstila i na evropskoj kulinarскоj mapi.
Inovativni šefovi grade prepoznatljivost na
lokalnim sastojcima, ličnom pristupu i jasnom
identitetu kuhinje. Međunarodna priznanja,
kao što su Michelin Guide i Gault & Millau,
potvrda su tog puta. U vodič Michelin Guide
Slovenia 2025 uvrštena su 72 restorana, a na
slovenačkoj Mišelinovoj mapi sija 12 zvezdica.
Na vrhu ostaje Hiša Franko sa tri zvezdice,
Milka u Kranjskoj Gori zadržava dve, još sedam
restorana osvojilo je po jednu zvezdicu,
dok mnoge nose i oznake Bib Gourmand i
Michelin Green Star.

Slovenačka kulinarika živi i u domaćim
kuhinjama, pri čemu svaka pokrajina ima
svoj ukus i svoj ritam. U Primorskoj, od Istre
do Krasi i Brda, jela obeležavaju maslinovo
ulje, riba i morski uticaji, kao i domaći pršut
i sirevi. U alpskom svetu hrana je izdašnija
– dominiraju čorbe i variva, pečurke i jela
koja greju. Središnjoslovenački puls brzo se
oseti na pijacama, posebno u Ljubljani, gde
se prepliću lokalni proizvodi i primamljiva
ponuda raznih kuhinja. U panonskom svetu
preovlađuju plodovi sa njiva i pašnjaka,
domaće suhomesnate prerađevine i jela „na
kašiku“, od bograča do drugih variva.

PRIČA SLOVENAČKIH VINOGRADA U ČAŠI

Vino je neodvojivi deo slovenačke kulinarske
priče. Tri vinorodne oblasti nude veoma
različite karaktere slovenskih vina. Na
Primorskoj, gde lozu miluje mediteranski

**Inovativni šefovi i vrhunski restorani
oduševljavaju kuhinjom zasnovanom na
lokalnim sastojcima i ličnoj interpretaciji
tradicionalnih recepata.**

vazduh, nastaju izražena bela vina,
sve cenjenija oranžna vina i neka od
najprepoznatljivijih crvenih, koja se prirodno
slažu s ukusima mora, Krasi, Vipavske doline,
Brda i Istre. Podravje, najveća vinorodna
oblast, poznata je po elegantnim belim
vinima i vrhunskim penušavim vinima, a
posebnost su i predikatna vina iz Prekmurja.
Posavje je dom cvička i lakših vina koja prate
mirniji ritam života. Posebno mesto zauzima
najstarija loza na svetu u Mariboru, koja kao
živi simbol potvrđuje vekovnu povezanost
prostora s vinom.

#ifeelsLOVEnia
#myway
#tasteslovenia

www.slovenia.info

**Ljubitelji vrhunske gastronomije brzo uviđaju
da se u Sloveniji, zbog raznovrsnosti i kvaliteta,
isplati ostati duže.** Fotografiji Ciril Jazbec, STO

ZDRAVLJE I BLAGOSTANJE KAKO PRIRODA NALAŽE

Termalna i mineralna vrela su izvor zdravlja i blagostanja. U Sloveniji možete birati između termalnih centara u zelenilu Panonske nizije, na Krasu, u Alpima ili na Mediteranu.

Slovenija je zemlja termalnih i mineralnih izvora koji vekovima privlače posetioce iz blizine i daleka. Kada voda dotakne kožu, i naš unutrašnji ritam počinje da se smiruje.

Upravo zato u banjskim mestima od pamtikeva tražimo ravnotežu, opuštanje i osećaj celovitog blagostanja. Prirodni lekoviti faktori zauzimaju centralno mesto u slovenačkim prirodnim banjama - termalne i mineralne vode, lekovito blato, morska mikro klima, čist vazduh i miran, šumovit pejzaž. Profesionalno integrisani u programe banja, ovi prirodni resursi omogućavaju posetiocima i oporavak i prevenciju i doprinose boljem blagostanju. Programi su osmišljeni za različite potrebe, od detoksikacije, opuštanja i preventive do oporavka nakon povreda, rehabilitacije posle bolesti, jačanja imunog sistema i podrške u starenju. Na raspolaganju su i specijalizovani sadržaji za sportiste, parove, starije osobe, porodice, pojedince

Savršen porodični odmor u banji? To su nezaboravne vragolije u vodi, mirni trenuci opuštanja za roditelje i kreativne aktivnosti za decu. Fotografije Ciril Jazbec, STO

pod stresom ili goste nakon medicinskih zahvata. Svaki program je profesionalno osmišljen, prilagođen pojedincu i podržan snagom prirodnih lekovitih faktora, omogućavajući posetiocima da pronađu sopstveni ritam, intenzitet i formu, uvek u kontaktu sa prirodom i uz podršku kvalifikovanih stručnjaka.

Pored banjskih programa, mnoge prirodne banje su svoju ponudu nadogradile bogatim termalnim iskustvima i velnes uslugama. Zatvoreni i otvoreni bazeni kao i vodeni parkovi omogućavaju uživanje u svim godišnjim dobima, zbog čega su banje često popularan izbor za porodice. Državno verifikovane prirodne banje, koje su ujedno i članice Udruženja slovenačkih prirodnih banja, su: Terme 3000 – Moravske Toplice, Zdravilišče Radenci, Terme Ptuj, Terme Olimia, Terme Zreče, Terme Dobrna, Thermana Laško, Terme Čatež, Terme Dolenjske Toplice, Terme Šmarješke Portotruž Toplice, Terme Smarješke Toplice i Termenja Tamelas. Drugi termalni centri (Terme Lendava, Terme Vivat, Terme Banovci, Bioterme Mala Nedelja, Rogaška Slatina, Rimske Terme, Terme Paradiso Dobova, Terme Topolšica, Terme Snovik, Terme Cerkno) nude drugačiji ritam opuštanja. U fokusu je uživanje u termalnim bazenima i velnes iskustvima koja posetiocima pružaju osećaj blagostanja i ugodnosti. Banje i termalni centri se smislaono dopunjuju. Neke su pogodnije za one koji žele više ciljane programe i stručnu podršku, dok vas drugi privlače lakšim ritmom odmora i relaksacije pored vode. Upravo ta raznolikost omogućava svakom posetiocu da izabere iskustvo koje odgovara njegovom trenutnom blagostanju i očekivanjima.

UKUSI KOJI PODSTIČU BLAGOSTANJE

Važan deo banjskog odmora je i ishrana.

U slovenačkim banjama i termalnim centrima, stručnjaci za ishranu pripremaju uravnotežene, promišljene i ukusne menije zasnovane na raznovrsnim svežim lokalnim sastojcima i sezonskim ukusima. Zdravlje i blagostanje u Sloveniji često idu ruku pod ruku sa vežbanjem u prirodi. Okolina banja poziva na šetnje, lagane planinarske ture i vođene aktivnosti na otvorenom. Jutarnja joga, vežbe u vodi, šumske kupke i meditacije prirodno dopunjuju velnes iskustvo, dok povoljna klima i čist vazduh dodatno doprinose dobroj regeneraciji. Kada birate banju, birate i prirodno okruženje u kojem se možete u miru posvetiti sebi. Opušteni dani mogu se produžiti u društvene večeri uz koncerte i ples u elegantnim prostorima koji čuvaju tradiciju banjske kulture i prijatnog druženja.

Banjska odmarališta u Sloveniji kombinuju tradiciju balneologije sa modernim velnes programima, tako da možete prilagoditi svoj odmor svojim potrebama.

#ifeelsLOVEnia
#myway
#sloveniaspas

www.slovenia.info

HERCEGOVAČKIM -CESTAMA PUTOVANJE SE PRETVARA U NAJLEPŠE PRIČE

» Piše: EDIN BARIMAC

Krug kroz Hercegovinu je leti vreo, a zimi vetrovit, ali uvek poseban. Prošli smo ga dok se jesen otimala zimi, i to od Mostara do Blagaja i Počitelja i susreli se s ljudima koji ovaj prostor žive do te mere da kamen, voda i tišina postaju ravnopravni sagovornici

Neretva je bila naša društvena mreža. Nismo imali kad da odemo kući da normalno ručamo, nego se s avlijskih vrata deremo 'mama, namaži mi nešto', da odmah nastavimo da se družimo s rajom. I devojke su tu dolazile, zbog njih smo se i razbijali o talase reke

Tradicija se prenosi s kolena na koleno Foto: Damir Deljo

U

trenutku kada se jesen predaje zimi Hercegovina je prostor koji putniku namerniku servira potpuno drugačiji

doživljaj. Onaj u kojem nema mesta žurbi. Nema ni žege. Samo oštar i čist vazduh od kojeg vam se čini kako svaki udisaj pročišćava misli. U tišini koja najavljuje zimu posetio sam Mostar, Žitomislić, Počitelj i Blagaj. Prva stanica: Mostar. Spuštam se niz kaldrmu Kujundžiluka do radnje koja prkosi godinama. Tamo me dočekuje kujundžija Adnan Badžak, čovek blagog pogleda. Tek što sam zakoračio u radnju, pokazuje prema fotografiji na najvišoj polici. Svedočanstvo je to tradicije izrade slika, tanjira, tepsija i drugih predmeta od bakra, koja seže od 1918. godine. Most nije samo kamen - U početku su se prodavali isključivo antikviteti i stare stvari: ibrici, kotlovi, džezve, kantari, vodjeri, preslice, sve ono što se moglo naći po seoskim kućama, što se koristilo. Veliki deo tih antikviteta završio je u Nemačkoj, Italiji i Francuskoj. Kada je toga nestalo, ljudi su bili prinuđeni da počnu nešto raditi vlastitim rukama. Tada su moj otac i deda počeli da izrađuju predmete - govori nam Badžak, i pokazuje tepsiju koju je njegov deda napravio i koja nije na prodaju.

Dragica i Adnan Badžak: Ako nema mira ni ljubavi, nema ni berićeta Foto: Damir Deljo

Radnja je preživela nacionalizaciju 1962. godine, promene sistema i ratove, ali je uvek ostala tu, nadomak Starog mosta. - Pored Starog sam život proveo, kaže Adnan, a glas mu odjednom postaje teži: "Kad je srušen 1993, svi smo plakali. Kao da nam je neko najrođeniji otišao, evo, i sad ne mogu da pričam, steže me u grlu, kao da je neko naš iz familije, iz kuće otišao. A toliko smo onda ushićeni bili kad se ponovo uspravio". Za Adnana i Mostarce, Stari most nije samo kamen, on je duša Mostara. Pokazuje dve posebne slike, ni one nisu na prodaju. - To je moja mirovna, ljubavna i malo politička poruka: mir, ljubav i berićet (blagostanje). Ako nema mira i ljubavi, nema ni berićeta. I to je moje supruge i moj život. Ja sam Bošnjak musliman, ona katolikinja. Oboje iz Mostara. I 45 godina živimo u miru, ljubavi i berićetu - priča uz osmeh, dodajući efektno poređenje: "Romeo i Julija, ali sa happy endom". Adnan svima deli recept za dug život: "Mir, ljubav i blagostanje. To je to".

Iz njegove radnje put vodi ka Starom mostu i Neretvi, koja je u decembru duboka, hladna i moćna. Adnan mi je već objasnio kako je ona Mostaru krvotok, koji je pre Playstationa i mobilnih bio hercegovačka društvena mreža. Tu su se dokazivali devojka, skakali s pećina, a onda i sa Starog. - Mi smo celo leto provodili na obalama Neretve i u Neretvi. I to je bila konekcija. Tu smo se skupljali, kao sada što se skuplja omladina na društvenim mrežama. Neretva je bila naša društvena mreža. Nismo imali kad otići kući da normalno ručamo, nego se sa avlijskih vrata deremo "mama, namaži mi nešto", da se odmah nastavimo družiti s rajom. I devojke su tu dolazile, naravno, u kostimima. Udvarali smo se. Radi njih smo se i razbijali o talase reke. Da bismo se dokazivali, skakali smo. I ja sam skočio jer, kažu, ako nisi skočio sa Starog mosta, nisi pravi Mostarac, govori nam dok pokazuje knjigu o mostarskim ikarima, a na to supruga Dragica dodaje: "Lako je sa Neretvom, ali ne i sa mnom".

**Pogled iz
vazduha na
Stari most u
Mostaru**

Foto: Anton
Sharov /
Unsplash

Idem dalje preko mosta ka Čardaku, kultnom mestu s kojeg se pruža najbolji pogled na Stari. Kažu, ko nije pio kafu na Čardaku, nije ni bio u Mostaru. Dočekuje nas Mustafa Demirović. Zrači onim autentičnim mostarskim mirom. Ne govori nam samo o Starom mostu i Mostaru. On ih živi.

- Kao i svakom Mostarcu, Stari most i Neretva su deo mog bitisanja - kaže mirno, kao da objašnjava nešto što se podrazumeva.

Dok gledam kroz prozor, on priča kako most nije samo simbol grada i Hercegovine nego dokaz da je umetnost znala nadjačati vrijeme - rimska tehnika, orijentalni stil, luk koji stoji iznad reke koja nije ni mala ni pitoma.

- Dive mu se mnogi koji dođu iz raznih zemalja, pitajući se kako je u ono doba, kojom tehnologijom napravljen - izgovara Mustafa s poštovanjem.

Pitamo ga jesu li Mostar i Stari lepši leti ili u kasnu jesen, na pragu zime. Samo se nasmeja.

- Svako godišnje doba ima svoju čaroliju. Mi smo sretni što imamo prosečno 270 sunčanih dana i nebo plavo. Što malo ko može sebi priuštiti.

Turisti ovde ne traže samo razglednice i fotografije. Traže i razgovor, prisnost, ali i osećaj da nisu stranci. A Mostarci to znaju da daju. Na Balkanu smo takvi, kaže naš domaćin, ali Mostarci posebno. Spretni su pomoći, objasniti, podeliti duh mesta.

PAKLENICA

— PRIČA UKLESANA U KAMEN

PAKLENICA
Nacionalni park

**PARKOVI
HRVATSKE**
Parkovi Hrvatske

unesco
Svjetska prirodnost
Prirodna baština
Svjetska prirodnost

unesco
Svjetska prirodnost
Prirodna baština
Svjetska prirodnost

NATURA 2000
Svjetska prirodnost
Prirodna baština
Svjetska prirodnost

**Manastir
Žitomislić
podignut je 1566.
godine, kad i Stari
most u Mostaru**

Foto: Damir Deljo

mestu bio i stariji objekat.

- To je godina njegovog obnavljanja. Tako je stajalo u odobrenju Otomanske imperije u to doba, nevesinjskog kadije koji je dao dozvolu da se obnovi crkva u Žitomisliću. Istoričari umetnosti su imali podatak da je ovde postojala starija crkva, što smo na kraju i videli, nakon poslednje rekonstrukcije.

Odnosno, arheolozi su ustanovili da postoje temelji stare crkve koja se nalazi ispod ove sadašnje iz 16. Veka - priča iguman Danilo. Od samog početka, Žitomislić je bio više od mesta molitve.

- U manastiru je 1848. godine osnovana i prva škola za opismenjavanje srpske dece, kako se tada to zvalo, i jedna vrsta bogoslovne škole, koja je kratko radila pre nego što je prebačena u Sarajevo i tamo delovala sve do Drugog svetskoga rata - podučava nas iguman. Priča o manastiru ubrzo prerasta lokalne okvire. Monasi Žitomislića održavali su veze sa Svetom Gorom, Jerusalemom i Rusijom, a ključnu ulogu imala je ktitorska porodica Miloradović.

- Oni su zidali manastir na svom imanju, a kasnije su svi prešli u Rusiju. Tamo su bili značajni ljudi - jedan od Miloradovića bio je čak gradonačelnik današnjeg Sankt Peterburga, a njegov otac gradonačelnik Kijeva. Svemu tome svedoči naša riznica, naš muzej, u kojem se vide artefakti koji su donošeni najčešće sa tri destinacije - priča iguman.

Među najpoznatijim artefaktima su carske dveri majstora Radula iz 1676. godine. Težina istorije oseti se najviše kada se govori o stradanju. U Drugom svetskom ratu, govori nam iguman Danilo, sa uspostavom NDH, celokupno monaško bratstvo je ubijeno, manastir opljačkan. U velikom požaru izgoreli su biblioteka, arhiva... Još razornije bilo je 1992. godine.

- Manastir je tada prvi put u istoriji do temelja porušen. Najpre zapaljen, a potom miniran i srušen sa zemljom. To je, inače, rekao bih, specifikum poslednjeg rata u Bosni i Hercegovini da, pored ratnih zločina, imamo rušenje verskih spomenika, objekata i nacionalnog blaga, kulturno-istorijskih spomenika - kaže iguman.

Obnova je započela 2002. godine, pod

- Evo, ta kafa kad je piješ - u nas nije samo energija, kao za Italijane. U nas je kafa tvoj trenutak. Najbogatiji su ljudi koji imaju vremena. A mi ga imamo. Uvek ga je bilo, i kad se radi i kad se ne radi. Jer su najsiromašniji oni koji nemaju vremena, to su za mene zapadnjaci. To su ljudi programirani, nećete videti nasmejanog čoveka u podzemnoj železnici Londona, Pariza, Milana, Berlina. Videćete ljude koji žure, jer sistemu ne odgovaraju ljudi koji imaju vremena. Kad ljudi imaju vremena, druže se, pričaju, razmenjuju iskustva, obogaćuju jedan drugog. Imaju kulturu dijaloga. Toga ovde ne manjka. Ne kaže se džaba da Mostar ima dušu - smireno će Mustafa.

I hajd' ne popij tu kafu! Pitali smo možemo li dobiti po jednu fotoreporter Damir i ja. Mustafa se nasmejao i rekao: "Ovaj put može, ali nemoj da ti pređe u naviku".

Dok pijemo kafu, priseća se jedne letne večeri pre rata i dogodovštine u kojoj je glavni akter pevač Miroslav Ilić. Došao je iz pravca Bristola. Vruće je i sako mu je preko ruke, kravata malo opuštena.

Staje kod njih na Španskom trgu i kaže kako je toplo u Mostaru i razgovor krene. Fudbal, Velež, život. Neko od njih čučne, pa svi čučnu. On stoji. Onda i on čučne. Pa se oni dignu, a on ostane dole. Pet puta su se dizali i spuštali, onako, bez ikakvog dogovora. Smeh je postajao sve glasniji. U jednom trenutku, kaže, Miroslav je opsovao, ali bez da ikog uvredi. To je, objašnjava Mustafa, liskaluk (vedar duh, dobronamernost, humor koji se rađa u trenutku i u kojem je svima dobro).

OSAM MARAKA

Dok priča, prigovara nam što smo mu došli prvi put, i to bez bombonjere, pa nastavlja kako se ne zaboravljaju ni posete kralja Huana Karlosa, princa Čarlsa, Ričarda Bartona, Elizabet Tejlor, ali i naših ljudi znanih i neznanih. I dok slušam, gledam Neretvu kako teče ispod Starog mosta i shvatam da Mustafa ne priča priče da bi zabavio. On ih deli jer drugačije ne zna. Kao što Mostar drugačije ne zna da postoji.

Zamolim ga da platimo kafe.

- Osam maraka - kaže.

Dajem mu deset i kroz smeh odgovaram: "U redu je, ali nemoj da ti pređe u naviku". Dvadesetak kilometara od Mostara, niz dolinu Neretve, put vodi prema mestu koje ne osvaja glasnoćom, nego tišinom. Manastir Žitomislić jedan je od najvažnijih pravoslavnih manastira u Hercegovini, značajno duhovno i kulturno središte pravoslavaca u dolini Neretve.

Manastir je sagrađen 1566, iste godine kada i Stari most, iako postoje, objašnjava iguman Danilo Pavlović, pokazatelji da je na tom

**MANASTIR ŽITOMISLIĆ GODIŠNJE
POSETI VIŠE OD 20.000 LJUDI,
UGLAVNOM STRANACA I TURISTA,
NO MIR OSTAJE NETAKNUT. OVDE
DOLAZE I PRAVOSLAVCI I KATOLICI I
MUSLIMANI, MNOGI BEZ REČI, SAMO
SA POTREBOM DA BUDU TU**

Iguman Danilo Pavlović ponosan je što se u manastiru susreću i ljudi koji nisu pravoslavci - imamo mnogo prijatelja, katolika, muslimana, koji ovu kuću doživljavaju kao svoju, kaže
Foto: Damir Deljo

stručnim nadzorom, i vođena idejom potpune vernosti originalu. U dvorištu pažnju privlači palma – neobična i blago iskrivljena. Njena priča ostaje urezana kao snažan simbol.

- Kada je konak, u kojem sedimo, miniran, sav šut je pao na nju. Ona je tražila put između ruševina i izrasla. Zato je kriva – jer je tražila svetlost. Nekako je simbol da zaista dobro pobeđuje na kraju i da uvek postoji neki znak da nešto što je dobro ne može da bude ugušeno - kaže iguman.

I naglašava otvorena vrata za sve, kao misiju manastira da bude kuća razumevanja i susreta.

- Manastir je otvoren i kroz naše formalne i neformalne događaje za sve ljude. Tako da se ovde susreću ljudi koji nisu pravoslavci - imamo mnogo prijatelja, katolika, muslimana, koji ovu kuću doživljavaju kao svoju - ponosan je iguman Danilo.

Na verandi manastira ljudi često zastanu bez posebnog razloga.

Putovanje unazad

- Ima ljudi koji dođu s namerom. A ima ljudi koji često dođu i kažu - prolazim ovuda i prosto me ovo mesto vuče, zove sebi. Ovakva mesta imaju svoju istorijsku priču, koja nije

uvek samo godine, nego su tu generacije ljudi koji su živeli i ostavili svoju energiju, svoju molitvu, svoje življenje, koje je sigurno bilo sa dobrom namerom. I ta dobrota uvek ostaje - kaže Danilo.

Vožnja prema Počitelju je poput putovanja unazad. Dočekuju nas zidovi i krovovi uklesani u liticu. Uski kameni sokaci, pogled s tabije i rukotvorine lokalnih obrtnika najčešći su razlozi zbog kojih turisti dolaze u Počitelj. Zadržavaju se kratko, uglavnom obilazeći Hadži Alijinu džamiju, Hamam, Sahat-kulu i srednjovekovnu tvrđavu s pogledom na dolinu Neretve, dok sadržaji za duži boravak još nedostaju. Bez turista Počitelj utone u srednjovekovni mir. A sa Pašine tabije, grad se vidi ceo, otvoren i tih.

- Oдавde je najbolji pogled - govori nam Jadranka Dizdar, predsednica Turističkog društva Počitelj.

U tom prizoru lako je zamisliti Počitelj kao turistički grad kakav bi mogao biti. Dizdar to izgovara bez gorčine, više kao činjenicu.

- Počitelj bi mogao biti poput Blagaja i svih drugih gradova - kaže dodajući da se danas borba vodi oko osnovnih stvari, poput ulične rasvete.

- Počitelj je pre rata bio osvetljen, tako da su i noću turisti mogli doći, neko je želeo da vidi grad i noću - kaže Jadranka.

Stari grad je gotovo prazan. Dok nam govori da su se mnogi iselili i da tu trenutno živi desetak ljudi, Dizdar pokazuje zidine koje se spuštaju nizbrdo. Kamen je svuda – u temeljima, kućama, pa i unutar njih.

- Imate u kućama ogromne stene ostavljene u kuhinjama, u donjim prostorijama – kaže. Shvatam da taj kamen nije samo materijal nego identitet.

- Kamen vam uđe nekako u dušu. Živela sam i drugde, ali... Kamen osećaš kao da si definitivno kod kuće. Jednostavno vam je to - bez kamena meni nema, čini mi se, opstanka. Osećaš kao da je živ, kao da ti nešto priča, kao što meni priča Počitelj - objašnjava nam i pokazuje kuće poznatih umetnika. Podseća da je Počitelj decenijama bio živo mesto umetnosti.

- Pre rata zaista se živelo punim plućima. Od formiranja umetničke kolonije 1964, a onda i puta koji je prošao 1966. godine, kroz našu internacionalnu umetničku koloniju prošla su najjača imena iz bivše države, pa i Evrope i sveta. Kad je put prošao, onda su se otvorile i

Uski kameni sokaci, pogled s tabije i rukotvorine lokalnih zanatlija najčešći su razlozi zbog kojih turisti dolaze u Počitelj Foto: Damir Deljo

Od formiranja 1964. kroz počiteljsku internacionalnu umetničku koloniju prošla su najjača imena bivše države, pa i Evrope i sveta

kafane, obnovljen je dole ovaj divni han. I Tito je dolazio u taj han - priča Jadranka. Zimi je sve drugačije.

- Ljudi čine mesto. Grad jeste pust, ali znate šta - nekad, posle one letne vreve i gužvi, turista, dobro dođu i ta dva-tri meseca odmora.

Dok gledam dolinu Neretve, pitam kakav je osećaj živeti ovde.

- Pa veličanstven, zar nije - odgovara i nastavlja: "Imate osećaj da grlite celi svet. Sve je ispred vas".

Tišina Počitelja nije teret. To je utočište.

- Lepo je živeti u ovom gradu. I verujete da dolazi vreme kada će ljudi sve više tražiti mir, da se rasterete od sve te buke, tehnike... Meni ne smeta biti u tišini - govori Jadranka i dodaje rečenicu koja mi ostaje kao lična beleška: "Najgore je kad je čoveku dosadno samom sa sobom".

A u Počitelju, čini se, taj problem ne postoji. Napuštamo Počitelj i krećemo ka Blagaju. Stojim pod liticom visokom više od 200 metara i ne pomeram se. Ne zato što je hladno, prizor me zakovao. Čovek ponekad shvati kako je mali u odnosu na prirodu. Podno stene, uz samo vrelo reke Bune, stoji

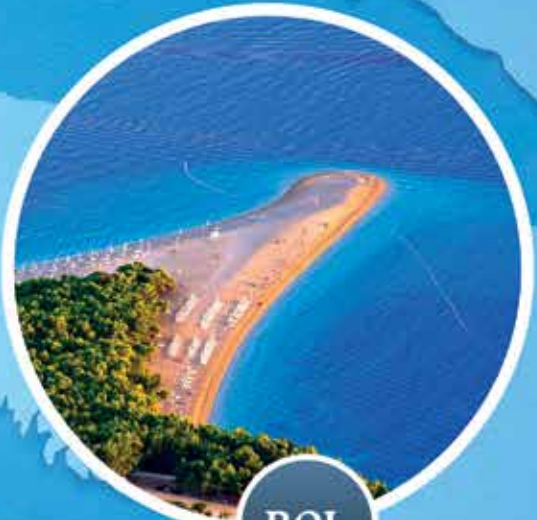
Jedna linija, više doživljaja!

SPLIT

BRZOBRODSKA LINIJA Split - Bol - Hvar - Vis

BOL

HVAR

VIS

Svakodnevni polasci od
juna do septembra!

Kupi kartu online

Tekija na vrelu Bune na popisu je nacionalnih spomenika BiH i otvorena je prvenstveno za verski turizam, ali i za dnevne posete Foto: Damir Deljo

Blagajska tekija, gotovo stopljena s kamenom. Iznad nje su ponosni ostaci utvrde Hercega Stjepana Kosače. Na toj kratkoj vertikali stopili se priroda, istorija i duhovnost. I nije teško razumeti zašto je baš Blagaj uvršten među najbolje skrivene evropske destinacije u 2025. godini.

HUK BUNE

- Ljudi, uglavnom, odlaze oduševljeni ambijentom. Najčešće kažu da se ovde oseti neka pozitivna energija, da je mesto tiho i da ih šum vode umiruje - govori nam Edin Džih, referent za koordinaciju u Tekijskom kompleksu. Dodaje da, naravno, svako Blagaj

doživljava drugačije, ali da se u gotovo svim komentarima ponavlja ista reč - mir. Tekija na vrelu Bune je mesto gde derviši obavljaju zikr (slave Boga). Izgrađena je na mestu starijeg bogumilskog svetišta o kojem istorija nije sačuvala precizne podatke. Prvi pisani trag je putopis Evlije Čelebije iz 1664. godine, kada je tekija već bila dobro poznata širom Osmanske carevine i u ozbiljnim naučnim raspravama. - Vrelo Bune je najjače u Evropi, treće u svetu po količini vode koju izbacuje, a sama tekija je tu već četvrti vek - govori Džih dok sedimo u jednoj od njenih prostorija. Tekija nikada nije izgubila osnovni smisao,

Musafirska odaja s pogledom na izvor Bune

Foto: Damir Deljo

objašnjava nam domaćin, podsećajući da je i sama preživela burna vremena.

- U njoj se i danas obavlja zikr. Imamo redovno, četvrtkom, petkom i nedeljom naveče, zikrove. S obzirom na to da je tekija na listi nacionalnih spomenika BiH, otvorena je za verski turizam prvenstveno, ali i za dnevne posete - kaže Džih.

Zanimljivo je da se odnos posetilaca poslednjih godina promenio.

- Pre pandemije, ljudi su, uglavnom, pitali za neke servisne informacije. Sada se to okrenulo. Sada je sve više i izraženije traženje odgovora. Očito je pandemija promenila percepciju, promenila razmišljanje ljudi, koji sada odgovore traže i na različitim mestima - kaže Džih.

I dok slušam huk Bune, pitam naglas može li tekija bez reke ili reka bez tekije?

- Teško bi se mogle razdvojiti. Kad se naviknete, to postaje identitet, nešto čemu se nadate kad prilazite ovde - da čujete taj huk vode i da vidite tekiju, koja tu stoji i svedoči vremenu. Zna se desiti, kad je visok nivo vode, u dvorištu treba povisiti glas jer od tolike jačine i huka vode ne čujete jedan drugoga u razgovoru. Ali, sve to upotpunjuje ambijent. Ne daj Bože da taj huk ikada utihne - kaže Džih.

Iako derviška tekija s pravom privlači najviše pažnje, Blagaj nudi i znatno više. Pravi je muzej na otvorenom.

- Najviše posetilaca je iz Turske. Iako ima mnogo turista, ređe se odlučuju na kupovinu suvenira, jer im je Blagaj prvenstveno prostor mira - tumači nam Anel.

Odlazimo polako, svesni da Blagaj nudi nešto mistično, nešto što ne zove glasno, ali svakoga zadrži dovoljno dugo da se, makar na trenutak, duboko zamisli.

Nacionalni restoran Bela Reka

SRPSKA TRADICIJA, MICHELIN PRIZNANJE, A U SRCU FARMA KOJA SVE POKREĆE

A ako se zaljubite u ovaj restoran i poželite da se prepustite avanturi i doživite mirise pašnjaka, gorskih trava i planinskog bilja - uvek možete da obidete farmu Bela Reka

Sedam godina postojanja, pet godina uzastopno u Michelin vodiču, a od ove godine restoran tradicionalne srpske kuhinje nosilac je i prestižne Bib Gourmand oznake. Sve ovo jasno govori da Nacionalni restoran Bela Reka odavno više nije dobro čuvana novobeogradska tajna, već kutak u kom se svako ko se zatekne u prestonici oseća dobrodošlo. Reč je o restoranu u koji se dolazi zbog ukusa koji bude čula, zbog topline prostora u kojem se kreiraju divne uspomene, ali i zbog vizije koja počinje daleko od Beograda - na jednoj farmi skrivenoj u netaknutoj prirodi Homolja. Bela Reka je jedno od onih mesta koja se ne zaboravljaju lako. Ne samo zbog toga što se u njemu služi jagnjeća dry aged plečka sušena u dry age komorama, niti zbog domaće krempite koja se topi pod nječima, već zbog osećaja da ste baš tu gde treba da budete - tamo gde vas u svakom trenutku očekuju gostoprimstvo, najbolje od srpske trpeze, užitak u svakom zalozaju i uvek dobro raspoloženje i osmeh onih koji vas poslužuju.

Enterijer je sav u drvetu, klimatizacija odlična, ali ono što zaista osvaja jesu hrana i piće - uvek sveže i isključivo domaće. Od predjela, hleba iz zidane furune, do slatkiša koji se prave na licu mesta, svaki detalj ima priču. "Posebno se ponosimo time što smo od ove godine postali nosioci i Bib Gourmand priznanja, nagrade za izvanrednost ukusa i kvalitet hrane po pristupačnoj ceni", ističe Vojo Vuksanović, jedan od menadžera restorana, dok njegov kolega Slađan Vrejić napominje: "Vinska karta u Beloj Reci, iako izuzetno bogata i izuzetno široka, striktno je regionalna. Akcenat je na domaćim, nacionalnim pićima -

alkoholnim i bezalkoholnim. Od vina u ponudi imamo pažljivo birane etikete iz Srbije i nešto malo onih iz regije: iz BiH, Makedonije, Crne Gore".

U restoranu sve odiše toplinom doma. Tu su tri različite sale, koje mogu da prime čak 260 gostiju. U Beloj Reci organizuju se korporativni event, proslave rođendana, krštenja, porodična slavlja. I uvek se traži sto više. Bela Reka je, kako mnogi posetioci kažu - njihova druga kuća. Atmosfera je svečana, a srdačna: luksuzna, ali ne i pretenciozna.

Bela Reka definitivno nije nikakav klasičan restoran u kakve obično ulazite, jer on ima srce i dušu. A srce i duša ovog lokala zapravo je istoimena farma smeštena u srcu Homolja, koja restoran snabdeva mlečnim proizvodima od alpina koza i svrljiških ovaca, uzgajanih slobodno na 530

hektara netaknute prirode. Tu nastaju poznati Gramina sirevi, među kojima se posebno ističu Burrata, Mozzarella i grilovani kozji sir. Osim na meniju, ovi sirevi su dostupni i u maloj prodavnici u okviru restorana. A ako se zaljubite u ovaj restoran, njegove specijalitete i poželite više - recimo, da se prepustite avanturi i doživite mirise pašnjaka, gorskih trava i planinskog bilja - uvek možete da obidete farmu Bela Reka. Ovde vas očekuje mali hotel izgrađen za goste željne istinske seoske idile i u isto vreme i rustičnog i luksuznog smeštaja. I naravno, nezaboravnih ukusa Homolja.

Nacionalni Restoran Bela Reka
Tošin bunar br. 179, 11070 Novi Beograd
info@restoranbelareka.rs
Telefon za rezervacije - 011 6555 097
Telefoni za porudžbine - 011 6555 098 i 060 36 36 573

Lucija i Rade Jug

Ako planirate posetiti Hrvatsku, jedna od nezaobilaznih destinacija su spektakularna Plitvička jezera, najstariji i najveći hrvatski nacionalni park pod zaštitom UNESCO-a čijim stazama prošeće i do milion i po turista godišnje. Prizori 16 tirkiznih jezera sa slapovima obišli su svet, a njihova izuzetna lepota u svim godišnjim dobima mnogima je odličan razlog za ponovnu posetu. Pored šetnji uz jezera, Park nudi i mogućnost planinarenja te veslanja u drvenom čamcu na vesla po jezeru Kozjak. Iako je zimi, zavisno od vremenskih uslova, najčešće otvoren jedan deo Parka, posetioci se mogu oprobati u skijanju i sankanju na obližnjoj vučnici, svega 2 km od Ulazu 2 u nacionalni park. Za boravak od više dana u ponudi je hotel Jezero sa fantastičnom lokacijom u srcu Parka, te kampovi Korana i Borje na njegovim ivičnim delovima. Gastro scena Nacionalnog parka Plitvička jezera je proteklih nekoliko godina bogatija za Black River Steak & Pasta House, restoran koji nudi fine dining koncept, kao i za Kavanu i slastičarnicu Kozjak čiji slatkiši svojim izgledom i ukusom ostavljaju dojam pravih desertnih remek dela. Brojni posetioci parka će imati priliku da uživaju u ukusima ličke tradicije i toplom

PLITVIČKA JEZERA

UZ IDILIČNU PRIRODU, NUDE I GASTRO DOŽIVLJAJE ZA PAMĆENJE

Najstariji i najveći hrvatski nacionalni park pod zaštitom UNESCO-a, čijim stazama godišnje prošeće i do milion i po turista

rustikalnom ambijentu restorana Lička kuća. Smeštena na Ulazu 1 u nacionalni park, Lička kuća posluje duže od pola veka, a jela koje nudi kreću se od tradicionalnih varijanti do modernih verzija pripremljenih sa lokalnim sastojcima. Ako se odlučite za ovaj svojevrsni gastro vremeplov, lički zavežljaj je jedan od specijaliteta na meniju Ličke kuće koje вреди probati. Ova moderna verzija pečenja napravljena je u zavežljaju i na tanjir dolazi u istom obliku. Mirisi domaćeg krompira i jagnjetine oslobađaju se u trenutku kad se zavežljaj otvara, dok je, uz ukuse i celokupni ambijent, lički gastro doživljaj zagarantovan.

Tomislav Marić

Kulna Lička kuća i fine dining koncept u Black River Steak & Pasta House restoranu

Za predah na otvorenom koji gosti pamte

Jutarnja kafa na balkonu apartmana, popodnevni predah uz hotelski bazen ili večernje druženje na terasi restorana uz zalazak sunca. To su trenuci koje gosti pamte i žele da ponove. Spoljni prostor nije samo dodatak objektu – on je mesto doživljaja i opuštanja koje povezuje ljude s trenutkom i okolinom.

Od dugotrajnih i funkcionalnih garnitura, udobnih lounge stolica i ležaljki do pažljivo uklopljenih detalja, uz JYSKovu B2B ponudu možete jednostavno oblikovati spoljni prostor koji je istovremeno udoban, kvalitetan, estetski privlačan i prilagođen svakodnevnim potrebama gostiju – bez obzira na to da li se radi o apartmanu, hotelu, restoranu ili kafiću.

Dugotrajnost i izdržljivost

Brzосуšeći nameštaj i komadi otporni na različite vremenske uslove osiguravaju da prostor zadrži svoju lepotu i funkcionalnost tokom cele sezone. Materijali koji podnose UV zračenje, vlagu i promene temperature znače manje brige oko održavanja i više vremena za boravak na otvorenom. Takvi komadi nisu samo praktični, već predstavljaju i dugoročno ulaganje – prostor godinama ostaje lep, prijatan i funkcionalan.

Udobnost koja stvara iskustvo

Lounge garniture, stolice i ležaljke omogućavaju gostima da maksimalno iskoriste vreme na otvorenom. Modularne garniture olakšavaju prilagođavanje prostora različitim situacijama – od intimnog kutka na balkonu do večernjeg druženja na terasi restorana.

Pravilno odabrani komadi pobrinuće se da prostor ne bude samo funkcionalan, već i vizuelno privlačan i praktičan za svakodnevnu upotrebu, čime se direktno podiže kvalitet boravka i ukupan doživljaj.

Neutralan dizajn i fleksibilnost

Jednostavne linije i neutralne boje nameštaja omogućavaju skladan izgled prostora bez obzira na stil i veličinu terase ili balkona u vašem apartmanu, restoranu ili kafiću. Modularni i fleksibilni komadi lako se prilagođavaju različitim situacijama, a detalji poput suncobrana, biljaka, mekanih tekstila i ambijentalne rasvete oblikuju toplu, privlačnu atmosferu koja traje od jutra do večeri.

Zašto JYSK?

U pružanju najboljeg iskustva gostima nema prostora za improvizaciju – svaki komad treba da funkcioniše, traje i uklapa se u celinu. Upravo tu JYSKovo B2B odeljenje postaje pouzdan partner: od savetovanja i planiranja, preko izbora asortimana i količinskih popusta, do pouzdane isporuke i dostupnosti proizvoda. Rezultat su promišljeni, efektni i prijatni spoljni prostori spremni za nezaboravne trenutke gostiju – bez kompromisa u estetici ili udobnosti.

Za više informacija o posebnim JYSKovim ponudama za poslovne subjekte, kontaktirajte JYSK B2B na b2b-rs@JYSK.com.

52 VIKEND-IZLETA

Mart

KRANJSKA GORA: Čuveni centar zimskih sportova domaćin je kvalifikacija za Svetski kup u alpskom skijanju 7. i 8. marta, sa trkama veleslaloma i slaloma. Dok zima polako počinje da jenjava u Gorenjskoj, skijalište Podkoren biće veoma živo, a obilje zabave biće obezbeđeno i u centru Kranjske Gore.

NOVO MESTO: Upoznajte prestonicu Dolenjske i njeno atraktivno staro gradsko jezgro, oko kojeg vijuga Krka. U blizini Otočca je jedini rečni zamac u Sloveniji. U selu Irči, predgrađu Novog Mesta, nalazi se restoran Hiša Fink, gde se tradicionalna jela spremaju na savremen način, u modernom paviljonu sa terasom i pogledom na Krku.

ŠKOFJA LOKA: Škofjeloška pasija se smatra važnim delom slovenačke i svetske kulturne riznice, jer je od 2016. godine upisana na Uneskovu reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovečanstva. Grupe izvođača se kreću gradom, izводеći pojedinačne scene iz Starog i Novog zaveta Biblije i razne alegorijske motive u dramskom obliku. Izvodi se samo svakih šest godina, a ove godine će biti postavljena sedam puta na četiri lokacije u gradu između 21. marta i 12. aprila.

PLANICA: Veliko finale Svetskog kupa koje se održava u kolecvi skijaških skokova je pravi nacionalni sportski praznik. Četvorodnevni događaj (od 26. do 29. marta) jednostavno se ne propušta, čak i ako dodete samo na jedan dan. Sportski spektakl u dolini ispod Ponce je zagarantovan, jer Slovenija ima velike favorite u muškoj i ženskoj konkurenciji, sestru i brata, Niku i Domena Prevca, i čitav niz drugih aduta.

April

ROGAŠKA SLATINA: Prošetajte banjskim parkom, koji uvek impresionira negovanim cvetnim lejama. U Pivnici popijte čašu lekovite mineralne vode Donat direktno iz izvora i osetite veličanstvenost stakla i kristala u Kristalnoj dvorani. U staklari Rogaška uživajte u sjaju ručno izrađenih kristalnih proizvoda koji su cenjeni širom sveta. Dan možete završiti posetom Kristalnom tornju, najvišoj zgradi u Sloveniji.

RADOVLJICA: 18. i 19. aprila Gorenjska će mirisati na čokoladu. Najsladi slovenački grad organizuje vikend ukusnih poslastica, odlične zabave i doživljaja za sve generacije. Probajte vrhunske slovenačke praline i čokolade i zabavite se uz raznovrstan prateći program. Dvodnevni festival je odlična prilika za vikend izlet, možete posetiti i obližnje muzeje u Begunjama ili Kropi.

PIRAN: Festival soli na dan Svetog Jurija jedinstven je etnološki i kulturni događaj koji slavi bogato nasleđe solarstva u Piranu. Pogodan je za sve generacije, od najmlađih do odraslih, jer posetioci mogu da učestvuju u raznim radionicama, da se upoznaju sa ekologijom solana i da se oprobaju u korišćenju tradicionalnih alata za solarstvo. Očekuje vas bogata kulinarska ponuda, čiji je glavni adut lokalna so.

ŠMARTNO: U centru Goričkih Brda, u subotu 25. aprila, održaće se događaj „Vino i Brda“. Broj mesta u srednjovekovnom selu sa zidinama je ograničen, tako da je dostupno samo 800 karata za celodnevno uživanje u brdskim vinima i kuhinji iz brojnih poznatih konoba i restorana. U jedinstvenoj atmosferi, pripremaju i muzički program, mnoštvo zabave, a takođe i novine koje će prijatno iznenaditi sve gurmane i ljubitelje vina.

Maj

PORTOROŽ: Ruže i Roze spaja magiju ruža i odabranih roze vina. U Cvetnom vrtu posetioci mogu da se prepuste zadovoljstvima degustacije najboljih klasičnih i penušavih rozea, koji su upareni s odabranim lokalnim delikatesima. Poseban akcenat je stavljen na ružu „Portorož“, koja će biti zasadena u cvetnu leju poznatih ličnosti.

VELENJE: Velenjska Vista biće poprište posebnog događaja 17. maja. Harmonikaši celog sveta okupiće se da bi oborili Ginisov rekord za najveći broj harmonikaša na svetu koji sviraju jednu melodiju. Naravno, biće predstavljena i Avsenikova „Na Golici“, svirana na dijatonskoj, klavirskoj ili hromatskoj harmonici.

LIPICA: U Sloveniji je 19. maj Dan lipicanera, jednog od najvažnijih simbola slovenačke kulturne baštine i nacionalnog identiteta. Tradicija uzgoja lipicanera je upisana na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine 2022. U maju će Ergela Lipica otvoriti vrata i pripremiti bogat događaj za Festival lipicanera.

RADOMLJE: Arboretum Volčji Potok je najposećenija botanička institucija u Sloveniji. Javni park površine 85 hektara kod Ljubljane je savršen za duge šetnje. Tamo raste oko 3.500 sorti četinarara i listopadnog drveća... Broj biljaka menja se iz godine u godinu, a mogu se pohvaliti sa 1.300 sorti ruža i dva miliona lala i narcisa.

BOHINJ: Međunarodni festival alpskog cveća (od 22. maja do 7. juna) je buket botaničkih tura, događaja i kulinarskih iskustava posvećenih flori Bohinja. Festivalski događaji se održavaju svake godine u maju i junu na različitim lokacijama u Bohinju.

PO SLOVENIJI

Jun

Jul

Avgust

BLED: Tradicionalno, u prvoj nedelji juna, Bledski zamak vodi posetioce u šareni život dvorskih dama i hrabrih vitezova. Nastupi srednjovekovnih grupa koje se odazivaju pozivu dvorskog gospodara, viteza Gašpera Lambergara, su lagani plesovi, ozbiljno ratoborni i elegantno šašavi. Vitezovi, dame i njihova pratnja stižu u Bled iz cele Evrope i svojim nastupima pletu praznični puls koji vas apsorbuje kao da je bljesak.

MARIBOR: Lent, najveći festival u drugom najvećem slovenačkom gradu i jedan od najvećih u zemlji, poziva vas bogatim programom od 26. juna do 4. jula. Otvoriće ga regionalne zvezde grupa Dubioza Kolektiv, a očekuju se raznovrsni muzički i drugi događaji, a posebna priča je međunarodni folklorni festival Folkart.

LJUBLJANA: 45. Franja BTC City maraton (12-14. jun) je najveći biciklistički događaj u Sloveniji i jedan od najvećih biciklističkih događaja za rekreativne i amaterske bicikliste na globalnom nivou. Namenjen je kako najboljim biciklistima, tako i rekreativnim biciklistima i porodicama, koji mogu da se takmiče u sedam različitih izazova, od hronometara, velikih i malih maratona do MTB izazova i dečjih trka.

LJUBLJANA: Početak kulturnog leta u gradu svake godine najavljuje festival Jun u Ljubljani, tradicionalni događaj u centru Ljubljane, na Kongresnom trgu, koji posetiocima omogućava da uživaju u besplatnim predstavama za najmlađe i dožive vrhunska umetnička ostvarenja iz oblasti plesa, pozorišta i muzike.

CERKLJE NA GORENJSKOJ: Zamak Strmol jedan je od najstarijih i najbolje očuvanih dvoraca u Sloveniji, u kojem se nalazi butik hotel sa četiri zvezdice. Sobe su opremljene originalnim nameštajem predratnog vlasnika. Bajkovita lokacija iznad sanjivog jezera, pažljivo odabrane priče o vlasnicima jednog od najstarijih i najbolje očuvanih dvoraca u Sloveniji i neprocenljivost očuvanog enterijera ostavljaju izuzetan utisak.

BOHINJ: Bohinjsko jezero u samom srcu Nacionalnog parka Triglav, jednog od najstarijih nacionalnih parkova u Evropi, najveće je slovenačko prirodno jezero, iznad kojeg se uzdižu netaknute planine i planinski vrhovi. Agata Kristi, koja je obožavala ovo mesto i redovno ga posećivala, napisala je: „Bohinj je previše lep za ubistvo!“

PTUJ: Međunarodni festival Arsana jedan je od najvažnijih festivala koji se održava u najstarijem slovenačkom gradu. Događaji će se održavati tokom celog leta - od 14. juna do 29. avgusta i povezuju slovenačku i međunarodnu kulturnu scenu.

TOLMIN: Leti, Tolmin je domaćin dva visokoprofila muzička festivala. Za ljubitelje alternativne elektronske muzike, sredinom jula tu je Butik festival. Ljubitelji hevi metal ritmova dobro znaju da je kraj jula rezervisan za vrhunske metal bendove. Tolminator festival je osmišljen u veoma butičnom stilu, ali obezbeđuje vrhunsko iskustvo. Šlag na torti je smaragdna reka Soča, koja vas poziva na preko potrebno osveženje na ušću u reku Tolminku.

ILIRSKA BISTRICA: Grad poznajemo kao tranzitnu tačku na putu ka Jadranskom moru, ali вреди zaustaviti se na dan ili dva. Dvorac Prem i Partizanska bolnica Zalesje nisu jedini koji vas pozivaju u posetu. Sve popularnija destinacija su Crne njive, gde će se zabaviti planinski biciklisti, trkači i planinari. Nakon rekreacije, mogu se odmoriti u kampu i prijatnom restoranu.

GORIČKO: Nezaboravno putovanje u dubine vulkana Goričko, kroz istoriju Zemlje i njenih geoloških karakteristika, očekuje vas u Avanturističkom parku Vulkanija. Iskustvo u kom će uživati čitava porodica, a koje otkriva istoriju Zemlje, a i Goričkog.

VITANJE: Centar Nordung nudi virtuelnu stvarnost, simulatore i projekcije sa novim, svežim pogledom na beskonačnost univerzuma i ljudskog rada u njemu. Centar je dobio ime po Hermanu Potočniku Nordungu, futuristi, raketnom inženjeru i pioniru astronautike i kosmonautike iz Vitanja. Iz Vitanja možete otići i do vinskog podruma Zlati grič ili malo dalje do uspavane lepote, Žičke kartuzije.

PORTOROŽ: Kada leto u Portorožu dostigne najčarobniji trenutak, grad oživljava u ritmu Portoroških noći. Koncerti, predstave i muzički spektakli održavaju se duž šetališta pored mora ispunjavajući tople večeri energijom i radošću.

BEGUNJE NA GORENJSKOJ: Od 28. do 30. avgusta, vreme je za jedan od vrhunaca narodne muzike festival Avsenik. Odjekivaće najveći hitovi kultnog ansambla braće Avsenik. U šatoru događaja nastupiće 20 domaćih i stranih bendova.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar

Oktobar

Novembar

RIBNICA: Grad je širom sveta poznat po svojoj vekovnoj tradiciji izrade drvenih proizvoda, poznatih kao suva roba. Svake godine prve nedelje u septembru, Ribnica je domaćin sajma suve robe i grnčarije. Grad se tada pretvara u veliku prodavnicu rukotvorina gde možete lično upoznati zanatlije, posmatrati ih dok rade, i čak im i postavljati pitanja.

MEDANA: U selu na obodu Goričkih Brda, na samo korak od Italije, poseta domaćinstvu Belica je gotovo obavezna za sve putnike, ovo domaćinstvo nudi udoban i prijatan boravak daleko od vreve svakodnevnog života u jednoj od osam seoskih soba i dva apartmana. Restoran nudi tradicionalnu kuhinju zasnovanu na sezonskim i lokalnim sastojcima. Posebno su ponosni na svoj domaći brdski pršut, salamu, pancetu i druge mesne prerađevine. Uživaćete u prelepoj bašti i divnom pogledu.

KAMNIK: Grad u podnožju Kamniško-Savinjskih Alpa smatra se jednim od najlepših srednjovekovnih gradova u Sloveniji. Pored brojnih atrakcija u gradu i okolini, vredi se popeti i na Veliku planinu. Sredinom septembra, Kamnik je u znaku obeležanja Dana narodnih nošnji i odevne baštine. Trodnevni festival karakterišu ples i pesma, a lokalci odlično znaju kako da sačuvaju svoje folklorno nasleđe.

MARIBOR: Tokom berbe grožđa, Maribor postaje pravi raj za gurmane, ljubitelje kulture i istorije. Grad i okolina domaćini su niza događaja koji slave simbol slovenačkog plemenitog vina, visokokvalitetnu gastronomsku ponudu štajerske prestonice, kao i običaje i kulturnu baštinu.

DUTOVLJE: Manje naselje u opštini Sežana nalazi se u centru najplodnijeg područja Krasa, poznatog po vinima teran i malvazija. Kružna staza Teran počinje ovde, to je šetnja od sedam kilometara šumskim i seoskim stazama. Staze kroz vinograde imaju poseban šarm i privlače posetioce čitave godine. Zaista ne bi trebalo da propustite divne poglede na jesenje vinograde.

METLIKA: Dobrodošli u srce Bele Krajine, gde se Metlika krije između Gorjanaca i reke Kolpe. Istražite šarmantni stari grad, doživite slikovitu prirodu reke Kolpe i probajte autentične belokrajinske delikatese. Posetite Muzej Bele Krajine, Galeriju Kambič, Rosalnice - hodočasnički centar Tri fare, kuću u naselju Drašiči...

STAZA ALPE-ADRIA: Dugačka planinarska staza povezuje austrijsku Korušku, Sloveniju i italijansku Fulviju - Julijske Alpe. Slovenački deo se proteže od Kranjske Gore do Kraškog ruba i pogodan je kako za zahtevne planinare, tako i za porodice sa decom.

PODČETRTEK: Zamak Podčetrtek nudi nezaboravno iskustvo. Među restauriranim drevnim kamenim zidinama i veličanstvenim kulama, možete prošetati Gradskom stazom i osetiti puls prošlosti, isprepleten s modernim vremenom. Možete otići do osmatračnice Kula zdravlja i radosti na Rudnici

LJUBLJANA: 30. NLB Ljubljanski maraton (17. i 18. oktobar) je najprestižniji trkački događaj u Sloveniji, koji svake jeseni privlači hiljade trkača i navijača iz celog sveta na ulice Ljubljane i predstavlja jedinstvenu priliku da se protrči kroz srce prestonice.

SLOVENIJA: Dan Svetog Martina je vreme kada se sok od grožđa pretvara u vino. Praznik, koji se slavi širom Slovenije, obeležava se pravom seljačkom gozбом sa patkom ili guskom, crvenim kupusom i mlincima, a naravno, mlado vino je obavezno.

LJUBLJANA: Prestonica tradicionalno organizuje Novembarski gurman fest u pretposlednjem mesecu u godini. Ovo je mesec kulinarskih iskustava, posebnih menija, kurseva, radionica i degustacija, koje pripremaju restorani, poslastičarnice, hoteli, pabovi, vinoteke, kulinarske škole i drugi gastronomski virtuoz iz Ljubljane i okoline.

PLETEREJE: Kartuzijanski samostan Pleterje je manastir kartuzijanskog reda, najstrožeg muškog reda u Rimokatoličkoj crkvi. Nalazi se u Dolenjskoj, blizu Šentjerneja, u podnožju Gorjanaca. Proizvodi pleterskih monaha – od vina, žestokih pića, preko voća i sadnica voća, do pčelinjih proizvoda, knjiga i drugih delikatesa – mogu se kupiti u njihovoj prodavnici. Muzej na otvorenom Pleterje predstavlja staro tradicionalno seosko imanje iz 1833, gde ćete upoznati kolevku slovenačke nacije.

BOGENŠPERK: Odvojite vreme da čujete priče o jednom od najlepših dvoraca u našoj zemlji i muzejskim zbirkama koje govore o životu u dvorcu, fokusirajući se uglavnom na delo čuvenog kranjskog polihistoričara Janeza Vajkarda Valvasora (1641–1693). Dvora Bogenšperk nalazi se u opštini Šmartno pri Litiji, na grebenu Strmca nad Dvorom. Jedna od njegovih atrakcija je duboki bunar uklesan u živu stenu.

PO SLOVENIJI

Decembar

Januar '27.

Februar '27.

SLOVENIJA: U decembru se slovenački gradovi pretvaraju u bajkovitu zemlju. Osvetljeni svetlima sa raznovrsnim događajima, lokalnim zanatskim sajmovima i pratećom kulinarskom ponudom, pozivaju vas da ih istražite. Do nekih od njih možete doći i vozom. Gomile posetilaca iz cele zemlje hrle u prestonicu, jer je Ljubljana u ovo vreme posebno romantična sa raznovrsnom ponudom kulinarstva i zabave za sve generacije.

IZOLA: Od početka decembra do sredine januara, poznati ribarski grad se transformiše u Ledeno ostrvo. Kada se upale praznična svetla, otvara se i klizalište, a istovremeno otvara svoja vrata božićno-novogodišnji vašar. Raznovrstan muzički i zabavni program pripremljen je u različitim delovima popularnog primorskog turističkog centra. Na moru je prijatno čak i zimi!

POSTOJNA: Doživite Žive jase u Postojnskoj jami (od 25. do 30. decembra), pravi božićno-novogodišnji spektakl u misterioznom svetu pećina. Iskustvo koje ne možete doživeti nigde drugde u svetu, vodi vas u božićnu priču u podzemnim hodnicima najveće turističke pećine. Posetu možete kombinovati i sa obilaskom Predjamskog zamka ili tajnih soba hotela Jame.

KOPE: Sportski centar na Pohorju u opštini Slovenj Gradec više nije samo destinacija za zabavu na snegu, ali i dalje ima poseban šarm zimi. Skijalište Kope prostire se na više od osam kilometara uređenih skijaških staza, pogodnih za sve ukuse i nivoe iskustva. Na skijalištu rade četiri žičare i četiri ski lifta.

PORTOROŽ: Na centralnoj plaži slovenačkog turističkog bisera, nekoliko stotina hrabrih duša krenuće na kratko ili duže prskanje u moru. Tradicionalni događaj je veoma posećen, tako da prava navijačka atmosfera odjekuje na obali. Pozvani ste da se kupate ili samo da se dobro provedete prvog dana nove godine. Vreme je obično naklonjeno učesnicima.

LOGARSKA DOLINA: Jedna od najlepših alpskih glacijalnih dolina u Evropi useca se u Kamniško-Savinjske Alpe sa severa. Duga je sedam kilometara i u proseku široka 250 metara. Podeljena je na tri dela. Log i Plest karakterišu travnate livade, dok je Kot pretežno prekriven šumom. Iza zelenih kulisa šume, širi se veličanstveni huk vodopada Rinka. .

MURSKA SOBOTA: Murska Sobota, centar Pomurja, poziva vas mirnom gradskom atmosferom, bogatim kulturnim nasleđem i zelenim kutcima uz reku Muru. Obilazak zamka u Murskoj Soboti, Muzeja Pomurja i gradskog parka nudi uvid u istoriju i identitet Prekmurja. Posetu upotpunjuje lokalna kuhinja sa prekmurskom gibanicom, bogračem i vinima sa okolnih vinograda. .

BREŽICE: Usred Brežičke ravnice, gde je nekada prolazio trgovački put između Štajerske i Krajske i gde je vodio plovni put uz reku Savu, pogledajte grad pun priča o nekadašnjim trgovcima i zanatlijama. Visoki Vodotoranj iz daljine doziva grad na ušću Save i Krke, Viteška dvorana oslikana freskama u zamku očaraće svakoga, a region je poznat po odličnim vinima. neposrednoj blizini.

KRANJ: Stari centar grada Kranja je među najšarmantnijim u Sloveniji. Na svakom koraku se oseća naklonost prema kulturi i tradiciji. U njegovoj bogatoj istoriji – prvo naselje je ovde postojalo u neolitu, pre 6.000 godina – mnoge zanimljive ličnosti su ostavile svoj trag u gradu, uključujući i najvećeg slovenačkog pesnika, Franca Prešerna. 8. februar je Prešernov dan, slovenački kulturni praznik. U to vreme, prestonica Gorenjske je veoma živa.

LJUBLJANA: LUV fest je festival ljubavi, umetnosti i lutanja, koji traje u Ljubljani od 8. februara, kada se sećamo Franca Prešerna, do 12. marta, gregorijanskog, kada se ptice venčavaju. Na ulice i trgove donosi umetničku galeriju na otvorenom, a u kulturne hramove i kreativne prostore beskraina umetnička, muzička i plesna iskustva, kreativne radionice i vođene ture na temu ljubavi.

PTUJ: Kurentovanje je najveći slovenački karneval, koji se organizuje od 1960. godine. Smatra se najvećim evropskim karnevalskim prikazom etnografskih maski na otvorenom, a često se naziva i petim godišnjim doba. Međunarodna karnevalska povorka, koja se održava na Karnevalsku nedelju, vrhunac je godišnjeg karnevala, i privlači više od 50.000 posetilaca.

CERKNICA: Februar donosi bekstvo u vreme kada se, skriveni iza maske, možete transformisati u bilo koga. Spremite se za tematske karnevalske povorke u većini slovenačkih gradova: Cerknički karneval sa Butalcima, Cerknički karneval sa laufarjima i Fašjenka u Dobovi će vas odvesti u svet maski i slatkih poslastica.

JEDNO PUTOVANJE, DVA DOŽIVLJAJA...

Jajce i Travnik su biseri turizma Srednje Bosne sa svojim jedinstvenim, bogatim prirodnim i kulturno-istorijskim nasleđem.

Jajce kao kraljevski i Travnik kao vezirski grad duboko su urezani u burnu prošlost Bosne sa svojim tvrđavama kao simbolima grada i mnogim drugim atrakcijama po čemu su daleko poznati.

Dovoljno je spomenuti fascinantni vodopad Plive u samom centru Jajca, muzej AVNOJ-a, katakombe ili pak Plavu vodu, Rodnu kuću nobelovca Ive Andrića, uz atrakcije izvan gradova kao što su planina Vlašić i Plivsko jezero da vam sledeće odredište u putovanju upravo budu Jajce i Travnik.

Da ne bismo zaboravili, tu su i gastro delicije kao što su jezerska kraljevska pastrmka, travnički/vlašički sir i čevapi za kompletan užitak.

Dobro došli u **KRALJEVSKI I VEZIRSKI**.

www.visitjajce.ba | www.travnik.travel

KRALJEVSKI I VEZIRSKI.

JAJCE & TRAVNIK

ZAGREB – GDE SE SASTAJU KULTURA I PRIRODA

Pored uzbudljive 2026. godine prepune kulturnih i sportskih događaja, festivala i muzičkih spektakala, grad skriva i svoju mirniju, zeleniju stranu.

Naime, Zagreb se smatra jednim od najzelenijih evropskih gradova – prema istraživanju Evropske agencije za životnu sredinu (EEA) o dostupnosti urbanih zelenih i plavih površina, čak 74% njegove infrastrukture čine zelene površine, čime zauzima drugo mesto po redu među evropskim glavnim gradovima.

U samom gradu nalaze se brojni parkovi i šetališta, savršeni za opuštanje, rekreaciju i porodične trenutke. Lenucijeva (Zelena) potkova povezuje niz zelenih trgova-perivoja

te čini pravu oazu prirode usred metropole. Na primer, Trg kralja Tomislava, smešten na južnom ulazu u Donji grad, zimi postaje kulisa za najlepše zagrebačko klizalište, dok leti preuzima ulogu otvorene pozornice za vrhunske koncerte Zagreb Classica. Nastavljajući prema glavnom gradskom trgu, park Zrinjevac i Štrosmajerov trg nude hlad pod starim krošnjama, fontanu i paviljon u kom se često održavaju koncerti i kulturni programi, pružajući idealno mesto za kratki predah i uživanje u gradskoj atmosferi. Botanički vrt, smešten u neposrednoj blizini Glavne železničke stanice, pruža mirne staze i bogat biljni svet, savršen za šetnje, opuštanje i trenutke tišine usred gradske vreve.

Zelene površine, poput Ribnjaka, Tuškan-

ca i Cmroka, nude prirodne ugođaje tik uz gradske ulice i u neposrednoj blizini centra, sa klupama, stazama i šumovitim prostorima za rekreaciju, igru i šetnje. Cmrok posebno privlači Zagrepčane zimi zbog odličnih uslova za sankanje. Za ljubitelje većih zelenih površina tu je Maksimir, prvi javni park u Hrvatskoj, sa svojim šumama, jezerima i prostranim travnjacima, idealan za rekreaciju i piknike, dok zagrebačka jezera i vodene površine – Jarun, Bundek i Savica – nude oazu za sport, šetnje, piknike i opuštanje.

Nekoliko minuta vožnje od centra je smešten Park prirode Medvednica, celogodišnje omiljeno izletišta Zagrepčana i posetioca, koje leti nudi osveženje i hlad, a zimi beli snežni ugođaj. Park je dom istorijskog Medvedgrada,

Boška i Krešo

Maksimir, prvi javni park u Hrvatskoj, sa svojim šumama, jezerima i prostranim travnjacima, idealan za rekreaciju i piknike

Centar za posetioce Medvedgrad, smešten unutar srednjovekovnih zidina, kroz interaktivne izložbe i stručno vođenje otkriva prirodna bogatstva Medvednice i istoriju Medvedgrada, nudeći doživljaj za sve generacije

Julien Duval

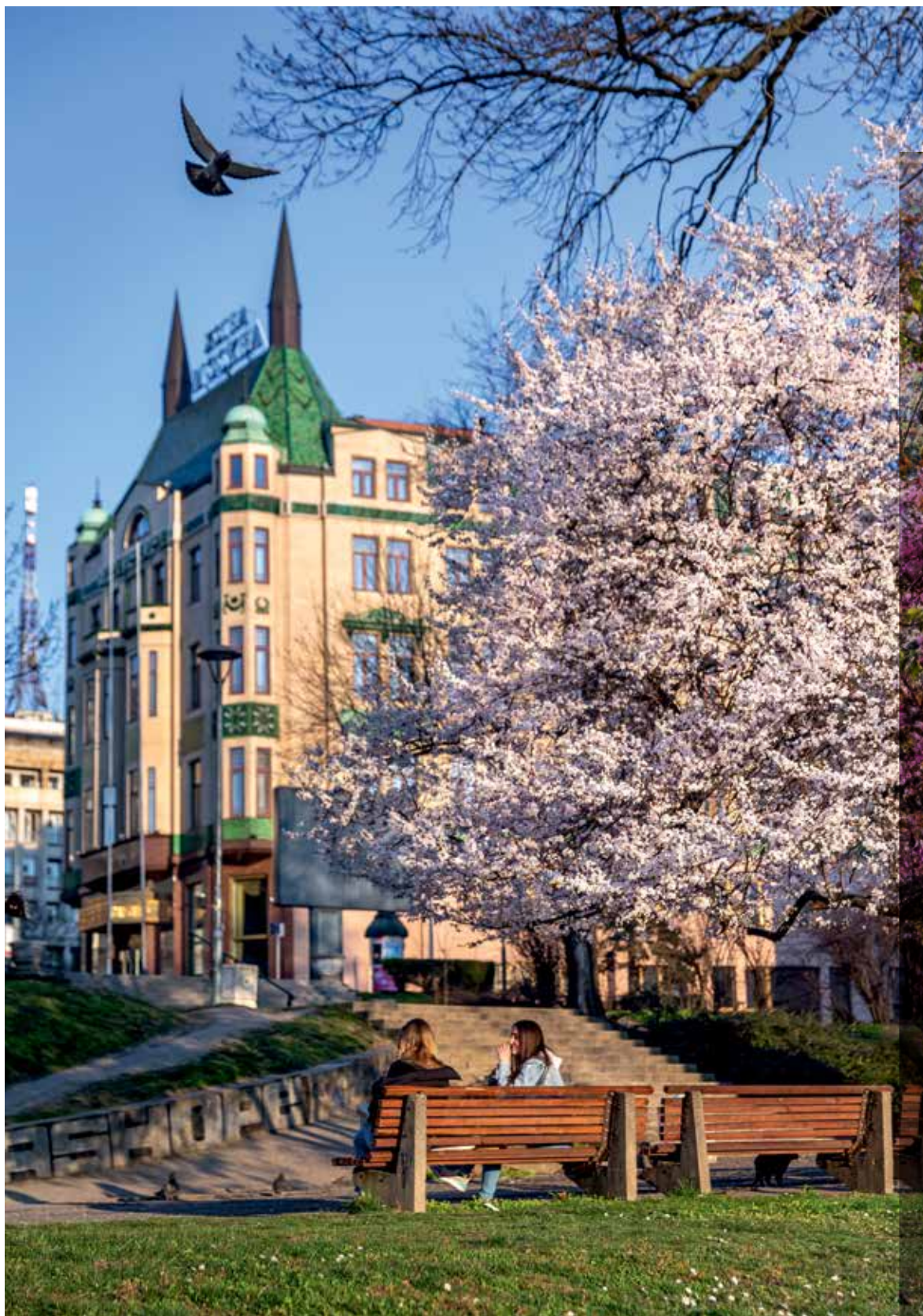

pećine Veternice, rudnika Zrinski iz 16. veka i očuvanih šuma, što ga čini jedinstvenim spojem prirode i kulturnog nasleđa. Ljubitelji sporta oduševljava i Riverside Golf Zagreb, moderno uređeno igralište smešteno svega 15 minuta od centra grada. Golf se ovde povezuje sa prirodom i rekreacijom, a posebna pažnja je takođe posvećena mladima – kroz programe i edukaciju, deci se približava sport i razvija pozitivan, sportski duh. Zagreb tako nudi savršenu ravnotežu: urban grad pun kulturnih događaja i festivala s jedne strane, te zelenilo, tišinu i aktivnosti na otvorenom s druge, spajajući uzbudjenje i smirenost, urbano i prirodno, u jedan nezaboravan doživljaj. Za više informacija posetite infozagreb.hr i medvednica.com

Julien Duval

Ljubitelji sporta oduševljava Riverside Golf Zagreb, moderno uređeno igralište smešteno svega 15 minuta od centra grada

Trebaju li reći ovoj slici? Jedinstveni hotel "Moskva", milion malih cvetova, ptica u letu i devojke na klupi. Tako beogradski!

Mnogima je ovo najlepší deo Beograda, čuveni Kosančićev venac sa kojeg puca najlepší pogled na beogradske reke, a šetnja po kaldrimi uz procvetale trešnje postaje nešto čudesno

BUĐENJE PROLEĆA

April u Beogradu i sve nijanse ružičaste

Ne, nije to samo naslov pesme, stih ili metafora. To je precizan trenutak u kalendaru u kojem Beograd prestaje da se brani od vremena i počinje da ga prihvata. Tačno na pola puta između zime i leta, grad je pun potisnute energije koja pulsira i odzvanja u ritmu prvih salonskih potpetica na pločnicima. A sve miriše na La Vie en rose...

✎ Piše: JELENA PANTOVIĆ

✎ Foto: ALEKSANDAR MATIĆ / @ACAMATIC

U

aprilu se Beograd vidi jasnije. Posle duge sive zime, ponovo može da objasni zašto se baš tako zove. Arhitektura više nije zaklonjena senkama, a

ulice se pune lepim ljudima po kojima je srpska prestonica takođe nadaleko čuvena. April je mesec kada grad ponovo postaje mesto boravka, a ne samo prolaska. Parkovi, kej, Kalemegdan i ulice starog jezgra preuzimaju svoju osnovnu funkciju – da budu zajednički prostor. Ili, kako je to lepo otpevao Čola – dolaze i vraćaju se s lastama, sunčani i nasmejani dani, opet je u mojoj duši proleće...

Nije slučajno što je „April u Beogradu“ pesma koja je opstala. Napisana sredinom sedamdesetih (Kornelije Bata Kovač) u izvođenju Zdravka Čolića, nikada nije pokušavala da objasni grad, već da zabeleži jedno njegovo raspoloženje. Kovač je u

Najlepše slike prestonice

Zgradi glavne pošte na uglu Takovske i Bulevara kralja Aleksandra ne treba nakit, ali se mora priznati da su je ovi roze i žuti cvetovi baš lepo "našminkali"

to vreme služio vojsku u Beogradu, što je sam pominjao kao deo ličnog konteksta nastanka pesme, ali ne i kao njenu temu. Upravo ta distanca čini "April u Beogradu" tako uverljivim - pesma ne govori iz pozicije svojatanja grada, već iz pozicije privremenog, ali pažljivog posmatrača.

I Zdravko Čolić je kasnije govorio o tome zašto pesma i dalje traje. „To nije priča o gradu kao takvom, nego o osećanju koje se u njemu događa“, rekao je u jednom razgovoru,

NI BATA KOVAČ NI JA NISMO IZ BEOGRADA, A NI SVI ONI KOJI SU SE U NJOJ PRONAŠLI. PESMU NA NEKI POSEBAN NAČIN DELE BEOGRAD, NJEGOVI VOJNICI I NJIHOVE DEVOJKE – ZDRAVKO ČOLIĆ

Skadarlija nije ulica u koju ćete doći da se divite prirodi, ali ako malo bolje pogledate, videćete da ima tako mnogo procvalog drveća i cveća koje možete da pomirišete

naglašavajući da je Beograd u pesmi okvir, a ne glavni junak. Iako nosi ime, ona nije lokal-patriotska niti navijačka. Beograd je prisutan, ali nenametljivo – kao prostor u kojem se lična priča odvija, a ne kao ideja koju treba braniti ili objašnjavati.

Ta logika okvira i prostora za priču važi za svaki april u Beogradu, ne samo za onaj u kojem Čola peva kako njegovu devojku neko drugi ljubi. Ispod savskog mosta, dok se sumrak sprema... Svakog aprila možete se zaljubiti u Beogradu, ako ne u neko ljudsko biće, a ono svakako u grad i njegove ulice. Tome će mnogo doprineti miris Beograda u aprilu. Zanosne, obećavajuće arome procvalog drveća boje prestonicu u sve nijanse ružičaste. Cvetaju topole sa kojih krajem meseca počinju da lete prve mace (dobro, one su pomalo dosadne), judino drvo čarobno, bujno roze, breza, čempres, jasen, platan i hrast... Cvetaju ukrasne trešnje i šljive, kao i rane sorte breskvi i kajsija u dvorištima na obodima grada. Hteli ne hteli, mirisi će vas naterati da zaplešete na ulici, pa nek misle svi da ste sasvim poludeli!

April u Beogradu danas izgleda drugačije nego 1975. godine, ali mehanizam ostaje isti. Grad funkcioniše kao prostor susreta između onoga što je bilo i onoga što tek dolazi. Upravo zato je april ovde iskustvo koje se ponavlja, sa sitnim varijacijama, ali istim osećajem. Ne, Beograd u aprilu ne traži da ga volite, on je suviše veliki i ponosan za tako nešto. Ali ostavlja dovoljno prostora i nudi milion razloga da se to desi. Pa dodite ako smete...

Pogledajte kroz ovaj cvetni prozor da vidite kako se igraju konji vrani Tome Rosandića ispred monumentalnog zdanja Skupštine Srbije

PIETRA

Zvanično najbolja picerija u Srbiji i 26. u Evropi

Danas PIETRU možete pronaći na tri pažljivo odabrane lokacije u Beogradu, od kojih svaka nosi poseban karakter, ali istu energiju i filozofiju

Foto: Ana i Luka Bugarin/Out Of Office

Pronađite nas u Beogradu:
Kumanovska 6
Omladinskih brigada 86e
Mali Kalemegdan bb
pietra.rs

OD 2022. GODINE PIETRA SE NALAZI NA LISTI 50 TOP PIZZA EUROPE, NAJRELEVANTNIJEM MEĐUNARODNOM VODIČU ZA PICERIJE. OD 2024. I 2025. PONOSNO NOSI TITULU NAJBOLJE PICERIJE U SRBIJI

P IETRA je više od picerije i koktel bara. To je mesto gde se prava napolitanska tradicija susreće sa savremenim pristupom gastronomiji, inovativnim koktelima i posebnim ambijentom. Sastojci za pice uvoze se direktno iz Italije, testo se pažljivo priprema i fermentiše po pravilima napolitanske tradicije, a rezultat je pica koja nosi pečat kvaliteta i zanatske posvećenosti. Kokteli su posebna priča. Barmeni PIETRE pripremaju ih po originalnim recepturama. Iza svake pice stoje pizzaioli majstori sertifikovani od strane Napuljskog udruženja, a bar tim je obučen na prestižnim akademijama. Zato je svaka pica i svako piće u PIETRI garancija kvaliteta. Ova posvećenost izvrsnosti potvrđena je i prestižnim priznanjima. Od 2022. godine PIETRA se nalazi na listi 50 Top Pizza Europe, najrelevantnijem međunarodnom vodiču za pizzerije. Od 2024. i 2025. ponosno nosi titulu najbolje picerije u Srbiji. Danas PIETRU možete pronaći na tri

pažljivo odabrane lokacije u Beogradu, od kojih svaka nosi poseban karakter, ali istu energiju i filozofiju.

PIETRA VRAČAR – PRVI DOM I SIMBOL BRENDA

PIETRA Vračar je mesto gde je sve počelo. Ušuškana među zgradama, sa prelepom baštom i toplom atmosferom, ova lokacija predstavlja intiman prostor u kojem se jednako prijatno osećaju gosti iz komšiluka i oni koji dolaze iz svih delova Beograda. Pietra karta pića je rađena po standardu najpriznatijih svetskih koktel barova. Sve

infuzije, sirupi i blendovi su rađeni po strogim standardima. Koktel program karakteriše kompleksnost i kvalitet sastojaka kreiranih za dobro raspoloženje i uživanje.

PIETRA WEST65 – RITAM GRADA I MODERAN AMBIJENT

PIETRA West65 je prostor u kojem se takođe služe pize, ali je zastupljena i druga kuhinja. Raznovrsna jela i kokteli stapaju se u kompletno gastronomsko iskustvo. Ovde se dolazi na doručak pre posla, na poslovne ručkove, na afterwork druženja, ali i na opušteno porodične vikende.

PIETRA TERRAZZA – POGLED KOJI SE PAMTI

PIETRA Terrazza donosi jedan od najlepših pogleda u Beogradu. Zalazak sunca iznad reke i Kalemegdanske tvrđave, napolitanske pice i kokteli u spektakularnom ambijentu stvaraju večeri koje se dugo pamte. Ova lokacija idealna je za posebne trenutke - male svadbe, rođendane i intimne proslave, ali i za sve one koji žele spoj vrhunske hrane, pića i jedinstvenog vizuelnog doživljaja grada.

PIETRA – MESTO KOME SE UVEK VRAĆATE

Bez obzira na to da li dolazite na picu, piće, druženje ili proslavu, u svakoj PIETRI dočekuje vas ista energija tima i ista želja da svaki gost ode srećan. Upravo ta posvećenost gostima, kvalitetu i atmosferi čini PIETRU mestom koje se ne posećuje slučajno – već se mu se uvek vraća.

POUZDAN INTERNET POSTAJE STANDARD ODMORA

Hrvatska je među najpoželjnijim destinacijama za digitalne nomade i porodice, za koje je A1 Hrvatska razvila posebnu ponudu

Hrvatska se i ove sezone nalazi pri samom vrhu liste omiljenih letnjih destinacija. Međutim uz sunce, more i prirodne lepote, turisti danas sve češće kao jedan od ključnih kriterijuma navode i kvalitetnu internetsku povezanost. Bilo da putuju sa porodicom ili rade na daljinu, brz i stabilan internet postao je deo savremenog putovanja.

To potvrđuju i online pretraživanja, pojmovi poput „najbolji SIM za odmor u Hrvatskoj“, „neograničen internet za turiste“ ili „Croatia tourist SIM“ beleže kontinuirani rast, što jasno pokazuje promenu navika i očekivanja gostiju.

Prepoznajući taj trend, A1 Hrvatska je razvila ponudu namenjenu upravo turistima: jednostavne i fleksibilne podatkovne SIM i

Neograničeno surfanje, bez ugovorne obaveze i dodatne komplikacije Foto: Getty Images

eSIM opcije koje omogućuju neograničeno surfanje, bez ugovorne obaveze i dodatnih komplikacija.

U ponudi su tako, između ostalih, eSIM sa 10 dana neograničenog interneta po ceni od 7,90 €, kao i 1+1 opcija za dve SIM kartice za 9,90 €, idealna za parove ili porodice. Za kraće boravke dostupna je i opcija sa 3 dana neograničenog interneta za 5,90 €, dok je za duže boravke moguće odabrati eSIM sa 30 dana neograničenog saobraćaja za 29 €. Digitalnim nomadima je dodatno zanimljiva i ponuda sa 120 GB interneta za period od 90 dana, po ceni od 20 €.

Odabrani paketi uključuju i određeni broj minuta ili SMS-ova prema brojevima unutar Hrvatske, bez dodatnih troškova, kao i povoljnije cene poziva prema inostranstvu. Aktivacija je moguća i online, a korisnici mogu birati između klasične SIM kartice i eSIM rešenja koje omogućuje trenutno korišćenje, bez odlaska u poslovnicu.

U vremenu kada se putovanja planiraju pomoću digitalnih alata, od navigacije i društvenih mreža do AI asistenta i online preporuka, pristup pouzdanom i povoljnom internetu je sve češće presudan faktor ukupnog doživljaja odmora.

LIKE partner

FRUŠKE TERME

PREMIUM DESTINACIJA ZA ODMOR I POSLOVNE SUSRETE

Na obroncima Fruške gore, uz samu granicu Nacionalnog parka, smešten je rizort Fruške Terme – savremena i celogodišnja destinacija koja spaja prirodno okruženje, wellness iskustva i snažnu konferencijsku infrastrukturu. Sa **419 smeštajnih jedinica** raspoređenih u više hotelskih i apartmanskih objekata, uz više od **400 parking mesta**, rizort je osmišljen da odgovori na potrebe savremenih putnika, porodica i poslovnih gostiju. Poseban fokus stavljen je na Events segment. Fruške Terme raspolažu sa **20 savremeno opremljenih konferencijskih sala**, ukupnog kapaciteta do **2.000 učesnika**, prilagodljivih različitim formatima događaja – od poslovnih sastanaka i radionica do velikih kongresa, konferencija i gala večeri. Fleksibilni prostori, profesionalna tehnička infrastruktura i integrisana hotelska logistika čine rizort pouzdanim partnerom za organizatore događaja regionalnog i međunarodnog nivoa. U okviru kompleksa nalaze se različiti hotelski koncepti, uključujući Mövenpick Resort & Spa Fruške Terme sa 201 sobom i apartmanom i **Termalnom rivijerom od 10.000 m²**, adults-only hotel Premier Aqua sa 54 smeštajne jedinice, kao i Etno selo Vrdnička Kula sa **svečanom salom** za događaje do **500 gostiju**. Ponudu dopunjuju Fruške Residence i Fruški Cvet, sa apartmanima i sportskim sadržajima. Wellness & Spa centar prostire se na 10.000 m², sa preko 3000 m² vodene površine, **15 bazena, 12 tobogana i 12 tipova sauna**, uz prirodnu **termomineralnu vodu temperature 29–33 °C**. Gastronomska ponuda kroz pet restorana i četiri bara oslanja se na spoj lokalne, italijanske i švajcarske kuhinje, uz savremeni pristup i visoke standarde kvaliteta. Kao destinacija koja prirodno povezuje odmor, poslovne susrete i boravak u prirodi, Fruške Terme nude uravnoteženo i premium iskustvo tokom cele godine.

Jedinstvena lokacija uz Nacionalni park Fruška gora

Termalni wellness & spa centar od 10.000 m² sa prirodnom termomineralnom vodom

15 bazena i 12 sauna za celogodišnju relaksaciju

Premium smeštaj u više hotelskih i rezidencijalnih objekata

Adults-only iskustvo u hotelu Premier Aqua

Porodični sadržaji i vodeni svet za goste svih generacija

Autentična gastronomija inspirisana lokalnom, italijanskom i švajcarskom kuhinjom

Destinacija za sporiji tempo i potpuni wellness reset

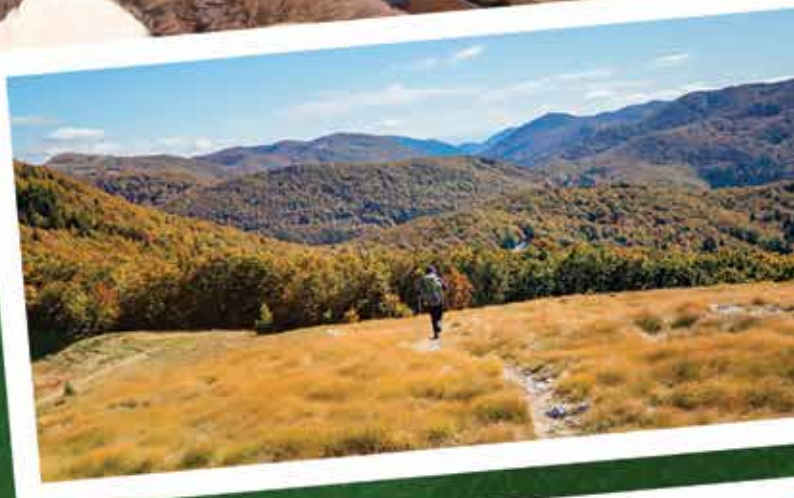
LIKA

SRCE HRVATSKE!

FOTO: Julien Duval, TZ Ličko-sejnske županije

www.visit-lika.com

HUMA KOTOR BAY

SAVREMENI RITAM MEDITERANA

Istinski povezujuće iskustvo

Nežan šum talasa, mekana posteljina, miris mora i prvi zraci sunca koji se pomaljavaju iza planina... Buđenje u hotelu Huma Kotor Bay je ritual za sebe koji se odvija polako

i podseća vas da dan ovde ima drugačiji ritam. More je prisutno pre prvih misli i pre svih planova.

Već u tim prvim trenucima jutra Huma otkriva svoju suštinu kao prostor kojem se prepuštate, u kojem se oslobađate i vraćate istinskom osećaju prisutnosti. Doručak sa pogledom na zaliv postaje mesto susreta sa danom, sa sobom i sa onima sa kojima se boravak deli. Samo nekoliko koraka vodi vas do mora, a upravo ta blizina briše granicu između enterijera i prirode. Tokom dana, prostor se kreće zajedno sa vama. Plaža nudi spokoj, ali i zabavu. Razgovori se odvijaju prirodno, bez potrebe da se započnu, kao da ih ambijent sam poziva.

Kako se dan razvija, teretana donosi fokus i energiju, a spa centar povratak ravnoteži. Tretmani ne obećavaju transformaciju, već vraćanje u stanje u kojem telo ponovo nalazi svoj prirodni red. Nakon spa centra, dan se nastavlja lakše, sa manje buke u mislima. Predveče, Mandolina postaje mesto na kojem se vreme namerno usporava. Kokteli se piju polako, zalazak sunca nad zalivom otkriva magičnu dubinu prostora i opčinjava svojom lepotom. Svetlost se povlači, boje se menjaju, a Huma dobija novu dimenziju. Mudra Art Cuisine poziva na večeru i pažljivo oblikovano iskustvo u kojem se ukus, atmosfera i ritam prostora stapaju u celinu. Ipak, ono što Huma Kotor Bay Hotel & Villas čini zaista jedinstvenim nije ambijent, već ljudi koji ga oblikuju. Ovde usluga nije proceduralna, već intuitivna. Zaposleni razumeju potrebe, predviđaju želje, poštuju tišinu i prepoznaju trenutke kada je prisustvo važno, ali i kada je distanca ključna. Ta

**Smešten uz obalu
jedne od najlepših
bokokotorskih
uvala, Huma Kotor
Bay predstavlja spoj
prefinjenog dizajna,
besprekorne usluge i
prirode koja oduzima
dah**

Gosti imaju pristup prilagođenim wellness programima, privatnim gastronomskim iskustvima i concierge uslugama

nenametljiva, iskrena ljudska pažnja stvara osećaj poverenja i pripadnosti koji oblikuje novu i stvarnu definiciju luksuza. Huma nije još jedan luksuzni hotel na Mediteranu. Huma je mesto u kojem se letovanje ne meri aktivnostima, već emocijama. Usporavanjem, prisutnošću i istinskom povezanošću. Boravak u Huma Kotor Bay Hotel & Villas ostaje zapamćen ne samo po onome što je viđeno, već po onome što je doživljeno, veoma lično i trajno.

NIŠ

Carska istorija i balkanski merak

U Nišu vas ljudi dočekuju sa osmehom i toplinom koju je danas retko gde možete sresti. Zato, ako tražite svoju sledeću balkansku destinaciju, preporučujemo da se zaustavite na jugu Srbije i provedete se kao nikad

Jedan od najslikovitijih opisa doživljaja i uspomena koje turisti ponesu iz Niša dao je blogger aviokompanije Ryanair: „Ovde vam se ljudi raduju, a priče koje ćete poneti iz Niša sigurno nijedan od vaših prijatelja nije čuo, ni doživeo.“ Pa, zašto je Niš tako poseban?

MERAK, GOSTOPRIMSTVO I GASTRONOMIJA

U Nišu vas ljudi dočekuju sa osmehom i toplinom koju je danas retko gde možete sresti. Južnjački gurmanluci, muzika i meraklijski provod, za koji su Nišlije uvek spremne, doneće vam osećaj da ste deo duha ovog jedinstvenog

Foto: Ivan Manić

Foto: Ivan Manić

Južnjački gurmanluci, muzika i meraklijski provod, za koji su Nišlije uvek spremne, doneće vam osećaj da ste deo duha ovog jedinstvenog grada

grada. A priče koje odavde ponesete sigurno će postati uspomena koju ćete dugo prepričavati.

CARSKA PROŠLOST

U Nišu je u III veku rođen Konstantin Veliki, rimski imperator koji je trajno oblikovao tokove svetske civilizacije. Nakon što je postao car bogato je ukraio svoj rodni grad i u njegovom predgrađu sagradio raskošnu rezidenciju Medijanu.

LOKALITETI KOJI SU OBLIKOVALI IDENTITET GRADA

Niš je grad u kome prošlost progovara na svakom koraku, od Niške tvrđave izgrađene

na ostacima antičkog i srednjovekovnog grada, preko osmanske Čele-kule, sazidane od glava izginulih srpskih junaka, koji godišnje obiđe oko 30.000 posetilaca, do autentično sačuvanog prostora nacističkog logora iz Drugog svetskog rata.

Tu su i remek-dela jugoslovenske skulpture: monumentalni spomenik Tri pesnice na Bubnju i Augustinčićev Spomenik oslobodiocima na centralnom trgu, koji čuvaju sećanje na teške, ali i herojske trenutke prošlosti grada.

I, zato, ako tražite svoju sledeću balkansku destinaciju, preporučujemo vam da se zaustavite na jugu Srbije i doživite uzbudljivu priču grada na raskršću puteva.

Foto: Dragana Stanković

Foto: Dragana Stanković

U NIŠU JE ROĐEN RIMSKI IMPERATOR KONSTANTIN VELIKI, KOJI ĆE OSTATI UPAMĆEN KAO DRŽAVNIK, VOJSKOVOĐA I VIZIONAR KOJI JE TOKOM SVOJE VLADAVINE OSTAVIO NEIZBRISIV TRAG U ISTORIJI EVROPE I HRIŠĆANSTVA

HILTON JE PREKO

Prvi Hilton na hrvatskim ostrvima

Smešten uz samu obalu mesta Preko, hotel Preko Ugljan Island – Curio Collection by Hilton donosi savremeni ostrvski odmor prožet mediteranskim šarmom i opuštenom atmosferom. Kao prvi hotel Hilton na hrvatskim ostrvima, postaje nova destinacija za beg iz svakodnevice, udaljen svega 20 minuta trajektom iz Zadra, a otvoren tokom cele godine.

Centar gastronomskog doživljaja je restoran Terra, koji spaja mediteransku kuhinju sa sezonskim sastojcima, uz izdvojenu azijsku ponudu.

Wellness zona sa bazenom i pokretnim staklenim zidovima omogućuje otvoren pogled prema moru tokom leta, dok grejani bazen obezbeđuje ugodno opuštanje u svim godišnjim dobima.

Boravak u Hotelu Preko osmišljen je kao celovito iskustvo, sa akcentom na udobnost i kvalitet boravka. Svaki detalj je prilagođen ritmu ostrva i potrebama savremenog gosta. Hotel je osmišljen kao mirna oaza uz marinu, idealna kako za individualne goste, tako i za privatne i poslovne događaje. Mogućnost iznajmljivanja celog hotela omogućava organizaciju venčanja, proslava, konferencija i team buildinga u intimnom i diskretnom okruženju uz more. Ljubiteljima mora su na raspolaganju i privatni izleti vlastitim gliserom, idealni za istraživanje skrivenih zaliva i otoka zadarskog arhipelaga.

Hotel Preko Ugljan Island postavlja novi standard celogodišnjeg boravka na ostrvu.

Za više informacija posetite **hotel-preko.hr**

Hotel Preko na Ugljanu postaje nova destinacija za beg iz svakodnevice, udaljen svega 20 minuta trajektom od Zadra, a otvoren tokom cele godine

Centar gastronomskog doživljaja je restoran Terra, koji spaja mediteransku kuhinju sa sezonskim sastojcima i azijskim specijalitetima

LIKE partner

DR KOZOMARA:
Handmade je jedini put
koji ostavlja trag, sve
ostalo je industrija

Fotografije:
Marko Tošković

INOVATIVNI KONCEPT STOMATOLOGA DR KOZOMARE

Stomatologija sa potpisom

Ordinacija DR KOZOMARA u Beogradu na vodi pozicionira se kao primer savremene privatne zdravstvene prakse, koja kroz inovacije, personalizaciju terapije i visoke etičke standarde redefiniše pojam stomatološke usluge na domaćem, ali i na regionalnom tržištu

Savremena stomatologija danas prevazilazi okvire klasične zdravstvene usluge i postaje spoj medicine, tehnologije i estetske preciznosti. Ordinacija dentalne medicine dr Kozomara, smeštena u poslovnoj zoni Beograda na vodi, predstavlja primer moderne stomatološke prakse koja se oslanja na inovacije, individualni pristup pacijentu i najviše profesionalne standarde. Dr Kozomara svaki tretman zasniva na detaljnoj analizi anatomije lica, strukture zuba, starosne dobi i funkcionalnih potreba pacijenta. Njegova „handmade tehnika“ podrazumeva ručno oblikovanje i individualnu kolorizaciju svakog zuba sa ciljem postizanja prirodnog i dugoročno održivog estetskog rezultata. Ovakav pristup značajno se razlikuje od standardizovanih protokola masovne stomatološke prakse i predstavlja spoj precizne dijagnostike i dentalne estetike. Dr Kozomara u radu primenjuje savremene implantološke i protetske sisteme uz korišćenje vrhunskih materijala sertifikovanih po međunarodnim standardima. Posebnu pažnju privlači primena ultratankih lumineers faseta koje se postavljaju bez brušenja prirodnog zuba, bez bola i potrebe za anestezijom, čime se značajno podiže komfor pacijenta i čuva integritet zubne strukture.

POTPUNA PRIVATNOST I DOŽIVOTNA GARANCIJA IMPLANTATA

Implantološki zahvati koje sprovodi dr Kozomara prate dugoročni protokoli kvaliteta, a ugrađeni implantati dolaze sa doživotnom garancijom, što potvrđuje visok nivo poverenja u primenjenu tehnologiju i stručnost izvođenja zahvata. Organizacioni model ordinacije zasniva se na potpunoj posvećenosti pacijentu, bez preklapanja sa drugim klijentima. Ovakav sistem rada omogućava maksimalnu privatnost, veću efikasnost terapije i pun fokus na individualne potrebe pacijenta, što predstavlja značajnu razliku u odnosu na klasične stomatološke prakse sa velikim brojem paralelnih intervencija.

Dr KOZOMARA je najpoznatiji stomatolog u Srbiji, sa velikom reputacijom među ljudima iz sveta biznisa i javnim ličnostima

Dr Marko Kozomara je najpoznatiji stomatolog u Srbiji, sa velikom reputacijom među javnim ličnostima i ljudima iz sveta biznisa, ali bez obzira na reputaciju i lokaciju u jednom od najmodernijih poslovnih delova Beograda, njegova ordinacija primenjuje isti profesionalni standard za sve pacijente - od osnovnih stomatoloških intervencija do kompleksnih rehabilitacija bezubih pacijenata i zahteva estetske stomatologije. Profesionalni put dr Kozomare vezan je za porodičnu tradiciju stomatologije, a iskustvo stečeno od najranijeg detinjstva dodatno je oblikovalo njegov pristup

struci. Danas njegova praksa predstavlja spoj višedecenijskog znanja i savremenih tehnologija, sa jasnim fokusom na kvalitet, dugotrajnost rezultata i poverenje pacijenata. Ordinacija „Dr Kozomara“ pozicionira se kao

primer savremene privatne zdravstvene prakse koja kroz inovacije, personalizaciju terapije i visoke etičke standarde redefiniše pojam stomatološke usluge na domaćem, ali i regionalnom tržištu.

Kontakt
DR KOZOMARA
 Bulevar Vudroa Vilsona
 8v/109 Aurora Apartments
 Belgrade Waterfront,
 Beograd, Srbija
 + 381 11 40 10 090
 +381 69 40 10 020
www.drkozomara.com
office@drkozomara.com
 Instagram: dr_kozomara

Priča Baščaršije i porodice Marković

BALKANSKA HRANA, SLOVENAČKI MODEL

„Završio si Kembridž, a hoćeš da prodaješ
ćevape?“, upitala ga je majka, zaprepašćena.
Danas, pet godina kasnije, presrećna je što je
Aljoša Marković preuzeo porodični posao
– slovenački lanac etno restorana Baščaršija

► Piše: KARINA CUNDER REŠČIČ
► Foto: BLAŽ SAMEC

S am vrh slovenačke gastronomije čini šarena paleta likova koji iznenađuju sve oko sebe svojim karijernim odlukama. Svetski poznati kuvar iz Soče po obrazovanju je diplomata. U restoranu „Preko brda“ Ane Roš, u Kranjskoj Gori, kuva David Žefran. Prvu Mišlenovu zvezdicu dobio je tri meseca nakon otvaranja restorana Milka, a još jednu sledeće godine. Njegovo obrazovanje? Analitički sociolog. Kada se od Kranjske Gore vozite prema Ljubljani, sa puta vidite izuzetan hotel ispod – jedini u Sloveniji sa dve Mišlenove zvezdice, u vlasništvu Svetozara Raspopovića, bivšeg carinika. Još jedno ime pridružilo se ovoj paleti: Aljoša Marković, još nema 30 godina. Ekonomista, diplomirao na prestižnoj Londonskoj školi ekonomije i političkih nauka, i nastavio obrazovanje na Kembridžu. On je potpuno nova vrsta zvezde na ovom podijumu. Slovenački Forbes izabrao ga je za jednog od trideset mladih pojedinaca koji ubedljivo pomeraju granice u raznim oblastima.

Saša i Zekira Marković vodili su posao nešto manje od dvadeset godina, a korona im je donela predah: njihov sin Aljoša, koji je stekao vrhunsko obrazovanje iz menadžmenta i finansija u inostranstvu, preuzeo je upravljanje

Za oko pet godina, Aljoša Marković je Baščaršiju transformisao u modernu kompaniju sa gotovo neverovatnim rastom prihoda: sa milion na skoro osam miliona Foto: Blaž Samec

Za šest godina upravljanja povećao je broj zaposlenih u kompaniji pet puta, a obim prihoda s milion na, bruto, skoro osam. Od ćevapa gradi carstvo – i možda će, jednog dana, ovo biti prvi veliki slovenački međunarodni lanac restorana.

Ali, kao i uvek, priča koju spremamo za vas mora biti – priča o porodici.

SVE VRVI OD GOSTIJU

Četiri restorana u Sloveniji nose ime Baščaršija, a povezani su s mariborskom porodicom Marković. Najnoviji u nizu otvoren je u Ljubljani, blizu Centra Rog – svojevrstnog lokalnog Pompidua. Godinu dana pre njega otvorena je lokacija u Kopru, na Karpačo trgu u starom gradskom jezgru. Istorijsko jezgro Baščaršije čine dva restorana u Mariboru, u Gosposvetskoj i Poštnoj ulici. Za ovaj drugi moglo bi se reći da je nervni centar rastućeg restoranskog carstva.

Kako to izgleda? Kao ulica koja diše čak i usred zime. Restoran se nalazi tačno u sredini i nije neuobičajeno da ljudi čekaju ispred vrata na sto. Vodič Gault & Millau Slovenia nedavno je Baščaršiji dodelio nagradu POP, namenjenu mestima gde ljudi zaista dolaze u velikom broju – i očigledno su bili u pravu. Bila je subota popodne i restoran je vrvio od gostiju, uglavnom porodica; loptice su se kotrljale po prostorijama, lizalice padale s balkona, stolovi su bili prepuni tanjira, lepinja i ajvara, a karirani stolnjaci jedva vidljivi.

Tako smo porodica Marković i ja pronašli tihi kutak u maloj kancelariji na prvom spratu,

Za dve decenije, Zekira Marković se dokazala ne samo kao odlična kuvarica, već i kao potpuno „organska“ i spontana marketinška menadžerka. Baščaršija je mesto održavanja mnogih „after-partija“ nakon premijera, koncerata,... Foto: Blaž Samec

nekadašnjem stanu broj 5. Nomen est omen: bilo je mesta tačno za toliko ljudi. Marković je četvoro: otac Saša, majka Zekira, Aljoša i sestra Maja. Ja. Fotograf je jedva pronašao mesto da sedne.

KADA JE ZEKIRA NAPUSTILA ZENICU...

Možda će jednog dana neko napisati celu priču ove porodice, veoma poznate u Mariboru. Možda će to biti Zekira Marković, koja je počela da piše memoare tokom korone. Tada je sve stalo, ljudi su bili zapanjeni usporanjem, kao da su ispali iz centrifuge života koja ih je prethodno vrtela bez prestanka. Struktura knjige već je jasna: gotovo svako poglavlje počinje loše, penje se dramatičnim lukom, a završava dobro.

Zekira (51) kaže da bi početna scena knjige verovatno mogla biti autobus kojim je kao osamnaestogodišnjakinja putovala iz rodne Zenice do Maribora, gde je imala dogovoren sastanak sa dečkom Sašom, koji je bio u Švajcarskoj u potrazi za poslom. Odlučili su se naći na pola puta, u nekadašnjem Hotelu Turist, sada Piramida. Zaspala je u autobusu i probudilo ju je sunce. Izašla je s malim koferom, jer joj je Saša rekao da ne nosi previše stvari, planirajući da ostanu samo pet ili šest dana.

Nekoliko dana kasnije shvatila je da se neće vratiti. Rat je izbio u Bosni – bila je 1992. godina. Zaista, nije bio dobar početak. „Zekira nije bežala od rata“, kaže Saša Marković (61). „Niko od nas nije verovao da ono što se dogodilo u Hrvatskoj može zadesiti

Bosnu. Moguće da su stariji slutili, mladima nije bilo ni na kraj pameti. Prva tri dana bili smo gotovo sami u hotelu: zauzete su bile tri sobe, a na doručku nije bilo žive duše. Četvrtog ili petog dana trpezarija je bila puna – svi su došli iz Bosne“, seća se.

Nisu mogli da se vrate četiri godine. Bili su iz Zenice, ali nisu verovali da će sredina prihvatiti zajednicu muslimanke i bosanskog Srbina. Razmišljali su o odlasku u Kanadu ili Južnu Afriku, ali zbog svoje prijateljske prirode odmah su se uklopili u Maribor. Zekira se brzo asimilovala, što obično znači „izgubiti“ svoje prethodno ja, ali sa Markovićima je bilo drugačije: danas su po harizmi – 100% Štajerci, Mariborci; po humoru, otvorenosti i društvenosti – 100% Bosanci. Brojke se drugačije sabiraju u ovoj porodici.

SVAKI BALKANAC ŽELI SVOJ LOKAL

Porodica ima gene za preduzetništvo, od prvog trenutka kada su počeli da grade egzistenciju u Sloveniji, išli su svojim putem. Prva picerija koju su otvorili propala je, druga je bila hit – prodavali su do 800 pica dnevno. Radili su punom parom. Zekira je dostavljala pice sa bebom na zadnjem sedištu, a Aljoša je postao najmlađi dostavljač u istoriji Slovenije. Markovići su bili toliko uspešni da su drugi počeli da ih kopiraju: „Mi smo malo kopirali druge, a drugi su mnogo kopirali nas. Sledeći korak bila je Baščaršija, jer smo mislili da će to biti teže za imitiranje.“ Prvo su otvorili lokal za pite, kasnije dodali još jedan, koji je danas njihovo mezimče. Bio je to smeo potez – ne samo nova picerija nakon propasti prve, već i restoran sa ćevapčićima, gde su drugi prethodno propali. „Zar to nije hrabrost?“, smeje se Saša.

Kako su se upšte odlučili za ugostiteljstvo? „Svaki Balkanac ima duboku želju da ima svoj lokal – makar kafić. Sa Baščaršijom stvorili smo prostor koji nam je nedostajao u Mariboru“, kaže Zekira, dok Saša dodaje: „Zaljubio sam se u picerije kada sam kao student radio u jednoj u Hrvatskoj. Moja porodica imala je kuću u Visokom, mestu koje je danas poznato po piramidama. Zamišljao sam dugu, lepu zgradu s picerijom, ali granata je sve uništila.“

„DA LI MLAD ČOVEK TREBA DA LEŽI KOD KUĆE NA KAUČU?“

Još jedan loš početak važnog poglavlja koje se dobro završava, događa se 2020. godine. Korona je bila veliki test za ugostitelje. To je video i Aljoša Marković, koji je u međuvremenu završio II gimnaziju u Mariboru, diplomirao menadžment na Londonskoj školi ekonomije i političkih nauka, završio master studije finansija na Kembridžu i preselio se u Berlin, gde je našao posao u startup kompaniji. Kada je počela korona, ljudi u Nemačkoj su se takođe odlučili da rade od kuće, pa se vratio u

„RECEPT I ZNANJE SMO DOBILI OD PORODIČNOG PRIJATELJA IZ BOSNE – ON NAM GA JE POKLONIO. INAČE, NE BISTE VEROVALI, LJUDI IZ TURSKE DOLAZE I NUDE STO, STO PEDESET HILJADA EVRA ZA DOBRE RECEPTE.“

već je popustila, a atmosfera oko nas bila je opuštena; verovatno zato što bi većina gostiju rekla: u ovim restoranima odnos prema ljudima je poseban.

Zekira klima glavom i insistira da se gosti tretiraju s pažnjom čak i dok čekaju spolja.

„Potapšajte ga, ponudite mu dunju. Nemojte pokazivati da vam je teško da ga zaobidete dok stoji kod šanka“, objašnjava konobarima koji kruže kroz prostor, šaren, razgranat, ali svetao i topao. Stolovi su dodavani gde god je bilo moguće: uza zid, u dve male prostorije prizemlja, podrum, balkon na prvom spratu, u još jednu veću prostoriju. „Nismo želeli tamno drvo ili karikaturu etno-restorana, poput italijanskih, koji su prekriveni natpisma Čao i dresovima fudbalera. Oko dizajna nam je pomogao porodični prijatelj, slikar Dragan Gačnik“, dodaje Aljoša.

Nad centralnim prostorom nalazi se i konopac, na kojem se nekada sušio veš – od starinskih gaća do košulja i majica – što je postalo urbana legenda restorana. „Da, imali smo nekoliko velikih starinskih gaća, odbijale su goste, pa smo okačili košulje i majice“, smeje se Zekira.

„Kada smo radili sami, Zekira i ja smo mislili da smo savršeni par: ona je vrhunski kuvala, brinula o kvalitetu i marketingu, ja sam se bavio finansijama i organizacijom. Onda se pojavio Aljoša – i postali smo savršeni par od troje“, kaže Saša.

Nedavno im se pridružila i Maja, ćerka, naizgled nežna, ali sa strašću za boksom.

Preuzela je marketing – i porodica je hvali: retko se viđaju tako kreativni TikTok video snimci.

U ovoj porodici brojevi kao da se drugačije sabiraju. Savršeni par, čini zapravo četvoro ljudi: majstorica recepata, ambiciozna i ljubazna, inženjer geotermike, koji je sve vreme razgovora ustajao i pomagao gostima, mladi ekonomista obrazovan na najprestižnijim fakultetima, i devojka koja razume društvene mreže – četvoro čini savršeni tim.

Odjednom, Markovići ustaju od stola: „Idemo?“

Na trenutak pomislih da sam nešto pogrešno rekla, ali onda sam primetila da se smračilo.

Iza mene, tri diva, toliko visoka da gotovo zaklanjaju svetlost, strpljivo čekaju na naš sto. Učtivo se zahvaljuju dok sedaju na još uvek ugrejane stolice

Maribor da pomogne roditeljima.

„Kada se vratio, pucao je od energije, bio je pod utiskom poslovne okoline u svetu. Kao roditelj, osećate potrebu da nešto preduzmete: da li tako mlada osoba treba da leži kod kuće na kauču? U početku nam je pomagao oko isporuka, od čega smo imali makar minimalni prihod, ali ubrzo je bilo jasno da želi da upravlja celim poslom. Bila sam razočarana – ‘Završio si Kembridž, a hoćeš da prodaješ ćevape?’, rekla sam mu. Ali Aljoša radi stvari na svoj način. Čak je šokirao i kolege u Berlinu, gde je dao otkaz.“

Danas Zekira i Saša, delimično mladi penzioneri, ne mogu biti srećniji. Jednostavno, Aljošin sistem funkcioniše.

Za pet godina zamenio je zanatsko upravljanje korporativnim upravljanjem, uveo jedinstvenu centralnu kuhinju, otvorio dve nove lokacije, povećao posao sa milion na oko osam i tako doveo kompaniju Etno restorani na sam vrh slovenačke ugostiteljske industrije – ispred nje je, na primer, porodica Jezeršek, najveći dobavljač u sektoru ugostiteljstva, kao i u Sloveniji čuvene Trojane, čiji posao prodaje krofni cveta, a uz to imaju i smeštaj. Etno kuća Baščaršija je zapravo jedina među njima koja ostvaruje promet samo sa klasičnim restoranima.

Koji je za njega najvažniji trenutak u ovim godinama, u ovoj priči? „Mislim da je to bio dan kada smo otvorili Baščaršiju u Kopru. Do tada je sve bilo samo ideja, na papiru i u našim glavama, oblast gde je svako mogao biti pametan. Ali Koper i restoran pun ljudi prvog dana bili su stvarni“, kaže on.

STO HILJADA EVRA ZA RECEPT

Posao je posao, znanje je znanje – bilo da prodajete naftu ili balkansku hranu. Ali postoji nešto još važnije: Aljoša Marković verovatno je jedina osoba na svetu sa prestižnim diplomama na zidu, koja se istovremeno

posvećuje detaljima poput savršene lepinje, izvrsnog kajmaka i ćevapa kojem bi dao deset od deset. Posvetio se proizvodu sa izuzetnom preciznošću.

Iako Baščaršija prodaje najviše tanjira mešanog mesa, svi se slažu da je srce svega – dobar ćevapčić. Sva ostala jela koja služe osmislila je Zekira, a recept za ćevap stigao je od porodičnog prijatelja iz Bosne – poklon u pravom smislu te reči. „Kada sam preuzeo restoran, već smo pripremali ćevape po specifičnom receptu. Najvažniji je tehnološki postupak: zbog njega sirovina dobija drugačiju teksturu i ukus. Drugim rečima, čak i profesionalac bez naše tehnologije ne bi postigao isti rezultat. Ne biste verovali, ali ljudi iz Turske dolaze i nude sto, sto pedeset hiljada evra za dobre recepte“, objasnio je Aljoša za subotnji dodatak Dela prošle godine. Baščaršija danas uživa status restorana sa bosanskom, možda čak sarajevskom hranom u Sloveniji. Ali šta su pravi autentični recepti? „Generalno, najveći uticaj ima turska kuhinja. Neka jela su se više promenila, neka manje. Baklava, na primer – bolja je u originalu, u Istanbulu. Ali jela od turskog roštilja – ćevapi, pljeskavice – vremenom su dobila svoj novi karakter, bolje su od bilo čega što biste probali u Turskoj“, objašnjava.

Markovići odbacuju naziv ćevabdžinica. „To je brza hrana: pojedеш, platiš i odeš. Naši restorani nisu takvi. Ovdje se služe glavna jela, sto je pun tanjira, hrana se deli. Nisi sam, već sa porodicom ili prijateljima. Koncept je bliži ašćinici, gde majka kuva za porodicu – domaće, obilno i pristupačno“, kaže Zekira.

GDE SU KAPIJE NESTALE?

Već smo stigli do stola u gužvu restorana i pred nama je pladanj pun jela. Markovići mirisali su, ocenjivali ćevape, opisivali ajvar, raspravljali o lepinji – još nisu bili potpuno zadovoljni. Početna blaga napetost intervjua

**Prostor za sporiji
tempo, prirodu, vino,
zdravlje i smisleno
putovanje**

Foto: TZZŽ

Zagrebačka županija nije samo prostor oko glavnog grada. Ona je kontrapunkt urbanoj brzini – mesto gde priroda, nasleđe i svakodnevni život dišu istim ritmom. Upravo u toj blizini, ali i

različitosti, leži njena najveća snaga.

Nasleđe ovde nije kulisa. Ono je živo, prisutno i funkcionalno – u vinogradima i vinskim cestama, u lokalnoj gastronomiji, u malim istorijskim mestima, u obnovljenim zgradama koje služe zajednici. Kada se njime upravlja promišljeno, nasleđe postaje osnova regenerativnog turizma: turizma koji ne troši prostor, već ga jača.

Regenerativni pristup znači i jasno odstupanje od logike „više je bolje“. U fokusu nisu brojevi, već kvalitet iskustva i dugoročno blagostanje lokalnog stanovništva. To je turizam koji ostavlja vrednost tamo gde nastaje – kroz lokalne proizvođače, zanatlije, porodična gazdinstva i autentične doživljaje.

Zagrebačka županija ima retku priliku: da bude produžetak boravka u gradu, ali i njegov potpuni kontrast. Prostor za sporiji tempo, prirodu, vino, zdravlje i smisleno putovanje. Destinacija koja razume da današnji

NOVA SNAGA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Destinacija koja ima retku priliku: da bude produžetak boravka u gradu, ali i njegov potpuni kontrast. Ovde priroda, nasleđe i svakodnevni život dišu istim ritmom

luksuz leži upravo u autentičnosti, miru i osećaju povezanosti.

Uspeh se zato ne meri brojem dolazaka, već zadovoljstvom zajednice, očuvanim nasleđem i otpornošću prostora. Zagrebačka županija gradi turizam sa karakterom – turizam koji neguje, obnavlja i traje.

BITTER LEMON

PROFINJEN GORAK OKUS

SCHWEPPES,

OD 1783

Schweppes®

DARS dinamičkim upravljanjem brzine preko portala iznad autoputa postepeno smanjuje ograničenja (npr. 100–80–60 km/h) i time smanjuje zagušenje saobraćaja i poboljšava protočnost. Fotografije Dars

SISTEM DINAMIČKOG UPRAVLJANJA BRZINOM REŠAVA PROBLEM ZASTOJA NA AUTO-PUTEVIMA.

Sistem trenutno funkcioniše na celokupnom ljubljanskem prstenu i na sve četiri glavne prilazne saobraćajnice. Reč je o jednoj od važnijih mera za povećanje protočnosti i unapređenje bezbednosti u saobraćajno najopterećenijem delu slovenačke mreže auto-puteva.

Donosi veću protočnost i povećava bezbednost u saobraćaju. Takođe doprinosi boljoj predvidljivosti vremena putovanja, što je posebno važno za svakodnevne migracije i nesmetano odvijanje logističkih tokova. Na slovenačkoj mreži auto-puteva svakodnevno se susrećemo sa zastoja i situacijama koje povećavaju napetost

Fotografije Dars

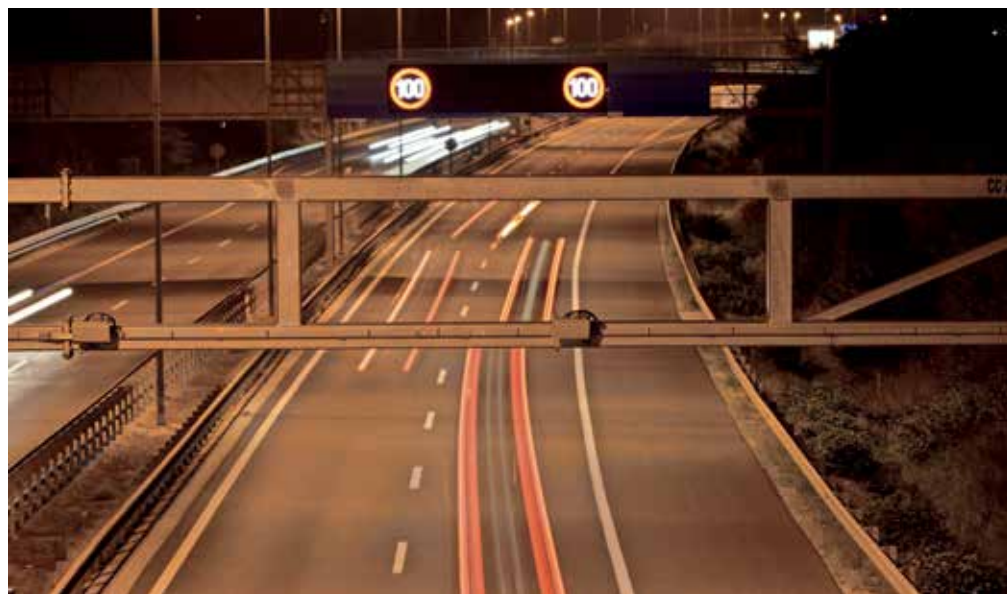
među vozačima. Stresni uslovi u saobraćaju dodatno povećavaju rizik od opasnih manevara i saobraćajnih nezgoda. Zbog toga je kompanija DARS, u saradnji sa stručnjacima, uvela novi sistem dinamičkog upravljanja brzinom, koji omogućava prilagođavanje ograničenja u skladu sa saobraćajnim uslovima. Sistem funkcioniše tako što prepoznaje povećanu gustinu saobraćaja i blagovremeno prilagođava dozvoljenu brzinu ožnje trenutnim uslovima

na putu. Uz doslednu primenu, saradnju vozača i odgovarajući nadzor, sistem može doneti merljive koristi. To znači manje zastoja, bolju protočnost, bezbedniju i manje stresnu vožnju. Prema procenama DARS-a, sistem može povećati protočnost saobraćaja i do pet odsto.

Promene u režimu saobraćaja vozači uočavaju na portalima i saobraćajnim znakovima sa promenljivim sadržajem, gde se ograničenja brzine postepeno prilagođavaju uslovima na putu. Kada sistem prepozna porast gustine saobraćaja, dozvoljena brzina se smanjuje kako bi se sprečilo naglo zgušnjavanje i povećala protočnost.

Pored toga, ova mera značajno doprinosi većoj bezbednosti: pravovremenim prilagođavanjem brzine i sprečavanjem naglih kočenja smanjuje se rizik od lančanih sudara. Sistem ima i psihološki efekat, jer podstiče mirniju i promišljeniju vožnju, što dugoročno unapređuje saobraćajnu kulturu. Iako sistem donosi brojne prednosti, njegovo uvođenje nije bez izazova – ključ uspeha leži u ponašanju vozača.

Od suštinskog je značaja da vozači poštuju propisana ograničenja. U suprotnom, sistem brzo gubi kredibilitet. Takođe treba naglasiti da sistem nije čarobno rešenje – u slučajevima veoma velikog saobraćajnog opterećenja ili obimnih radova na putu, zastoja će i dalje biti. Reč je pre svega o podršci postojećem saobraćajnom sistemu, koja uz pravilnu primenu može predstavljati značajan korak ka protočnijem i bezbednijem saobraćaju.

Promenljivom saobraćajnom signalizacijom na portalima ograničenja brzine prilagođavaju se trenutnim uslovima na putu.

NOVIGRAD OPATIJA OTOK KRK CRIKVENICA NOVI VINODOLSKI OTOK PAG
OTOK BRAČ OTOK HVAR MAKARSKA OREBIČ OTOK KORČULA

PREKRASNE DESTINACIJE, JEDINSTVENI
BRENDovi I ISTINSKI DOŽIVLJAJ ODMORA

+385 52 858 600
reservations@aminess.com
aminess.com

AMINESS
LAUREL

AMINESS
YOUNIQUE

AMINESS

AMINESS
Vival

maradiso
BY AMINESS

AMINESS
Style CAMPING

AMINESS
Planet Camping

2 UNESCO spomenika | 2 nacionalna parka | 11 srednjovjekovnih utvrda
230 spomenika kulture | 300 otoka | 600 arheoloških lokacija

tako prirodna, tako lijepa

Dalmacija | Šibenik

HRVATSKA
Puna života

www.dalmatiasibenik.hr

Jedan od
najiščekivanih
projekata na
Jadranu

PICAL RESORT

NOVO POGLAVLJE LUKSUZA NA JADRANSKOJ OBALI

Smešten je uz more, u srcu parka Parenzana Beachfront, te donosi savremeni luksuz zasnovan na povezanosti, autentičnosti i doživljaju prostora

Kroz 11 restorana
i 10 barova,
Pical Resort
donosi celovito
kulinarsko
putovanje
Mediterranom

Elegant Pical Suites donosi V Level uslugu, a PlayLand je najveći centar za igru i učenje u zatvorenom prostoru

Inspirisan pričom o Parenzani, Pical Resort povezuje kulturu, prirodu, gastronomiju i savremeni način odmora u promišljenoj viziji luksuza. U proleće 2026. Poreč dobija jednu od najiščekivanih novih destinacija na Jadranu. Pical Resort, Valamar Collection, smešten je uz more, u srcu parka Parenzana Beachfront, te donosi savremeni luksuz zasnovan na povezanosti, autentičnosti i doživljaju prostora. Inspirisan nekadašnjom prugom Parenzana koja je povezivala Poreč i Trst, Pical tu ideju prenosi na arhitekturu, gastronomiju i doživljaje, stvarajući mesto susreta kultura, ukusa i načina života Hrvatske, Slovenije i Italije. Odmaralište se sastoji od tri komplementarne celine. Elegantni Pical Suites donosi ekskluzivnu V Level uslugu, Pical Family Hotel je zamišljen kao živahan centar za porodični odmor, dok Pical Hotel u centralnoj zgradi kombinuje mediteransku ležernost i savremeni luksuz. Smeštajna ponuda obuhvata all inclusive porodične apartmane, swim up sobe i V Level apartmane, omogućujući svakom gostu da pronade svoj ritam odmora.

BESKRAJNA PORODIČNA ZABAVA

Više od 3.000 m2 prostora namenjeno je porodicama i deci svih uzrasta, stvarajući jedno od najbogatijih porodičnih iskustava u regionu. U centru se nalazi PlayLand, najveći centar za igru i učenje u zatvorenom prostoru u regionu, sa raznovrsnim zonama za slobodnu igru, gaming arenom i prostorom za pozorišne nastupe i projekcije. Na otvorenom, SpacePark, inspirisan Višnjanskim astronomskim opservatorijem, spaja igru i nauku, dok JumpOn trampolinski park donosi sate razigranog kretanja. Maro klubovi nude celodnevnu profesionalnu brigu, sa tematskim akademijama koje

Od porodičnih zona i wellnessa do gastronomije, svaki detalj je osmišljen kao deo celovitog doživljaja

podstiču kreativnost, kretanje i istraživanje. Zdravi dečiji meniji i hrana za bebe, razvijeni u saradnji sa nutricionistima, prate dane ispunjene igrom, bazenima i tri tematske plaže, stvarajući porodični odmor koji povezuje generacije.

ESPA AT PICAL

Pical Resort donosi prvo hrvatsko partnerstvo sa svetski poznatim wellness brendom ESPA, čije su banje deo najprestižnijih svetskih hotela. Na 1.300 m2 nalazi se ESPA at Pical Spa, luksuzni multisenzorni prostor inspirisan Parenzanom i raznovrsnim pejzažima Istre. Tretmani kombinuju vrhunsku stručnost ESPA sa lokalnim sastojcima, uz posebno osmišljene programe za decu i tinejdžere, čineći wellness iskustvom koje prirodno uključuje celu porodicu.

GASTRONOMIJA KAO PUTOVANJE

Kroz 11 restorana i 10 barova, Pical Resort donosi celovito kulinarско putovanje Mediteranom. U srcu ponude je Harry's Piccolo Poreč, pod upravom Mattea

Luksuzni multisenzorni banjski prostor inspirisan Parenzanom i raznovrsnim pejzažima Istre

Metullija i Davidea De Pra, kuvara restorana sa dve Mišelinove zvezdice, čiji sezonski meniji slave region kroz preciznost, ravnotežu i kreativnost.

Program Dine Around povezuje i ostale Valamar signature restorane. Fogo by Bekal donosi savremenu kuhinju sa otvorene vatre, JAZ by Ana Roš autorski pristup lokalnim sastojcima, Miramare by Fratelli Cerea profinjene italijanske klasike, Spinnaker kreativne interpretacije istarske kuhinje, dok restoran i klub Purobeach nudi mediteransko-azijsku fuziju u opuštеноj atmosferi uz more.

MESTO KOJE POVEZUJE

Pical je priča o povezanosti ljudi, ideja i prostora koji dele isto nasleđe. Od porodičnih zona i wellnessa do gastronomije i plaža, svaki detalj je osmišljen kao deo celovitog doživljaja. Bilo da dolazite zbog porodične avanture, wellness odmora, gurmanskog putovanja ili poslovnog sastanka, iz Picala odlazite sa osećajem da ste doživeli nešto istinsko – trenutak u kom Istri ne gledate samo kao destinaciju, nego kao mesto koje ostaje sa vama.

Grad koji inspiriše

Zakoračite u atelje lokalnih umetnika
i dizajnera, gde se savremena
kreativnost prepliće sa
gradskim pulsom, pričama
i karakterom Ljubljane.

Doživi kreativnu Ljubljano.

Mestna občina
Ljubljana

Otkrij
jedinstvena
doživljaje.

www.visitljubljana.com

GABRIELA

FILCA

NEBO U NJENIM RUKAMA...

25-godišnja šefica kuhinje Gabriela Filca izlazi iz senke mentora Srdoča i preuzima autorski potpis riječkog restorana sa Mišlenovom zvezdicom. „Donosim nove ideje i nove namirnice. A otvaram i svoj OPG“

» Piše: LUKA BENČIĆ
» Foto: VANESA PANDŽIĆ

N

akon dve godine na čelu kuhinje, Gabriela Filca ulazi u novu fazu svoje profesionalne priče – od ove godine ime restorana Nebo, koji posluje u sklopu riječkog hotela Hilton sa pet zvezdica, više neće nositi dodatak „by Deni Srdoč“. Filca, kojoj je tek 25 godina, na taj način simbolično

izlazi iz senke mentora i preuzima punu autorsku odgovornost za jedan od najprestižnijih restorana u Hrvatskoj koji je pod Srdočevim vođstvom 2019. došao do Mišlenove zvezdice.

Iako se ime menja, kontinuitet znanja i vrednosti ostaju. Deni Srdoč i dalje je, kako sama Gabriela ističe, važna referentna tačka njenog profesionalnog razvoja, uzor čiji je uticaj duboko utkan u njen kuvarski habitus. No, ona danas vodi sopstveni, jasno strukturirani tim od devet ljudi i sa njima intenzivno radi na novom meniju koji će biti predstavljen na proleće.

Kao i do sada, kuhinja Neba ostaje čvrsto vezana za lokalne namirnice, sezonalnost i tradiciju. U fokusu su proizvodi malih proizvođača, samoniklo bilje i nasleđe regionalnih kuhinja, ali interpretirani savremenim tehnikama i sa izraženim ličnim potpisom. Upravo u tom spoju tradicije i modernog Filca gradi sopstveni identitet – to je kuhinja koja je precizna, promišljena i lišena potrebe za „specijalnim efektima“. Za razliku od ranije faze, kada je kuhinja funkcionisala unutar jasnog mentorskog okvira, nova sezona donosi drugačiju dinamiku koja uključuje više autonomije, više odgovornosti i veću otvorenost za timski razvoj ideja. Pripreme za novi meni odvijaju se sistematski i intenzivno, uz stalno testiranje, dorade i zajedničko promišljanje svakog sleda. Za Gabrielu, promena imena restorana ne znači prekid,

OD OVE GODINE IME RESTORANA NEBO, KOJI POSLUJE U SKLOPU RIJEČKOG HOTELA HILTON SA PET ZVEZDICA, VIŠE NEĆE NOSITI DODATAK „BY DENI SRDOČ“.

već sazrevanje. Nakon brzog i izuzetno zahtevnog profesionalnog puta, ona je danas šefica kuhinje koja ne mora dokazivati kontinuitet, već želi da izrazi sopstveni glas. Iako se u zahtevnoj ulozi glavne šefice kuhinje našla veoma mlada, Filca se u svom poslu veoma dobro snalazi i on joj sam po sebi ne predstavlja veliki stres – najteže joj, kako nam priznaje, pada medijska eksponiranost, ali i na to se u protekle dve godine, otkako je pod „svetlima pozornice“, navikla. Uostalom, u kulinarsvu je praktično od detinjstva, jer je u ugostiteljskoj školi počela sa praksom u hotelima već od prvog razreda, tako da je već do dolaska u Draga di Lovranu imala pozamašno iskustvo iza sebe. Za njenu profesiju veoma je bitna stalna edukacija – putovanja, praćenje trendova, svakodnevno usavršavanje...

– Izazov mi je da pratim namirnicu, od same sadnje pa do gotovog proizvoda. Ove godine se bacam u proizvodnju, otvaram porodični OPG sa svojom porodicom u Lici i to je jedan veći projekat koji želim da ostvarim. Cilj mi je potpuna kontrola nad proizvodom, od samog izbora semena preko sadnje, brige u uzgoju pa sve do stola. Uzgajaćemo jako mnogo samoniklog bilja, dosta začinskog bilja, krompir, šargarepu i luk, zelje, možda suncokrete... Ne mogu vam sve odmah odati pa ću nešto ipak zadržati za sebe – priča. Gabriela je rođena u Rumuniji, a u Hrvatsku se doselila sa dve godine. Njena porodica deo je zajednice rumunskih Hrvata koji već vekovima žive u rumunskom delu Banata, u blizini granice sa Srbijom, u sedam hrvatskih sela, negujući starohrvatski jezik, tradiciju i folklor. Život je u tim predelima težak i zahtevan, radi se mnogo, od jutra do mraka, tako da je u njenoj porodici rad uvek bio na pijedestalu najvažnijih životnih vrednosti.

Bila je, priseća se, veoma poslušna, brza i precizna, učila je mnogo od Denija, slušala šta joj govori i brzo sve usvajala. Prvi zadatak koji joj je Srdoč dao bio je čišćenje salate i to je obavila u rekordnom roku, a kada se vratila sa očišćenom salatom, rekao joj je iznenađeno – već si gotova?

Foto: Privatni arhiv

Gabin otac je građevinar, a preseljenje u Hrvatsku je, kako kaže, uvek bio njegov san. Došao je prvi, počeo je da radi, te je nakon nekoliko godina za njim došla i porodica. Tražili su savršenu lokaciju i prvo su živeli u Brinju, nakon toga u Otočcu, te su na kraju kupili kuću u Prokikama, malom selu između Brinje i Otočca.

„ODRASTANJE U LICI BILO JE OBELEŽENO DOMAĆOM HRANOM. ZIMNICA JE BILA VEOMA VAŽNA, JER IMAMO JAKU ZIMU I NEMAMO MNOGO PRODAVNICA U BLIZINI KUĆE. JELI SMO JAKO MNOGO POVRĆA, MAMA JE UZGAJALA BAŠTU, I TO MI JE PRIRASLO SRCU.“

– Odrastanje u Lici bilo je obeleženo domaćom hranom. Zimnica je bila veoma važna, jer imamo jaku zimu i nemamo mnogo prodavnica u blizini kuće. Jeli smo jako mnogo povrća, mama je uzgajala baštu, i to mi je priraslo srcu. Sve smo radili sami, hleb se uvek mesio, pripremali smo svoju testeninu. U kući uvek imaš brašna i kvasca i to nam je bilo normalno. Kuhinja je, na neki način, bila kombinacija svega i svačega. Ima par rumunskih jela koja je mama volela da priprema. Omiljeno rumunsko jelo mi je malai, to je kao kukuruzni hleb, ali se testo bari, jede se sa ovčjim sirom i peče se pod pekom. Testo je slatkasto, a sir slan i taj kontrast mi je odličan, malai često jedemo kod kuće. Drugo omiljeno rumunsko jelo je čorba de perisoare, to su mesne okruglice u supi, uz koju ide i pavlaka, a začini koji se koriste su mirodija. Pripremala sam to jelo za Advent

KORLAT

I KAMEN IMA SRCE,
I KAMEN IMA DUŠU

Strast pretočena u vino.

Foto: Vedran Peteh / Cropix

**PRVO JELO KOJE JE
SAMOSTALNO NAPRAVILA,
PRISEĆA SE, BILA JE TORTA
ZA MAMIN ROĐENDAN.
IMALA JE TADA SAMO
OSAM GODINA I DANAS SE
SMEJE KAKO JE MOGLA I
KUĆU ZAPALITI.**

u Rijeci i ljudima se jako svidelo – govori. Gabriela je kod kuće za svoju porodicu kuvala već u osnovnoj školi, pomažući majci i uskačući kad god zatreba. Prvo jelo koje je samostalno napravila, priseća se, bila je torta za mamin rođendan. Imala je tada samo osam godina i danas se smeje kako je mogla i kuću zapaliti. Kada je u osmom razredu došlo vreme da izabere kojim će putem dalje, za Gabrielu nije bilo previše dileme. Roditelji su joj u tome pružili punu podršku i podsticaj. – Sa mamom sam kuvala otkad znam za sebe, imala sam svoj mali oklagiju i zajedno sa njom razvijala testeninu, tako da mi je izbor škole bio nešto sasvim prirodno. Sve se posložilo kako treba. Ugostiteljskih škola ima i u Korenici i u Senju i one su bliže Lici, ali kako je Ugostiteljska škola u Opatiji glasila za najbolju u Hrvatskoj, odlučila sam se za nju. Mi smo odgajani da budemo samostalni, roditelji su nas učili da radimo, da se borimo za sebe – priča.

Učenici u ugostiteljskoj školi redovno imaju praksu u hotelima, tako da je već tokom školovanja prošla sve segmente posla, od recepcije do domaćinstva, wellnessa... Bila je zapažena već sa sedamnaest godina, kada je otišla na METRO Junior Top Chef, svoje prvo takmičenje, u kojem učestvuje po pet učenika trećih razreda ugostiteljskih škola Osijeka, Zaboka, Opatije, Splita i Dubrovnika. Na tom takmičenju učenici pokazuju kuvarske veštine koje su stekli u školama, i u teoriji i u praksi. Projekat METRO Junior Top Chef pokrenut je s ciljem osnaživanja kuvarske profesije u

Foto: Vedran Peteh / Cropix

Hrvatskoj, u sklopu kojeg budući kuvari imaju priliku da pokažu svoja znanja, upoznaju nove trendove u gastronomiji i kulinarsvu te na taj način dodatno razvijaju svoju karijeru. Gabrieli je to iskustvo veoma mnogo značilo.

Još je bila maturantkinja kada joj se na obzoru ukazao Deni Srdoč, koji je tada vodio Draga di Lovranu, i dobila je priliku da zakorači u profesionalni svet kakav su sanjali mnogi. Ona ga je osvojila zahvaljujući radu, trudu i požrtvovanosti. Bila je, priseća se, veoma poslušna, brza i precizna, učila je mnogo od Denija, slušala šta joj govori i brzo sve usvajala. Prvi zadatak koji joj je Srdoč dao bio je čišćenje salate i to je obavila u rekordnom roku, a kada se vratila sa očišćenom salatom, rekao joj je iznenađeno – već si gotova? Potom joj je dao novi zadatak i tako jedan za drugim, te joj je nakon nekog vremena ponudio stalno zaposlenje. Kada je Srdoč iz Drage di Lovrane prešao u Nebo, Gabriela je pošla za njim i ostala i nakon njegovog odlaska.

– Kada danas razmišljam, verujem da je to bila sudbina. Sećam se, bila sam na nastavi, sedela sam tog dana u prvoj klupi, iako sam inače uvek sedela u poslednjoj, i pričala sa prijateljicom. U to vreme radila sam u

**„CILJ MI JE POTPUNA
KONTROLA NAD PROIZVODOM,
OD SAMOG IZBORA SEMENA
PREKO SADNJE, BRIGE U
UZGOJU PA SVE DO STOLA.
UZGAJAĆEMO JAKO MNOGO
SAMONIKLOG BILJA, DOSTA
ZAČINSKOG BILJA, KROMPIR,
ŠARGAREPU I LUK, ZELJE,
MOŽDA SUNCOKRETE...”**

Milleniumu i promenilo se nekoliko šefova kuhinje pa sam se prijateljici požalila kako mi niko nije mogao potpisati praksu. Profesorka iz ugostiteljskog posluživanja čula je da tražim mentora i rekla: „Hej, pa ima jedan Deni, tu gore iznad tebe, u Lovranskoj Dragi, njemu treba pomoć, mogla bi otići.“ I tako nas je povezala. To je bila 2018, moja sudbinska godina, Deni je taman dobio Mišlenovu zvezdicu. Energetski smo se poklopili i ostala sam uz njega. Kada sam videla kako rade, sve od početka, to me podsetilo na dom. Lepo sam se uklopila u tim i uz njega sam želela biti što bolja, što sličnija svom mentoru – priseća se.

Gabriela će uskoro napuniti 26 godina i karijera joj je u uzlaznoj putanji. Kaže da su, kada je preuzela Nebo, imali toliko puno posla da uopšte nije stigla da razmišlja o odgovornosti koju to podrazumeva, a s obzirom na to da je imala veliku radnu disciplinu, to joj nije ni predstavljalo problem. – U školi smo jako puno radili. Deni je bio dosta strog šef, tako da sam se navikla na mnogo posla i nisam samostalno vođenje restorana doživela kao veliku promenu. U početku su me najviše plašili mediji, jer sam se bojala hoću li znati dobro da se izrazim, a što se tiče posla u kuhinji, sve mi je to bilo normalno. Najteži deo posla je, po meni, stvoriti tim koji je jak, okupiti ljude koji imaju istu energiju, iste želje, iste ciljeve i vizije. Sve ostalo, ako voliš svoj posao, dolazi prirodno – govori.

Nebo za novu sezonu priprema novi meni o kojem Gabriela trenutno ne želi da govori, kako ne bi izostao element iznenađenja.

– Kako sam odrasla sa Denijem, imamo sličan senzibilitet. Ali ja imam svoje detinjstvo, svoju kulturu koju sada mogu predstaviti u Nebu. Kada je Deni bio na čelu restorana, on je bio posvećen svom detinjstvu na Krku, neke stvari je voleo više, neke manje. Sada ja imam priliku da predstavim neke stvari koje sam ja volela i izbegnem one koje sam manje volela, što nisam mogla dok je tu bio Deni. To je, rekla bih, jedina razlika. Ja donosim neke nove ideje, nove namirnice, novo bilje koje sam otkrila. Što se tiče pristupa kuhinji i radne etike, sve je ostalo isto – zaključuje.

Kvalitetna i gusta kosa postaje imperativ, zbog čega postoji rastući interes za tretmane, objašnjava dr Elena Arsova

U savremenom društvu pojam luksuza doživljava značajne promene, posebno među novim generacijama. Dok su se luksuzne garderobe, skupi satovi i ekskluzivne torbice nekada

smatrali vrhunskim znakom statusa, sada se fokus premešta na zdravlje, negovan izgled i uravnotežen način života. U tom kontekstu, kvalitetna i gusta kosa postaje imperativ za mnoge pojedince, zbog čega postoji rastući interes za tretmane, objašnjava dr Elena Arsova, triholog i vlasnica Hair Clinic Beograd.

- Kao doktori u trihologiji, treba da razvijamo efikasne strategije lečenja gubitka kose, koji vraćaju gustinu, kvalitet i volumen kose, a time i samopouzdanje naših pacijenata. U tom smislu, tretman mezonitima predstavlja jedan od najpopularnijih i najefikasnijih pristupa u mojoj klinici Hair Clinic Beograd. Mezoniti, tanki hirurški konci od biopolimera, postavljaju se u kožu glave sa ciljem aktivacije signalnih puteva koji podstiču rast kose. Preko signalnih puteva mezoniti iniciraju i produžavaju fazu rasta, zbog čega raste nova kosa, a ojačava se postojeća. Tretman je minimalno invazivan i ne ostavlja vidljive promene na koži, pa pacijent normalno nastavlja sa dnevnim aktivnostima. Prvi rezultati su приметni već nakon tri meseca, dok se značajna poboljšanja u gustini kose javljaju nakon šest meseci.

Pored mezonita, eksponencijalni razvoj regenerativne medicine ima veliki uticaj u tretmanima za rast kose. Tretmani matičnim ćelijama, medijumom od matičnih ćelija, humanim egzozomima i autolognim egzozomima, PRP, deluju kao regenerativni „biomelem“ za oštećene folikule.

HAIR CLINIC BEOGRAD

Zdrava i gusta kosa kao novi simbol luksuza

Dr Elena Arsova, CEO Hair Clinic Beograd, prva je u Evropi primenila tretman mezonitima za podsticanje rasta kose

Mezoniti, tanki hirurški konci od biopolimera, postavljaju se u kožu glave sa ciljem aktivacije signalnih puteva koji podstiču rast kose

Ovaj vek je poznat po markantnom napretku u oblasti trihologije, koja se kao grana medicine bavi dijagnostikom i lečenjem gubitka kose. Hirurške metode su, u velikoj meri, zamenjene savremenim strategijama koje se fokusiraju na prirodno obnavljanje izgubljene kose. To se poklapa s modernim trendom koji preferira prirodno umesto „plastično“, rejuvenaciju umesto „skalpel“, negovano umesto „lažno“.

Na taj način, nova definicija luksuza postaje sve više povezana sa negom, zdravljem i autentičnošću, a zdrava, gusta i kvalitetna kosa postaje novi simbol luksuza.

Kontakt
+ 381 66 5135054
NOVOPAZARSKA 9, lokal 10, 11000 Beograd
info@hairclinicbalkan.com

COMING SOON

A new oasis on Hvar.
An island hideaway
where the sea and the
pines speak in
whispers.

MAGOMAGO

H V A R

Otkrijte PREKO

HOTEL
PREKO
UGLJAN ISLAND

CURIO COLLECTION
by Hilton™

HOTEL-PREKO.HR

HOTEL PLESNIK
LOGARSKA DOLINA

Raskoš
gastronomije.

prirode i opuštanja

Hotel Plesnik - mesto gde vreme prirodno usporava. Pogledi na Logarsku dolinu, profinjena lokalna kuhinja, ajurvedski velnes i elegantno osmišljeni prostori za sastanke i posebne događaje.

Autor fotografije: @coupleaway

info@plesnik.si

HOTEL PLESNIK
LOGARSKA DOLINA

www.plesnik.si

BRDA: ISKUSTVO UKUSA, POGLEDA I NASLEĐA ZA SVE GENERACIJE

U ZAGRLJAJU ALPA I JADRANA, IZMEĐU FURLANSKE RAVNICE I SMARAGDNE SOČE, NALAZE SE BRDA – BREŽULJKASTI PREDEO KOJI POZIVA NA ISTRAŽIVANJE NE SAMO OČIMA VEĆ SVIM ČULIMA. ENOGASTRONOMSKA IZVRSNOST BRDA REZULTAT JE PREDANOG RADA LOKALNIH STANOVNIKA, KOJI SU SA PRIRODOM ISTKALI JEDINSTVENU HARMONIJU TRADICIJE I SAVREMENOSTI. BRDA SU ZEMLJA VRHUNSKIH VINA, TREŠANJA I MASLINOVOG ULJA, MESTO SUSRETA KULTURA I DUBOKE POSVEĆENOSTI ODRŽIVOSTI.

Zamak Dobrovo

Fotografije Zoso photography/arhiv ZTKMŠ Brda

UKUSI KOJI PRIČAJU PRIČU O PEJZAŽU

U Brdima sve počinje sa zemljom. Sunce, mešanje vetrova sa Jadrana i Alpa, kao i istrajnost i marljivost Brđana, koji su potpuno posvećeni svojim rodnim brežuljcima, stapaju se u harmoniju ukusa koji govore o samoj duši Brda. Više od stotinu brdskih vinara proširilo je ugled ovog vinorodnog kraja na granici sa Italijom na sve kontinente sveta. Brdska trešnja bila je cenjena i na bečkom dvoru. Tu su i maslinovo ulje, rakije i lokalna kuhinja, koja prepliće kulinarsku tradiciju i savremene kulinarske veštine. Svi ovi darovi brdske zemlje i ljudi izmamljuju širok osmeh opuštenog uživanja na licima posetilaca. Doživite Brda posetom otvorenim imanjima koja vas dočekuju tokom cele godine, kao i enogastronomskim događajima Brda & Vino u aprilu, Brda & Firends u maju, 60. Festival trešanja i Dani otvorenih podruma u junu, Brda & Collio u oktobru i Dan Svetog Martina u novembru. Slušajte priče brdske zemlje kroz proizvode koji impresioniraju vrhunskim kvalitetom.

Srednjevekovno seoce Šmartno

KULTURA KOJA POVEZUJE RAZLIČITA VREMENA, LJUDE I TRADICIJU

Srednjovekovno selo Šmartno, zamak Dobrovo, renesansna vila Vipolže, muzej na otvorenom Sabotin, prožet pričama o Prvom svetskom ratu i porukom Puta mira, kao i arhitektonsko nasleđe crkava i seoskih središta, samo su neke od mnogobrojnih niti od kojih je satkano nasleđe Brda, koje je oduvek bilo preplet triju kultura: slovenske, romanske i germanske. Posetu Brdima započnite na vidikovcu u Gonjačama i osetite poruku beskraja brdskih terasa. Posetite zamak Dobrovo i upoznajte vinogradarsko nasleđe njegovog poslednjeg vlasnika, Silverija de Bagera. Ovde će vam svetski priznati umetnik, poreklom iz Brda, Zoran Mušič, kroz stalnu zbirku svojih dela šaputati posebne priče. O jedinstvenosti Brda svedoči i stalna izložba "Na raskršću svetova: Brda i život uz granicu", koja kroz lične priče, fotografije i predmete govori o životima ljudi u kraju gde su granice razdvajale porodice, vinograde i zajednice.

PEJZAŽ POGLEDA I PRIRODNOG NASLEĐA

Priroda Brda otkriva koliko je od davnina snažna povezanost između ljudi i zemlje. Brda su neiscrpan izvor zadivljujućih vidika u svim godišnjim dobima. Istovremeno, to je zemlja izuzetnog prirodnog nasleđa, od prirodnog mosta Krčnik do biotičkog nasleđa na brdu Sabotin. Lepote prirodne baštine Brda možete otkriti i u zamku Dobrovo, gde je uređen Centar doživljaja klisure Kožbanjšček sa VR-naočarima. Digitalno putovanje inspirisaće vas da se upustite u stvarnu šetnju uz lepršanje leptira, ptičji poj i šapat drveća.

Renesansna vila Vila Vipolže

PEJZAŽ STVOREN ZA KRETANJE

Slikoviti terasasti kulturni pejzaž s one strane smaragdne reke Soče, sa čarolijom beline procvetalih trešanja, letnjim pevanjem cikada i mirisima svežeg voća i lavande, kao i jesenjim društvenim ritmom berbe grožđa, sazrevanja vina i berbe maslina, tokom cele godine poziva u svoj zagrljaj. Blaga klima kao stvorena je za biciklističke i pešačke doživljaje. Doživite Brda na kružnim pešačkim stazama među vinogradima i voćnjacima, etapama međunarodnih dugih ruta Alpe Adrija, Puta mira i staze Juliana Trail, kao i na biciklističkoj ruti Juliana Bike.

Brda – zemlja koja budi čula i zaustavlja vreme Brda su destinacija koja budi sva čula i osvaja posetioce plemenitošću i čarolijom ljubavi prema zemlji. Ovde ćete sigurno pronaći iskustvo skrojeno po vašoj meri, a ujedno ćete zaustaviti vreme i prepustiti se trenutku. Dobrodošli u Brda!

www.brda.si

FB: @brda

IG: @goriska_brda

Brda so dragoceni biser slovenačke enogastronomije

Mreža biciklističkih in planinarskih staza nudi aktivno slobodno vreme

Osmatračnica Gonjače, odakle se pruža pogled od mora do Alpa

Ljubljana je 2016. godine postala Zelena prestonica Evrope, a 2021. najbolja među dvadeset zelenih prestonica Evrope. Foto Andrej Tarfila

ODLUKA DECENIJE KOJA NAM JE POKLONILA NAJLEPŠI KUTAK POD ALPIMA

ako Ljubljana ne pokušava da se dopadne po svaku cenu, kao prestonica omogućava kvalitetan život, pa je vredno posećivati iznova, jer se neprestano razvija kao grad po meri čoveka.

Pre skoro dvadeset godina, Ljubljana se odlučila za jednostavan, ali hrabar potez: gradsko jezgro zatvorili su za automobile i prostor prepustili pešacima, biciklistima i druženju. Grad je počeo da diše, a ulice su oživele na sasvim drugačiji način. Danas možemo opušteno šetati kroz pešačku i biciklističku zonu površine više od 20 hektara, u miru sedeti pored reke i zaustaviti se na omiljenom trgu samo da bismo posmatrali vrevu oko sebe. Ljubljana je postala naša dnevna soba.

JEDINSTVENO PRIZNANJE KOJE NEMA NIJEDAN DRUGI GRAD U OVOM DELU EVROPE

Zelena boja je već dugi niz godina konstanta u koloritu grada. Parkovi, biciklističke staze, obale reke Ljubljanice i šume neraskidivo su povezani sa pulsem grada i dostupni svima, bez obzira na dan u nedelji.

Godine 2016, nakon višegodišnjeg planskog razvoja, Ljubljana je postala Zelena prestonica Evrope i do danas je jedini grad sa ovom laskavom titulom u tom delu starog kontinenta. Pet godina kasnije proglašena je najboljom među dvadeset zelenih prestonica, a deset

godina potom, krenula je ambicioznim putem da postane jedan od stotinu klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030. godine.

Ljubljana je zelen, čist, bezbedan i prijateljski grad. Po njemu se krećemo lako, najčešće peške ili biciklom, a često i električnim vozilima. Ljubljančani mogu čak i da se odreknu svojih automobila, jer im često nisu ni potrebni za svakodnevne poslove. Mnoge relacije su kratke i dobro povezane javnim gradskim prevozom. U Ljubljani se posetioci i stanovnici lako snalaze, a osećaj otvorenosti primetan je na svakom koraku.

Inače uvek živahna Ljubljana takođe nudi mnoštvo mogućnosti za potpuni predah, gde gradsko zelenilo gotovo neprimetno prelazi iz uređenih parkova u šume i brdovite predele, dok se sa ulica otvaraju veličanstveni pogledi na obližnje vrhove Kamničko-Savinjskih Alpi, koji poput moćne kulise štite grad.

EKSKLUZIVAN DOŽIVLJAJ IZNAD GRADA

Za svega nekoliko minuta iz centra se možete popeti više, daleko od gradske vreve. Ljubljanski grad, koji već vekovima bdi nad prestonicom, u okrilju svog zelenila nudi intiman ambijent za pažljivo osmišljena iskustva, namenjena onima koji traže nešto više. Vinograd zamka, okupan popodnevnom suncem, može postati vaša pozornica za kulinarske simfonije, gde se pod dirigentskom palicom vrhunskog kuvara prepliću lokalni sastojci i smeke vizije. Nezaboravan piknik za dvoje na travnjaku među lozama je prilika za uživanje u trenutku kada svet ispod brežuljka zamka zastane. Savršen odmor zaokružuje boravak u savremenom studiju koji vas čeka u neposrednoj blizini, na padini zamka.

U RITMU KREATIVNOG ZANOSA PRESTONICE

Ljubljana je otvoren grad koji svoje iskreno gostoprimstvo izražava pre svega u direktnom kontaktu sa ljudima. U brojnim stvaralačkim radionicama, ateljeima i dizajnerskim studijima u centru grada, posetioci vrlo brzo postaju učesnici u stvaranju gradskog pulsa. Umesto klasičnih suvenira, sa sobom mogu da ponesu dragocene predmete, načinjene njihovim rukama u prisnom dijalogu sa lokalnim majstorima. Kreativna živahnost posebno se oseća u Centru Rog, nekadašnjoj fabrici bicikala, a danas modernom kreativnom i društvenom centru, gde se od jutra do večeri stvaraju proizvodi, rađaju nove ideje i pletu trajne veze među ljudima.

GRAD PO MERI ČOVEKA

Osećaj da je Ljubljana prostrana i bezbedna urbana dnevna soba nije slučajna. Kao grad po meri čoveka zamislio ju je još pre nekoliko decenija vizionarski arhitekta Jože Plečnik. Njegova arhitektura poziva na dodir i boravak, dok mostovi, trgovi i stepeništa postaju pozornice nezaboravnih susreta. Šetnja ulicama pruža uvid u misaoni svet arhitekta i otkriva zašto prestonica, uprkos stalnom rastu, zadržava tako topao i pristupačan karakter. Ljubljanu je moguće doživeti svim čulima. Svakog dana u godini, posetiocima nudi mnoštvo prilika za šetnje bez unapred određenog plana, za duge ručkove koji se neprimetno pretapaju u večernja druženja i za onu smelu misao koja se javlja pri pogledu na njene ulice: "Ovde bismo želeli da živimo."

Nekada prometne ulice danas su namenjene druženju, pešacima i biciklistima. (Na fotografiji: Tromostovje) Foto Andrej Tarfila

Ljubljanski zamek nudi odabranu kuhinju i iskustva inspirisana istorijom. Foto Jošt Gantar.

Večera u Ljubljanskom gradu je intiman kulinarski doživljaj među vinogradima, sa pogledom na grad. Foto Matic Kramžar

52 VIKEND-IZLETA

Mart

April

Maj

RIJEKA: U Muzeju moderne i savremene umetnosti u riječkom Art kvartu od 5. do 8. marta održava se četvrto izdanje Women's Weekenda, festivala koji okuplja žene iz različitih područja kako bi se upoznale, razmenile iskustva, bile jedna drugoj inspiracija i podrška. Women's Weekend će otvoriti niz aktuelnih i važnih tema, kao što su finansijska nezavisnost, razvoj ženskog zdravlja, budućnost radnih mesta i ravnoteža između privatnog i poslovnog života.

ZAGREB: U izložbenom prostoru Stil Eventa od 22. januara do 12. aprila postavljeni su modeli dinosaurusu u prirodnoj veličini, tematske scenografije i edukativne zone u kojima se objašnjava kako su dinosaurusi živeli, čime su se hranili i koje teorije postoje o njihovom nestanku. Reč je o izložbi „Invazija dinosaurusu“.

ZAGREB: Dolazak proleća u Zagrebu i ove godine obeležava se Festivalom svetla od 18. do 23. marta na više lokacija u Donjem i Gornjem gradu. Festival kroz svetlosne instalacije, projekcije i animacije privremeno menja izgled ulica, trgova, parkova i istorijskih građevina.

BALE: Teranino festival posvećen je istarskom teraninu i domaćim likerima na bazi vina i bilja. Posetioци mogu da probaju proizvode lokalnih destilerija, učestvuju u vođenim degustacijama i upoznaju proces proizvodnje. Održavaju se i radionice o kombinovanju teranina s desertima i čokoladom. Večernji program uključuje koncerte i druženja na otvorenom. Manifestacija okuplja proizvođače iz cele Istre.

POREČ: Uskršnji program uključuje sajmove domaćih proizvoda, dečje radionice i uskršnje igre. Na glavnim trgovima postavljene su tematske kućice s hranom, vinom i rukotvorinama. Organizuju se kreativne radionice izrade pisanica i cvetnih aranžmana. Posebna ponuda vezana je uz uskršnji doručak.

NOVALJA: MarsOvca je gastro-manifestacija koja kroz hranu i lokalne običaje predstavlja ostrvski identitet Paga. Održava se 11. aprila u krškom krajoliku, a u središtu događanja je autohtona paška ovca koja vekovima ima važnu ulogu u svakodnevnom životu ostrva.

ZAGREB: Međunarodni festival dokumentarnog filma ZagrebDox ove godine održava se od 19. do 26. aprila, a programska koncepcija i ovog puta usmerena je na kreativni dokumentarni film, s naglaskom na autorski pristup, aktuelne teme i inovativne forme. Takmičarski program podeljen je na međunarodnu i regionalnu konkurenciju..

DARUVAR: Astronomsko društvo „Kumova slama“ Daruvar u saradnji s Gradom Daruvarom od 2010. godine u prvom delu godine organizuje manifestaciju Deset dana astronomije. U nizu predavanja, izložbi, radionica i javnih posmatranja neba popularizuju astronomiju i srodne nauke, a sadržaji su prilagođeni različitim nivoima predznanja kako bi u njima uživali i deca i odrasli. U programu učestvuju astronomi i naučnici koji predstavljaju aktuelne teme, a poseban deo manifestacije čine večernja posmatranja neba.

ZAGREB: Ljubitelji najpoznatijih dela J. R. R. Tolкина 3. maja u Zagrebu doći će na svoje uz koncertni program „Gospodar prstenova & Hobit – na koncertu“. Program donosi izbor muzike iz filmskih trilogija Gospodar prstenova i Hobit, izveden uz pratnju orkestra i hora, kao i uz učešće gostujućih umetnika. Muzički svet Međuzemlja povezuje naracija Ser Kristofera Lija, glumca koji je u filmskoj trilogiji utelovio lik Sarumana.

ROVINJ: Konferencija Dani komunikacija, koja okuplja stručnjake iz marketinga, medija, dizajna i digitalnih tehnologija, održaće se 9. i 10. maja. Program uključuje keynote predavanja, panel-rasprave i praktične radionice. Učestvuju vodeće regionalne i međunarodne agencije.

ZADAR: Grad će 16. maja biti domaćin FIBA 3x3 World Toura, jednog od najprestižnijih turnira u uličnoj košarci na svetu. Ovo takmičenje, koje se od aprila do decembra održava u samo 14 gradova u svetu, svrstava Zadar među odabrane svetske destinacije domaćine..

ZAGREB: U galeriji Hrvatskog školskog muzeja „Školica za 5“ 23. i 24. maja može se pogledati izložba „Bilo jednom... hrvatske fabrike igračaka u 20. veku“ Sanje Nekić. Izložba donosi pregled razvoja domaće industrije igračaka, a otvorena je do 10. septembra.

DARUVAR: Vinodar i ove godine u Daruvaru predstavlja široku ponudu vina i bogatu kulturnu baštinu tog kraja. Festival 30. i 31. maja posetiocima nudi mogućnost kušanja različitih vina, a prateći program uključuje brojne nastupe..

PO HRVATSKOJ

Jun

Jul

Avgust

OSIJEK: Prvog vikenda u mesecu, 6. i 7. juna, Osijek će biti domaćin Olympos konvencije, događanja za ljubitelje društvenih igara i fantastike, koja se održava u prostoru Dobrovoljnog vatrogasnog društva Retfala. Tokom dvodnevnog programa posetioci će moći da učestvuju u turnirima i kvizovima, isprobaju razne društvene igre i prisustvuju radionici bojenja minijatura..

ROVINJ: Festival Croatian Summer Salsa Festival 13. i 14. juna okupiće plesače salse, bačate i kizombe iz više od 40 zemalja. Tokom dana održavaju se intenzivne plesne radionice s poznatim instruktorima. Uveče se organizuju velike plesne zabave na otvorenom i u klubovima. Program uključuje i plesne nastupe profesionalnih timova.

SPLIT: Festival mediteranskog filma 20. i 21. juna okupiće zaljubljenike u filmsku umetnost. Od 2024. objedinjene su takmičarske kategorije međunarodnog i hrvatskog kratkometražnog filma, pa se za nagradu „Ješka“ takmiče i filmovi iz drugih mediteranskih zemalja.

KARLOVAC: Poslednjeg vikenda u junu održava se kajak tura Mrežnicom i Koranom, namenjena rekreativcima i ljubiteljima prirode. Tura vodi kroz rukavce Mrežnice i brzicama do lokalnog kupališta u Maloj Švarči, gde je predviđeno slobodno vreme za odmor ili kupanje. Nastavlja se do ušća Mrežnice u Koranu, uključujući prelazak Turanjskog slapa, a završava mirnim veslanjem po Korani i prelaskom koranskog slapa u centru grada.

DONJE PRIMIŠLJE: Četvorodnevni muzički festival na otvorenom Bear Stone Festival održaće se od 2. do 5. jula u Donjem Primišlju kod Slunja, u kanjonu reke Mrežnice. Festival je fokusiran na psychedelic, desert i stoner rock žanrove, a program je osmišljen za ljubitelje rock muzike i prirode koji traže opuštenu atmosferu uz reku, s koncertima i druženjem na otvorenom.

PULA: Pula Film Festival održava se 11. i 12. jula u pulskoj Areni i na više gradskih lokacija. Prikazuju se domaći filmovi u takmičarskom programu, kao i odabrani strani naslovi. Organizuju se susreti s rediteljima, glumcima i producentima. Dodeljuju se Zlatne arene za najbolja filmska ostvarenja. Poseban deo programa namenjen je mladim autorima.

OMIŠALJ: U jednom od najatraktivnijih krčkih lokaliteta, arheološkom parku Fulfinum – Mirine u Omišlju, 18. jula održaće se tradicionalni Antički dani. Posetioci će moći da dožive svakodnevni život starih Rimljana kroz uprizorenja, muziku, radionice i gastronomiju inspirisanu antičkim receptima u izvedbi restorana Rivica.

DELNICE: U subotu, 25. jula, Gorski kotar poziva na Lynx and Fox – noćnu šetnju Japlenškim vrhom koja spaja prirodu, muziku i romantičnu atmosferu pod zvezdanim nebom. Okupljanje je kod Lovačkog doma Delnice, a ruta duga tri kilometra vodi makadamom i asfaltom kroz park-šumu Japlenški vrh.

TRIBUNJ: Prvog vikenda u avgustu u Tribunju se 59. put održava Magareća trka, tradicionalni događaj namenjen isključivo stanovnicima mesta, a koji zabavlja i njihove goste. Učesnici trče otočnom jezgrom Tribunja, s početkom i ciljem na trgu Pijaca, prolazeći kamenim mostom i putem oko poluostrva. Ideja trke potiče iz 1952. godine, kada su studenti iz Tribunja tokom letnjih raspusta prvi put organizovali takmičenje magaraca. Trka je ubrzo postala tradicija i, uz kraće prekide, održava se kontinuirano od 1957. godine.

METKOVIĆ: Tradicionalni Maraton lađa, regata na relaciji Metković–Opuzen–Ploče duga 22,5 kilometara, održava se 8. avgusta. Maraton je jedan od najgledanijih sportskih događaja u Hrvatskoj koji uživo prati više od 50 hiljada gledalaca uz obalu Neretve i na brodovima, a direktno ga prenosi televizija. Posebno upečatljiv trenutak je start u Metkoviću.

BARBAN: Takmičenje Trka na prstenac zasniva se na srednjovekovnoj viteškoj tradiciji, a održava se 15. i 16. avgusta. Jahači u punom galopu pokušavaju kopljem da pogode mali metalni prsten. Uz takmičenje se održava srednjovekovni sajam, povorka u istorijskim kostimima i koncerti. .

KOPRIVNICA: Renesansni festival u Koprivnici spaja istorijske činjenice kasnog srednjeg veka s kulturnom baštinom Podravine i Hrvatske. Od 20. do 23. avgusta u Koprivnici će se moći videti kako su izgledali svakodnevni život, zanati, trgovina i ratni običaji tadašnjih stanovnika, a koprivnički bedemi (ostaci utvrde) biće idealno autentično okruženje.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar Oktobar Novembar

LIČ: Medun Fest je festival posvećen šumskom medunu – retkom i cenjenom pčelinjem proizvodu dobijenom od medne rose s lišća i iglica šumskog drveća. Događaj spaja degustacije, radionice, vođene izlete i zabavni program, a održava se u Liču, u Opštini Fužine, 5. i 6. septembra. Posetioci će moći da uživaju u autentičnim ukusima meduna i drugih lokalnih proizvoda, a istovremeno doživljavajući Gorski kotar kroz prirodu, zdravlje i kulturnu baštinu.

ŠIBENIK: SHIP, četvorodnevna proslava muzike, od 10. do 13. septembra još jednom će pretvoriti Šibenik u festivalsku pozornicu. Nastupi se održavaju na različitim lokacijama, uključujući tvrđavu sv. Mihovila s Jadranskim morem kao kulisom, višenamenski prostor Kuće umetnosti Arsen, šibenski soul klub Azimut i Tunel, mrežu podzemnih tunela prilagođenu elektronskoj muzici. .

KARLOVAC: Svake subote u septembru 2026. na obali reke Korane kod Jablanova održaće se program animacija i igara za decu i odrasle. Posetioci mogu učestvovati u rekreativnim igrama poput bubble footbala, trka u jutanim džakovima, kajakaških trka, archery battlea i badmintona, isprobati kajake i SUP daske uz demonstraciju osnova veslanja, kao i opustiti se na slack lineu ili u visećim ležaljka.

ROVINJ: Weekend Media Festival od 24. do 27. septembra okuplja predstavnike televizije, portala, izdavaštva i digitalnih platformi. Program obuhvata razgovore o budućnosti medija, novinarstvu i oglašavanju. Učestvuju poznati urednici, voditelji i influencersi.

KARLOVAC: Međunarodna izložba pasa „4 Rivers Winner 2026“ održaće se od 3. do 4. oktobra na prostoru Vunskog polja. Ocenjivanje pasa održaće se svakog dana od 10 do 18 časova, dok su popodnevni sati rezervisani za revijalni program i dodelu nagrada pokrovitelja u obliku hrane i opreme za životinje. .

ROVINJ: Na festivalu GinIstra 10. i 11. oktobra učestvuju destilerije iz Hrvatske i susjednih zemalja. Posetioci mogu isprobati klasične, aromatizovane i limitirane serije džinova. Održavaju se radionice o destilaciji i pravljenju koktela. Barmeni demonstriraju pripremu signature pića. Festival je posebno zanimljiv ljubiteljima craft scene.

TINJAN: Na Internacionalnom sajmu pršuta 17. i 18. oktobra učestvuju proizvođači iz Hrvatske, Italije, Španije i Slovenije. Održavaju se profesionalna ocenjivanja kvaliteta pršuta. Posetioci mogu da probaju različite stilove sušenja i začinjavanja.

BIOGRAD: Najznačajniji nautički sajam u regionu, Biograd Boat Show, vraća se u novom izdanju. Posetiocima se 24. i 25. oktobra pruža prilika za razgledanje stotine plovila i opreme, uključujući brojne premijerne modele.

ZAGREB: Poslednjeg dana oktobra metropola postaje središte Halloween žurki. Širom grada održavaju se različite zabave – od dečjih žurki i radionica do klubova u kojima provod traje do ranog jutra.

POREČ: PorečDox festival 7. i 8. novembra prikazuje dokumentarne filmove društvene, političke i ekološke tematike. Program je podeljen na domaću i međunarodnu selekciju. Nakon projekcija održavaju se razgovori s autorima. Posebni programi namenjeni su učenicima i studentima. Festival podstiče kritičko promišljanje aktuelnih tema.

ZAGREB: Na Zagrebačkom velesajmu održaće se 47. međunarodni sajam knjige Interliber, najznačajnija književna manifestacija u Hrvatskoj koja okuplja ljubitelje knjige, autore, izdavače i kulturne delatnike iz zemlje i regiona. Posetioce od 10. do 15. novembra očekuje bogat program i inovativni sadržaji.

VODNJAN: Manifestacija Dani mladog maslinovog ulja održava se u vreme prve prerade maslina. Posetioci 21. i 22. novembra mogu da probaju sveže, nefiltrirano maslinovo ulje. Održavaju se stručna predavanja o uzgoju i preradi maslina. Proizvođači predstavljaju svoje nove berbe. Događaj privlači profesionalce i ljubitelje maslinovog ulja.

KARANAC: Poslednje subote u novembru, u Karancu se održava Zimski vašar i Čvarakfest, najmasniji festival u regionu posvećen baranjskim tartufima – čvarcima. Na sajamskoj livadi uz crkvu Sv. Donata svoje proizvode nudi oko 80 lokalnih proizvođača, mahom baranjskih i slavonskih OPG-ova. Posetioci mogu da probaju i kupe domaće suhomesnate proizvode, vino, rakiju, sireve, med, peciva i rukotvorine, dok se na štandovima pripremaju čobanac, grah iz glinenog ćupa, kotlovina, pečene kobasice...

PO HRVATSKOJ

Decembar

Januar '27.

Februar '27.

ZAGREB: Advent u Zagrebu svake godine privlači hiljade posetilaca iz Hrvatske i sveta i tako svaki put iznova podseti zašto je jedan od najprepoznatljivijih božićnih sajмова u Evropi. Bogat program uključuje sajmove, klizališta, muzičke nastupe, radionice i gastro ponudu. Ovogodišnje izdanje traje od 29. novembra do 7. januara 2027, pa će u tim nedeljama Zagrepčani i njihovi gosti uživati u gradskim trgovima i ulicama koji odišu prazničnom atmosferom i blistaju svetlosnim instalacijama.

KARANAC: Advent u Karancu ove godine peti put donosi božićni ugođaj u malom mestu u Osječko-baranjskoj županiji. Ova manifestacija 12. i 13. decembra idealna je prilika da se, osim poznatih advent destinacija, nakratko upoznaju lokalne tradicije i gastronomija malih hrvatskih naselja. Praznična muzika i dekoracije, fritule, čobanac, kuvano vino i topao čaj ni u Karancu neće izostati. Najmlađima će Deda Mraz podeliti prigodne paketiće.

VIŠNJAN: Festival penušavih vina i zvezda održava se 19. i 20. decembra u saradnji s Višnjanskom zvezdarnicom. Penušava vina predstavljaju vinari iz Istre i drugih regija. Organizovana su noćna posmatranja neba teleskopima. Održavaju se predavanja o astronomiji. Program povezuje nauku i vinsku kulturu.

SPLIT: I najveći dalmatinski grad ima šta da ponudi u praznično vreme pa u njega stižu posetioци iz Hrvatske i inostranstva. Program 26. i 27. decembra uključuje božićne sajmove, muzičke nastupe, radionice za decu i odrasle, gastro ponudu i svetlosne instalacije koje oživljavaju gradske trgove i ulice.

DUBROVNIK: Dubrovački zimski festival 2. i 3. januara donosi bogat kulturni i zabavni program za sve uzraste. Od Lazareta, preko stare gradske jezgre do Lapada i Mokošice, posetioce očekuju koncerti, predstave, radionice i raznovrsni prigodni sadržaji. Najmlađi mogu uživati u Stanici Severni pol, klizalištu i adventskom voziću u Uvali Lapad, a maskota festivala Medo i vilenjaci ulicama šire dobro raspoloženje.

SESVETE: Hrvatski planinarski savez Lipa Sesvete 9. i 10. januara organizuje svoj tradicionalni Zimski planinarski pohod koji će 23. put voditi od središta Sesveta do Lipe na Medvednici, udaljene oko 15 kilometara. Pohod, od 2016. poznat i kao Horvatov pohod, posvećen je Ivanu Horvatu, dugogodišnjem članu i predsedniku društva i začetniku ove zimske tradicije.

SREDIŠNJA ISTRA: U manifestaciji „Draga nam je zima dok kapuza ima!“ 16. i 17. januara učestvuju restorani i konobe iz Pazina, Žminja, Gračišća i okoline. Nude se posebni zimski jelovnici s jelima od kupusa, kobasica, maneštre i divljači.

ZAGORJE: Vincekovo, praznik svetog Vinka, obeležava se 23. i 24. januara i u narodu je poznat kao dan vinogradara i vinara, pa oni na taj datum simbolično orezuju lozu, prskaju je starim vinom, a iz pupoljaka predviđaju kakav će biti ovogodišnji rod.

ZAGREB: Poslednji vikend u januaru je rezervisan za obilazak muzeja širom metropole koji tokom Noći muzeja otvaraju svoja vrata kako bi svi građani mogli da razgledaju njihove vredne postavke.

RIJEKA: Jedan od najvećih karnevalskih događaja u Hrvatskoj, održaće se od 6. i 7. februara. Tokom manifestacije Rijekom će proći Međunarodna karnevalska povorka, u kojoj učestvuju tradicionalne i urbane karnevalske grupe iz Hrvatske i inostranstva. Posetioци mogu da očekuju stotine alegorijskih kola, hiljade maski te različite karnevalske programe prilagođene svim generacijama.

PULA: Karneval u Puli 13. i 14. februara uključuje veliku povorku maskiranih skupina. Učestvuju udruženja, škole i sportski klubovi. Organizuju se dečji i večernji programi. Održava se izbor za najbolju masku. Grad je ispunjen zabavnim sadržajima.

PAZIN: Sajam Dani meda 20. i 21. februara okuplja pčelare iz cele Hrvatske. U ponudi su med, propolis, vosak i kozmetika od pčelinjih proizvoda. Održavaju se predavanja o zdravlju pčela. Organizovane su degustacije meda različitih biljnih vrsta. Poseban program namenjen je školama.

ZADAR: Zadar Wine Festival, najveći vinski događaj Dalmacije, 27. i 28. februara okuplja ljubitelje vina, stručnjake i vinare iz Hrvatske i inostranstva kako bi nastavio tradiciju promovisanja domaćih vina i vinske kulture regije, uz naglasak na kvalitet i raznolikost ponude. Osim mogućnosti da probaju vini, posetioциma se nudi i prilika za upoznavanje lokalne gastronomije te vinogradarskih običaja pa Zadru pomaže da se, osim kao destinacija za uživanje u lepotama Jadranskog mora, profilise i kao idealno mesto za gurmane i ljubitelje autentičnih iskustava.

**Primer
uspešnog
kulturnog
projekta koji
povezuje
javni prostor,
umetnost i
tehnologiju**

Foto: Marin

Tomaš

Festival svetla Zagreb je jedna od najznačajnijih kulturno-turističkih manifestacija u glavnom gradu Hrvatske i ujedno prva manifestacija u godini kojom Zagreb simbolično otvara prolećnu sezonu. U organizaciji Turističke zajednice grada Zagreba, Grada Zagreba i partnera, istorijsko jezgro Zagreba se svake godine pretvara u impresivnu pozornicu svetla. Kombinacija umetnosti, tehnologije, nauke i dizajna čini ovaj festival platformom koja podstiče kreativnost, saradnju i inovativnost, pozicionirajući Zagreb među svetske gradove prepoznatljive po razvoju savremenih kulturnih događaja i kreativnih koncepata.

Tokom trajanja festivala, ulice, trгови, parkovi i fasade gradskih znamenitosti se pretvaraju u umetničke instalacije i interaktivne projekcije koje reinterpretiraju urbani prostor i stvaraju jedinstveno iskustvo za posetioce. U tom periodu grad poprima novi ritam – postaje otvoren, dinamičan i prožet pozitivnom energijom, a svetlo postaje medijum koji

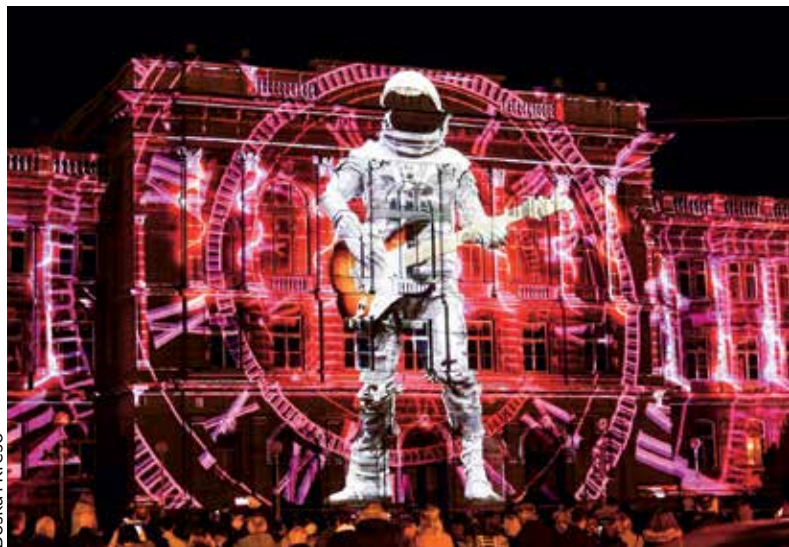
FESTIVAL SVETLA ZAGREB KADA GRAD ZABLISTA U NOVOM SVETLU

Svaka godina donosi nove umetničke vizije, a grad postaje živa galerija, gde svaka fasada, park i trg pričaju svoju impresivnu priču

Samir Cerić Kovačević

**Novo izdanje
Festivala
svetla Zagreb
održaće se
od 18. do 22.
marta 2026.
godine**

Boška i Krešo

spaja umetnost, tehnologiju i zajednicu. Festival svetla Zagreb predstavlja interdisciplinarni centar sastajanja umetnosti, tehnologije i nauke, gde kreativni profesionalci iz različitih oblasti zajedno oblikuju nova iskustva svetla i prostora. Svojom koncepcijom i kontinuiranim razvojem, zagrebački Festival se pozicionirao kao primer uspešnog kulturnog projekta koji povezuje javni prostor, umetnost i tehnologiju te podstiče međunarodnu saradnju i održivu kreativnost. Kao član međunarodne mreže Festival of Lights International, koja uključuje gradove poput Berlina, Sofije i Minhena, Zagreb zauzima istaknuto mesto na evropskoj kulturnoj karti. Povezivanjem sa globalnim partnerima podstiče se razmena ideja, znanja i iskustava, a hrvatska prestonica se pozicionira kao relevantan učesnik u razvoju svetlosne umetnosti i održivih urbanih događaja. „Festival svetla Zagreb se profilisao kao manifestacija koja na jedinstven način povezuje umetnost, kulturu, nauku i održivost, predstavljajući Zagreb kao grad koji

Julien Duval

Uz umetnički i promotivni aspekt, Festival naglašava i edukativnu i održivu dimenziju manifestacije

Foto: Julien Duval

podstiče kreativnost, inovativnost i međunarodnu saradnju. Kontinuirani rast interesovanja publike, umetnika i partnera potvrđuje njegovu važnost u kulturnom i turističkom identitetu grada. Poseban iskorak u međunarodnoj promociji predstavlja učešće Festivala svetla Zagreb na Festivalu svetla u Berlinu, jednom od najuglednijih događaja te vrste u svetu. Gostovanjem Berlinu, Zagreb se dodatno afirmiše kao grad koji neguje savremeni umetnički izraz i aktivno učestvuje u globalnom kulturnom dijalogu", rekla je Martina Bienenfeld, direktorica Turističke zajednice grada Zagreba.

Uz umetnički i promotivni aspekt, Festival svetla Zagreb naglašava i edukativnu i održivu dimenziju manifestacije. U saradnji sa naučnom zajednicom, obrazovnim institucijama i međunarodnim organizacijama, sprovode se programi koji promovišu energetska efikasnost, zaštitu životne sredine i odgovorno korišćenje tehnologije. Time festival doprinosi širem diskursu o održivom urbanom razvoju i ulozi kulture u stvaranju zelenije budućnosti.

Svojom koncepcijom i kontinuiranim razvojem, Festival svetla Zagreb se pozicionirao kao primer uspešnog kulturnog projekta koji povezuje javni prostor, umetnost i tehnologiju te podstiče međunarodnu saradnju i održivu kreativnost. Novo izdanje Festivala svetla Zagreb održaće se od 18. do 22. marta 2026. godine. Tokom pet prolećnih večeri grad će ponovo zasjati u bojama svetla i mašte, potvrđujući status jedne od vodećih urbanih destinacija u regionu kada je reč o savremenim kulturnim događajima i inovativnom pristupu promociji grada.

Više informacija je dostupno na službenoj stranici: www.festivalsvetlazagreb.hr

Julien Duval

Festival svetla Zagreb je uvršten u međunarodnu organizaciju Festival of Lights International, već od svog prvog izdanja 2017. godine, čime je stavljen u fokus širom sveta sa gradovima kao što su Berlin, Njujork i mnogi drugi

**Moja ishrana je prirodna, bez
kompromisa. Belo brašno
i šećer kradu energiju, a ja
biram snagu**

✎ Piše: SIMONA STANKOVIĆ

✎ Foto: MITAR MITROVIĆ

O

snivač,
koordinatorka i
brend menadžer
organizacije
„Chefs for Life”,
svetski priznati

gastronom, sudija i mentorka, žena koja je trenirala nacionalni italijanski kulinarski tim, internacionalni sudija za toplu, vegansku, umetničku kuhinju i poslastičarstvo, žena koja je branila italijansku zastavu na svetskim gastronomskim olimpijadama i radi s kuvarima sa Mišlenovom zvezdom, ambasador i docent CASTA-a (Italian Institute of Culinary Arts and Hospitality)... Moglo bi se mnogo toga reći o Ljubici Komlenić, ali ona ipak više voli da se kaže kako stoji čvrsto na zemlji verujući da su najveći luksuz skromnost, čista duša i poštovanje drugog čoveka. Dodala bi još i da ne veruje u prečice, glamur bez pokrića i uspeh bez duše.

Njena priča ne počinje pod svetlima reflektora, već u januaru 1993. godine, kada je sa 19 godina, jednim koferom i 200 pozajmljenih maraka otišla u Italiju iz Srbije. Bez znanja jezika, bez iskustva. „Bila sam ispod nule. Nisam znala ni jaje da ispečem, pa sam počela od pranja sudova. Svaki šef mora tim putem da prođe. Posao je izabrao mene, jer je to bio jedini posao koji sam tada mogla da radim”, priseća se Ljubica uz osmeh koji krije godine discipline. „Imala sam sreću što me nisu mazili, već gazili. Ti ljudi su me podstakli da rastem. Nije dobar učitelj onaj koji kaže – super si. Pravi učitelj je onaj koji te natera da zaplačeš, jer vidi da možeš više. Ne bežim od tih suza”. Tako je njen put do uspeha bio popločan odricanjima, koja su joj, kako kaže, očvrstnula dušu, ali je nisu slomila.

LJUBICA KOMLENIĆ

**SRPSKA KUHINJA IMA
SVETSKI POTENCIJAL**

Foto: Mitar Mitrović

Ljubica smatra da treba nuditi i promovisati ono što se gaji na srpskoj zemlji, od naših domaćih proizvođača, jer Srbija ih ima baš mnogo. Uz hranu bi preporučila domaća vina. U restoranima, pa i u onim sa Mišlenovim zvezdama u Srbiji, treba istaći male domaće vinarije, koje imaju kvalitetnu proizvodnju i nuditi njihova vina umesto uvoznih

Ljubica je u Italiji postigla nemoguće - kao Srpkinja je trenirala njihov nacionalni kulinarški tim, braneći boje zemlje koja je gastronomiju zaštitila pod okriljem Uneska. Čak je i tradicionalnu vojvođansku supu sa knedlama pretvorila u „Michelin-style“ specijalitet, dokazujući da naše nasleđe ima svetski potencijal.

Ljubica je i pravi sagovornik na temu kako se dobija toliko željena i prestižna Mišlenova zvezda, koji su kriterijumi i da li ikada ijedan vlasnik restorana može saznati da su ga posetili Mišlenovi inspektori?

- Ne postoji mogućnost da neko kontaktira Mišlenove inspektore. Oni posećuju restorane obično pod imenom koje nije njihovo, tako da se nikada ne zna kada dolaze. Ako bi se znalo kada dolazi inspektor, onda bi se taj dan radilo drugačije, a dobar restoran je konstantan svaki dan, ključna je standardizacija. I da pojasnimo, zvezdu dobija restoran u kome radi jedan veliki šef i kada bi šef otišao iz tog restorana, restoran bi izgubio zvezdu, sem u slučaju da na njegovo mesto dođe neki drugi šef koji je isto visokog nivoa – objašnjava Ljubica.

Kada je pitamo za najveći profesionalni ponos, ona prvo kaže da je majka troje dece i da je to

ponos broj jedan, dva i tri. Pa ipak, kaže da joj na poslovnom planu najviše prija to što je kao Srpkinja bila pozvana da trenira nacionalni italijanski kulinarški tim i predstavlja Italiju na svetskim takmičenjima. „Poziv da branim njihovu zastavu. To je bio wow momenat. Ali i momenat straha. A onda sam rekla sebi – naravno da mogu. I pobedili smo.“

Ljubica živi svoj posao, a priprema hrane simbolizuje sam život. Njena filozofija hrane jednako je jasna kao i njen životni stav. Poštovanje namirnice je osnov. „Hrana se ne baca. To ne dozvoljavam. Videla sam gladnu decu. I sama sam nekada bila gladna.“ Isto važi za njeno troje dece. Kao samohrana majka od 2005. godine, prošla je teške trenutke. Jer njena životna priča ne skriva bol. Razvela se u trenutku kada joj se rodila treća ćerka. „Nikada se niko nije pitao koliko sam puta zaplakala“, kaže bez patetike. Ali iz tih trenutaka, kako sama ističe, dolazi najveća snaga. „Digneš glavu, pogledaš decu, oni ti daju snagu. I ideš napred.“

Italija ju je oblikovala, ali nije promenila njenu suštinu. To je zemlja koja je spoj mode, umetnosti, muzike i gastronomije. Ali Ljubica voli jednostavne, a savršeno izvedene stvari. I veruje da Srbija ima potencijal, proizvode,

Foto: Profimedia

Ne stavljajte deset namirnica u jelo. Četiri su dovoljne za vrhunski ukus. Najjednostavnije jelo je zapravo najkomplikovanije, jer zahteva savršenu tehniku

Foto: Profimedia

Ljubica bi svim ljubiteljima dobre srpske hrane poslužila čevape, sarmu, knedle u supici i za kraj gomboce i obavezno - srpska vina

Foto: Goran Srdanov

LJUBICA JE NAJPONOSNIJA NA TO DA JE KAO SRPKINJA BILA POZVANA DA TRENIRA NACIONALNI ITALIJANSKI KULINARSKI TIM I PREDSTAVLJA ITALIJU NA SVETSKIM TAKMIČENJIMA

znanje i šefove koji to mogu da dostignu. Sa ponosom ističe da je poreklom iz Vojvodine, koja opet ima specifična jela poput knedli sa grizom i džigericom u domaćoj supi. Priseća se da je upravo to jednostavno jelo na jednoj svojoj večeri u Italiji pretvorila u „Michelin Style“ specijalitet, zadržavši originalni naziv, čime je izazvala oduševljenje kod gostiju, dokazujući da se od jednostavnih namirnica može napraviti vrhunski specijalitet.

Na pitanje koja bi jela iznela kao „ličnu kartu Srbije“, Ljubica izdvaja specijalitete koji se od davnina jedu na ovim prostorima iako neki od njih (poput čevapa i sarme) nisu izvorno srpski. Tako bi se na njenom meniju uvek našli čevapi jer su za njih svi čuli i svi ih traže, ali i jedna slasna i masna sarma. Pre toga, podrazumeva se, domaća supa sa domaćim knedlama (sa grizom i džigericom) i za kraj pravo iz njene Vojvodine, legendarne gomboce, kako ona insistira da treba zvati knedle sa šljivama.

Ljubica naglašava značaj lokalnih namirnica i smatra da treba nuditi i promovisati ono što se gaji na srpskoj zemlji, od naših domaćih proizvođača, jer Srbija ih ima baš mnogo. Takođe, uz hranu bi preporučila domaća vina. Smatra da u restoranima, pa i u onim sa Mišlenovim zvezdicama u Srbiji, treba istaći male domaće vinarije koje imaju kvalitetnu proizvodnju i nuditi njihova vina umesto uvoznih.

Dok se priprema za novu sezonu MasterChefa, Ljubica Komlenić nastavlja da korača svojim putem. Skromno i nepokolebljivo, podsećajući nas da se pravi prestiž ne nosi u novčaniku, već u karakteru i poštovanju čoveka koji čisti ulicu jednako kao i čoveka koji sedi u kraljevskoj loži.

WELLNESS RETREAT NA PRIVATNOJ PLAŽI, STO U RESTORANU KOJI MESECIMA UNAPRED NEMA TERMINA ILI INTIMNI KONCERT NA LUKSUZNOJ JAHTI – ZA ČLANOVE QUINTESSENTIALLYJA TO NISU IZUZECI, VEĆ DEO STANDARDA USLUGE

Vođenje i inovacija u luksuzu

Quintessentially kao jedini globalni lifestyle management klub koji redefiniše premium turizam u regionu

Članstvo u Quintessentiallyju ne kupuje se zbog prestiža, već zbog rezultata: mira uma, besprekorne organizacije i osećaja da je sve moguće Foto: Romeo Ibrišević

U svetu u kojem istinski luksuz više ne znači posedovanje, već pristup, vreme i poverenje, Quintessentially već više od 25 godina postavlja globalne standarde kao jedini lifestyle management privatni klub na svetu. Članstvo u Quintessentiallyju ne kupuje se zbog prestiža, već zbog rezultata: mira uma, besprekorne organizacije i osećaja da je sve moguće – diskretno, efikasno i u pravom trenutku. Ekskluzivni wellness retreat na privatnoj plaži, sto u restoranu koji mesecima unapred nema dostupnih termina ili intimni koncert na luksuznoj jahti pod zvezdanim nebom – za članove Quintessentiallyja to nisu izuzeci, već deo standarda usluge. Upravo zato Quintessentially ne funkcioniše kao klasična concierge usluga, već kao zatvoreni klub sa članarinom, namenjen onima koji razumeju vrednost lične podrške na globalnom nivou. Quintessentially deluje kao jedna kontaktačka za sve privatne i poslovne potrebe, nudeći u potpunosti personalizovana rešenja privatnim i korporativnim članovima. Za privatne članove, to znači imati lični tim koji poznaje njihove navike, prioritete i stil života. Deluje proaktivno, često i pre nego što potreba postane zahtev. Jedan poziv dovoljan je da se organizuje sve: putovanja, događaji, nekretnine, obrazovanje dece ili svakodnevni detalji koji čine razliku između dobrog i izuzetnog života.

Za korporativne članove, Quintessentially je strateški produžetak brenda. Banke, real estate sektor, automobilski luksuzni brendovi i premium institucije kroz

članstvo svojim najvažnijim klijentima nude iskustva koja prevazilaze klasičnu ponudu, gradeći dugoročnu lojalnost i snažnu emocionalnu povezanost. Quintessentially SEE, prisutan u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, kao i u Albaniji, jedini je takav privatni klub u regionu, integrisan u globalnu mrežu sa više od 40 kancelarija širom sveta. Snaga lokalnog znanja u kombinaciji sa globalnim dometom omogućava članovima nesmetan lifestyle bez granica. Razvoj i strateško pozicioniranje Quintessentiallyja SEE predvodi Katarina Larisa Ham, vlasnica, osnivačica i CEO, čije je vođstvo snažno uticalo na oblikovanje luksuznog turizma u regionu. Dobitnica nagrade Diplomacy & Commerce Award za najbolju Luxury Concierge i Lifestyle Management uslugu, Lara Ham aktivno učestvuje u razvoju industrije kao članica Advisory Boarda Montenegro Luxury Association, kao i Executive Boarda Adriatic Luxury Business Association (ALBA). Quintessentially SEE ujedno je i Leading International Partner Luxury Travel Summita Montenegro. Članstvo u Quintessentiallyju nije masovno, niti je dostupno svima. Ono je strateška odluka za pojedince i kompanije koji znaju da je pravi luksuz imati pouzdan tim koji upravlja vremenom, pristupom i iskustvima – globalno, diskretno i bez kompromisa.

Za one koji očekuju više i žele da žive bez ograničenja, Quintessentially nije usluga. To je klub.
qadriatic@quintessentially.com

Vetno polje Ljubač

Foto: Petrol

80 GODINA ENERGIJE ZA ŽIVOT

Petrol sa skoro 600 prodajnih mesta u pet zemalja – u Sloveniji, Hrvatskoj, Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori – i sa mrežom od više od 680 električnih punjača podržava mobilnost nove generacije. Sa raznovrsnim portfoliom snabdevanja energentima i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora prisutan je i u Italiji i Austriji.

Grupa Petrol već više od osam decenija obezbeđuje energiju za život, za generacije koje su gradile prošlost, žive sadašnjost i stvaraju budućnost. Njen put počeo je u vreme kada je mobilnost bila drugačija, a potrebe jednostavnije. Počeci su bili skromni, sa postavljanjem prvih benzinskih stanica u posleratnoj Sloveniji, ali je sa svakom decenijom Petrol rastao zajedno sa ljudima i zajednicama. Razvojem mreže servisa i logistike duž Jadrana postepeno se razvio u kompaniju koja danas nudi mnogo više od samog goriva. Zajedno sa generacijama koje su se na njega oslanjale, ostaje nezaustavljiv već 80 godina. Danas Petrol deluje kao integrisani partner u energetske tranziciji. Kao jedna od vodećih energetskih kompanija u Sloveniji i jugoistočnoj Evropi aktivno učestvuje u prelasku ka društvu sa niskom emisijom ugljika. Ulaganjima u obnovljive izvore energije, električnu mobilnost, digitalizaciju i savremena prodajna mesta budućnosti, razvija pametna energetska rešenja za održiv i efikasan način života – na putu, kod kuće, u kompanijama i lokalnim zajednicama. Rešenjima u oblasti snabdevanja električnom

Petrol je osnovan 1945. godine. Danas ima skoro 600 prodajnih mesta u pet zemalja i razvijenu mrežu za električno punjenje, a sa energetskim rešenjima posluje i u Italiji i Austriji. Zajedno sa kupcima i zajednicama ostaje nezaustavljiv već 80 godina.

energijom, prirodnim gasom i tečnim naftnim gasom svoju ulogu partnera dopunjuje i u dugoročnom i transparentnom upravljanju energijom. Ambiciozna strategija Grupe Petrol 2026–2030 postavlja temelje za transformaciju u multienergetsku kompaniju sa ambicioznim ciljevima održivog rasta, uključujući ostvarenje više od 500 miliona evra EBITDA do 2030. godine, utvrđuje stabilnost poslovanja

i ulogu Petrola kao regionalnog partnera u energetske tranziciji. Ovu orijentaciju Petrol sprovodi izgradnjom sopstvenih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije. Veliki potencijal prepoznaje u energiji vetra, zbog čega razvija vetroparkove na lokacijama gde se vetar može efikasno iskoristiti uz poštovanje ekoloških aspekata. Takav primer je vetropark Ljubač u Hrvatskoj, gde devet vetroturbina kapaciteta oko 30 MW godišnje proizvede približno 96 GWh električne energije, što je dovoljno za snabdevanje oko 30.000 domaćinstava. Istovremeno gradi solarne elektrane na krovovima svojih prodajnih mesta i uspešno razvija projekte elektrifikacije saobraćaja koji doprinose smanjenju emisija i odgovornom korišćenju resursa. Grupa Petrol, sa više od 80 godina tradicije, ostaje pouzdan partner koji povezuje energiju, ljude i tehnologiju – za kvalitetan život danas i održivu budućnost budućih generacija.

Prodajno mesto Barje

Foto: Žiga Intihar

Sončna elektrarna na prodajnom mestu

Foto: Petrol

Shutterstock

ZAŠTO SVI PRIČAJU O SREDNJOJ DALMACIJI?

Nudi ono što moderni putnici traže: prirodnu lepotu, istoriju, mir, autentičnost i vreme za uživanje – bez filtera i žurbe

Plaže koje osvajaju svetske liste, gradovi pod zaštitom UNESCO-a i leto koje se živi bez žurbe – Srednja Dalmacija već na prvi pogled deluje nestvarno lepo. Tirkizni zalivi, borovi iznad mora i kameni gradovi koji izgledaju kao da su izronili iz mora stvaraju prizor koji se pamti ceo život. Ali prava čarolija se oseti tek kada zakoračite na njene rive i uronite u more koje se preliva u stotinu nijansi plave. Poslednjih godina ovaj region na sredini hrvatske obale sve se češće pominje kao jedna od najpoželjnijih letnjih destinacija u Evropi. Na prostoru manjem od sat vremena vožnje smenjuju se plaže sa svetskih top lista, drevni gradovi pod zaštitom UNESCO-a, autentične konobe i večeri ispunjene bezbrižnošću. Srednja Dalmacija nudi ono što moderni putnici traže: prirodnu lepotu, istoriju, mir, autentičnost i vreme za uživanje – bez filtera i žurbe.

PLAŽE KOJE OSVAJAJU SVET

Obala Srednje Dalmacije je izuzetno raznolika. Punta Rata u Brelima, podno Biokova, poznata

Plaža Stiniva (ostrvo Vis)

Shutterstock

Modra pećina (ostrvo Biševo)

Shutterstock

je po kristalno čistom moru i hladovini borova. Nugal kod Makarske, skriven pod strmim liticama, omiljen je među avanturistima. Velika Duba u Živogošću pruža osećaj potpune tišine i netaknute prirode.

Na ostrvima se ističu Zlatni rat na Braču, koji menja oblik u zavisnosti od vetra i struja, Dubovica na Hvaru sa rustikalnim dalmatinskim šarmom i Stiniva na Visu, skrivena iza uskog prolaza između stena, jedna od najfotografisanih plaža Mediterana. Svaka od njih ima svoj karakter, ali svima je zajednički osećaj da ste pronašli savršeno mesto.

LEPOTA KOJA NE ZAVRŠAVA NA PLAŽI

Posle mora, istorija vam je uvek nadohvat ruke. U Splitu se kroz Dioklecijanovu palatu prolazi kao deo svakodnevice, Trogir očarava kamenim ulicama, a Klis i ostaci Salone podsećaju na hiljadugodišnju prošlost. Ostrva su u blizini i svako ima svoju priču: Brač je živahan, Hvar je doteran, Šolta je mirna, a Vis je jednostavno drugačiji.

UKUSI KOJI ZAOKRUŽUJU DOŽIVLJAJ

U konobama uz more poslužuju se riba sa gradela, paštica, crni rižoto, peka, maslinovo ulje iz porodičnih maslinika i vina koja pamte sunce i buru. Luksuz ovde znači svežinu, autentičnost i odsustvo žurbe – trenutak kada pomislite da vam više ništa ne treba. Srednja Dalmacija zato nije samo letnja destinacija, već spoj prirode, istorije, hrane i ritma koji vraća mir. Mesto gde luksuz znači jednostavnost i gde se, bar na kratko, ponovo oseti kako izgleda pravo leto. Za više informacija posetite [@centraldalmatia](#) i [@dalmatiah](#)

EUROPEAN REGION OF GASTRONOMY
CENTRAL DALMATIA AWARDED 2027

SREDNJA
DALMACIJA

Polja suncokreta nikla su duž železničkih pruga tokom leta, pretvarajući područja duž pruga u šareni pojas za oprašivače i putnike.

Foto Miško Kranjec/
Slovenske železnice

POGLED KROZ PROZOR VOZA U SUNČANU BUDUĆNOST

Slovenske železnice su 2025. godine napisale jednu vrlo posebnu priču. U sklopu projekta "Sijanje sunčane budućnosti" obnovile su i revitalizirale prostor uz željezničke pruge diljem

Slovenije sjetvom suncokreta. Projekt će se nastaviti i 2026. godine.

Održive promjene često počinju jednostavnim, ali dobro osmišljenom idejom koju zajednica brzo razvija. Prema riječima idejne voditeljice Tanje Rotovnik, direktorice Sektora za marketing, komunikacije i međunarodne odnose, sjeme projekta "Sijanje sunčane budućnosti" rođeno je tijekom vožnje vlakom, kada je razmišljala o tome kako podići svijest o održivoj mobilnosti i istovremeno povezati lokalne zajednice. "Suncokreti simboliziraju rast i svijetlu budućnost, pa je jednostavna ideja o sjetvi suncokreta uz željezničke tračnice ubrzo prerasla u nešto puno veće. Posebnost kampanje je u tome što je u potpunosti nastala unutar naše tvrtke, uz podršku naših kolega, i sa željom da se ljude poveže

s održivom mobilnošću, uljepša pogled iz vlakova, pomogne pčelama i posije sjeme za budućnost", dodaje. Projekt je zaživio na Svjetski dan pčela, 20. svibnja, prvim sjetvama u Grosuplju i Ivančnoj Gorici, a zatim se brzo proširio po cijeloj Sloveniji, od Ormoža do Bohinja.

"Ponosni smo što su ljudi prihvatili projekt i što je priča dirnula mnoga srca. Zajedno s jedanaest slovenskih općina, školama, vrtićima i mještanima, zasadili smo polja suncokreta uz željezničke pruge. Ova mjesta postala su šarena, pogodna za pčele i puna života", rekla je Tamara Sever iz Odjela za korporativni i digitalni marketing i komunikacije.

Originalnost projekta prepoznata je i u inozemstvu. Slovenske železnice su za njega dobile prestižnu nagradu Rail Tourism Awards 2025, a krajem siječnja 2026. predstavljen je na izložbi u Europskom parlamentu u Bruxellesu. Tamo je istaknut kao primjer dobre prakse koja održivu mobilnost nadograđuje u širu priču o povezivanju ljudi, zajednica i vrijednosti.

Prošlog leta su duž železničkih pruga nikla polja suncokreta, a na jesen, tokom Evropske nedelje mobilnosti, postala su živi simbol održivog razmišljanja. Projekat je povezao opštine, vrtiće, škole, pčelarska i turistička udruženja, lokalne zajednice i prevazišao okvire ekoloških tema i postigao širi zajednički, društveni, obrazovni i turistički značaj.

Vrtići, škole i lokalne zajednice učestvovali su u sadnji. Foto Miško Kranjec/Slovenske železnice

Slovenačke železnice su za projekat dobile nagradu Rail Tourism Awards 2025.

Foto Slovenske železnice

Za Slovenijom su dve intenzivne godine delovanja u Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija u Njujorku

SLOVENIJA GRADI POVERENJE OD NJUJORKA DO ŽENEVE

Preuzimanjem trogodišnjeg mandata u Savetu UN za ljudska prava 1. januara 2026. godine, međunarodno diplomatsko delovanje Slovenije preselilo se u Ženevu – grad pored

jezera gde se susreću države i vrednosti, koje su u vremenima globalnih kriza posebno na iskušenju.

Iza Slovenije su dve intenzivne godine rada u Savetu bezbednosti UN u Njujorku. Taj period obeležili su ratni sukobi, humanitarni izazovi i zahtevne političke diskusije. Iskustva stečena u tom vremenu nastavljena su početkom godine u Savetu UN za ljudska prava. Vodeće načelo Jačamo poverenje, štitimo budućnost (engl. Building trust, securing future) ostaje i dalje glavna nit slovenačkog multilateralnog angažmana.

Dve godine u središtu odlučivanja Slovenija je zauzela mesto u Savetu bezbednosti UN u jednom od najneizvesnijih perioda poslednjih decenija. Međunarodni sistem je bio pod snažnim pritiskom, dijalog među državama često ograničen, a poverenje krhko. Uprkos tome, afirmisala se kao dosledan zagovornik međunarodnog prava, multilateralizma i zaštite civila. Njeno delovanje se zasnivalo na brzim

SLOVENIJA NIJE NOVA U SAVETU UN ZA LJUDSKA PRAVA, GDE AKTIVNO UČESTVUJE JOŠ OD NJEGOVOG OSNIVANJA 2006. GODINE. BILA JE ČLAN U PERIODIMA 2007–2010 I 2016–2018. SA MANDATOM 2026–2028 VRAĆA SE U CENTRALNO TELO UN ZA PROMOCIJU, JAČANJE I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA ŠIROM SVETA. VRAĆA SE SA ISKUSTVOM KOJE JE U DIPLOMATIJI NAJDRAGOCENIJE – SA NEPOSREDNIM UVIDOM U KRIZNA ŽARIŠTA I ZNANJEM KAKO ODRŽATI DIJALOG U PODELJENOM MEĐUNARODNOM OKRUŽENJU

reakcijama, jasnim stavovima i spremnosti da preuzme odgovornost čak i u politički izazovnim temama.

Kao predstavnica istočnoevropskog regiona, Slovenija je preuzela upravljanje dosijeima za Ukrajinu i Bosnu i Hercegovinu. U slučaju Ukrajine imala je važnu povezujuću ulogu između evropskih članica Saveta bezbednosti i Sjedinjenih Američkih Država, čime je doprinela većoj usklađenosti zapadnog regiona. U slučaju Bosne i Hercegovine, postigla je da se Savet bezbednosti, posle mnogo godina, ponovo oglasi o situaciji u

U Savetu bezbednosti UN, Slovenija je ojačala svoju međunarodnu prepoznatljivost jasnim stavovima, objedinjujućom ulogom i inicijativama za zaštitu civila u kriznim situacijama

zemlji – najpre javnom izjavom, a na kraju mandata i predsedničkom izjavom povodom 30. godišnjice potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Njen stav je bio prepoznatljiv i van evropskog prostora. U raspravama o Gazi dosledno je insistirala na zaštiti civila, poštovanju međunarodnog humanitarnog prava i podršci humanitarnim radnicima. U ime deset izabranih članica Saveta bezbednosti predvodila je inicijativu za rezoluciju o Gazi i doprinela formiranju grupe podrške agenciji UNRWA. U slučaju Sudana dosledno je skretala pažnju na stradanje stanovništva, glad i razaranje civilne infrastrukture i pozivala na odgovornost za počinjena kršenja. Slovenija je dva puta predsedavala Savetom bezbednosti UN, dva puta koordinisala grupu od deset izabranih članica, predvodila zvaničnu terensku posetu stalnih predstavnika Siriji i Libanu i učestvovala u pripremi i usaglašavanju većeg broja rezolucija, predsedničkih izjava i zajedničkih stavova. Posebno značajan suštinski doprinos bio je pregled arhitekture UN za izgradnju mira, koji je Slovenija, zajedno sa Egiptom, uspešno dovela do jednoglasnog usvajanja identičnih rezolucija u Savetu bezbednosti i Generalnoj skupštini.

Ljudska prava kao prirodan nastavak Ove godine, Slovenija je preuzela trogodišnji mandat u Savetu UN za ljudska prava, a njeni suštinski prioriteti se od tada nisu promenili. Savet UN za ljudska prava je centralno telo UN za zaštitu i promociju ljudskih prava i razmatranje situacije u državama. U mandatu 2026–2028 radiće u oblastima koje tradicionalno stavlja u prvi plan: rodna ravnopravnost i prava žena i devojčica, ljudska prava i životna sredina, prava dece,

Slovenija je u Savetu bezbednosti UN vodila dosije o Ukrajini, kojoj posebnu pažnju posvećuje i u mandatu Saveta UN za ljudska prava 2026–2028.

prava starijih, obrazovanje o ljudskim pravima i prava manjina. Posebnu pažnju će posvetiti Ukrajini, Bliskom istoku i Sudanu te odgovoriti na druge slučajeve koji zahtevaju pažnju ovog tela UN.

Slovenija se zalaže za objektivan, transparentan i efikasan rad mehanizama Saveta, od Univerzalnog periodičnog pregleda do posebnih procedura. Važan deo njenog pristupa je saradnja sa Kancelarijom visokog komesara UN za ljudska prava, nevladinim organizacijama i civilnim društvom. Ovakva otvorenost nadovezuje se na iskustva iz Saveta bezbednosti, gde se kombinacija jasnih stavova i spremnosti na dijalog pokazala kao posebno delotvorna. Rad u Savetu UN za ljudska prava vremenski se poklapa i sa članstvom Slovenije u Izvršnom odboru UNICEF-a u periodu 2025–2028, što dodatno naglašava važnost zaštite dece i najranjivijih grupa.

Spoljnom posmatraču, Njujork u Ženevi mogu izgledati kao udaljene tačke na svetskoj mapi. U stvarnosti, reč je o čvorištima gde se donose odluke koje utiču na svakodnevni život ljudi širom sveta. Slovenija nastupa kao država koja svoju međunarodnu prepoznatljivost gradi na poverenju, stručnosti i istrajnosti.

Ministarka spoljnih poslova Tanja Fajon posetila je Indiju u martu 2025

22. oktobra u Slovenj Gradecu je proslavljena 80. godišnjica Ujedinjenih nacija

Savet UN za ljudska prava sa sedištem u Ženevi, najvažnije je telo UN u oblasti promocije, jačanja i zaštite ljudskih prava širom sveta. Osnovan je 2006. godine Rezolucijom Generalne skupštine UN br. 60/251. Sastoji se od 47 država članica iz svih geografskih grupa, a mandat članstva traje tri godine

Nakon dve godine u Savetu bezbednosti UN, slovenačka diplomatija nastavlja rad u Savetu UN za ljudska prava Fotografije Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova RS

www.pp-biokovo.hr

SAMO MI VAM NUDIMO ŠETNJU MEĐU OBLACIMA!

Posetite jedinstveni vidikovac Skivalk Biokovo u Parku prirode Biokovo i na 1228 metara nadmorske visine prošetajte po staklenoj površini među oblacima, uživajući u veličanstvenom pogledu na celu rivijeru i okolna ostrva!

Upoznajte izuzetnu geomorfologiju, biološku raznovrsnost i bogatu kulturnu baštinu planine koja čuva brojne arheološke ostatke, crkve, kapele, pastirske nastambe i kamene grobnice i dom je za skoro 1.500 biljnih vrsta, brojnih endema, zaštićenih vodozemaca i gmizavaca, ptica i slepih miševa.

Park prirode Biokovo vas čeka, samo treba da dođete!

Kuvanje je strašno...

NO.1
DODATAK JELIMA
u Evropi!
Više na www.vegeta.com

...lagano kad bolje pogledaš.

POKAŽI
svoje **NAJBOLJE**

Za tvoju omiljenu Vegetu korišteno je
387 g svježeg povrća*, pažljivo sušenog
kako bi sačuvalo bogatstvo okusa.
Dovoljno za 83 ukusne porcije.

NETO: **250g e**
Grafički prikaz sadržaja

* Vegeta je registrirani žig Podravke d.d.

Istra svaki put
oduševljava i natera
da se još jednom
zaljubite u nju

MALI ISTARSKI RAJ

Restoran Stara škola with Ana Roš, vinarija Clai i Stancija Baracija
čine porodicu koja pruža jedinstveno i nezaboravno iskustvo

Bajkovita Stancija Baracija, kod Buja (gore), Ana
Roš i Jan Vukasović u vrtu Stare škole (dole)

Kada pomislite da ste videli i doživeli sve u Istri, ona vas ponovo zadivljuje i natera da se još jednom zaljubite u nju. Kako zvuči druženje sa najdražim ljudima u bajkovitom prostoru nekadašnje osnovne škole uz guštanje u jelima koja prepričavate danima, napravljenim u saradnji sa najboljom kuvaricom na svetu? Samo pet minuta vožnje autom vas deli od vinarije u kojoj možete degustirati vino uvršteno u vinarsku „bibliju“, koja navodi 101 vino koje morate degustirati pre nego što umrete. Međutim, ako tražite svoj komadić raja sa tretmanom dostojnim kraljevske porodice i tamo želite izreći sudbonosno da ili samo želite da se odmorite od svega i svakoga, otkrićemo vam da i takvo mesto postoji, u malom mestu Krasica, blizu Buja u Istri. Restoran Stara škola with Ana Roš, vinarija Clai i Stancija Baracija čine porodicu koja pruža jedinstveno i nezaboravno iskustvo, a svaki njen član donosi autentičan stil. Međutim, ako postoji samo jedna stvar koja im je zajednička, to bi bila moć da zaboravite na vreme i apsolutno uživate u trenucima koje ćete provesti uz guštanje nezaboravnih jela Jana Vukasovića, glavnog kuvara Stare škole, vina koja ne možete probati baš nigde drugde na svetu Tima Whitfielda ili osamljenom komadiću raja Stancije Baracije dok pijuckate koktel pored bazena, igrate tenis ili čekate neku od delacija koju vam upravo donosi vaš privatni batler.

Reka kao republika

UNA, JEDINA

✎ Piše: FARUK ŠEHIĆ

Iskusnim ribarima iz regiona nije potrebno objašnjavati kakve se sve ribe kriju u njenim plavozelenim dubinama, ali za nekog ko prvi put dolazi na njene obale potrebno je reći da vodu iz Une možete piti većim delom gornjeg toka, čak i u centru Bihaća ili Bosanske Krupe

U

na je više
od tekuće vode.
Una je kraška reka
crnomorskog sliva
u severozapadnom
delu Bosne i

Hercegovine, i sa svojih oko 212 kilometara toka predstavlja jednu od najlepših tekućica u bivšoj Jugoslaviji. Na izvoru (Donja Suvaja i Martin Brod) započinje kao planinska reka, da bi prema ušću postajala sve više i više pitoma ravničarska reka. Uliva se u reku Savu kod mesta Jasenovac. Važniji gradovi i mesta koja se nalaze na njenim obalama su: Kulen-Vakuf, Bihać, Bosanska Krupa, Bosanska Otoka, Bosanski Novi/Novigrad, Hrvatska Kostajnica, Bosanska Kostajnica i Bosanska/Kozarska Dubica.

Ono što ovu reku izdvaja od mnogih drugih jeste nedirnuta priroda, čistoća korita, bistrina, boja, i raskošni slapovi sa sedrenim kaskadama. Zatim riblja i biljna raznolikost, pa se u njoj mogu naći primerci mladice i do 25 kilograma, kapitalci potočne pastrmke, štuka, bela riba i kralj među rečnim ribama brzih tokova: njegovo veličanstvo lipljen – najukusnija riba koju obožavaju loviti fly fishing ribari.

Iskusnim ribarima iz regiona nije potrebno objašnjavati kakve se sve ribe kriju u njenim plavozelenim dubinama, ali za nekog ko prvi put dolazi na njene obale, potrebno je reći da vodu iz ove reke možete piti većim delom gornjeg toka, čak i u centru Bihaća ili Bosanske Krupe. Legenda kaže da su joj ime dali rimski legionari kada su izbili na njene obale pa su je prozvali jedna ili jedina, zadivljeni njenom izvanrednom prirodom. U stvarnosti, bihaćki pisac Tomislav Dretar pominje se kao autor ove opšteprihvaćene fraze. Ili je autor narod sam. Drugi izvori kažu da joj ime znači: uzburkana voda (val). Kako god, Una opravdava obe teorije o nastanku vlastitog imena, ali je više može opisati poezija nego li nauka s pedantnim činjenicama.

BOJE

Kada bi postojalo zanimanje posmatrač vode, i kada bi se svi posmatrači vode skupili na jednom mestu na Uni, i kada bi dobili zadatak da precizno odrede boju vode ili sve njene

Štrbački buk – jedan od najpoznatijih vodopada na reci Uni, smešten na granici Bosne i Hercegovine i Hrvatske, poznat po svojoj visini i prirodnoj lepoti Foto: Shutterstock

nijanse samo na tom delu njenog toka, to bi zaista bilo nemoguće učiniti. Najveći slikar reke Une je Enver Krupić (1911-1992), uvršten u Veliku svetsku enciklopediju modernog slikarstva (Milano, 1969). Malo ko je kao on uspeo da savlada boju reke, da joj se približi na svojim pejzažima koje možete videti u stalnoj postavci u galeriji Enver Krupić u Bihaću (ili na www.galerija-krupic.ggbihac.ba). Možda je smaragdna boja ona koja bi je mogla barem površno opisati, ali se onda tu javlja plava boja u svojim prozračnim i zagasitim nijansama. Zato se kraj Une može biti jedino posmatrač i poštovalac vode. Taj zen je i te kako poznat lokalnom stanovništvu.

LADE

Imam to zadovoljstvo da sam odrastao u staroj kući na jednom kraku Une koja pravi deltu u središtu Bosanske Krupe i zajedno sa drugom, rezervnom gradskom rekam Krušnicom formira brojna rečna ostrva (ade), od kojih su neka duga više kilometara, i na jednom od njih se nalazi Sportsko-rekreacioni centar Ada sa dva fudbalska stadiona. Odrastati na obali ovakve reke znači biti povlašćen, jer smo se mi, zaista, takvima i

smatrali, izabranim ljudima koji imaju sreću da mogu da se kupaju u njenim slapovima, ili zelencima – mirnim površinama duboke vode zelene boje. Una je reka koja stvara poseban svet, jedan vodeno-kopneni svet sa originalnim metajezikom.

Neke od reči koje koristimo da bismo je opisali i objasnili su: zelenac, peskar, dubljak, pličak, mirnjak, struga, brod – mesto gde se vežu lađe. A lađe nikada nemojte brkati sa čamcima, jer je to za ljude sa Une velika uvreda. Lađa se pravi od drveta i za njenu izradu se ne koriste metalni delovi, osim tankih limova kojima se može oblagati onaj deo koji naleže direktno na vodu, što se radi zbog povećanja brzine. Lađama se upravlja drvenim veslima ručne izrade, što od veslača zahteva posebnu tehniku, jer je Una brza i nepredvidiva reka, te se uzvodno može veslati samo ako je čovek u solidnoj fizičkoj kondiciji, i ako dobro poznaje strukturu slapova i sedrene gazove/struge. Postoje široke teretne lađe za vađenje unskog peska i za prevoz tereta, ribarske lađe, zatim sportske lađe koje su dosta duge i uske, te obične lađe bez nekog posebnog dizajna, namenjene za rekreativno vožanje rekam.

Lađama se upravlja drvenim veslima ručne izrade, što od veslača zahteva posebnu tehniku
Foto: Oslobođenje

KAD KONAČNO PRVO TELO SKOČI U VODU, SVE STVARI S KOPNA BIVAJU ZABORAVLJENE. NIKO SE VIŠE NE SEĆA PRAŠNJAVIH GRADSKIH ULICA, NITI SPARINE ŠTO ASFALT PRETVARA U PLASTELIN. BELOSVETSKI PROBLEMI NESTAJU

I dan-danas se lađe prave u Bosanskoj Krupi, gde žive pravi majstori za njihovu izradu. Prosečna cena jedne obične lađe kreće se oko 800-900 KM, dok su one sportske dosta skuplje i koriste se tokom revijalnog takmičenja Unskih lađara, što je manifestacija isključivo lokalnog karaktera i po čemu je Bosanska Krupa prepoznatljiva u letnim mesecima kad kroz nju prolazi još i internacionalna turistička Una regata.

KUPANJE

Kada bih se mogao smanjiti na format dečaka, evo kako bih razmišljao.

Kupanje je nešto čemu se teži tokom svih meseci jeseni i zime. Niko ne priča o tome dok pada sneg ili kiša natapajući ljudske korake nesigurnom težinom, ali je ono negde zakopano duboko u našim srcima i samo

čeka da se razbukti u nezadrživu navalu sreće i telesne miline. Leto je vodeni hedonizam kada sunce tela čini lenjima, dopuštajući našim mišićima snagu jedino dok plivamo i ronimo, gledajući širom otvorenih očiju kako se pesak na dnu kovitla nošen podvodnim strujama. Tada je zaista moguće hvatati ribe golim rukama, osim što one brzo iskliznu natopljene slojem masne sluzi bežeći put zelenih neprozirnih velova reke.

Teško je leti dočekati da sunce izađe i prevale svoju putanju do zenita, pa se dešava da se nađemo na obali u devet ujutro pričajući o vodi, i čekajući da nam sunce da svoj tajanstveni znak, kojim će otpočeti kupanje. Kad konačno prvo telo skoči u vodu, sve stvari sa kopna bivaju zaboravljene. Niko se više ne seća prašnjavih gradskih ulica, niti sparine što asfalt pretvara u plastelin. Belosvetki problemi nestaju čim zaroniš u vodu i ugledaš smirenost dna prekrivenog peskom i vodenim travama, koje postoje kao da ih ništa spolja ne zanima. Postoje samo za sebe i za ribe koje će u njima tražiti sićušne rakove i mekane larve. Una, taj tečni pokretni zaborav, nam priređuje dugo čekanu svetkovinu.

VODENI ŽIG

Una, u Bosanskoj Krupi, leti može izgledati i kao slatkovodna Venecija sa svakovrsnim lađama koje plove rečnim rukavcima, ispod gvozdениh i drvenih mostova i mostića. Odrasli i deca u lađama sede i leže, razgovaraju ili čute zagledani u svoje likove na staklenoj površini Une, sve dok se plotica ili škobalj ne izbac i iznad vode i jako pljusne ostavljajući na površini koncentrične krugove, koji žure da se ponište u dodiru sa zelenim obalama. Kad se voziš lađom po bistrom peskaru, gledaš u dno koje je nestvarno, kao da vode nema nikako, ni peska, ni riba, kliziš lađom kroz vreme i prostor koji ne pripadaju znanim zemaljskim dimenzijama.

Treba napraviti katalog svih slapova, struga, dubljaka, plićaka, zelenaca, mirnjaka na Uni. Treba im dati imena koja će zazvučati nadnaravno, ali ni to neće biti dovoljno kako bismo sebi objasnili smisao unskih tokova.

Josif Brodski, u knjizi "Vodeni žig", piše: "U putovanjima vodom, čak i kratkim, ima nečeg praiskonskog."

Za ljude s njenih obala, gradova i mesta, koji su izgrađeni pored nje i na njoj (kao što je Bosanska Krupa), ona nije samo reka, nego je i vodeni zavičaj, domovina. Una je stvar identiteta i načina života.

Ne mogu reći da je ona božanstvo, ali je reka deo prirode koji nas može uveriti da smrt zaista nije kraj. Da postoje predeli iza reke, rajska zemlja, samo treba verovati i dovoljno dugo stajati ili sedeti na njenoj obali ili adi, i gledati kako voda teče kao vreme. To će te hipnotisati i osetićeš sreću za koju nećeš znati odakle je došla.

ENERGETSKI ŠTIT REGIONA VREDAN VIŠE OD MILIJARDU EVRA

Projekat nadogradnje Rafinerije nafte Rijeka postavlja osnove energetske obezbeđenosti snabdevanja gorivom za Hrvatsku i širi region jugoistočne Evrope

Projekat nadogradnje Rafinerije nafte Rijeka, jedan od najvećih i najkompleksnijih industrijskih poduhvata koji se trenutno odvijaju u Hrvatskoj, ušao je u svoju finalnu fazu. Dok se radovi na novom ključnom sistemu – postrojenju za obradu teških ostataka – privode kraju, rafinerija se sprema za punu operativnu spremnost sa povećanim kapacitetima prerade. Cilj projekta nadogradnje rafinerije – najveće pojedinačne investicije u istoriji Ine, vredne gotovo 700 miliona evra, u kom je učestvovalo više od 10.500 radnika iz oko 80 podizvođačkih kompanija – je povećanje prerade sirove nafte

sa nešto više od tri miliona tona godišnje na oko četiri miliona tona u 2027. godini, kada postrojenje proradi punim kapacitetom tokom cele godine. Istovremeno, proizvodnja dizela trebala bi porasti za oko 400.000 tona godišnje ili čak do trideset posto, čime će se značajno smanjiti potreba za uvozom, pogotovo za vreme turističke sezone, kada je potrošnja najveća.

FOKUS NA OBEZBEĐENO SNABDEVANJE

Unapređena rafinerija će doprineti obezbeđenom snabdevanju Hrvatske, ali i tržišta u okruženju, pre svega bosanskohercegovačkog, slovenačkog i crnogorskog, na kojima INA posluje. Veća energetska nezavisnost odražava se i u činjenici da novo postrojenje za obradu teških ostataka eliminiše i potrebu za uvozom vakuumskog gasnog ulja (VGO), koje je na evropskom tržištu često ruskog porekla. Time INA ne samo da optimizuje svoje poslovanje, već i aktivno učestvuje u jačanju otpornosti celog regionalnog energetskog sistema na spoljne geopolitičke uticaje.

Pored novog postrojenja za obradu teških ostataka, projekat je obuhvatio izgradnju nove luke, silosa, zatvorenog transportnog sistema za koks te najveće trafostanice u Hrvatskoj. Činjenica da su radovi izvođeni uz kontinuiran rad postojećih postrojenja u punom kapacitetu – što je najduži neprekidni rad rafinerije u 15 godina – svedoči o vrhunskoj logističkoj i inženjerskoj koordinaciji.

INVESTICIJE PREŠLE IZNOS OD MILIJARDU EVRA

Projekat unapređenja riječke rafinerije je vrhunac ukupnih nastojanja koje je INA, kao članica MOL Grupe, u poslednjih deset godina uložila u modernizaciju rafinerije. U tom periodu su pokretani brojni projekti, čija ukupna vrednost, sa ovim poslednjim, prelazi milijardu evra investicija u rafinerijsku delatnost. Završetkom ovog projekta, INA se pozicionira kao nezaobilazan energetski lider u ovom delu Evrope, osiguravajući da region ima stabilnu, bezbednu i tehnološki naprednu bazu za decenije koje dolaze.

HOTEL • RESTORAN • GOLF

Grad Otočec

GRAD OTOČEC

📍 Slovenia

www.grad-otocec.com
booking@terme-krka.eu
+386 8 20 50 300

MICHELIN
2025

**RELAIS &
CHATEAUX**

Tanja Fajon je u februaru 2026. u okviru regionalne posete vlade Gorenjskoj posetila četiri vodeća slovenačka tehnološka preduzeća Foto Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova Republike Slovenije

SLOVENIJA ZNANJEM PODRŽAVA RAZVOJ ZEMALJA ZAPADNOG BALKANA

Zapadni Balkan ostaje jedno od ključnih spoljopolitičkih i razvojnih područja Slovenije. Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova Republike Slovenije u regionu gradi dugoročna partnerstva zasnovana na znanju, solidarnosti i zajedničkim evropskim vrednostima. Rezolucija o međunarodnoj razvojnoj saradnji, usvojena u slovenačkom parlamentu, definiše region kao prioritet, što potvrđuju i brojke. Slovenija je 2024. godine državama Zapadnog

Balkana namenila 21,7 miliona evra, odnosno skoro polovinu ukupno raspoložive bilateralne razvojne pomoći. Najveći deo sredstava dobile su Severna Makedonija, Bosna i Hercegovina i Srbija. Razvojna podrška nije fragmentirana, već je usmerena na oblasti u kojima se prepoznaju dugoročni efekti. Projekti obuhvataju zaštitu životne sredine i održivo upravljanje pijaćom vodom, jačanje javnih finansija, kao i obuku državnih službenika za usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, pri čemu se poseban naglasak stavlja

na rodnu ravnopravnost. Crna Gora i Severna Makedonija imaju status programskih zemalja, sa kojima se sprovode višegodišnji programi saradnje koji obezbeđuju stabilnost i kontinuitet. Ministarstvo svake godine prati oko 80 projekata, od kojih se polovina realizuje u regionu Zapadnog Balkana. U 2025. godini sufinansiralo je 24 projekta preko specijalizovanih institucija i nevladinih organizacija, kao i dodatne projekte preko diplomatsko-konzularnih predstavništava. U saradnju su uključeni i slovenački

Slovenija putem MSPES-a podržava razvoj pametne fabrike SMIC u Novom Sadu.

Foto SMIC (FTN)

stručnjaci, koji svoja znanja i iskustva prenose neposredno na teren. Samo u oblasti tehničke pomoći u procesu približavanja evropskom zakonodavstvu učestvovao je 31 slovenački ekspert.

PROJEKTI KOJI MENJAJU SVAKODNEVNI ŽIVOT

Efekti razvojne saradnje vidljivi su u konkretnim primerima. U Žablaku, u Crnoj Gori, završena je izgradnja deponije građevinskog otpada, koja se nadovezuje na prethodne slovenačke investicije u postrojenje za sortiranje. Povećani su kapaciteti za odvojeno sakupljanje i preradu otpada, unapređeni su uslovi za zaštitu životne sredine i razvoj održivog turizma. U realizaciji projekta učestvovali su slovenački stručnjaci i kompanije koje su obezbedile savremena tehnička rešenja.

U Bosni i Hercegovini Slovenija je, nakon razornih poplava, obnovila bunare i osnovnu školu, te započela pripreme za izgradnju novog vrtića. Humanitarna pomoć obuhvatila je i podršku domaćinstvima, kao i upućivanje stručnjakinje koja je, kroz prenos slovenačkih iskustava, pomogla u korišćenju sredstava iz Fonda solidarnosti Evropske unije.

U Severnoj Makedoniji, uz podršku Slovenije, 50 porodica dobilo je stručnu i materijalnu pomoć u oblasti pčelarstva; uređen je park medonosnog bilja, a žene i mladi osposobljeni su za preradu meda i pčelinjih proizvoda. Sredstva iz Slovenačkog klimatskog fonda takođe podržavaju energetska obnova domaćinstava i razvoj e-mobilnosti u Crnoj Gori, što neposredno doprinosi kvalitetu života.

Ovakvi projekti jačaju poverenje među državama i doprinose stabilnosti šireg regiona. Za Sloveniju to znači jačanje njene razvojne uloge i predstavlja investiciju u bezbedno, povezano i ekonomski dinamično susedstvo.

PAMETNA FABRIKA GDE NASTAJE NAJVREDNIJA VALUTA DANAŠNJICE

Jedan od simbola novog razvojnog pravca jeste pametna fabrika SMIC u Novom Sadu. U

Posebno mesto u slovenačkoj razvojnoj saradnji na Zapadnom Balkanu zauzima oslobađanje od plaćanja školarine za studente iz partnerskih zemalja ovog regiona. Ovom merom mladima se otvaraju vrata slovenačkih univerziteta i omogućava da deo svog studijskog puta provedu u okruženju u kojem, pored znanja, stiču i širinu, samopouzdanje i dragocena međunarodna iskustva. U predavaonicama i laboratorijama upoznaju savremene pristupe, razvijaju stručne kompetencije i grade trajne veze. Oslobađanje od plaćanja školarine jedan je od ključnih stubova slovenačke razvojne saradnje u regionu i važan deo zvanične razvojne podrške. Visok udeo sredstava namenjenih obrazovanju ukazuje na jasan fokus na dugoročne efekte, jer održivi razvoj najlakše jača tamo gde ima oslonac u znanju, mogućnostima i poverenju među ljudima.

Projekti koji se realizuju od Žablaka do Bosne i Hercegovine donose praktična rešenja lokalnom stanovništvu Foto Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova Republike Slovenije

gradu sa snažnom univerzitetskom tradicijom nastaje centar u kojem mladi iz zemalja Zapadnog Balkana razvijaju znanja iz oblasti robotike, veštačke inteligencije i digitalnih blizanaca. Projekat su finansijski podržali Ministarstvo privrede, turizma i sporta Republike Slovenije i organizacija UNIDO, dok strateški razvoj vodi Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova Republike Slovenije. Centar povezuje akademsko znanje i industrijsku praksu. Pod mentorstvom slovenačkih stručnjaka, među kojima je i prof. dr Niko Heraković sa Mašinskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, u region se prenosi model saradnje između univerziteta i privrede. Mladi inženjeri rade u okruženju uporedivom sa najnaprednijim evropskim laboratorijama i povezuju se sa kompanijama koje u regionu stvaraju visoku dodatu vrednost. SMIC istovremeno predstavlja i priliku za slovenačke kompanije, koje u ovom centru pronalaze partnere i razvojne projekte. Time se jača ekonomska saradnja, a mladim stručnjacima pruža se razlog da svoju budućnost grade u sopstvenom regionu. Znanje postaje zajednička valuta Zapadnog Balkana, a diplomatija most koji otvara vrata dugoročne saradnje.

Ministarka Fajon je 9. 12. 2024. sa ministrom spoljnih poslova Crne Gore Ervinom Ibrahimovićem posetila vrtić Dina Vrbica, gde je sredstvima razvojnog fonda Ministarstva spoljnih poslova uspostavljen mini eko-park Foto Bojana Čupić/Vlada Crne gore

Vipavska dolina oduševljava aktivne

Foto: Matjaž Klemenčič

Neka vas iznenadi različitošću. Vipavska dolina nije samo jedina dolina vina u Sloveniji, već je i zemlja vina sa najviše prilika za aktivnosti u prirodi. Razigrani pejzaž, netaknuta priroda, vinogradi, dvorci i slikovita stara sela očaravaju panoramama. Kada upoznate raznolikost biciklističkih i planinarskih staza i prilike za adrenalinske doživljaje, zaigraće vam srce. Tokom istraživanja lokalnih ukusa, lako se može desiti da ostanete bez reči. Rajska dolina za aktivne postoji.

Kažu da je Vipavsku dolinu najlepše istraživati biciklom. To je zabeležio i Lonely Planet kada je 2018. godine Vipavsku dolinu uvrstio u top 10 destinacija u Evropi koje putnik mora da otkrije. Slikovita dolina koju grle strme padine visokih kraških visoravni, podjednako oduševljava i planinare i – što je u ovom raju zaista drugačije – ljubitelje slobodnog letenja. Kada vam gledajući u nebo bude teško da prebrojite sva šarene paraglajdere, možda ćete poželeti da poletite u tandemu sa iskusnim pilotom. Možda ćete uz reku Soču posetiti adrenalinski park ili doživeti bandži skok. Uzbudljive avanture ovde se ne završavaju.

Za ljubitelje ukusa, Vipavska dolina je iznenađujuće otkriće. Najpre zbog vina. Doživite nezaboravne degustacije vina kod vinara i otkrijte kako su uspeali da sačuvaju najviše starih sorti vina u ovom delu Evrope. Uz degustacije veoma posebnih vina praćenih lokalnim zakuskama, osetićete strast vinara i bogastvo lokalne tradicije. Jedinstveni šarm zemlje koju mazi sunce i

često prožima snažna bura, prepoznaćete i u lokalnim jelima. Možete sebi priuštiti uživanje u restoranima sa Mišelinovim zvezdicama, istraživati ukuse u domaćim gostionicama i prepustiti se gostoprimstvu turističkih gazdinstava. Svuda ćete pronaći autentičnost i jela napravljena od lokalno uzgojenih sastojaka.

Skočite u Rajsku dolinu, u netaknutu prirodu i različitost njenih ukusa. Za savršen i aktivan odmor.

Foto: Marijan Močivnik

www.vipavskadolina.si
#ifeelsLOVEnia
#vipavskadolina

Pag se često opisuje kao ostrvo koje prvo doživite očima, a tek kasnije pretočite u reči. Ogoljeni kamen prekriva tanki slani sloj posolice koji na suncu zna zaiskriti poput sitnih kristala, a

bura u jednom danu promeni raspoloženje pejzaža. Ujutru se more sija kao metal, naveče osetite suhu hladnoću Mediterana.

Ovo pomalo prostorno tvrdoglavo ostrvo najbrže upoznate kroz vazduh i mirise. Fini slani aerosol dolazi s mora, a s kopna se spušta svežina koja smiruje ritam i donosi osećaj prozračnosti i lakoće disanja. Kad se ova smeša spoji sa eteričnim uljima bilja, nastane prepoznatljiv paški miris, negde između soli, kadulje i škrtog krškog tla.

Drugi način da upoznate Pag je kroz hranu. Paški sir i jagnjetina nisu gastronomski trend, već destilat pomalo asketskog prostora.

Hrana je ovde jednostavna i veličanstvena jer su sastojci lokalni, a ukusi jaki i čisti. Uz ribu, maslinovo ulje i kvalitetno vino, Pag se doživljava kao mesto koje ne ulepšava stvarnost, već je nudi onakvu kakva jeste, nepatvorenu.

U takvom okruženju smeštaj nije samo detalj, već završna nijansa koja doživljaju daje postojan osećaj udobnosti. Terra Park okuplja dva kampa koji različito tumače isto ostrvo. Terra Park Phalaris, na putu prema Novalji i nadomak mora, nalazi se u blizini Luna, gde se nalazi jedan od najstarijih maslinika na svetu. Parcele su uronjene u mediteransku vegetaciju, a peščana plaža stvara ambijent

PAG JE SUROVO ŠARMANTAN I SLAN. EVO ZAŠTO GA LJUDI OBOŽAVAJU

Ogoljeni kamen prekriva tanki slani sloj posolice koji na suncu zna zaiskriti poput sitnih kristala. Ovo pomalo prostorno tvrdoglavo ostrvo najbrže upoznate kroz vazduh i mirise, ali i ukuse

u kom je lako usporiti. Mobilne kućice uz more, delom i sa bazenima, donose mir, udobnost i privatnost.

Terra Park SpiritoS je smešten nedaleko od Kolana i ističe se naglašenijim dizajnom te osećajem reda i jasnoće prostora. Deo mobilnih kućica ima privatne bazene, a kamp je namenjen gostima koji cene slobodu boravka, ali ne žele da se odreknu uređenog okruženja.

Za hotelski boravak, Hotel La Luna u pitoresknoj Jakišnici i Hotel Pagus u gradu Pagu su smešteni svega dvadesetak metara od mora, uz all inclusive boravak. La Luna nudi mir, uređen park i intimnu atmosferu za parove i porodice. Pagus donosi drugačiji ugođaj. Stara jezgra, šetališta i restorani su na nekoliko minuta hoda, gde se lako spajaju more, večernja šetnja i lagani gradski ritam. Svim objektima upravlja Rudan Hotels & Camps, uz visok nivo udobnosti i promišljene detalje koji zaokružuju doživljaj ostrva Paga.

Hotel La Luna u pitoresknoj Jakišnici i Hotel Pagus u gradu Pagu smešteni su svega dvadesetak metara od mora, uz all inclusive boravak

Najlepše putovanje kroz vreme

Rabska fjera

Srednjovekovni letnji festival

25.07. - 27.07.2026.

Turistička zajednica grada Raba

info@rab-visit.com

t. +385 51 724 064

f. +385 51 725 057

www.rab-visit.com

 CROATIA
Full of life

THE LIVING MONUMENT

Split – mesto gde svaki kamen priča priču,
a svaki zalazak sunca slika remek-delo.

www.visitsplit.com

52 VIKEND-IZLETA PO

Mart

April

Maj

JAJCE: Kraljevski grad i mesto gde je stolovao poslednji bosanski kralj Stjepan Tomašević. Leži na dve reke i kako Evlija Čelebija kaže: "Grad se uzdiže do nebeskog svoda, a leži na jednoj kao jaje okrugloj steni". Ima jedini vodopad u Evropi u samom centru grada. Mlinčići u Jajcu stari su oko 400 godina i bili u vlasništvu imućnih zemljoposjednika, a danas su ukras Plive.

FOJNIČKI SAMOSTAN: Franjevački samostan Duha Svetoga smešten je u području bogatom lekovitim izvorima vode i rudnim bogatstvom, a početkom 14. veka Fojnicu su trajno naselili franjevci, koji su nekoliko decenija kasnije na brdu Križ izgradili crkvu i samostan.

KRUPA NA VRBASU: Ono što je godinama bilo omiljeno izletišta Banjalučana, sada je zvanično jedno od najboljih turističkih sela na svetu. Krupa na Vrbasu je prvo mesto iz Bosne i Hercegovine koje je dobilo ovo visoko priznanje od UN Tourism (Svetske turističke organizacije). Smeštena je 25 km južno od Banjaluke.

PLEHAN: Lepa je legenda po kojoj ime Plehan potiče od glagola plehati/pleati/lupati razbijati kamen, jer se tu, kod Dervente, od davnina obrađivao čvrsti kamen od kojeg se pravilo i izvozilo mlinsko kamenje, no ona verovatno nije tačna.

TRAVNIČKA TVRĐAVA: Srednjovekovna tvrđava iznad Travnika je nacionalni spomenik BiH. Pretpostavlja se da je podignuta u drugoj polovini 14. ili prvoj polovini 15. veka, navodno prema zamisli kralja Tvrtka II Kotromanića, iako se u nekim dokumentima spominje i kralj Stjepan Dabiša.

STAZAMA STARE PRUGE: Biciklistička staza uspostavljena je na trasi nekadašnje uskotračne pruge iz austrougarskog razdoblja i proteže se kroz pet opština (Jajce, Donji Vakuf, Travnik, Vitez i Busovača). Duga je 96,5 km i prolazi kroz najlepše i neistražene delove srednje Bosne, a nije zahtevna i mogu je koristiti strastveni biciklisti, rekreativci, ali i turisti koji su na odmoru u destinaciji.

TIŠINA: Ako u Šamcu kažu da je bara Tišina njihov identitet, onda je jasno da je to puno više od samo zaštićenog staništa i da zaista vredi otići i uživati u prirodi koja, što sama, a što uz pomoć institucija, čuva više od 340 biljnih i životinjskih vrsta, od kojih su mnoge pod strogom zaštitom Evropske unije. Ne samo uživati nego i učiti i istraživati!

STOLAC: Dva su razloga zašto je ovaj grad neizbežan na svim listama mesta koja se moraju posetiti, a može tokom cele godine: prelepa reka Bregava, koja nigde nije lepa kao ovde i stećci. Radimlja jeste najpoznatija nekropola, ali ništa manje bogate lepim stećcima nisu ni nekropole Boljuni i Potkuk. Makova hiža i Stolačka čaršija tu dođu tek kao bonus.

MEĐUNARODNI SARAJEVSKI SAJAM KNJIGA: Kao najznačajniji kulturni i privredni događaj u BiH i regiji, Sarajevski sajam knjiga je projekat koji se uspešno razvijao i potvrdio kao istinski kulturni praznik, te se iz godine u godinu sa nestrpljenjem iščekuje i promoviše kulturno i umetničko stvaralaštvo. U Sarajevu će se od 22. do 27. aprila 2026. godine održati 37. put.

ZELENKOVAC: Planinsko izletišta pored sela Podrašnica, u blizini Mrkonjić-Grada, sačinjeno je od doline istoimenog potoka koji izvire na zapadnim obroncima planine Lisine i teče kroz borovu šumu. Na potoku je pre nekoliko vekova izgrađeno petnaestak vodenica, a jednu od njih je 1985. proširio i preuredio u atelje slikar Borislav Janković. U aprilu 2002. ovo mesto je dobilo status ekološke zone.

SVETINJA I LEK: Stari grad u Bužimu i njegova prva drvena džamija najposećenije su lokacije u ovoj opštini, ali sa izvorom ponornice Svetinja ništa se ne može porediti. Ovaj bužimski izvor proključa svake godine na isti dan, i to 6. maja na Đurđevdan, zbog čega ga od pamćiveka posećuju hodočasnici sa celog Balkana. Voda je izlečila izgubljeni vid princeze iz legende, zato veruju u njena lekovita svojstva protiv raznih bolesti i stanja.

KULTURA NA ULICE: Manifestacija se prvi put održala u maju 2022, kada je Narodno pozorište Sarajevo pokrenulo specijalni program s nizom kulturnih događaja na javnim prostorima u gradu. Koncerti, pozorišne izvedbe, performansi i izložbe održavaju se na otvorenim sarajevskim lokacijama sa ciljem približavanja kulture stanovnicima.

LJUBAČKE DOLINE: Etno-selo Ljubačke doline prostire se na površini od oko dva hektara u selu Ljubačevu. To su prirodna udubljenja u zemlji prečnika i dubine i do nekoliko stotina metara. Doline su koncentrisane na celom ljubačkom polju i kao takve ne postoje nigde u Evropi. Pominju se u nekim udžbenicima zapadne Evrope, kao jedinstven prirodni fenomen.

BOSNI I HERCEGOVINI

Jun

Jul

Avgust

SAFARI SA DIVLJIM KONJIMA: Većinom su služili za transport ili rad u polju, preciznije, bili su u službi čoveka. Primenom mehanizacije, u drugoj polovini prošlog veka, vlasnici ih puštaju. Lepotom izazivaju divljenje. Livanjski divlji konji žive na visoravni Kruzi, površine oko 150 kvadratnih kilometara, ali vam je za druženje sa njima potreban terenac i poželjan vodič koji poznaje puteve.

JANJSKE OTOKE: Janjske Otoka se nalaze u južnom džepu zapadnog dela Republike Srpske. Pripadaju opštini Šipovo. Duž celih Otoka protiče reka Janj. Zbog izuzetne očuvanosti prirode, raznovrsnog staništa i specifičnih klimatskih uslova, Janjske Otoka su bogate biljnim i životinjskim svetom. Na ovom prostoru nalazi se veliki broj šuma, a u njegovoj okolini dosta šumskih proplanaka. Reka je izuzetno bogata ribom.

VUČKO TRAIL: Planinska trail utrka (19. do 21.) učesnike iz svih delova sveta vodi starim planinarskim putevima i livadama kroz prirodne lepote Bjelašnice i Visočice, otkrivajući im divna planinska sela, njihovu tradiciju, kao i fantastične poglede koji se otvaraju sa grebena ovih planina. Poseban detalj predstavljaju stećci koji svedoče o životima ljudi starijih vremena.

TJENTIŠTE: Sutjeska je najstariji nacionalni park u BiH i iako je najpoznatiji starijim generacijama po spomeniku na Tjentištu, koji čuva sećanje na V ofanzivu u NOB-u, taj prostor danas i mnogo toga još. Novim generacijama to su omladinski kamp i letni OK fest, to im je polazište ka Zelengori i njenim glečerskim jezerima Gorskim očima, biolozima i dalje škola uživo...

ZELENI OTOCI: Male ade i zabavni park Zeleni otoci na reci Uni najznačajnija su atrakcija Bosanske Krupe. Sezona na Zelenim otocima počinje od aprila i puni su posetilaca tokom cele godine. Vrhunac sezone nastupa u julu, kada se održava i takmičenje lađara, trka autentičnih, vitkih i elegantnih drvenih plovila, koje ručno prave lokalne zanatlije. Bosanska Krupa poznata je po starom gradu u centru čaršije, kao rodni grad Branka Ćopića, krase je ugostiteljski objekti vodenice na Uni, ali i smaragdna pritoka Une Krušnica sa zaštićenom čovečijom ribicom.

JEZERO BALKANA: Jezero Balkana, udaljeno pet kilometara na trasi nekadašnjeg Puta AVNOJ-a (Jajce - Mrkonjić-Grad - Bihać), najatraktivnije je izletište u ovom kraju. Omeđeno je pašnjacima i gustim hrastovim i četinarskim šumama. Jezerski deo kompleksa čine dva veštačka jezera - malo i veliko. Jezera se napajaju iz planinskih potoka Cjeplo i Skakavac.

PLIVSKA JEZERA: Veliko i Malo Plivsko jezero su najveća prirodna jezera u BiH. Veliko je zbog specifične gustoće vode idealno za vožnje kajaka i kanua. Ovo smaragdno jezero dugo je 3.300 metara, leti dostiže temperature i do 21 stepen.

UNSKA REGATA: Svake godine u poslednjoj sedmici jula održava se međunarodna Una regata, koja je najveći vodeni karavani sa najdužom tradicijom u regionu. Rafting-ture posredstvom brojnih agencija moguće je svakodnevno organizovati na Uni. Nacionalni park Una u svom središtu ima najznačajniju atrakciju Štrbački buk.

BEMBAŠA CLIFF DIVING: Nesvakidašnji sportski događaj koji se 11 godina održava uz obalu Miljacke, okuplja hrabre skakače u vodu i veliki broj posetilaca koji gromoglasnim aplauzom nagrađuju svaku njihovu akrobaciju izvedenu 19 metara iznad reke. Uz skokove se često organizuje i Bembaša Summer Fest.

PANONSKA JEZERA: Slana veštačka jezera u centru Tuzle čine regionalno popularni kompleks Panonika - tri jezera različite veličine i dubine, te slani slapovi. U sklopu kompleksa su i sojeničko neolitsko naselje, sportski tereni, te mnogi drugi ugostiteljski, kulturni i zabavni sadržaji. Panonska jezera predstavljaju jedinstvene primere slanih jezera u Evropi.

SARAJEVO FILM FESTIVAL: SFF od 1995. godine glavni grad BiH postavlja u centar svetske pozornice filma i društvenih dešavanja, te služi kao zajednička platforma filmskom biznisu čitavog regiona. Razglednice Sarajeva koje se u vreme Festivala šalju u vidu fotografija u sve delove sveta nose posebnu poruku - života i želje za prosperitetom i boljim sutra. Ove godine SFF je od 14. do 21. avgusta.

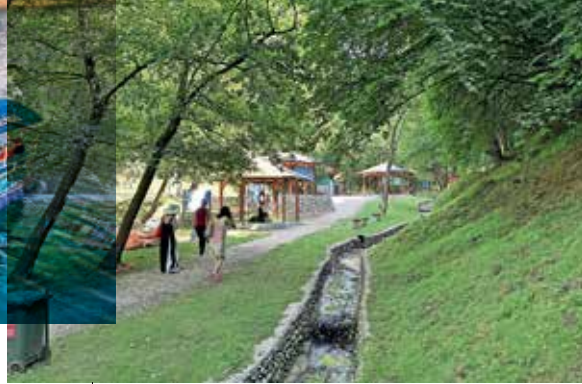
VRUĆICA I KRAJIŠNIK: Plaža Vrućica je mesto na kojem se topla voda izvora meša sa hladnim Vrbasom. Ovi izvori topli su tokom čitave godine i popularni među Banjalučanima. Na plaži Vrućica nalazi se više banja, među kojima je i Direklja. Tu su i ostale banje - Kraljičina banja ili Kraljičina ilidža, po legendi da su se u njoj kupale kraljice, kao i lekoviti izvor Šugavica. U centru grada, u Ulici Petra Kočića nalazi se najstarija banjalučka kafana Krajišnik, poznatija kao kafana Kod Ruže.

52 VIKEND-IZLETA PO

Septembar

Oktobar

Novembar

SARAJEVO: Mesto gdje se krije jedan od najvećih vodopada na Balkanu, od 2017. postalo je centar okupljanja ljudi koji dele ljubav prema prirodi i zdravom stilu života. Skakavac Trail više je od sportskog događaja, a okuplja sve veći broj učesnika koji imaju priliku da se prijave na trke maratona, polumaratona, rekreativne trke i posebne trke za ljubitelje pasa.

BANJA LUKA: Iako nije objekt sagrađen od kamena ili čelika, dajak čamac spada među najveće znamenitosti Banjaluke. Ono što karakteriše dajak jest njegov neobičan oblik, dužina nešto veća od sedam metara, ali i činjenica da se u njemu ne vesla, nego se koristi motka za odgurivanje koja se naziva dajak, po kojoj je i čamac dobio ime.

RAMSKO JEZERO: Svake godine privlači posetioce koji šetaju, plivaju, plove... Jezero i okolina pogodni su za sportsko-rekreacijski, ribolovni i lovni turizam, seoski, verski i eko-turizam. U naselju Ščit nalaze se franjevački samostan i crkva Uznesenja Blažene Device Marije.

PECKA: Centar za posetioce Pecka smešten je u nekadašnjoj osnovnoj školi u selu Pecka nadomak Mrkonjić-Grada. Pecka Outdoor Festival je višednevni događaj pod otvorenim nebom, u srcu prirode i na tromedi općina Mrkonjić-Grad, Šipovo i Ribnik. Održava se svakog jula i okuplja zaljubljenike u planine, biciklizam, umetnost, muziku i život izvan rutine. Na livadama i stenama, uz logorske vatre i jutarnje kafe u kampu, brišu se granice između umetnika i sportista, lokalnih domaćina i putnika iz celog sveta.

INTERNACIONALNI TEATARSKI FESTIVAL MESS: Osnovan je 1960. godine pod imenom Festival malih i eksperimentalnih scena Jugoslavije, a koncipiran je kao smotra jugoslovenskih teataru i svake godine se održavao u Sarajevu. Kako u početnim koracima, tako i danas, MESS je zadržao svoj glamur u kojem publika ima priliku da uživa u vrhunskim produkcijama i da bude deo jedinstvene teatarske kreacije.

RODNA KUĆA IVE ANDRIĆA: Naš nobelovac rođen je 9. 10. 1892. u travničkoj mahali Zenjak, u kući koja je rekonstruisana 1974. godine i kao izložbeni dependans Muzeja otvorena godinu pre smrti pisca. Stalna postavka se sastoji od Rodne sobe, sobe posvećene romanu "Travnička hronika", Fototeke i Biblioteke sa Andrićevim delima na srpskom jeziku i mnogobrojnim prevodima Andrićevih dela na strane jezike.

DOBOJ: Središte turističkog života jeste, naravno, dobro očuvana i obnovljena srednjovekovna tvrđava Gradina koja dominira gradom, ali Doboj nudi puno više razloga da se nađe na listi mesta koja se moraju obići. Na Gradinu se nekako logično veže srednjovekovno selo Kotromanići, Bosna je dovoljno čista da će zabaviti ribare ceo dan, a Ozren nije samo planina.

VISOKO: Naravno da je Arheološki park Ravne u zadnje dve decenije ono zbog čega je poznato u svetu, ali nije Visoko samo to. Jer, ovaj gradić smešten ispod starog kraljevskog grada Visoki, vekovima čuva neki svoj šarmantni ritam u kojem su smešani starinski trgovački maniri, industrija, kože pre svega, a onda druženja i meraka. I niko ga ne remeti.

JAZZ FEST SARAJEVO: Festival je osnovan 1997. sa ciljem popularizacije džeza, a tokom godina postao je prilika susreta publike sa značajnim domaćim i svetskim muzičarima. Na Jazz Festu do sada je nastupilo stotine umetnika, među kojima i velikani kao što su Dave Holland, Dhafer Joussef, Merchan Dede, Dianne Reeves, Gregory Porter i mnogi drugi. I uvek iznenadi kvalitetom.

VIŠEGRAD: Naravno da je most Mehmed-paše Sokolovića, Andrićeva na Drini ćuprija i od 2008. UNESCO-ova svetska baština, dovoljan sam po sebi da se dođe u Višegrad i turističko odredište je decenijama. Andrićgrad Emira Kusturice, sagrađen pored ćuprije, otvoren je 2014. i postao logična dopuna burnoj višegradskoj istoriji.

TREBINJE: Trebinje nudi predah svakome. Pasivni - celodnevna kafa pod platanima u centru koju subotom obogati vrela pijace, a odlična hrana je stotinak metara dalje u Starom gradu Kastel, punom restorana. Može i aktivno - iz Trebinja se za 10 do 40 minuta stiže do mora u Hrvatskoj i Crnoj Gori, do špilje Vjetrenica, manastira i podruma Tvrdoš, vinarije Vukoje...

TESLIĆ: Statistički podatak da je najviše turističkih noćenja u Republici Srpskoj, ispred Trebinja i Banjaluke imao Teslić, svedoči koliko vredi Banja Vrućica, jedna od najpoznatijih banja u regionu. Teslićanima je termalna voda osnova za veliki rehabilitacioni centar, velnes-centar i otvorene bazene za odmor, uz brojne sportske terene i kongresni centar.

BOSNI I HERCEGOVINI

Decembar

Januar '27.

Februar '27.

MEĐUNARODNI FESTIVAL SARAJEVSKA

ZIMA: Prvi put se održao od 21. decembra 1984. do 6. aprila 1985. godine, tokom svoje bogate tradicije ugostio je mnogobrojne umetnike i sportiste, a generacijama koje su ga srcem prihvatile postao simbol slobode, stvaralaštva i upoznavanja sa različitim kulturama sveta.

PLAVA VODA: Izvire u naselju Šumeće u Travniku i ovde, na kratki predah i uživanje u bistroj vodi, velikim ribnjacima, pratećem zelenilu ili na odmor uz piće ili poznate čevape, navrate mnogi putnici. Stanovnicima vezirskog grada jedno je od omiljenih mesta i leti i zimi. U Lutvinoj kafani i danas možete popiti čuvenu kafu koja se služi u džezvi, a uz nju stižu findžan, rahat-lokum, cigareta i šibica.

VELIKANI PERA I KISTA: Bosanski Petrovac proslavili su umetnici koje je Bosanska Krajina iznedrila. Dva slikara Mersad Berber i Jovan Bijelić, te pisci Skender Kulenović i Ahmet Hromadžić, oslikali su i opisali prizore svog malog mesta na Grmečkoj visoravni koje vredi videti uživo, a ne samo u muzeju i zavičajnim kućama. Nedavno je otkrivena nova atrakcija Riponjina jama, pećinsko podzemlje Grmeča koje je lani privuklo speleologe iz celog sveta.

KRALJEVA SUTJESKA I BOBOVAC: Osim samostana, ovde je i Dusper kuća iz ranog 18. veka, najstarija u srednjoj Bosni. Kuća je nacionalni spomenik, njena restauracija još nije izvršena, ali je otvorena za javnost i predstavlja izvanredan primer autentične bosanske arhitekture. Kraljeva Sutjeska sa tvrđavom Bobovac predstavljala je sedište bosanskih kraljeva dinastije Kotromanića.

BLIDINJE: Blidinjsko jezero, šumski rezervat Masna luka prepun belog bora munike, 2.228 metara visok vrh Pločno na Čvrstnici, kraško Dugo polje sa nekropolom i 150 stećaka, kanjon Diva Grabovica i Kedžari, gde je sahranjena stvarna Diva, pa Hajdučka vrata ili Mijatov prolaz i mikronacija Hajdučka Republika Mijata Tomića, skijaški centar... Treba li dalje nabrajati?

KOZARA: Poznata kao krajiška lepotica, omeđena je Vrbasom, Savom i Unom, a svojom lepotom i gustim četinarskim i listopadnim šumama privlači posetioce iz svih delova BiH. Nijedan vrh Kozare ne prelazi 1.000 metara, što je čini idealnom za rekreaciju. Centralni deo nacionalnog parka čini Mrakovica, gde se nalazi memorijalni kompleks u znak sećanja na poginule borce u Drugom svetskom ratu.

KONJIC: Zbog nekoliko mesta u Konjicu treba stati i mimo onog najpoznatijeg bh. semafora. ARK, Atomska ratna komanda ili Titov bunker, jedno je od njih i kad nema Bijenala savremene umetnosti. Dvadesetak kilometara iznad je Boračko, najveće prirodno jezero u BiH, gde vredi otići makar i samo da se proverí legenda o njegovom nastanku koju je zapisao Zuko Džumhur.

JAHORINA: Olimpijska lepotica raspolaže sa 20 skijaških staza za alpsko skijanje, ukupne dužine 45 km. Posetiocima, skijašima i snowboarderima na raspolaganju su kabinska gondola, tri šestoseda, jedan dvosed, jedan lift sidro na Poljicama, dva ski-lifta i tri pokretne trake. Najmlađi skijaši imaju dva ski-vrtića, tjubing stazu i mnogobrojne zabavne sadržaje.

SARAJEVO WINE FEST: Internacionalni festival vina i gastronomije se već godinama održava u glavnom gradu BiH i privlači ljubitelje vina i dobre trpeze. Festival spaja degustacije vrhunskih vina, gastronomsku ponudu i stručne radionice na kojima se okuplja veliki broj izlagača iz BiH i inostranstva. U 2026. godini festival je najavljen za 5. februar.

SARAJEVO OLYMPIC WEEK 2026.: Festival posvećen promociji sporta, kulture i olimpijskih vrednosti, ove godine održavaće se na šest lokacija u Sarajevu i na Bjelašnici od 6. do 15. februara. U periodu od deset dana Sarajevo će biti centar muzičkih programa na planini, umetničkih izložbi, te susreta s vrhunskim sportskim imenima. Program Sarajevo Olympic Weeka 2026. otvara se 6. februara.

KAMENI MOST: Kameni most se nalazi na ulazu u Krupskoj kotlini, na desnoj obali reke Vrbas. Vidljiv je sa magistralnog puta Banjaluka - Jajce, a prilazi mu se pešačkom stazom dugom oko dva kilometra. Moguće je popeti se stazom na sam vrh Kamenog mosta, odakle se pruža prelep pogled na kanjon Vrbasa i Krupu na Vrbasu. Kameni most je poznat i kao Devojački most, prema legendi po kojoj je devojka zbog neuzvraćene ljubavi skočila sa stene.

GRAD NA UNI: Bihać je interesantan tokom cele godine, a gosti u njega najranije pristignu 26. februara kada grad slavi rođendan i pravi festival na centralnom trgu gde serviraju ogromne količine rođendanskih torti. Bihać ima i najbolji noćni život, najbolje koncerte, predstave i izložbe u celom kraju.

Sanjiv pogled na
Šmartno u januarsko
veče, kada se priroda
igra bojama

Foto: Blaž Samec

ROMANTIČNO ORLOVSKO GNEZDO GORIŠKIH BRDA

✎ Piše: ROK TAMŠE
✎ Foto: BLAŽ SAMEC

Mir i tišina u zagrljaju vinograda, maslinjaka i voćnjaka. Nakon šetnje uskim uličicama, uz zidine smo zastali bez daha pred zadivljujućim pogledom koji se proteže od Alpa do Jadranskog mora. Prijatno raspoloženje zaokružuje zveckanje čaša punih autohtone rebule. Među Brđanima je uvek toplo, srdačno i veselo. Ovde vreme protiče drugačije

Osnovni identitet Brda ostaje poljoprivreda: vino, masline, voće, pršut i druge mesne delicije. Kako onda u takvo okruženje uspešno uklopiti turističku ponudu, a istovremeno ostati vezan za zemlju, zaštitu prirode i očuvanje svakodnevnog ritma

Slovenački pesnik Alojz Gradnik, rodom iz obližnje Medane, ovo slikovito utvrđeno selo sa pet očuvanih kula koje se u Brdima vidi sa svih strana opisao je kao orlovsko gnezdo. Šmartno se prvi put pominje 1317. godine. Na ostacima rimskog uporišta nastala je tvrđava koja je služila kao odbrana od turskih upada, a kasnije je, kao granična stanica opasana jarcima i pokretnim mostovima, izdržala i mletačko-habsburške sukobe, kao i oba svetska rata. Kuće u samom jezgri zbijene su oko crkve Svetog Martina, po kojoj je selo i dobilo ime. Sve neprijateljske napade u istoriji uspele je da odbije, a danas s toplinom poziva posetioce iz celog sveta da mu se približe.

DOBROTRES

Preskočimo nekoliko vekova i zaustavimo se u 1976. godini, kada je severnu Primorsku, na krajnjem zapadu Slovenije, uz granicu s Italijom, pogodio snažan zemljotres. Podrhtavanje tla nanelo je veliku štetu upravo Šmartnom. Ipak, Brđani nisu dozvolili da se selo uruši. „Obnova Šmartnog postala je simbol napora za očuvanje kulturne baštine i identiteta regiona. Posle zemljotresa pre 50 godina postojala je opasnost da selo doživi sudbinu kobariškog Breginja, koji je gotovo u potpunosti razoren. Tamo su ostala možda još dva objekta koja podsećaju na stari Breginj. Na sreću, u Brdima smo imali arhitektu Izidora Simčiča – Dorčeta, koji je svojom stručnošću i upornošću zaslužan za očuvanje i obnovu Šmartnog. Zato se često našalimo da je zemljotres ispao kao ‘dobrotres’“, objašnjava gradonačelnik Brda Franc Mužič. Do osamostaljenja Slovenije obnova je tekla sporo, a vidan zamah dobila je 1995, kada su Brda postala samostalna opština. „Sa Simčičem, počasnim građaninom Brda, od koga smo se oprostili prošle godine, nastavili smo obnovu. Važan izvor finansiranja bio je tadašnji kulturni tolar, obezbeđen pomoću Ministarstva kulture, a koristili smo sva raspoloživa sredstva – opštinska, državna i evropska, dok su i privatnici ulagali u obnovu. Danas smo zaista ponosni na Šmartno; rado kažemo da je to naš kulturni biser. I ne samo zbog obnovljenih zdanja, već i zbog kulturne

ponude koja dodatno predstavlja baštinu Brda“, kaže o romantičnom seocetu Mužič, koji je na čelu opštine od njenog osnivanja, punih 30 godina. „Obnova još nije završena – nekoliko objekata tek treba obnoviti, uređujemo i javne toalete, parking-prostore i biciklarnicu. Vinski podrum Dobrovo uskoro će u selu otvoriti centar penušavih vina, dok je tamošnja vinoteka već afirmisana. Želimo da udahnemo život Šmartnom, da mu damo dinamiku kroz događaje, i u to uključujemo i ljude koji u njemu žive – ima ih oko 50. Mnogo razgovaramo s njima, jer neki događaji za pojedince mogu biti i opterećenje. Ipak, mislim da uspevamo da pronademo zajednički jezik. Bez njih bi Šmartno bilo lišeno stvarnog života koji mu daje dušu“, kaže 79-godišnji Franc Mužič, Brđanin iz Medane i najstariji gradonačelnik u Sloveniji.

BUTIK TURIZAM NIJE LUKSUZ

U stalnom timu sa jasnom vizijom i strategijom razvoja turizma u Brdima čitavu deceniju nezamenjiva je Tina Novak Samec, koja je treći mandat direktorka Zavoda za turizam, kulturu, omladinu i sport. Sreli smo se u Vili Vipolže, najlepšoj renesansnoj vili u Sloveniji, koja zajedno sa Šmartnim i dvorcem Dobrovo čini izuzetni kulturni trojac Brda. „Od samog početka u Šmartnom nismo želeli samo obnovu infrastrukture, već da mu udahnemo pravi sadržaj i dušu. Pojedinci i organizacije su se trudili da organizuju manifestacije, ali svima je zajednički cilj bio da učine nešto dobro za lokalno stanovništvo i da privuku posetioce kako bi osetili puls Brda i lepo se kod nas proveli. Najveće masovne manifestacije u Brdima postale su tradicionalne i veoma posećene. U Šmartnom se održava manifestacija Brda & vino, jedan od najkvalitetnijih enogastronomskih događaja u Sloveniji. Njime krajem aprila počinjemo sezonu, slede manji, nišni kulturni događaji posvećeni očuvanju baštine i prenošenju tradicije. Oko 11. novembra turistička sezona se završava Martinovanjem, koje se savršeno uklapa u Šmartno, jer je selo dobilo ime po crkvi Svetog Martina, ujedno i najvećoj parohijskoj crkvi u Brdima“, otkriva direktorka turizma u Brdima. Osnovni identitet Brda ostaju vino, masline, voće, pršuta i druge mesne delicije. Kako

Franc Mužič je gradonačelnik Brda već tri decenije, od osnivanja opštine Foto: Blaž Samec

Kuća Marica se nalazi u zgradi koja je izgrađena 1450. godine

Foto: Blaž Samec

Tina Novak Samec je uverena da poljoprivreda, turizam i kultura mogu veoma dobro koegzistirati u regionu Brda Foto: Blaž Samec

onda uklopiti turističku ponudu u ovaj prostor, a pritom ostati veran zemlji, prirodi i svakodnevnom ritmu života Brđana? „Posvećeni smo održivosti, jer zavisimo od zemlje. To nosimo u sebi još iz vremena kada smo bili izolovana regija – s jedne strane granica s Italijom, s druge Soča, a pre izgradnje osimske ceste povezanost s Novom Goricom bila je loša. Tako smo sačuvali prirodne vrednosti, jer su one izvor opstanka. Turizam smo pridružili poljoprivredi logičnim razmišljanjem – da se pobrinemo za stanovnike. Težimo visokom kvalitetu proizvoda i usluga. Zalažemo se za butik turizam, ali to ne znači luksuzni turizam. To je nešto drugo: lični pristup, održivost, naglasak na lokalnom, tradiciji i snažnoj uključenosti domaćina u sve što radimo. To je naročito izraženo u Šmartnom, gde se svakodnevni život meštana prepliće s turizmom koji se razvija u selu“, objašnjava Tina Novak Samec.

POVEZIVANJE VINARA

Brda su vino. Razvoj i promocija vina iz regije ključni su za očuvanje i širenje regiona. David Lipovšek vodi Vinoteku Brda na jednoj od najpopularnijih lokacija u Šmartnom, gde je posmatranje zalaska sunca uz voljenu osobu i čašu rebule autentična romantika u Brdima. „U ponudi imamo vina oko 44 vinara, što obuhvata većinu ozbiljnih proizvođača u regionu – ima ih oko 60. U vinoteci su zastupljene sorte karakteristične za Brda, među kojima se izdvajaju rebula, tokaj i malvazija. Rebula je naš zaštitni znak;

zbog kvaliteta i jedinstvenosti izuzetno je popularna među posetiocima. Tokaj, poznat i kao sauvignon vert ili jakot, takođe je važna sorta, iako je manje prepoznata van lokalnog okruženja. Malvazija je treća najvažnija sorta u Brdima. Pored toga, razvija se i proizvodnja narandžastih vina i penušavih vina. Narandžasta vina, koja su pre nekoliko godina bila u velikom usponu, danas su nišna, ali i dalje značajna, dok su penušava vina segment u stalnom rastu, sa proizvođačima poput Bjana, Medot i Silveri, koji postižu visoke ocene međunarodnih stručnjaka“, pohvaljuje Lipovšek vinare iz regiona.

Vinoteka Brda sarađuje s enotekama iz susjednih regija, naročito s italijanske strane Brda – Collia, i organizuje događaje poput Brda & Friends i Brda & Collio, koji promocijom vina podstiču prekograničnu saradnju. Lipovšek dodaje da nastoje da se povezuju i s Vipavskom dolinom i Krasom kako bi zajedno nastupali na međunarodnom tržištu.

„Mnogi mladi naslednici imanja donose sveže ideje i prate savremene trendove. Roditelji često prepuštaju vođenje imanja mladima, to povezivanje generacija i zajednički trud oko kvaliteta i prepoznatljivosti vina ključ su uspeha naših vina na domaćem i međunarodnom tržištu“, uveren je Lipovšek.

OD PRAVNIKA DO MAJSTORA PRŠUTE

Jedna od glavnih stanica za posetioce Brda svakako je Kuća Marica. Prema podacima Zavoda za zaštitu kulturnog nasleđa, drevna zgrada sagrađena je 1450. Porodica Mavrič

Sebastijan Mavrič
iz Kuće Marica je
majstor za pršutu
Foto: Blaž Samec

sa imanja Belica u Medani kupila ju je pre dve decenije na opštinskoj licitaciji i sačuvala njen istorijski šarm. Tri godine kasnije kupili su i susednu kuću, obnovili je i uredili kuhinju, dok se u gornjim spratovima iznad restorana nalazi sedam soba.

U poseti domaćinu Sebastijanu Mavriču i njegovoj supruzi Evi degustirali smo vrhunski pršut, salame, sireve i domaći hleb. Dok je u obližnjem kaminu prijatno pucketala vatra, Sebastijan je pričao kako su ga još u detinjstvu očarali zrenje pršuta i izrada salama. „Gledajući deku kako radi s pršutima i salamama, osećao sam veliko zadovoljstvo. Sve se potom prirodno razvijalo. Na šanku u sredini restorana uvek je pršut, da posetioci odmah upoznaju naš glavni adut. Pozadi je kuhinja, prostor je ograničen jer je kuća uska, ali smo uspeli da uredimo i roštilj na drveni ugalj. Uz meze nudimo dva menija dnevno, koja menjamo na svake dve nedelje. Pratimo sezonu, koristimo lokalne proizvode, sve je sveže“, opisuje Sebastijan, pravnik koji je radio u kancelariji velike građevinske kompanije, a 2009. se posvetio ugostiteljstvu i turizmu. Ne razmišlja samo o svom lokalu – zajedno s Evom i kolegama i prijateljima Vesnom i Bogdanom Valentinčičem i Patricijom Pirih osmišljava događaje koji Šmartno pozicioniraju na mapu ekskluzivnih enogastronomskih doživljaja. Manifestacija Brda & Vino pravi je hit; ove godine, u subotu 25. aprila, biće održana 12. put. „Pohađao sam kurs za somelijera i stekao nova prijateljstva koja traju do danas. Uz njihovu pomoć nastao je ekskluzivni događaj Brda & Vino. U Šmartnom smo želeli da ponudimo nešto novo i više za promociju vina i gastronomije regiona. Ograničili smo događaj na najviše 800 ljudi, jer bi događaj izgubio smisao sa velikom gužvom. Pozvali smo sve vinare i ugostitelje iz Brda, kao i prijatelje iz cele Slovenije. Od podneva do osam uveče posetioci uživaju u degustacijama vina i hrane uz muzički program. Kada smo počinjali, rekao sam će manifestaciji trebati pet godina da se ‘zapati’, i tako je i bilo. U početku su mnogi smatrali da je ulaznica preskupa, ali se pokazalo da su ljudi prepoznali jedinstven ambijent, zanimljiv program i kvalitet ponude. Ove godine cena karte je 130 evra i nema bojazni da neće biti rasprodate. Planiramo i novine – pravo prijatno iznenađenje za naše goste“, s posebnim žarom priča Sebastijan Mavrič, koji već osmišljava novi projekat u prostoru odbrambene kule – turnja. Sam naziv Pršuterija verovatno govori dovoljno.

„U VINOTECI BRDA DOSTUPNE SU RAZLIČITE SORTE VINA KARAKTERISTIČNE ZA BRDA, MEĐU KOJIMA SE POSEBNO IZDVAJAJU REBULA, TOKAJ I MALVAZIJA“. MANIFESTACIJA BRDA & VINO PRAVI JE HIT – OVE GODINE, U SUBOTU, 25. APRILA, BIĆE ODRŽANA VEĆ DVANAESTI PUT

BRDA NA BIKIKLU

Sa Vesnom Valentinčič, jednom od ključnih članica tima koji priprema Brda & Vino, obišli smo dobro opremljenu biciklarnicu u prostorijama porodične agencije San Martin, tik uz ulaz u utvrđeno seoce. Pre četiri godine, sa suprugom Bogdanom, odlučila je da posetiocima predstavi region na električnim biciklima. „Počeli smo sa četiri bicikla, testirajući tržište, a zatim smo rasli – u jednom trenutku smo imali čak 60 bicikala. Sada ih imamo 45, dovoljno za organizovane grupe do 30 biciklista, što je veličina grupe koja je održiva“, objašnjava Vesna. „Biciklistički turizam je u velikom porastu svuda. I sama sam bajkerka u srcu i dobro znam kako je upoznavati nove krajeve na dva točka. Ovde želimo da vožnjom po makadamskim i sporednim putevima pokažemo autentična Brda i omogućimo gostima da upoznaju domaćine. Mnogo im znači kada ih vodimo kroz naš kraj sa puno strasti i kada mogu da probaju lokalne proizvode. Uz električne bicikle vožnja po brežuljcima nije naporna, pa među gostima ima i dosta starijih, penzionera, koji imaju više vremena i mogu duže da borave kod nas“, kaže ponosna majka Martina, Mihe i Ane, koji su svi uključeni u porodični posao. S druge strane Sabotina, u dolini Soče, imaju pet soba i dva apartmana, kao i novo stajalište za kampere. Uz to, poseduju i 500 stabala maslina, pa gostima tokom zanimljivih biciklističkih tura nude i sopstveno maslinovo ulje.

EKSTRA DEVIČANSKA KUHINJA

Naravno, bila bi velika greška propustiti posetu baru Maslina u Šmartnom, koji vodi

Tatjana Šundovski Bašin iz Nove Gorice. Brda je temeljno upoznala kao turistički vodič i nakon nekoliko godina rada za različite agencije odlučila je da se trajno nastani u ovom slikovitom kraju. Na oko 120 hektara u Brdima uzgajaju se različite sorte maslina, od kojih su autohtone briška drobnica i črnica. „Gostima najpre razbijam neke urbane mitove o maslinovom ulju. Prvi je da ulje nije kvalitetno ako se kristališe kad se zamrzne – što nije tačno, jer će se svako ulje kristalisati već na minus dva stepena. Mnogi i dalje veruju da maslinovo ulje ne sme da se zagreva i da se ne koristi za prženje. Zatim objašnjavam razliku između devičanskog i ekstradevičanskog ulja. Govorim i o tome kako se ulja kombinuju s jelima i kako ih obogaćuju“, objašnjava Tatjana. Nije se zadržala samo na degustacijama – vodi i kulinarske radionice na kojima sa gostima priprema tradicionalna brdska jela. „Na degustacijama ulja sam uvek nudila i nešto za pregristi i obično tortu od pomorandže i čokolade s maslinovim uljem. Zatim sam uredila malu kuhinju i počela s radionicama za manje grupe. Ne spremamo samo jedno jelo – za dva i po sata, na primer, skuvamo ječmenu ili čorbu od praziluka, belu palentu i toč (briški gulaš od mesa, kobasica i salama) i tortu od jabuka. Pripremamo i mineštre, frtalje, njoke, štrukle i razne poslastice“, nabraja domaćica. Tatjana najradije prima organizovane grupe i najavljene goste kako bi svakom posvetila punu pažnju i obezbedila vrhunsko iskustvo. Ipak, uvek ima spreman zalogaj i čašu dobrog vina za one koji svrate usput tokom šetnje Šmartnim. Tako je svuda u Brdima. Brda su vino – i Brda su ljudi velikog srca!

Petak kakav treba da bude

@visitistria
#visitistria

Istra

HRVATSKA
Puna života

Samo u Istri
www.istra.hr

Sve ove destinacije povezuje isti brend Rudan Hotels & Camps, prepoznatljiv po pažnji prema detaljima i poštovanju prostora

DA LI ZNATE KOJE SU DESTINACIJE NAJBOLJE ZA JEDNOSTAVNO RESETOVANJE OD SVAKODNEVICE?

Idealan izbor, bez obzira da li tražite mirni gradski boutique hotel, porodično odmaralište, kamp uz more duž Jadrana ili terme u zelenilu kontinentalne unutrašnjosti

Postoje trenuci kada nam je potrebno više od običnog predaha. Ne tražimo samo pauzu, već promenu ritma, sporije vreme i onaj tihi osećaj punoće koji dolazi tek kada čovek zaista uspori. More i unutrašnjost tada nisu suprotnosti, već dve nijanse istog doživljaja. Jedna širi prostor, druga ga produbljuje. Zato ova priča nije o jednoj destinaciji, nego o adresama koje na različite načine tumače isti osećaj slobode i unutrašnjeg mira, nezavisno od toga da li birate mirni gradski boutique hotel, porodično odmaralište, kamp uz more duž Jadrana ili terme u zelenilu kontinentalne unutrašnjosti. U samom centru Rovinja, unutar starih gradskih zidina, hotel Heritage Angelo d'Oro se skriva od pogleda i vremena. Oslanja se na ambijent istorijskog jezgra i mirniji tip boravka, onaj koji ne traži program nego dopušta da se dan odvija prirodno. Ovde vreme usporava na onaj nezaboravni istarski način. U Biogradu na Moru, all inclusive Hotel Adria funkcioniše kao moderno porodično odmaralište, sa nizom sadržaja koji

ispunjavaju dan bez žurbe i bez potrebe za detaljnim planiranjem. Sve je postavljeno lagano i povoljno, od jutarnjih aktivnosti do popodnevog predaha i opuštenih večernjih druženja. Pine Beach Adriatic Eco Resort u Pakoštanima donosi drugačiji ritam. Borova šuma, jednostavnost, more na dohvat ruke i aktivan odmor ovde osvajaju prirodnošću i osećajem slobode, bez suvišnog sloja između gosta i prostora. Vodice nose pravi dalmatinski životni tempo, more, šetališta i živu večernju atmosferu. Vilas Arausana & Antonina, Villa Arausa, Hotel Punta i Hotel Villa Radin nude različite stilove smeštaja, prilagođene gostima koji traže savremeni komfor ili mirniji, mediteranski ugođaj. Omiško područje obeležava redak susret hladne i bistre reke Cetine sa toplim morem. Kroz kanjon se spušta svežina koja prostoru daje poseban ritam, a taj spoj reke i obale oseti se i u načinu odmora. Camp Almissa, smešten uz prelepu peščanu plažu, nudi jednostavan i nenametljiv boravak u neposrednom dodiru sa morem, uz mirnu bazu koja prati prirodni ugođaj mesta. Hotel Nestos takođe pruža ugodnu bazu za aktivan odmor i istraživanje pejzaža Cetine i okolne obale. U obližnjem Ruskamenu, Holiday Resort Sagitta donosi raznovrsnost smeštaja uz samu obalu, dok je Villa Zetna mirnija i profinjena opcija za goste koji traže veću privatnost i tišinu. U zelenom, bregovitom Zagorju, u Donjoj Stubici, Terme Jezerčica predstavljaju

Hotel Punta Vodice (gore) i Terme Jezerčica u bregovitom Zagorju, u Donjoj Stubici (dole)

kontinentalnu oazu sa hotelom, kampom i vodenim parkom. Termalna voda i wellness vraćaju telu ravnotežu, a dahu drugačiji ritam. Sve ove destinacije povezuje isti potpis Rudan Hotels & Camps, prepoznatljiv po promišljenom doživljaju, pažnji prema detaljima i poštovanju prostora, uz slobodu da odmor rasporedite i doživite na svoj način.

Vreme je **za Zagorje!**

Zagorje

HRVATSKA
Puna života

Foto: Julien Duval, Mario Žilec, Terra Projekt, Jurinec Photography

I FEEL
SLOVENIA

Ministar zdravstva upozorava: Prekomerna konzumacija alkohola škodi zdravju!

Brda

goriska_brda

Brda

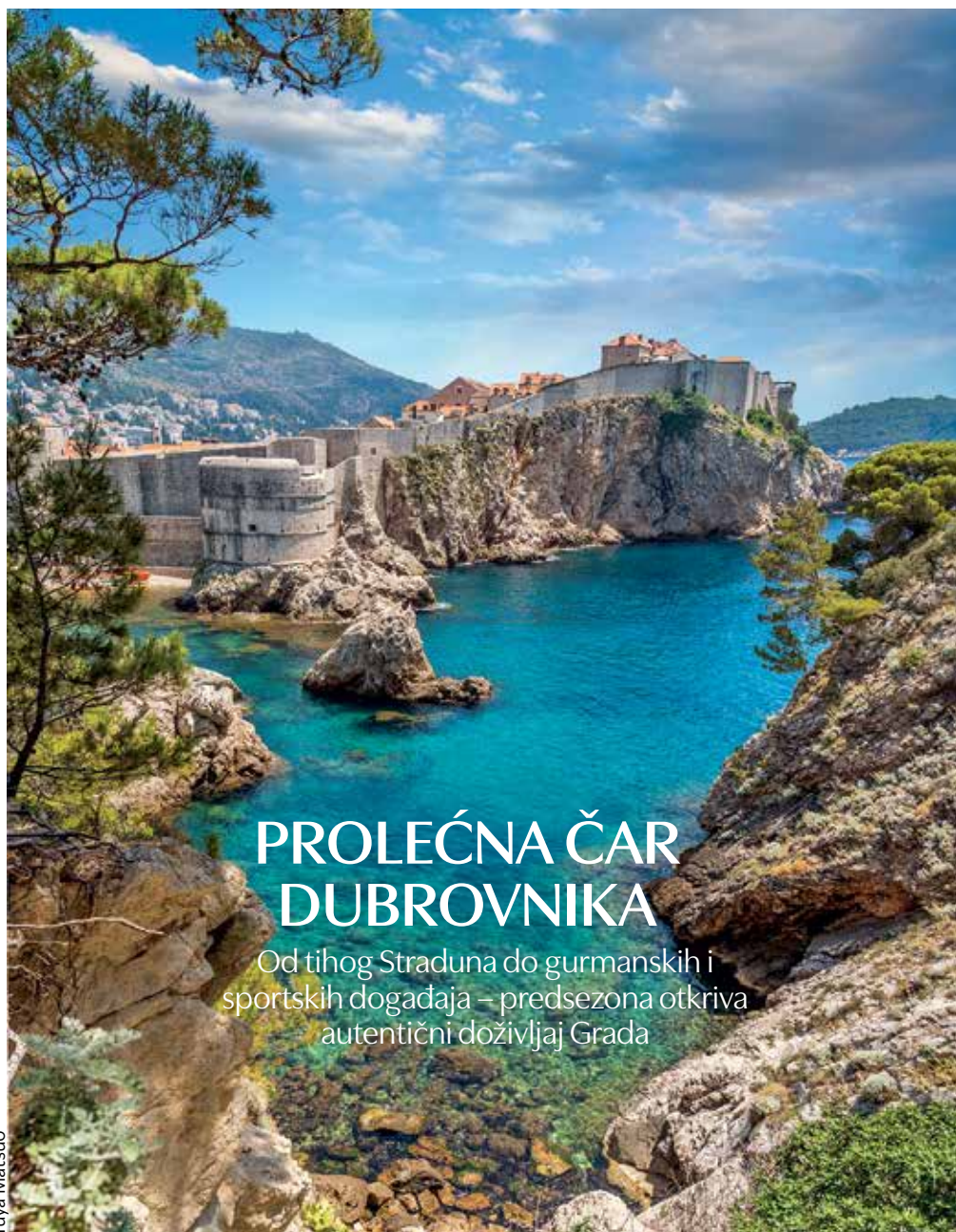
www.brda.si

Brda.

*Najprepoznatljivija
vinska regija Slovenije*

*— sa pričama i doživljajima koje pletu
ljudi i priroda.*

Yuya Matsuo

PROLEĆNA ČAR DUBROVNIKA

Od tihog Straduna do gurmanskih i sportskih događaja – predsezona otkriva autentični doživljaj Grada

U predsezoni Dubrovnik diše drugačije. Stradun je tih, obasjan blagim prolećnim suncem, gradske zidine otkrivaju svoju monumentalnost bez uobičajene vreće, a šum mora i koraci prolaznika ponovo postaju deo svakodnevice. Upravo je to vreme kada se Grad najbolje otkriva – polako i autentično. Blaga mediteranska klima poziva na šetnje istorijskim ulicama, istraživanje Kneževa dvora i uživanje u pogledima koji oduzimaju dah, dok mirnija atmosfera omogućuje da doživite Dubrovnik onako kako ga doživljavaju njegovi stanovnici. Predsezona je idealna za putnike koji traže više sadržaja i žele ličniji doživljaj destinacije te više vremena za uživanje. Posebnu čar daju brojni događaji. Subotnja zimska jutra, sve do 28. ožujka, nude

Julien Duval

Yuya Matsuo

Blaga mediteranska klima poziva na šetnje istorijskim ulicama

Turistička zajednica
grada Dubrovnika
Dubrovnik
Tourist Board

GRAD DUBROVNIK
CITY OF DUBROVNIK

Dubrovnik

RIVIJERA

TURISTIČKA ZAJEDNICA
DUBROVAČKO - NERETVANSKE ŽUPANIJE

besplatne tematske ture kroz istorijske i kulturne slojeve grada. Održavaju se na hrvatskom i engleskom jeziku, a posetioci mogu uživati u folklornom nastupu između tura. Od 6. do 8. marta Gourmet dani povodom Dana žena donose posebne menije u dubrovačkim restoranima, uz koncert Giuliana 8. marta u Pozorištu Marina Držića. Uskršnji program 5. aprila će oživeti Stradun, a od 6. do 12. aprila, Prolećna gurmanska nedelja slavi lokalnu kuhinju. Cvetni koncerti 21. i 22. april povezuju muziku, prirodu i umetnost, dok Du Motion – Runners' Days od 23. do 26. aprila pretvaraju Grad u pozornicu sporta i energije, sa polumaratonom, utrkom građana i jedinstvenom utrkom gradskim zidinama. Dodatnu kulturnu notu daje činjenica da je Grad Dubrovnik 2026. proglasio godinom Marina Getaldića, čime se još snažnije ističe bogata naučna i kulturna baština Grada. Iskoristite proleće za otkrivanje Dubrovnika u njegovom najmirnijem i najiskrenijem izdanju. Više informacija, posebne ponude i kalendar događaja pronađite na www.tzdubrovnik.hr

BK MONT

Велики пројекти.
Кристална решења.

Ко стоји иза најимпресивнијих базена у Хрватској?

УПОЗНАЈТЕ ТИМ КОЈИ КРОТИ МИЛИОНЕ ЛИТАРА ВОДЕ

Уградњом базенске технике у највеће водене паркове у Хрватској, као и бројне луксузне туристичке комплексе, ВК МОНТ д.о.о. из Пазина изградио је репутацију поузданог лидера у области врхунске базенске технологије и инжењеринга.

Najbolji izbor za vaše oči

TIM ROTH

ESAI MORALES

JOHN SAVAGE

LEPA BRENA

ARMAND ASSANTE

SHEIKH TALIB BIN
SAQR AL-QASIMI

FRANCO NERO

ZAGREB
SPLIT
SARAJEVO
BUDVA

www.svjetlost.hr
info@svjetlost.hr
+385 1 777 5656

svjetlost
klinika

Termalna voda, savremeni banjski sadržaji i mirno prirodno okruženje stvaraju uslove za opuštanje i regeneraciju tokom cele godine

ZAGORJE – PRIRODA KOJA OPUŠTA I DOŽIVLJAJ KOJI OSTAJE

Jedna je od najpoželjnijih kontinentalnih destinacija za goste koji traže više od klasičnog odmora. Pejzaž ovde nije samo kulisa

Dvorci, termalne banje, odlična gastronomija i vina te autentična kontinentalna Hrvatska tokom cele godine su prepoznatljiv identitet Zagorja.

Već sam naziv evocira brda obavijena jutarnjom maglom, dvorce iznad zelenih padina i osećaj mira koji se oseća po dolasku. Ovaj doživljaj ga čini jednom od najpoželjnijih

Važan deo ponude su banje i wellness centri, po kojima je region poznat Foto: Nino Verdnik

Privatnost, sloboda boravka i direktan kontakt sa pejzažem Foto: Jurinec photography

kontinentalnih destinacija za goste koji traže više od klasičnog odmora.

Priroda ovde nije samo kulisa. Ona je poziv na boravak – kroz šetnje i vožnju biciklom po brdovitom pejzažu, vidikovce sa pogledom na vinograde i očuvane zelene površine koji omogućavaju kako aktivni turizam, tako i usporavanje svakodnevnice. Zagorje se doživljava polako, u skladu sa prostorom u kom se nalazi.

Važan deo ponude su banje i wellness centri, po kojima je region poznat i van granica Hrvatske. Termalna voda, savremeni banjski sadržaji i mirno prirodno okruženje stvaraju uslove za opuštanje i regeneraciju tokom cele godine.

Sve veću ulogu imaju i kampovi smešteni u zelenilu, prilagođeni modernim putnicima koji žele da borave u prirodi bez odricanja od komfora. Uz njih, kuće za odmor postale su prepoznatljiv deo zagorske ponude, nudeći privatnost, slobodu boravka i direktan kontakt sa pejzažem, što ih čini pogodnim za porodice, parove i manje grupe.

Ponudu upotpunjuju kulturno nasleđe, gastronomija i vinski turizam te dvorci, lokalni ukusi i ljudi koji turizam doživljavaju lično i autentično.

Dovoljan je jedan boravak i doživljaj koji ostaje – priroda, mir i prostor za pamćenje.

Učestvovao je, između ostalog, sa stručnjacima u praćenju medvedice Marije. Dve i po godine radili su nadzor njenog kretanja i ponašanja

ČUVAR RISNJAKA

Miro se već 32 godine brine o šumi koja stalno menja lice. Susretao se s medvedima i vukovima, a mladog risa Martina učio je kako ponovo da postane divlji

✎ Piše: KARMELA DEVČIĆ
✎ Foto: DARKO TOMAŠ/CROPIX

T rideset i dve godine rendžer je u Nacionalnom parku Risnjak. Miroslav Miro Janeš ovde je došao kao mlad lokalni dečko, tražio je privremeni posao nakon što te godine nije uspeo da položi prijemni ispit na Fakultetu šumarstva. Na kraju je, dosta kasnije, i diplomirao, ali je pre toga skupio mnogo terenskog staža,

Foto: NP Risnjak

MRŠAVO, IZGLADNELO, ONEMOČALO MLADUNČE RISA PRONAĐENO JE 2017. NEDALEKO OD CRKVE SVETOG MARTINA U BLIZINI BRIBIRA. U PRVI MAH OTPREMILI SU GA U ZAGREBAČKI ZOOLOŠKI VRT, U KARANTIN, TAMO SU SE ZA NJEGA POBRINULI. STRUČNJACI SU ZAKLJUČILI DA IMA ŠANSE DA SE VRATI U PRIRODU I TAMO OPSTANE

znanja ne samo o šumi, već i o medvedima, risovima, vukovima jer sve te godine Miro se nije pomerio s područja Risnjaka, usmeren na zaštitu prirode.

„Ništa mi nije mrsko ovde da radim, ovo nije posao kolotečine, ako vam nešto i pomalo dosadi, znate da uskoro dolazi nova sezona, priroda traži nešto drugo i za kratko vreme imaćete neke drugačije zadatke. Ovo je dobar posao“, zadovoljno će.

Šta mu je za svih ovih godina bilo najinspirativnije, koji ga je posao u šumi najviše veselio?

Bez razmišljanja spominje risove i medvede. Mršavo, izgladnelo, onemoćalo mladunče risa pronađeno je 2017. nedaleko od crkve svetog Martina u blizini Bribira. U prvi mah otpremili su ga u zagrebački zoološki vrt, u karantin, tamo su se za njega pobrinuli. Stručnjaci su zaključili da ima šanse da se vrati u prirodu i tamo opstane.

No, Martina (ime je dobio po mestu gde je pronađen, crkvi Svetog Martina), koji nije imao majku, čovek je morao da pripremi, naučiti ga da lovi i preživljava u šumama. Odlučeno je da će to uraditi u NP-u Risnjak.

Tamo su u međuvremenu izgradili jednostavno sklonište za podivljavanje, prvo takvo u Hrvatskoj. Zapravo su ogradili prostor u kojem rastu četiri visoke jele, ne bi li to sklonište bilo što sličnije prirodnom okruženju, divljini u koju je spremnog i snažnog trebalo vratiti risa.

Složili su mu razna drvena penjališta, sve to na različitim visinama isprepletali granama, unutra je bilo i šuplje stablo, mogao je da se penje i gleda napolje, uvlači se u dublji deo drveta, potrudili su se da mu stvore utisak realnog staništa u prirodi.

„Martina smo morali da podučavamo raznim stvarima“, kaže Miro.

Ali, kako podučavati risa?

„Kontakt s ljudima morao je biti minimalan. Do skloništa smo dolazili samo nas dvojica, kolega i ja. A i kad bismo došli, morali smo da budemo što tiši. Nismo smeli da govorimo, trebalo je da se tiho krećemo. Sve zato da se ne bi naučio da dobija hranu od ljudi, pa kad ga jednom pustimo na slobodu da ne bi prilazio ljudima u potrazi za hranom. Davali smo mu žive miševе, pacove, zečeve, u početku smo kantu sa životinjama spuštali kroz otvor.

A kasnije smo te životinje stavljali u kutije pa ih nije mogao jednostavno uhvatiti, morao

je da se potruđi. Tako je vežbao strpljenje i lov. Životinje bismo spuštali kroz cev, a on je morao da čeka da izađu iz te kutije, znao je da su unutra, vrebao bi, bile su to razne cevi, boce, drvena kutija...”

Nikada Martin rendžere koji su dolazili do skloništa i donosili mu hranu nije video. Pazili su da mu ne budu u vidokrugu. Uprkos tome, ipak bi ih svaki put osetio.

„To se lako čitalo po njegovom ponašanju. Jer, osetio bi da je neko došao, a nakon toga usledila bi hrana. Dok smo mi bili tamo on bi obično hranu uzeo među zube i šetao po gredi, pokazivao se, ali nije počinjao da jede dok mi ne bismo otišli.“

Martina su, po uputstvima stručnjaka iz zagrebačkog zoološkog vrta, učili da raspoznaje mirise.

„Sakupili bismo jelenji izmet, stavili ga u sklonište, skupljali smo šišarke i kuvali ih u raznim čajevima, na primer u kamilici, menti, pa ih bacali u sklonište.“

U blizini skloništa napravljeno je solistište na koje su dolazile životinje. Tako se privikavao da napolju ima živog sveta, tamo je, na primer, gledao srne.

„Taj ris je jako brzo rastao, uskoro je počeo da izgleda kao pravi lovac...” s malo nostalgije kaže Miro.

Početkom februara 2018. bio je spreman za život van kontrolisanih uslova, za „stvarni“ život.

„Došli su iz zoološkog vrta i interventnog tima, uspavali ga, stavili su mu GPS ogrlicu, otvorili smo otvor, mi smo otišli, a on je kasnije izašao u slobodu. Trenutak tog izlaska, kao i njegov boravak do tada, zabeležila je kamera.“

Kako se osećao kad je Martin, s kojim se na neki neobičan način povezao – otišao?

„Bio sam zapravo srećan jer uspeli smo da ga odgajimo, damo mu ono što mu je trebalo. Veliki je uspeh da smo uspeli da ga vratimo u prirodu i da je on tamo opstao. A i znao sam da ćemo ga sada pratiti u prirodi, preko GPS ogrlice smo dalje nastavili da pratimo kako se snalazi, kako se ponaša, šta radi...”

Sledeća tri meseca ris se zadržao u području nacionalnog parka, pa su znali i gde je i kako je.

„Obilazili bismo njegovo područje, kad bi se nekoliko dana zadržao na istom mestu, GPS bi javljao, znali bismo da se tamo nešto zbilo. Ili je pronašao neki plen ili mu je tamo sklonište... Otišli bismo da vidimo šta je

Foto: Darko Tomaš / Cropix

BIO SAM ZAPRAVO SREĆAN KAD SMO GA PUSTILI JER USPELI SMO DA GA ODGAJIMO, DAMO MU ONO ŠTO MU JE TREBALO. VELIKI JE USPEH DA SMO USPELI DA GA VRATIMO U PRIRODU I DA JE ON TAMO OPSTAO

razlog tom zadržavanju. Najčešće je to bio plen, neki srndać...”

Da li se pribijavao mogućeg susreta s Martinom u šumi?

„Naprotiv, nadao sam se da će se to dogoditi. Mada, znao sam da je ris izuzetno oprezna životinja.”

Potom je nadzirani ris krenuo prema Sloveniji, a signal se gubio. Na kraju je risova ogrlica potpuno prestala da šalje signale.

„Ne znamo ni gde je, ni kako je završio”, pomireno kaže Miro i dodaje: „Koliko god se čovek trudio, ne može mladunčetu životinje obezbediti sve ono što mu može dati majka. Ona je ta koja najbolje može pripremiti svoje mladunče za život u prirodi. Ali, biti u blizini Martina, raditi stvari za njega, za njegov povratak u prirodu... meni je to bilo fascinantno. Baš mi je bilo veliko zadovoljstvo.”

Risa je u prirodi sretao i pre i posle priče s Martinom. Doduše, nikada ga nije sreo dok je hodao šumom, uvek su to bili kratki susreti, ugledao bi ga iz vozila.

Do skloništa smo dolazili samo nas dvojica, kolega i ja. A i kad bismo došli, morali smo da budemo što tiši. Nismo smeli da govorimo, trebalo je da se tiho krećemo. Sve zato da se ne bi naučio da dobija hranu od ljudi Foto: NP Risnjak

Kad je ogrlica prestala da odašilje signal, Miroslav kaže da ga je to pogodilo. „Bilo mi je žao što više ne znam gde je i kako je. Ali, onda je vrlo brzo došao posao s medvedima.”

Učestvovao je, između ostalog, sa stručnjacima u praćenju medvedice Marije. Dve i po godine radili su nadzor njenog kretanja i ponašanja. Za to vreme Marija je promenila osam do deset različitih brloga. U trideset i dve godine rada u NP Risnjak mnogo toga se promenilo. Klimatske promene imaju veliki uticaj.

Šume u NP-u, budući da u njih nema ljudske intervencije, nisu samo divlje i lepe, one su dobro ogledalo svih Scila i Haribdi radikalnih vremenskih uslova koji prolaze kroz ovaj kraj. Ne morate duboko u šumu da biste videli posledice ledoloma iz 2014. ili šta je stablima uradila orkanska južina 2019.

Velika promena je i broj posetilaca. Pre tridesetak godina ljudi je po Risnjaku bilo malo. Danas se, kaže rendžer, osim sa životinjama bave i ljudima, a i zaštićeno područje parka mnogo je šire.

TURISTIČKA ORGANIZACIJA OPŠTINE

BAŠKA VODA

www.baskavoda.hr

PROMAJNA KRVAVICA BRATUŠ TOPIČI BAST

Baška Voda, izvor života

HRVATSKA
Puna života

Davno je zapisano da je ovo mesto „gde sve odiše životom i snagom, gde se i umirući čovek vraća u život“.

Baška Voda, Promajna, Bratuš, Krvavica, Bast i Topiči impresivna su kombinacija kristalno čistog mora, bisernih šljunkovitih plaža u hladu borova, opojnih vinograda, vekovnih maslinjaka i veličanstvenog masiva planine Biokovo. Slikovit pejzaž, pun mešavine morskog i planinskog vazduha, bogatog mirisima mediteranskog bilja, ovde odavno privlači željne zdravlja, porodice sa decom i parove zaljubljene u život i romantične zalaske Sunca.

Dalmatinski šarm i gostoprimstvo domaćina začini su koji garantuje nezaboravan odmor.

Dobro došli!

Preuzmite mobilnu aplikaciju
s glasovnim vodičem:

Dobrodošli u Belu krajinu – zemlju srdačnih ljudi

*Dodite u Črnomelj po
autentična kulturna
iskustva, u kraj sa bogatom
istorijom koja se proteže
sve do antičkih vremena.
Raznoversna kulturna
ponuda i doživljaji prepliću
se sa zelenom destinacijom
koja vas oduševi bujnom
prirodom, netaknutom
rekom i brojnim sportskim
aktivnostima.*

Branioci krune i granica

Dvorac Črnomelj odiše srednjovekovnim duhom viteških priča i uspešno spaja istoriju sa kreativnošću savremenog doba. Interaktivna izložba Branioci krune i granica otkriva život najistaknutijih članova plemićke porodice Črnomaljskih u 15. veku, Jurija i Gašpera, koje je habzburški car Fridrih III zbog vojnih zasluga uzdigao u barone. Upoznajte prošlost grada Črnomelja uz pomoć naprednih tehnologija. Istorija je uzbudljiva – prezentacija oduševljava sve generacije.

www.gradcrnomelj.si

Jurjevanje | 24. 6.–28. 6. 2026

Međunarodni folklorni festival koji ove godine obeležava 62 godine postojanja. Praznik folklor, muzike i druženja povezuje tradiciju i savremenost, generacije i kulture, domaće i strane. Ne propustite bogat program na centralnoj pozornici u Jurjevanjskoj dragi i na brojnim drugim lokacijama u Črnomelju. Posetite najstariji folklorni festival u Sloveniji i provedite dan u Beloj krajini.

www.jurjevanje.si

Priče iz čamca

Čamcem niz dve reke, kroz srce grada. Ukrcajte se u čamac i sa vodičem zaplovite Lahinjom i Dobličicom. Zavoji reke Lahinje kriju svoje priče. Posmatrajte okolinu, odmorite oči uz zelene nijanse obe reke, uživajte u mirnom veslanju ispod črnomeljskog tromostovlja, a na ušću se divite crkvi Svetog Duha, koja se moćno uzdiže iznad zidina starog grada. Na kraju se počastite piknikom sa lokalnim poslasticama. Intimno, polako, doživljajno.

Tajanstvenim tragovima slepih miševa

Za ljubitelje prirode. Na vođenoj šetnji uz reku i kroz gradsko jezgro Črnomelja otkrijte skrovišta slepih miševa, slušajte ih i upoznajte njihov način života. Na kraju obilaska očekuju vas tematski desert i piće. Doživljaj za celu porodicu.

www.belakrajina.si/sl/dozivetja/

Lahinja trail | 7. 11. 2026

Doživi divlju lepotu jednog od najmanjih, ali najčarobnijih parkova u Sloveniji! Očekuju te tri uzbudljiva izazova: trke na 10 km, 18 km i, za najizdržljivije, 30 km. Već treću godinu zaredom Lahinja Trail je zero waste manifestacija sa tri zvezdice. To je iskustvo koje povezuje sport i brigu o životnoj sredini. Zajedno stvaramo održiv događaj koji čuva netaknutu prirodu Pejzažnog parka Lahinja. Doživi Lahinja Trail 2026 – trku koja budi duh i čuva prirodu.

www.belakrajina.si/sl/outdoor/lahinja-trail/

SLOVENAČKI PLANINARSKI DOMOVI ZASIJALI U NOVOM IZDANJU I SA NOVOM ENERGIJOM

Planine su simbol slovenačkog identiteta, a planinarski domovi srce planinarenja. Svi znamo onaj osećaj kada posle dugog uspona ugledamo prve obrise planinarskog doma. Miris domaćeg čaja i toplina trpezarije nagrada su za svaki pređeni metar, ali mnogi od domova, izgrađene pre nekoliko decenija, postale su energetske neefikasne i logistički zahtevne. Slovenija je izdvojila pet miliona evra iz evropskih kohezionih fondova za obnovu ukupno 24 planinska objekta. Time je pokrenut opsežan talas energetske obnove, koji planinskim objektima omogućava lakše prilagođavanje izazovima vremena i zahtevnim planinskim uslovima. Nakon temeljitih građevinskih i energetskih intervencija, domovi su postali ekološki prihvatljiviji, efikasniji u pogledu resursa i neuporedivo udobniji za posetioce. Sada su dobro pripremljeni za buduće generacije planinara.

KADA PRIRODA I TEHNOLOGIJA DELUJU RUKU POD RUKU

Pomoću bespovratnih sredstava, domovi su postali primer održivog poslovanja. Mnogi

Energetskom obnovom planinarskih domova smanjujemo uticaj njihovog rada na osetljivo prirodno okruženje. (Na fotografiji: Ribniška koča na Pohorju)

Foto Franc Ferk

od njih sada imaju solarne elektrane, dok ih greju savremene toplotne pumpe, što znatno smanjuje emisiju gasova sa efektom staklene bašte u netaknutu prirodu. Grmovškov dom na Kopama doživeo je pravu transformaciju. Ono što je nekada bilo klasičan planinarski dom, sada je moderan planinski hotel koji je postao temelj jedne od najlepših evropskih destinacija za boravak u prirodi. Svojom renovacijom, kompanija Vabo je dokazala da se tradicija i luksuz savremenog života mogu savršeno nadopunjavati. Sličan korak ka održivosti napravila je Ribniška koča na Pohorju, poznata kao Kraljica Pohorja. Na 1507 metara nadmorske visine energetska nezavisnost je ključna. Planinarsko društvo Paloma iz Sladkog Vrha renoviralo je izolaciju i krov, postavilo solarnu elektranu i toplotnu pumpu, što je omogućilo da objekat troši manje vode i struje, a istovremeno planinarima pruža vrhunski komfor i u najoštrijoj zimi. Pored energetske nezavisnosti, uvedeno je i napredno upravljanje otpadnim vodama, čime su zaštićeni pohorska tresetišta i

Grmovškov dom na Kopama

Foto Borna Miljavac
Purgar

Gustlнов dom u Vratima

Foto Miran Kambič

izvori pijače vode.

Dom na Resevni ne stoji tako visoko, ali njegova obnova nije ni malo manje značajna. Planinarsko društvo Šentjur dalo mu je novu fasadu i modernizovalo instalacije, a obnovljeno je i celo potkrovlje. Popularna izletnička tačka na 636 metara nadmorske visine sada potpuno preobražena poziva porodice i planinare na opušteni odmor. Na Primorju se s ponosom uzdiže renovirana Vojkova koča na Nanosu. Planinarsko društvo Postojna suočilo se sa velikim izazovom. Tokom radova je ustanovljeno da je zbog dotrajalosti drvene konstrukcije bolje izgraditi potpuno novu zgradu. Kohezionim sredstvima dom je izgrađen iznova, potpuno energetski efikasno opremljen i prošle godine je dobio upotrebnu dozvolu. Sada je dom na 1.240 metara nadmorske visine energetski efikasan, moderan i spreman za naredne decenije. Postao je sigurno i ekonomično utočište pred burama koje često šibaju ovu primorsku visoravan. Pored opisanih, obnovljena su ukupno 24 planinarska doma, među kojima su Dom na Smrekovcu, Koča na Dobrči i Dom pod Storžičem, Gustinov dom u Vratima i Planinarski dom Sviščaki.

**Vojkova koča
na Nanosu**

Foto Tomaž Penko

PAMETNA INVESTICIJA ZA BUDUĆNOST

Energetska sanacija objekata, zamena stolarije i modernizacija sistema su neophodne mere da bi i buduće generacije mogle da uživaju u idiličnom planinskom svetu. Sa manje otpada, boljim upravljanjem otpadnih voda i korišćenjem solarne energije, slovenački planinarski domovi postaju svetionici održivog turizma.

**Planinarski dom
na Resevni**

Foto Matic Javornik

U programskom periodu 2014–2020 Slovenija je preko javnog konkursa za podršku planinarskoj sportskoj i rekreativnoj infrastrukturi izdvojila pet miliona evra evropskih kohezionih sredstava za energetsku obnovu 24 planinarska doma. Projekat je delimično finansirala Evropska unija iz Evropskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa za sprovođenje evropske kohezije politike, a sredstva su podržala investicije usmerene na smanjenje potrošnje energije i prirodnih resursa, kao i na veće korišćenje obnovljivih izvora energije u planinarskim domovima i drugim planinskim objektima.

**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJU
IN REGIONALNI RAZVOJ**

**I FEEL
SLOVENIA**

**Sofinancira
Evropska unija**

VALAMAR
COLLECTION

PICAL RESORT

OTVARANJE
MART
2026

VAŠE LUKSUZNO ODREDIŠTE U ISTRI

Smešten u srcu živopisnog parka Parenzana, Pical Resort 5*, Valamar Collection, nudi prefinjeni spoj udobnosti, vrhunske gastronomije i nezaboravnih trenutaka, nadahnut istorijskom stazom koja povezuje Hrvatsku, Sloveniju i Italiju.

Uživajte u kreacijama Mišelinovih kuvara, mediteranskim delikatesima i istarskim specijalitetima u kojima se prepliću kreativnost i tradicija. Porodična zabava prostire se na više od 3000 m² inspirativnih sadržaja za igru, dok ljubitelji opuštanja pravu senzornu oazu mogu pronaći u renomiranom velnes centru ESPA at Pical.

Doživite avanture na slikovitoj stazi Parenzane; otkrijte tajne podvodnog kamenog lavirinta ili zakoračite u šarmantne ulice starog grada Poreča pod zaštitom UNESCO-a, udaljene tek nekoliko minuta šetnje.

valamar.com

TRI DESTINACIJE, JEDAN DOŽIVLJAJ ODMORA

Jedinstven koncept u najpoželjnijim destinacijama hrvatskog Jadrana za sve koji traže više od klasičnog boravka u hotelu

U potrazi za mestom kom se uvek rado vraćamo, često otkrivamo da savršen odmor nije samo jedna lokacija, već osećaj koji nas prati. Upravo takav doživljaj nudi Maistra Select – brend hotela i odmarališta smeštenih u najpoželjnijim destinacijama

hrvatskog Jadrana: Rovinju, Vrsaru i na dubrovačkoj rivijeri. More, mediteranska priroda i autentičan način života povezuju ove naizgled različite regione u harmoničnu priču o odmoru za porodice, parove i sve one koji traže više od klasičnog boravka u hotelu.

U Rovinju se ističe renovirani Island Hotel Istra (4*), smešten na ostrvu Sv. Andrija, do kog se stiže brodom za svega 20 minuta. Okružen zaštićenom prirodom rovinjske obale i ostrva, hotel predstavlja spoj bogate istorije i savremenog komfora – od elegantno uređenih soba i renovirane vodene zone sa bazenima, do vrhunske gastronomske ponude u istorijskom ambijentu restorana La Serra, AD 547. Posebnu vrednost daje Travelife Gold sertifikat koji

Hotel Astarea u Mlinima (gore), restoran La Serra, AD 547 u Rovinju (dole) i Island Hotel Istra (dole desno)

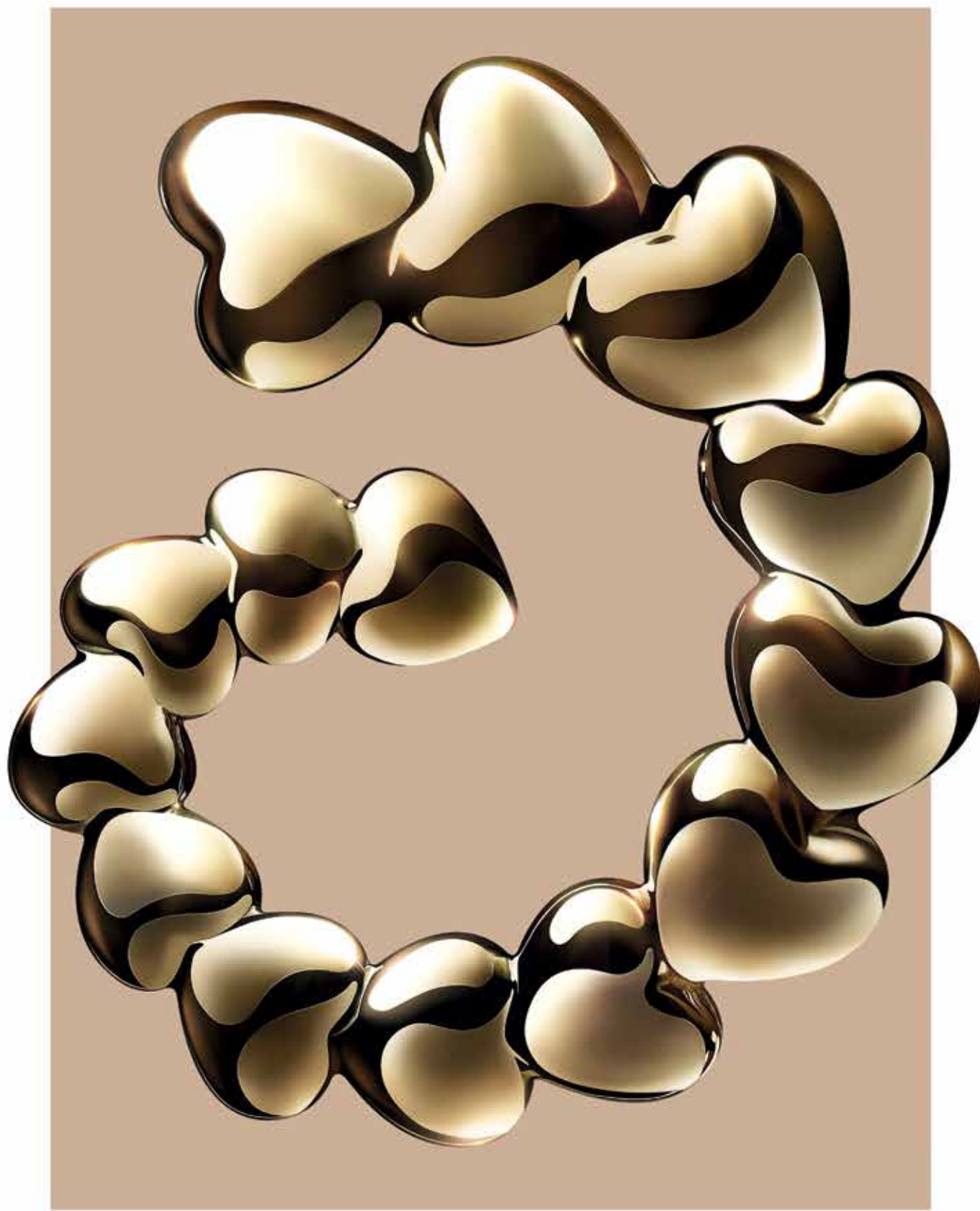
potvrđuje posvećenost održivom turizmu i odgovoran odnos prema prirodi.

Na dubrovačkoj rivijeri, u mirnom mestu Mlini, nalazi se renovirani Hotel Astarea (3*), idealan za opušten porodični odmor uz more. Hotel raspolaže sa 307 modernizovanih soba, novim wellness i spa centrom, otvorenim bazenima i bogatim sadržajima za decu i odrasle. Astarea je ujedno prvi Maistrin hotel nosilac EU Ecolabel sertifikata, čime potvrđuje jasnu strategiju održivog poslovanja, očuvanja životne sredine i odgovornog korišćenja resursa. Maistra tako povezuje atraktivne lokacije, kvalitetan smeštaj i održivost u jedinstven koncept odmora – za one koji žele istraživati, opuštat se i vraćati se sa uspomena koje traju.

Posetite maistra.com i uz promo kod LIKE26 ostvarite do 20% popusta u Maistra Select objektima.

The Triumph of Love

ZLATARNA CELJE
1844

RABSKA FJERA - NAJLEPŠE PUTOVANJE KROZ VREME

Petar Lupić

Nije samo festival, već i povratak korenima, snažan istorijski doživljaj i jedinstvena prilika da se prošlost ne posmatra, već da se doživi

Na ostrvu Rabu se i ove godine priprema jedan od najiščekivanijih letnjih događaja – Rabaska fjera, manifestacija koju sa razlogom već godinama prati naslov „Rabska fjera, najlepše putovanje kroz vreme“. Reč je o prvom i najvećem srednjovekovnom festivalu u Hrvatskoj, jedinstvenom događaju koji se ne temelji na interpretaciji ili legendi, već na stvarnim istorijskim zapisima koji potvrđuju njegovo postojanje još davne 1364. godine. Upravo iz te godine dolazi pisani trag o održavanju Tempus Feriarum, dana svečanosti i slobode, koji su s vremenom prerasli u današnju Rabsku fjeru. Ovogodišnje izdanje, koje se održava 25., 26. i 27. jula, nosi posebnu simboliku jer se obeležava jubilarno 25. izdanje od obnavljanja ove manifestacije, čime se dodatno naglašava njena trajna vrednost i snažna povezanost sa identitetom grada i ostrva Raba. Tokom proteklih četvrt veka obnovljena Fjera prerasla je u prepoznatljiv kulturno-turistički događaj koji verno čuva i oživljava bogato srednjovekovno nasleđe, ali i okuplja lokalnu zajednicu, udruženja, obrtnike i brojne zaljubljenike u istoriju. Tokom trajanja Fjere, istorijsko jezgro grada Raba ponovo se pretvara u živu srednjovekovnu kulisu. Kamene ulice, trgovi i palate ispuniće skoro 1000 kostimiranih učesnika, raspoređenih u više od 100 srednjovekovnih radionica koje prikazuju život i običaje kakvi su na Rabu bili nekada. Posetioци

Obeležava se jubilarno 25. izdanje obnavljanja ove manifestacije, čime se dodatno naglašava njena trajna vrednost

će imati priliku svedočiti starim zanatima, upoznati kovače, lončare, tkalje, samostreljčare, vitezove, plemstvo i pučane, probati tradicionalne okuse i osetiti duh vremena u kom su se rad, zajedništvo i slavlje isprepletali u svakodnevici grada. Rabaska fjera nije samo festival – ona je povratak korenima, snažan istorijski doživljaj i jedinstvena prilika da se prošlost ne posmatra, već da se doživi. Zato je i dalje jedno od najautentičnijih i najposebnijih putovanja kroz vreme na hrvatskom primorju.

Petar Lupić

dm uvek
povoljno, -

Uvek više za vaš novac.

Dugoročno povoljne cene
vaših omiljenih proizvoda.*

Saznajte više na dm.rs/uvekpovoljno

* Pogodnost cena proizvoda koji su deo koncepta dm uvek povoljno je u tome da cene neće biti uvećane najmanje četiri meseca od datuma naznačenog na cenovnoj etiketi.

TU SAM ČOVEK
TU KUPUJEM

Bez obzira na poziciju, svaki doprinos ima svoje mesto u zajednici i dugoročnom razvoju ostrva

OSTVARITE KARIJERU NA NAJLEPŠEM HRVATSKOM OSTRVU

Posao na ostrvu se često doživljava kao sezonsko iskustvo ili kratkoročna prilika. Međutim, u okviru Jadranka turizma d.o.o., kroz hotelski brend Lošinj Hotels & Villas i kampove Camping Cres & Lošinj, rad na Lošinj za mnoge zaposlene znači suprotno: stabilnost, razvoj i dugoročnu karijeru. Radno okruženje koje podstiče lični i profesionalni rast, jasno vrednuje doprinos pojedinca i neguje odnos prema lokalnoj zajednici, temelj je poslovne kulture. Kombinujući visoke standarde međunarodnog hotelskog menadžmenta sa autentičnim identitetom ostrva, Lošinj Hotels & Villas nudi zaposlenima više od radnog mesta. Uz LH&V, pod brendom Camping Cres & Lošinj, Jadranka turizam okuplja četiri izuzetna kampa: Čikat, Slatina, Baldarin i Bijar. Kroz strukturisane razvojne programe, konkurentne uslove rada i jasne mogućnosti za napredovanje gradi se okruženje u kom se karijera razvija postepeno, održivo i sa dugoročnom perspektivom, a sve to na jednom od najlepših hrvatskih ostrva.

KARIJERA U GRUPACIJI LOŠINJ HOTELS & VILLAS I CAMPING CRES & LOŠINJ

Rad u LH&V i Camping Cres & Lošinj takođe podrazumeva aktivnu brigu o prirodi, nasleđu i identitetu Lošinja, pri čemu

Kombinujući visoke međunarodne standarde i autentičan identitet ostrva, Lošinj Hotels & Villas nudi zaposlenima više od radnog mesta

camping
Cres & Lošinj

LOŠINJ
ISLAND OF VITALITY

KVARNER
Raznolikost je lijepa

zaposleni igraju važnu ulogu u očuvanju onoga što ovu destinaciju čini posebnom. Bez obzira na poziciju, svaki doprinos ima svoje mesto u zajednici i dugoročnom razvoju ostrva, stvarajući okruženje u kom se profesionalni ponos prirodno gradi, a lokalne vrednosti žive uz moderne, međunarodne standarde hotelske industrije.

LIČNI I PROFESIONALNI RAZVOJ UZ LOŠINJ HOTELS & VILLAS I CAMPING CRES & LOŠINJ

Jedan od ključnih iskoraka u zapošljavanju je transparentnost u prikazivanju vrednosti svakog radnog mesta. Akcenat je na celokupnim uslovima rada, uključujući benefite, prilike za razvoj, radne uslove i dodatne pogodnosti koje poboljšavaju kvalitet života i rada.

Razvoj karijere u LH&V i Camping Cres & Lošinj zasniva se na obrazovanju, jasnim karijernim putevima i kontinuiranom ulaganju u znanje. Zaposleni imaju priliku da napreduju unutar grupacije, uz podršku mentora i sistematsko razvijanje veština, što podstiče dugoročni profesionalni rast i kvalitetnu saradnju unutar tima, a ujedno je i prilika za lični razvoj, sticanje novih znanja i veština te aktivan doprinos zajednici u kojoj rade i žive.

Više informacija je dostupno na career@jadranka.hr

ARENA
COLLECTION

More, sunce, gradski život... ili sve zajedno?

Doživite savršen odmor na obali Južne Istre ili u Zagrebu.
Opustite se u hotelima i kampovima uz kristalno čisto more,
uživajte u plažama, sportu i zabavi, ili istražite kulturne i
gastronomske čari grada.

arenacollection.com

Crikvenička rivijera
i ostrvo Krk nude
različite ambijente
i osećaj odmora
koji traje i nakon
povratka kući

TZ Grada Crikvenice

ODMOR KOJI DARUJETE SEBI I DRUGIMA

Early Booking 2026 ponuda Jadran Hotels & Camps omogućuje gostima da bez žurbe osmisle svoj idealan odmor uz povoljnije uslove i dodatne pogodnosti

Planiranje godišnjeg odmora odavno više nije samo tehničko pitanje datuma, smještaja i prevoza – ono postaje prvi korak samog putovanja, proces koji započinje mesecima prije polaska i već tada donosi osećaj uzbuđenja i iščekivanja. Upravo se na toj

ideji zasniva **Early Booking 2026 ponuda Jadran Hotels & Camps**, osmišljena za sve koji žele svoj odmor planirati bez žurbe, uz više izbora, povoljnije uslove i dodatne pogodnosti. Umesto stresnog odlučivanja u posljednji čas, gosti dobijaju priliku da polako, u svom ritmu, kreiraju odmor koji će pamtili – i kojem će se veseliti mnogo pre nego počne.

Fokus ove ponude je na onome što je zaista važno: opuštanju, udobnosti i kvalitetnoj usluzi, dostupnim tokom cele godine, a ne samo u vrhuncu letnje sezone. Jer pravi odmor ne traje samo nedelju dana – on započinje planiranjem, a završava tek kad se osećaj mira zadrži i nakon povratka kući. Crikvenička rivijera i ostrvo Krk nude različite ambijente, ali dele isti autentični mediteranski

Fokus je na opuštanju, udobnosti i kvalitetnoj usluzi tokom cele godine

ugodaj. Jutro počinje kafom uz more, dani prolaze svojim ritmom, a večeri su rezervisane za šetnje uz obalu i lagani povratak sebi. To su destinacije koje prirodno usporavaju tempo i stvaraju osećaj odmora koji traje dugo nakon povratka kući.

Porodice koje traže ravnotežu između zabave i opuštanja mogu birati između dve komplementarne opcije. **Hotel Katarina****** u Selcu nudi mirniji porodični ritam uz bazene s morskom vodom, animaciju za decu i wellness & spa zonu za predah roditelja, dok **Hotel Omorika****** u Crikvenici donosi aktivniji pristup odmoru sa novim otvorenim bazenima, sportskim sadržajima i impresivnim panoramskim pogledom na Kvarner. Zajedno čine savršenu kombinaciju za porodični odmor bez kompromisa.

Parovima koji traže privatnost, eleganciju i intimnu atmosferu, **Boutique Hotel Esplanade****** u Crikvenici nudi profinjeno boutique iskustvo uz more. Smešten tik uz šetalište i plažu, hotel se ističe ličnim pristupom, vrhunskom gastronomijom restorana Lemoon te wellness i spa centrom koji dodatno naglašava osećaj mira i opuštenosti. Idealan je izbor za romantični beg u bilo koje doba godine.

Ljubitelji boravka na otvorenom će svoj mir naći u kampu **Elements Camping Selce*****, gde se sastaju priroda i moderni komfor. Kamp kućice, kaskadni bazen, vlastita plaža i borova šuma stvaraju osećaj slobode, dok opušteni tempo dana omogućava istinski predah od svakodnevice. Za goste koji vole jednostavan i nenametljiv odmor tu su **Paviljoni Slaven***** u Selcu, dok **Hotel Ad Turres***** u Crikvenici nudi modernu alternativu, prepoznatljivu po dizajnu i umetničkim muralima, u miru borove šume.

Uz do **15% popusta** na smeštaj i dodatnih **10%** na à la carte ponudu, **Early Booking 2026** je idealna prilika za planiranje odmora bez žurbe, sa dostupnim terminima tokom cele godine. Više informacija o ponudi i rezervacijama je dostupno na www.jadran-crikvenica.hr

Jadran hoteli i kampovi

Rivijera
Crikvenica

TURISTIČKA ZAJEDNICA
KVARNERA
Raznolikost je lijepa

Golden Moments

For an authentic experience, explore the premium tourism Croatia has to offer at STORIESCROATIA.COM

hotels • camps • nautical tourism •
vacation homes • agencies • gourmet
experience

stories

EXPERIENCE
PREMIUM
CROATIA

#storiescroatia

Leti Ljubljana postaje prestonica svetske umetnosti i velikih priča Foto: Ljubljana Festival

Uspon, moć i mit harizmatične Eve Perón u čarobnom ambijentu Križanki

Foto Marta Tiberiu

LETO VELIKIH PRIČA:

74. LJUBLJANA FESTIVAL

Centralni letnji kulturni događaj Slovenije

Ljublanski festival već decenijama obeležava letnji puls grada i stavlja ga na mapu evropskih kulturnih prestonica. Od juna do septembra Ljubljana se pretvara u razigranu kulturnu scenu, gde se na trgovima, u salama i istorijskim ambijentima održavaju koncerti klasične muzike, operске i baletske produkcije, kao i simfonijske i kamerne večeri. Festival, koji vuče korene iz pedesetih godina prošlog veka, danas se smatra jednim od ključnih kulturnih događaja u Sloveniji. Svojim kvalitetom i obimom, jedan je od najistaknutijih evropskih letnjih festivala.

IZABRANI DOGAĐAJI

Ovogodišnji Ljubljana Festival otvoriće jedno od najveličanstvenijih operских ostvarenja 20. veka. Pučinijska opera Turandot, sa svojom monumentalnom muzikom, dramskom napetošću i raskošnom scenografijom, decenijama se smatra simbolom operskog spektakla. Predstava povodom važne godišnjice prvog izvođenja predstaviće festival u raskošnom i samouverenom tonu i najaviti leto velikih umetničkih priča. Posebno mesto u događajima na festivalu ima i tradicionalna Letnja noć, koja će ove godine biti omaž jednoj od centralnih ličnosti slovenačke popularne muzike. Veče, posvećeno Otu Pestneru, biće obeleženo susretom različitih generacija vokalnih izvođača i orkestralnog zvuka. Njegove bezvremenske kompozicije biće izvedene u svečanom koncertnom formatu koji prevazilazi nostalgiju i potvrđuje trajnu vrednost slovenačkog muzičkog nasleđa na najvećim pozornicama. U letnjoj atmosferi Križanki, oživeće priča o jednoj od najharizmatičnijih i

najkontroverznijih žena 20. veka. Mjuzikl Evita donosi mešavinu političke moći, intimnih ambicija i bezvremenskih melodija koje su ovo delo učinile klasikom muzičkog pozorišta. Jaka, emotivno nabijena priča o usponu i mitu o Evi Peron ostaje iznenađujuće aktuelna i danas.

Dušu Buenos Ajresa u Križanke će doneti koncertno izvođenje Pjacoline 'tango-operete' Marija iz Buenos Ajresa, koje će biti izvedeno sredinom avgusta. Nadrealnu muzičku dramu predvodi bandoneonista Marselo Nisinman, a u naslovnoj ulozi nastupa Lučana Mančini, koja svojim izrazitim scenskim prisustvom i vokalnom snagom oblikuje centralni lik ove mračne, poetske pripovesti. Prokofjevljevi Romeo i Julija biće predstavljeni na Ljubljanskom festivalu kao savremena baletska postavka bezvremenske ljubavne priče. Klasična muzika i savremeni koreografski jezik stvaraju ekspresivno

Yuja Wang svojom neustrašivom energijom pomera granice klasične muzike

Foto: Julia Wesely

snažnu, emocionalno intenzivnu celinu koja pruža svež, aktuelan izraz jednoj od najpoznatijih priča svetske književnosti. U poslednjoj nedelji avgusta u Cankarjevom domu biće izveden Don Kihot Riharda Štrausa, simfonijska poema u izvođenju orkestra ADDA Simfònica Alicante. U orkestarskom portretu viteza između ideala i stvarnosti u solističkim ulogama predstaviće se Pinčas Cukerman i Amanda Forsajt, koji prepoznatljivom muzikalnošću zajedno oblikuju pripovest punu karakternih obrta i zvučnih nijansi. Septembarski deo Ljubljana festivala obeležava zgusnuta serija simfonijskih koncerata koji Ljubljanu na nekoliko dana svrstavaju u red najvećih evropskih muzičkih centara. Galusova dvorana ugostiće vrhunske orkestre, dirigente i soliste, a program se kreće od klasičnih remek-dela do zahtevnih dela kasnog romantizma i 20. veka. Među glavnim događajima je nastup pijanistkinje Juje Vang, jedne od najprepoznatljivijih muzičkih ličnosti modernog doba, koja, zajedno sa Malerovim kamernim orkestrom, obećava energično i stilski raznovrsno veče. Nakon toga slede gostovanja Londonskog simfonijskog orkestra sa dirigentom Antonijem Papanom, Berlinskog simfonijskog orkestra sa pijanistkinjom Hatijom Bunijatišvili i čuvenog Drezdenskog državnog orkestra, koji svojom tradicijom i zvukom personifikuje simfonijski vrhunac festivala. Ljubljana Festival ponovo nudi bogat izbor koncerata, operских, baletskih i simfonijskih događaja, koji zajedno čine raznovrstan letnji kulturni događaj u gradu. Sve informacije o programu i ulaznicama dostupne su na ljubljanafestival.si.

VLAŠIĆ

PLANINA KOJA VOLI GOSTE

✎ Piše: TANJA CERIĆ

Pitom je, prostran, bogat vodom i lekovitim biljem i uvek spreman da putniku namerniku otkrije tajnu nadaleko znanog sira. To je Vlašić. A da ima dušu, koja ga najviše krasi, tvrde i gosti i domaći

Foto: Oslobođenje

zgrađene u kombinaciji kamena i drveta, sa krovovima koji gotovo da dodiruju zemlju, pritom i bukvalno načičkane jedna do druge, planinske kućice Babanovac primamljive su za boravak i onima koji žive u njegovom podnožju, ali i mnogima sa adresama širom Bosne i Hercegovine i sveta. Babanovac je zbog svoje skakaonice i padina za skijanje najpoznatiji deo Vlašića, no oni koji ga bolje znaju neretko upravo s Babanovca kreću u njegovo

osvajanje. I zimi i ljeti. Ispred jedne kolibe zatičemo Milenu. Poželela nam je dobar dan i upitala uživamo li u lepoti koja nas okružuje. Priča nam kako malo posprema sobe, jer dolaze joj gosti...

OMORIKE

Reč po reč, naša se sagovornica vratila u 1974. godinu, kada je na Vlašić dolazila žutim fićom, u koji bi natrpala skijašku opremu i nešto odeće i hrane, jer kada u planinu

Godine 1932. otvorena je prva planinarska kuća na Devečanima, a 1979. Vlašić je dobio priznanje za najuređeniji zimski centar u bivšoj Jugoslaviji

Foto: Oslobođenje

ideš, želja ti je da što duže boraviš i upijaš bogatstvo kojim zrači.

Od tada do danas, saživela se sa svakim pedljem njegove lepote, za koju tvrdi i da joj je spasila život.

- Onkološki sam pacijent i ovde su me doveli odmah po završetku terapija. Ni na noge nisam mogla, iznosili su me do stepenica, ispred vrata, da udišem miris omorika i gledam u ovo divno prostranstvo - prisetila se naša sagovornica prošlosti, koja nije tako daleko iza nje i ponosno nas uvela u svoj drugi dom, po kojem se sada spretno kreće, posprema ga i uređuje.

Za planinu koja ima dušu, kako ju je nazvala, vežu je mnoge uspomene, sve lepša od lepše.

- Uspomene na skijanje, planinarenje i osluškivanje šuma omorika i danas mi hrane dušu i daju snagu za svaki novi dan - prenela nam je deo svojih emocija ova Travničanka i pokazala rukom prema delu Vlašića koji joj je posebno drag.

- Tamo u daljini, prekoputa, moji roditelji su imali vikendicu i posebne emocije me vežu za Galicu. Manje je naseljeno i mirno mesto - pojasnila nam je i pohvalila se da i sada često prošetala do Snežne gospe i vidikovca po kojima je Galica poznata.

Sa setom niže uspomene koje je vežu za lepotu prirode i drage ljude sa kojima deli ljubav prema ovoj planini.

- Rasla sam sa Vlašićem, uz mirise njegovih

omorika, a onda sam tu i svoju decu podizala - kaže Milena.

Priznaje da voli putovanja i da je obišla dobar deo sveta, ali i da je u svakom od njih tražila Vlašić.

- Letos sam bila na Malti, a tamo kad sam došla, sve sam nešto upoređivala sa Vlašićem - nasmejala se i kazala da se oseća posebno sretnom jer su je životni putevi, i u dobru i u zlu, usmeravali ka Vlašiću.

TURŠIJA, RAKIJA I SIR

Sličnu priču čuli smo i od Sulejmana Spahića, poznatog i po nadimku Haler, za kojeg prijatelji kažu da je ikona Vlašića.

- Skijaške i planinarske staze Vlašića počeo sam da upoznajem još 1968. godine. Dolazio sam ovde sa učenicima, u okviru škole skijanja, a kasnije kao trener fudbala, kada sam igrače dovodio na pripreme - prisetio se naš sagovornik svojih prvih susreta sa prostranstvima koja i danas čine važan deo njegovog života.

Među prvim je napravio malu vikendicu u kojoj boravi većinu vremena. Planinarenje je zamenio šetnjama i sakupljanjem lekovitih biljaka i plodova od kojih pravi čajeve, rakiju i turšiju.

- Divlje kruške, divlje jabuke, glog, smreka, drijen i trnina, i to je moja turšija - pokazao nam je velike boce Haler, pohvalivši se da je sve ubrao na Vlašiću, kao i biljke koje je potopio u rakiju od jabuka, da bi dobio

kičicu, lincuru i druga ljuta pića za koja tvrdi da su dobra za zdravlje.

Razgovor se nastavio o brendovima koji su u svet poneli priču o tradicijama Bosne i Hercegovine, a koji poreklo vuku sa ovih obronaka. Kazao nam je da za vlašićki sir i šumski med upita svako ko tamo svrati, te da se posetioci iznenade kada saznaju koliko je veliko prostranstvo gora koje smo i mi pogledom pokušali obuhvatiti.

- Kažu da prostranstvo ove planine zauzima 6,7 odsto teritorije Bosne i Hercegovine, pa za obilazak Vlašića treba napraviti šetnje iz Travnika, Viteza, Zenice, Žepča, Maglaja, Tešnja, Kotor-Varoši, Skender-Vakufa i Donjeg Vakufa - nabrojao je i naglasio da su sve to naselja u podnožju ovog gorja.

Bogatstvo Vlašića ogleda se i u mnoštvu izvora pitke vode, te činjenici da ispod njega izvire Ugar, Lašva, Bila, Usora i Vrbanja.

- Postoji teorija da ova planina leži na vodi - prisjetio se Sulejman još jednog zanimljivog detalja koji oduševljava posetioce i dodao da je Vlašić drugi najveći planinski lanac u BiH, poznat po pašnjacima, uzgoju stoke, siru, letnim i zimskim radostima, kao prelepoj i još, dobrim delom, netakutoj prirodi.

- Planinom koja ima dušu nazivaju ga jer je pitom i dobar prema gostima - objasnio nam je.

Od sagovornika smo doznali da je Vlašić posećen čitave godine. Da dolaze sportisti na pripreme, avanturisti da se dive skrivenim

Domovina sira i meda

lepotama i gosti kojima su dovoljni i mala šetnja i čist vazduh. Smeste se na Babanovcu, gde je i nas u šetnju poveo Haler, a onda biraju šta im je volja.

VLAŠIČKI ROBINZON

- Odavde do Galice imate sat i po laganog hoda i ta je staza pogodna za sve uzraste, zatim imate i stazu do vodopada Ugrič ili do Crnog vira, a mnogi planinari ovde dolaze kako bi pešačili do Devečana, Pašince i Ljute grede - ispričao nam je i taman kada smo pomislili da je to to, setio se još jedne zanimljive anegdote. - Da li ste čuli za vlaškiog Robinzona - upitao nas je.

Naravno da nismo, ali smo bez daha saslušali detalje i dobili ideju za novu priču po koju ćemo navratiti drugi put. Ukratko nam je prepričao da se radi o čoveku koji se sa suprugom udaljio od civilizacije i vlastitim rukama napravio kuću, okućnicu i ribnjak, te da sami seju i uzgajaju skoro sve što im treba. - Gosti do njega idu džipovima, ne može drugačije, a oni se obrađuju svakom ko im svrati - pojasnio nam je Haler i dodao: "Ma to dok ne vidite kako izgleda, ne možete ni pojmiti šta vam pričam".

I tako se naša šetnja završila, a tajne koje Vlašić skriva tek malo su zagrebane. Navodno, postoje i dokumenti u arhivima Beča, koji potvrđuju da su još u ona vremena prepoznata lekovita svojstva vazduha na ovoj bogatoj planini, te da je još tada smišljen plan da se gradi sanatorijum za plućne bolesnike.

Čuli smo i deo priče o ruži vetrova iznad vrha Mačak, kao i to da su proizvodi sa Vlašića visoko cenjeni i traženi.

A tih se dana na Babanovcu, centru zbivanja na Vlašiću, tražila vikendica ili barem soba više zbog održavanja, sada već tradicionalne,

Travničanka Milena kaže kako joj uspomene na skijanje, planinarenje i osluškivanje šuma omorika i danas hrane dušu i daju snagu za svaki novi dan Foto: Oslobođenje

manifestacije poznate po imenu - Šankanje. Otvaranje zimske sezone već 12 godina prati zabavni program sastavljen od igara, sankanja, muzičkog programa i dobre trpeze. Gosti su pristizali iz svih krajeva zemlje i regiona, znajući da i kada nedostaje snega, dobre zabave i smeha sigurno neće faliti.

- Babanovac je centar svih dešavanja na Vlašiću, tako da nam dolaze sportisti na pripreme, planinari u šetnje, porodice s decom kako bi u lepom ambijentu uživali u odmoru - kazao nam je i Adnan Kalušić, voditelj hotela Sunce.

Svi su naši sagovornici istomišljenici: Planina s dušom, ovaj bosanskohercegovački dragulj, smešten u samom srcu zemlje, spada u istaknuta turistička područja. Savršena je destinacija za ljubitelje sporta i sve one koji su u potrazi za klimom koja ima pozitivan uticaj na ljudski organizam.

DUŠA I MIR

- Većina turista dolazi iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Nemačke, Švedske i Holandije - potvrdili su nam u hotelu Blanca, jedinom hotelskom resortu sa pet zvezdica na Vlašiću i pojasnili da rekreativci uživaju, zavisno od

godišnjeg doba, u skijanju, snowboardu, trail trčanju, paintballu, vožnjama biciklom i drugim sportsko-rekreativnim zabavama.

U ovom hotelu, koji na raspolaganju ima 37 soba podeljenih u kategorije Standard, Superior i Deluxe, gosti pronalaze prostor za porodični odmor.

- Gastro ponuda u restoranu Mont Blanc sastavljena je od jela pažljivo odabranih i pripremljenih od chefova Blanca hotela i njihovih timova, pohvalili su nam se u ovom renomiranom objektu i dodali da u svojim kapacitetima raspolažu i sa Day Spa Wellness Centrom, koji nudi zatvoreni bazen, saune, hidromasažne kade, masaže i razne spa tretmane.

Vlašić je prepoznat i kao destinacija za koju se sve češće odlučuju i organizatori poslovnih sastanaka, seminara i radionica.

- Hotel Pahuljica, koji raspolaže sa trideset četvorokrevetnih soba, renoviran je i ponovo otvoren u decembru 2023. godine i to je mesto u kojem rado odmara i omladina, ali i porodice sa decom - kazali su nam u ovom objektu koji krasi četiri zvezdice, ali i Spa Wellness centar sa unutrašnjim bazenom, masažama i drugim spa tretmanima.

Hoteli na Vlašiću su postali idealno rešenje za planiranje aranžman-paketa za tim building, kao i druga timska druženja ili pripreme sportista. Vlašić raspolaže i sa više od hiljadu koliba koje svojom toplinom pružaju poseban ugođaj za svakoga ko uživa u malim skromnim ambijentima i voli miris prijašnjih vremena pomešan s današnjim uživanjima. Od posetilaca smo saznali da se ovoj duši od planine raduju, jer ko jednom na Vlašić dođe, o njemu sanja i redovno mu se vraća.

Sulejman Spahić, poznat i po nadimku Haler, za kojeg prijatelji kažu da je ikona Vlašića, kaže kako mu je ova planina dala sve u životu Foto: Oslobođenje

Cres

Ostrvo bez stresa

Info: ☎ +385 51 571 535 | ✉ info@visitCres.hr
www.visitCres.hr

HRVATSKA
Puna života

 KVARNERA
Raznolikost je ljepota

Destinacija s pričom.

Postoje mesta koja se ne razgledaju – nego doživljavaju!

Varaždinska županija – jedno je od njih!

Na severu Hrvatske, gde se smiruju alpski masivi, a Panonska nizija otvara svoj široki zagrljaj, smestio se kraj izuzetne lepote i raznovrsnosti. Ovde priroda ima posebnu, zelenu notu. Proleće je budi, leto je slavi, jesen je boji, a zima joj daje mir. Svako godišnje doba donosi novu emociju i novi razlog za dolazak.

To je županija čije su priče ispričane u kamenu raskošnih dvoraca i palata, u zelenilu pitomih brda i rečnih dolina, u ukusima domaće kuhinje, u legendama koje i danas tiho žive među ljudima. Fosilni vulkani, nežna i jedinstvena čipka, poludrago kamenje, pećine, termalni izvori, očuvana tradicija, sve to – i još mnogo više – čeka na vas.

Varaždinska županija priča i kroz svoju gastronomiju; kroz jela koja se pamte, kroz plemenitu vinsku kapljicu koja osvaja najprestižnije nagrade. Ovde se jede polako, pije sa uživanjem i bez žurbe.

A kada se „umorate“ od nezaboravnog doživljaja, jedinstvena ponuda „Kuća za odmor sa pričom“ očaraće vas svojom pričom; pričom o arhitekturi, predmetima, doživljaju i ugodaju.

Varaždinska županija je kraj u koji se uvek rado vraćate. Zbog osećaja. Zbog doživljaja. Zbog priče koja vas jednom dotakne i uvek ostane sa vama!

 www.turizam-vzz.hr

 facebook.com/TZVZZ

 instagram.com/tzzvaraždinska/

HRVATSKA
Puna života

**Varaždinska
županija**

Skradinski buk je najveći i vodom najbogatiji slap na reci Krki, kao i najduža evropska sedrena barijera

POSETITE ČUDO PRIRODE U SRCU DALMACIJE

Reka koja povezuje pejzaže, istoriju i doživljaje. Park se može obići peške, biciklom, automobilom ili brodom

Reka Krka, prirodna oaza vode i zelenila u krševitom području srednje Dalmacije, učinila je Nacionalni park Krka svetski poznatom destinacijom.

Na spoju mediteranske i kontinentalne klime nalaze se jedinstveni sedreni slapovi i kulturnoistorijsko nasleđe vredno divljenja.

Dan proveden u Parku je nezaboravan za celu porodicu, posebno uz posetu Eko kampusu „Krka“ u Puljanima. Smešten na gornjem toku reke, nudi brojne mogućnosti za rekreaciju i edukativno iskustvo za decu, ali i mogućnost smeštaja u hostelu Titius.

U blizini su spektakularni slapovi, poput Manojlovca, te arheološki lokalitet Burnum sa ostacima rimskog vojnog logora i brojnim nalazima izloženim u Arheološkoj zbirci kampusa.

Centar za interpretaciju prirode Krka – vrelo života u Kistanjama je centralna pristupna tačka zapadnom delu parka. Zahvaljujući interaktivnim izložbama, posetioci mogu istražiti značaj očuvanja vode kao

ključnog resursa.

Nedaleko je i Roški slap, odakle kreće izlet brodom nizvodno do ostrva Visovca. Posetioci koji odaberu ovu vožnju uživaju u tišini isprekidanoj tek zvucima iskonske prirode, jer na ovoj ruti vozi električni brod.

Ljubitelji šetnje mogu istraživati dvadeset i dve poučne pešačke staze ukupne dužine 47 km, koje vode kroz raznovrsne pejzaže i staništa. Skradinski buk je najveći i vodom najbogatiji slap na reci Krki, kao i najduža evropska sedrena barijera. Može da se razgleda u šetnji kružnom mrežom staza i mostova, uz koju se nalazi splet vodenica sa etnografskom zbirkom. Na Skradinskom buku se mogu videti i ostaci hidroelektrane „Krka“, koja je 1895. godine prva na svetu osvetlila jedan grad: Šibenik. Za bicikliste, park nudi dvanaest staza različitih težina, omogućujući istraživanje prekrasnih pejzaža na dva točka, cestama ili šumskim stazama.

Nacionalni park Krka je otvoren tokom cele godine, a radno vreme zavisi od sezone. Posetioci mogu istraživati Park peške, biciklom, automobilom ili brodom, pri čemu su brodske izlete dostupni od aprila do oktobra. Detaljnije informacije o parku, radnom vremenu i cenama, ali i brojnim događajima i pogodnostima možete pronaći na službenim veb stranicama Javne ustanove Nacionalni park Krka i na društvenim mrežama.

KRKA
Nacionalni park
National Park

ПРИРОДА ДАЈЕ,
МЕЋИМУРЈЕ
СТВАРА

Medimurje
доживите зеленило

укуси МЕЋИМУРЈА

Наш „тајер“ (тањир) пун је свежих, природних намирница које долазе из домаћих башта и породичних газдинстава. Храна је једноставна, сезонска и увек припремљена с љубављу.

Укус сваког залогаја прича причу о традицији и вредним рукама које је стварају.

У Међимурју се ужива полако, уз добру капљицу са Међимурске винске цесте и друштво које храни душу једнако као и тело.

visitmedimurje.com

f i n s t a g r a m @visitmedimurje

AUTENTIČNO ISKUSTVO TUROPOLJA NA DOHVAT RUKE

Destinacija koja se pozicionira kroz doživljaj, dostupnost i sadržaje sa identitetom i pričom

Na samo nekoliko minuta od Međunarodnog aerodroma Franjo Tuđman i dvadesetak minuta vožnje od Zagreba počinje Turopolje – zelena oaza šuma, reka i pitomih brežuljaka, prostor u kom se svakodnevica ne meri brzinom, nego običajima, pričama i povezanošću sa prirodom. U njegovom centru se razvija Velika Gorica, grad koji se na tržištima Hrvatske, Slovenije, Srbije i BiH sve jasnije pozicionira kao destinacija doživljaja, a ne masovnog turizma. Ključ tog pozicioniranja leži u Centru za posetioce Turističke zajednice grada Velike Gorice, koji predstavlja konkretan primer savremenog, ali autentičnog turističkog pristupa. Centar nije zamišljen isključivo kao informativna tačka, već kao prostor u kom počinje učenje o Turopolju kroz interpretaciju nasleđa, lični kontakt i iskustvene programe. Upravo se takav koncept pokazao izuzetno privlačnim regionalnim gostima koji traže sadržaje sa identitetom i pričom. Jedan od najuspešnijih primera doživljajnog pristupa turizmu u Velikoj Gorici je radionica

izrade turopoljskih štrukli, osmišljena kao način prenošenja znanja i običaja sa kolena na koleno, iz lokalne zajednice prema posetiocima iz celog sveta. Kroz učešće u pripremi ovog autohtonog jela, gosti ne upoznaju samo gastronomiju, već i način života, vrednosti i tradiciju Turopolja. Radionica je zamišljena kao polazna tačka za upoznavanje kraja, iskustvo iz kog prirodno počinje dalje istraživanje destinacije, ostavljajući posetiocima trajnu uspomenu i znanje koje nose sa sobom, a ne samo suvenir. Doživljaj Turopolja se nastavlja kroz manifestacije koje tokom godine oblikuju identitet Velike Gorice i pružaju dodatni razlog za dolazak. Ako posećujete Veliku Goricu početkom oktobra, nezaobilazna je manifestacija Gastro Turopolja, posvećena tradicionalnoj kuhinji i lokalnim sastojcima. Februar donosi Turopoljski fašnik, prepoznatljiv po snažnoj satiri i posebnom slatkišu, koji se prodaje samo u vreme karnevala – goričkom krofnoledu, dok se svakog prvog petka u mesecu održava u Petek na Gorici, savremeni odraz nekadašnjeg sajamskog dana sa ponudom domaćih proizvoda i rukotvorina. Kraj novembra i decembar obeležava Advent u Gorici, manifestacija koja grad pretvara u mesto susreta, blagdanskih običaja i porodične atmosfere, zaokružujući godišnji ciklus manifestacija u Turopolju. Ove manifestacije

Povezuje urbano i prirodno, tradiciju i savremeni život, gastronomiju i kulturu

nisu turistički „proizvodi“, već živi događaji koji autentično predstavljaju prostor i njegove ljude. Posebnu vrednost čini i izuzetna dostupnost prirode, pješačko-biciklističkih staza, Vukomeričkih gorica i poučne staze Šumarica, koje omogućuju aktivan boravak u neposrednoj blizini urbanog centra. Upravo ta ravnoteža između grada, prirode i tradicije čini Veliku Goricu destinacijom pogodnom za kratke boravke, produženo odsedanje i porodični odmor. Velika Gorica se ne takmiči sa velikim gradovima – ona gradi vlastiti identitet. Identitet mesta koje povezuje urbano i prirodno, tradiciju i savremeni život, gastronomiju i kulturu, stvarajući prostor u kom se posetilac ne oseća kao prolaznik, već kao gost. Upravo kroz autentične programe, lokalne priče i neposredan doživljaj prostora, Velika Gorica se pozicionira kao destinacija u kojoj se grad ne razgledava površno, već se doživljava svim čulima. To je mesto gde se boravak ne meri satima, nego uspomenama – i gde se iskustvo nosi sa sobom dugo nakon povratka.

FLORAL WEEK OPATIJA

21. - 26. 4. 2026.

PROSLAVA PRAZNIKA
RADA NA VEPRINCU
(OPATIJSKO ZALEĐE)

1. 5. 2026.

RETROPATIJA

25. - 27. 6. 2026.

Vidimo se u Opatiji

BEČKI BAL U OPATIJI

26. 9. 2026.

MARUNADA
NA DOBREĆU
(OPATIJSKO ZALEĐE)

17. - 18. 10. 2026.

FESTIVAL ČOKOLADE
U OPATIJI

6. - 8. 11. 2026.

ADVENT U OPATIJI

**27. 11. 2026.
- 6. 1. 2027.**

Boris Kačan

Poseban ponos odmarališta su plaže sa Plavom zastavom, simbolom čistoće mora, te zatvoreni i otvoreni hotelski bazeni

UPOZNAJTE OAZU MIRA I PORODIČNE ATMOSFERE

Smešten uz samu obalu mora, Ilirija Resort u Biogradu na Moru je jedinstven po tome što povezuje boravak na plaži sa blizinom centra grada

Ilirija Resort u Biogradu na Moru predstavlja oazu mira u najlepšem delu hrvatskog Jadrana, okruženu ostrvima i nacionalnim parkovima. Smešten uz samu obalu mora, jedinstven je po tome što povezuje boravak na plaži sa blizinom centra grada.

Odmaralište nudi bezbrižan i opuštajući odmor za porodice sa decom, ljubitelje wellnessa i prirode, kao i za goste željne aktivnog odmora.

Poseban ponos odmarališta su plaže sa Plavom zastavom, simbolom čistoće mora, te zatvoreni i otvoreni hotelski bazeni. Deci je namenjen program „Bezbrizno leto“ koji uključuje školu plivanja i tenisa, animaciju i čuvanje djece, dok roditelji mogu uživati uz 15% popusta u Salvia SPA wellnessu. Za porodice su pripremljeni i brojni pokloni, popusti te raznovrstan zabavni program.

Za dodatno opuštanje tu je paket „Bajka o vinu“, koji vodi u Ravne Kotare i istorijsko imanje Ražnjevića dvori A.D. 1307, uz priče iz rimske i srednjovekovne prošlosti te probanje vrhunskih ekoloških vina i maslinovih ulja, uz

tradicionalne delicije poput pršuta, ovčijeg sira i domaćeg hleba ispod peke.

Ljubitelji aktivnog odmora mogu da biraju između brojnih sportskih sadržaja: vrhunskih teniskih programa, ronjenja, biciklizma, najma brodova, morskog kajakaštva, raftinga na Zrmanji, paintballa i jahanja konja.

Gastronomska ponuda uključuje hotelske restorane s terasom i pogledom na more, beach i lounge barove te brojne restorane sa autentičnim mediteranskim ukusima. Zabava za sve uzraste, bogata ponuda aktivnosti i vrhunska usluga čine Ilirija Resort idealnom destinacijom za nezaboravan letnji odmor.

Nudi bezbrižan i opuštajući odmor za porodice sa decom, ljubitelje wellnessa i prirode, kao i za goste željne aktivnog odmora

HRVATSKA
Puna života

REGIJA ZADAR!
Reci DA! svemu

Jakov Baričić

OD DEGRADIRANOG PODRUČJA DO TURISTIČKOG DRAGULJA SA POGLEDOM

Kada se danas prošetate po mekom pesku Velenjske plaže, teško je poverovati da stojite na tlu koje se decenijama slegalo zbog rudarenja. Velenje je promišljenom revitalizacijom prostora koji je u prošlosti bio obeležen rudarskom delatnošću postavilo nove temelje održivog turizma. Na području gde su rudarske aktivnosti dugo oblikovale izgled pejzaža, izrasli su Velenjska plaža i park Vista, koji su prostoru vratili društvenu, ekološku i turističku vrednost. Projekat je Grad Velenje realizovao uz podršku evropskih kohezionih fondova namenjenih održivoj sanaciji degradiranih urbanih područja i time pokazao kako kvalitetno prostorno planiranje može dugoročno transformisati nekada opterećenu

Vista, park sa pogledom, predstavlja važnu rekreativnu tačku grada.
Fotografije Tadej Živko

životnu sredinu. Tokom letnjih dana na jezero dolaze porodice, mladi i stariji posetioци koji žele da provedu opušten dan pored vode, na dobro održavanim travnatim površinama ili u hladu drveća. Velenjsko jezero sa uređenom obalom svake godine privlači više od sto hiljada kupaca i izletnika. Opština Velenje je još 2013. godine započela planski razvoj ovog ovog područja, čiji su

rezultati danas jasno vidljivi. Posetioци koji cene bezbedno kupanje i bogatu, besplatnu infrastrukturu već su pet godina zaredom proglasili Velenjsku plažu za najbolje prirodno kupalište u Sloveniji. Redovan monitoring jezerske vode obezbeđuje visoke standarde bezbednosti i zdravlja. Vista kao mesto susreta kulture, sporta i prelepih pogleda Na samo nekoliko koraka odavde

Ukupna vrednost uređenja Velenjske viste iznosila je 8.906.740,96 evra. Projekat su sufinansirali Evropska unija iz Evropskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 4.800.990,38 evra i Republika Slovenija sa 1.200.247,58 evra. Opština Velenje je za investiciju izdvojila 2.905.503,00 evra.

Park Vista oduševljava vidikovcem visokim 14 metara, dugim molom na Velenjskom jezeru, prostranim prostorom za događaje i atraktivnom pozornicom.

otvara se poseban prostor pogodan za popodnevnu šetnju ili večernje događaje. U neposrednoj blizini Velenjske plaže nastao je park Vista, koji je na više od 46.000 kvadratnih metara povezao rekreaciju, kulturu, obrazovanje i turizam. Projekat važi za jedan od zapaženijih primera revitalizacije degradiranih urbanih površina u Sloveniji. Osnovnu ideju natkrivene bine za događaje

arhitekta Rok Poles nadgradio je rampom koja posetioce vodi na krov objekta i završava se vidikovcem. On pruža otvoren pogled na jezersku površinu, okolna brda i siluetu grada. Park Vista postao je centralno regionalno mesto održavanja većih događaja. Savremeno uređen prostor omogućava održavanje koncerata, festivala i drugih masovnih manifestacija, a takođe je domaćin

sportskih turnira i rekreativnih aktivnosti. Raznovrsne površine sa igralištima pogodne su za bicikliste, skejtere i rekreativce svih generacija.

Pored toga što je mesto javnih događaja, Vista se afirmisala i kao atraktivna lokacija za privatne proslave. Estetski prepoznatljiv objekat, smešten u prirodnom okruženju pored jezera, stvara posebnu kulisu za venčanja, jubileje i poslovne susrete. Zbog izuzetne fotogeničnosti, područje su za svoje projekte izabrale i brojne televizijske i filmske produkcijske kuće.

Posvećenost održivom razvoju i ekološkoj odgovornosti Revitalizacija područja zasnivala se na principima održivog razvoja i postepenog vraćanja prostora ljudima. Vista je nastala na mestu koje su rudarske aktivnosti snažno transformisale, a promišljenom sanacijom ove površine dobile su novi sadržaj i dugoročnu ulogu u životu grada.

Projekat Vista predstavlja važnu infrastrukturnu dobit za grad i simbolizuje širi prelazak regiona ka zelenoj, kreativnoj i turistički orijentisanoj budućnosti. Stanovnike podstiču da do lokacije dolaze pešice, biciklom, sopstvenim ili iz sistema gradskih bicikala Bicy, ili besplatnim javnim prevozom Lokalci, dok ugostitelji podstiču na korišćenje održive ambalaže. Bez uređenog balnog područja pored jezera danas je teško zamisliti dalji razvoj ovog dela Velenja.

Investiciju u park Vista sufinansirale su Republika Slovenija i Evropska unija iz Evropskog fonda za regionalni razvoj.

**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO
IN REGIONALNI RAZVOJ**

**Sofinancira
Evropska unija**

The ALEJA logo is positioned in the top right corner. It features the word "ALEJA" in a clean, white, sans-serif font, flanked by two stylized white mountain peaks or triangles.

Over 80
reasons
for shopping.

Activity
rooftop with
padel courts.

Children's
Playground
Planet Lollipop.

Culinary
experience
above
the city.

More
than 1500
parking
spots.

THE GLOBAL
RLI
Awards
2021
WINNER

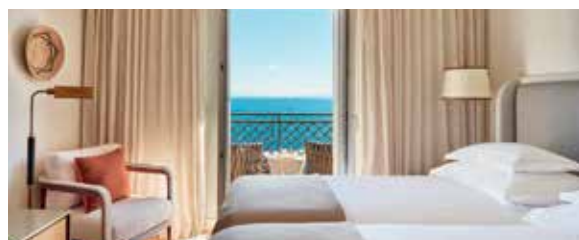
ECSP
AWARD
WINNER
2023

 ALEJA

 @aleja_ljubljana

 @aleja_ljubljana

 aleja.si

Vita Maris *moments*

GRAND HOTEL 4 OPATIJSKA CVIJETA

Preпустite se trenucima odmora uz šum mora i sofisticiranu atmosferu **Vita Maris Wellness & Spa** centra. Uživajte u toplini sauna, jedinstvenim sauna ritualima i potpunom opuštanju u grejanom bazenu. Rezervišite paket **Vita Maris Moments** i priuštite sebi nezaboravno wellness iskustvo.

Cerovačke
špilje
—
CEROVAC CAVES

VELEBIT
Park prirode · Nature Park

**PARKOVI
HRVATSKE**
Parks of Croatia

Cerovac Caves No.1 caves in Croatia!

<https://cerovacke-spilje.hr>

ŠIBENIK

City is a stage

ŠIBENIK
CARD

www.sibenikcard.hr

www.visitsibenik.hr

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ŠIBENIKA
Šibenik Tourist Board

I FEEL
SLOVENIA

Oslušni Sloveniju.

*Zatvori oči i prepusti
se prirodi da progovori.*

Skeniraj QR kod i poslušaj
Audio priče iz Slovenije na platformi
Spotify - *Sounds Like Slovenia.*

